Oláh Gabor itj

cvéd
2

Ibl Ervin: Az Két
Lovagok. (igy!) Az
Operaház ujdonsága -
Budapesti Hirlap
1936. ápr. 4.

Kósa György opera
buffája

Diszletek!

Oláh Gábor Ay

az állami sinhárak fiatal diszletterverője. Reszt vett az alábbi kiállitáson.

Ybl Ervin: Az Ipar-művészeti Társulat tavaszi kiállitása.

Budap. Hirlap

Dátum levágva.

1924–25.

A Társulat 40 éves pub. kiállitása volt.

. . . . .	"	45.--
mint előbbi	"	8.--
ség falfestésének kijavi-		
. . . . .	"	4.--
ség falairól a tapéta le-		
. . . . .	"	40.--
ennyezetének leradirozása	"	10.-
rat az alagsori átjáróval		
lenleg van	"	90.-
lakás kifestése egyszeres		
á 25.- P.	"	50.-
hérre kimeszelése	"	16.-
Összesen: P.		280.-

Kiváló tisztelettel:

GRÁL ANTAL
BIZTÍTÓ, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ MESTER
Budapest, IX., Lónyai utca 9.
TELEFON: JÓZSEF 804-18

Oláh Gábor Zj

ipód

Ibl Ervin A Don Pasquale fölujítása.
Budapesti Hírlap

1931. márc. 27
Díszletek fentitől.

24 1937
7 márc 22

Megh

T.c. Müemlékek Orsz.B

Felkérem, hogy f.

tósága által tartandó helyszini

ját feltétlenül kiküldeni szive

Tárgy: Elektromos közv

Szent György-téren.

1./ A Királyi palota f

2./ a Honvédelmi Minis

Találkozó:délután 1 ór

Budapest, 1937. má

Oláh Gaboriti

Hel Ervin: A mosoly országa. Budapesti Hirlap 1930. dec. 21.

Lehár operettje.
Díszletek, kosztümök
fantitól

I.

Losoncz, 1909. dec. 3án

lékek Országos Bizott
Budapest

la zólyomi épitéf vál
selt „Általános Bank
gedményezett a t. Biz
ováláséért járó ill
- koronát:/. Ezen tény a
c. 20 ikáról küldött
zöltetett is. –
uk szerint a zólyomi v
mben teljesen rende
a pivos értesitésöko
Általános Bank Ré

/.

Oláh Gusztáv

Arad

2

Szabad Művészet

1957. 4. sz. 147. l.

Oláh Gusztáv Uj

Ybl Ervin: Egy rövid élet. Bemutató az Operaházban. Budapesti Hirlap. 1933. nov. 21-

Manuel de Falla operája.

A diszletekről magasztalólag ir Ybl.

z az Négyszázhatvanhat, korona

~~mümlékek~~ országos bizottsága

n a neszvaji ev. ref. temp-

Oláh Gusztáv

cred

Ibl Ervin: Olasz-francia-magyar est az Operaházban.
Budapesti Hírlap
1932. febr. 28.

Diszletek.

abol. pén zmáradvány	17
székesegyház hely reál-re által adamányozott zmaradvány	68
rvári székesegyház hely 70.000 - Koronából pén zmaradd.	24.7 67

Oláh Gusztáv

Hol Erről: A Manon
felujítása az Opera-
házban.
Budapesti Hírlap

1932.

Datum le-
vágva

1.

...tatás

...ly összegek a kassai dóm
...andó javitási munkála-
...z évi 47.230 sz. rendelet-
... korona terhére utalvá-

...ettel engedélyeztetek K 170000.-

... utiköltség fejében K 30.-
... déli tornyán
...k. költs.-re I részl. " 10.000.-
...ak utiköltsége fejében " 121.40
...munkálatokra II részl. " 20,000.-
III részl. " 20.000.-

Oláh Gusztáv

vad
2

Ybl Ervin: Haydn- és Kodály-dalművek az Operaházban. Budapesti Hirlap

1932 ápr. 24.

Dicséret

Oláh Gusztáv úr

Jól Ervin: A Lohengrin felújítása az Operaházban.
Budapesti Hirlap
1933. febr. 16.

Új darabok.

Schmidt János

Oláh Gusztáv ifj

Ybl Ervin: Elssler Fanny. Az Operaház balettujdonsága. Budapesti Hírlap 1933. Dátum levágva – Farago Jenő és Nádor Mihály balettje

Diszletek fentitől

~~Szegett: anyás Heis.~~

Nyom.

munkák iránti meg
Kérésem ismét
kegyes pártfogásába
Budapesten 1903 p
a Tekintetes Eln

Oláh Gusztáv

Ybl Ervin: A banditák. Offenbach vigoperájának bemutatója. Budapesti Hírlap. 1933. ápr. 2.

Diszlete.

Oláh Gustáv

erod.

Hel Ervin: A csavargó felügítása az Operaházban. Budapesti Hírlap. 1933. Dátum levágva.

Xavier Leroux operája.

Dirlelek fentitől.

Oláh Gusztáv

Ybl Ervin: A Tosca felújítása az Operaházban. Budapesti Hirlap. 1933. márc. 11.

Az új díszletek fantáziát-

2015 szám.

Budapest, 1906 7/5

Átvételi elismervény

Nagyságos Möller István műépítész úr részére.

Darab	Elismerem alant jegyzett küldemény átvételét:	□ cm.	Ár	Kor.	fill.
	Autotypia klisé				
	» » *minimalis*				
1	*Phototypia klisé*	392	5.	19	60
	» » *minimalis*				

Oláh Gusztáv

ivód

Ibl Ervin: Kurucmése. Az Operház uj Kodály-táncjátéka. Budapesti Hirlap 1935. márc. 14-

Duszlesek, jelmezek

M.KIR.VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER
TITKÁRA

6135/1936.

Budapest, 1936. november 4.

Méltóságos Uram !

A Miniszter Ur Őnagyméltósága nevében és megbizásából mély tisztelettel arra kérlek, sziveskedjél odahatni, hogy a Müemlékek Országos Bizottsága Székesfehérvárott a közlekedést állitsa helyre.

Tekintettel arra, hogy a városnak

Oláh Gusztáv

cród

Ihl Ervin: A láng.
Respighi dalmüve az
Operaházban.
Budapesti Hirlap
1935. ápr. 17.

Diszletek és rendezés.

A diszletekről
nagy részletességgel
ir

I. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA
UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI

Alapítási év — *Gegründet:* 1577.
Telefon: 89-5-40.
Postafiók — *Postfach:* 242.
Postatakp. csekkszám — *Postscheck:*
Budapest: 37.473, 57.124,
Leipzig: 29.165, Paris: 160.010.

K.M
KÖ

BUCHHANDLUNG DER KÖNIGL.
LIBRAIRIE DE LA PRESSE DE L'U
BOOK-SHOP OF THE ROYAL HU

4/32382

SZÁMLA

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos Müem

Budapest, 19.....
IV, Kossuth Lajos-u. 18.

1	L'Opera Del Genio Italiano al

Ohmann, Friedrich

szül 1858.

A bécsi akadémián tanult. Tanár volt a prágai képzőművészeti főiskolán. Innen hívták meg a bécsi Hofburg építészeinek.

Magyar

257. l.

ihn mehrfach nach West-Europa, Konstantinopel u
zusammengetragen, das selbst in der nun vorlieger
kürzten Fassung, ein Monumentalwerk der ru

Dem Gegenstande der Darstellung nach ist
der Mutter Gottes, der Hauptfeiertage, und der
eingehalten: byzantinische, italo-griech. und russis
Schulen von Nowgorod, Pleskau, Moskau, Strog
fahren. Den Beschluß bilden Ikonen-Darstellun
14.—16. Jahrh. Den Atlanten ist je ein kurzes I
soll in einigen Jahren folgen. Bei dem großen
prächtiger Reproduktion — eine Arbeit der Expedi
burg — herausgegebene Werk nicht nur für die
14.—16. Jahrh. von großem Interesse, da neben d
Museen des Vatican und der Städte Venedig, Fl
gefunden haben.

Zu beziehen durch jede Buchhandlung, s

LEIPZIG, Mai 1907.

O h m a n n F r i g y e s

épitész

Ohmann F. és Hahn H.: A külföldi birálók az Erzsébet-szoborról. Az Ujság. 1916.aug.12.

O h m a n n F r i g y e s

építész

Világ. 1916.aug.12. (Az Erzsébet-szobor ügye.)

Oláh Gustáv

wód

Pester Lloyd. 1935

márc. 4. (P. S.:

Schumanns „Carneval" in der Königlichen Oper.)

Werbőczy Hármaskönyve
első magyar kiadásának
címlapja nyomán.

ORSZÁ

ORSZÁGOS

BUDAPE

(A BUDAPE

A MÜEMBÉKE

nagytekint

Az esztergomi ása
rázoló fényképmásolatát mint Muze
tárgyi emléket őszinte köszönette

Kérem fogadja nagy
ismételt köszönetünk és megkülönb

Oláh Gruzsáv ifj

rvsd

Hl Ervin: Azra. Az
Operaház ujdonsága -
Budapesti Hulap

1936. febr. 16.

Zádor Jenő operája
Szép Ernő szövegére

Dizletek

MŰEMLÉKEK ORSZÁG

596. szám.
1906.

Tekintetes Közigazgat

A Műemlékek Országos Bizottsága a ha
egyszersmind azok fentartásának előmozdítására
törvényhozás részéről nyújtott javadalom segélyé
ságunk „Kiadványai"-nak sajtó alól kikerült I. és
ságnak hivatalos használatra ezennel megküldeni

Ez alkalommal különösen fölhívjuk a tel
a „Kiadványok" II. kötetére, mely műemlékeinknek
jegyzékét tartalmazza és melyhez 1900. évi szept
tásunknak szivesen megfelelve az ország törvé
szolgáltattak fölvilágosító és helyreigazító adato

Oláh Gusztáv ifi

nód

Ybl Ervin: A „Szöktetés" felujítása az Operaházban. Budapesti Hírlap 1936. jan. 10.

Mozart operája.

Diszletek!

Oláh Gusztáv

Budapesti Hírlap

1936. Dátum le-

(A Szent Erzsébet le-
vágva.
gendája új rende-
zésben.)

Liszt Ferenc oratóriuma.

Dirlotch!

Oláh Gusztáv ifj

cred

Ybl Ervin: A kékszakálu herceg várának főprobája. Budapesti Hirlap 1936. Dátum levágva.

Bartók Béla operája.

Oláh Gustáv ifj

~~Jítvitel~~

vőd

Ibl Ervin: A Bohém élet felujítása az Operaházban.

Budapesti Hírlap 1937. datum levagve

Diszlétek.

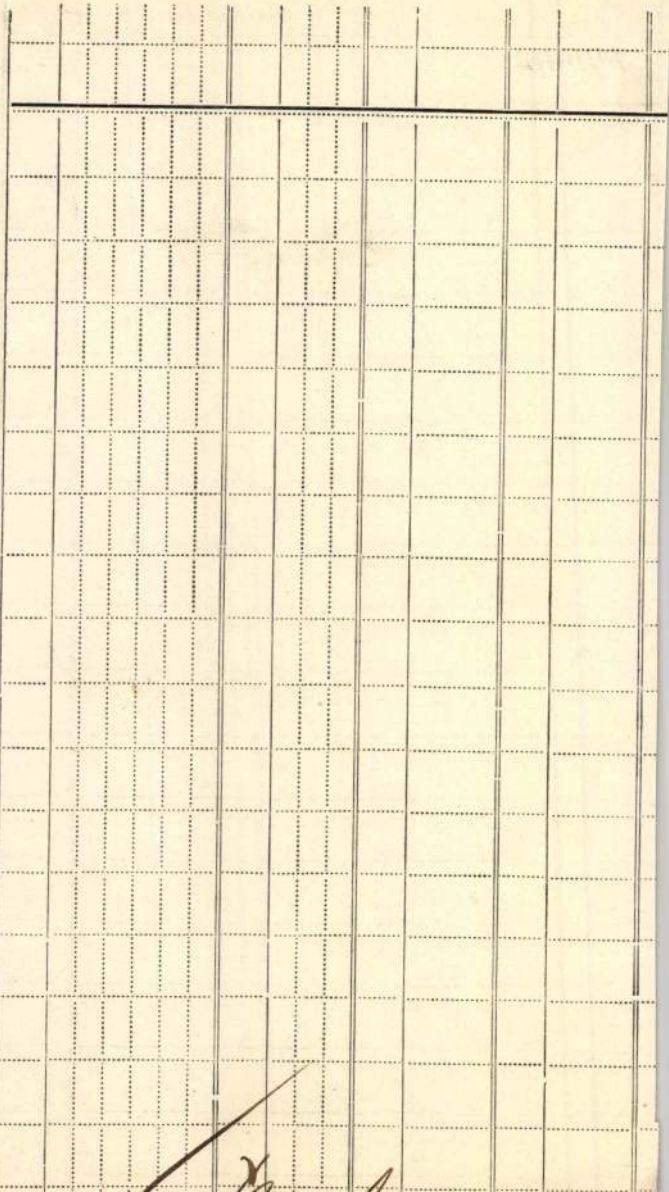

Oláh Gusztáv új

regé

Ybl Ervin: A Hovanscsina bemutatója az Operaházban. Budapesti Hirlap. 1936. dec. 30.

Diszletek!

Modest Petrovics Muszorszkinak operája.

Oláh Gusztáv

vód

Ibl Ervin: A Pillangó kisasszony felujítása.
Budapesti Hírlap
1934. Dátum levágva.

Puccini operája.

Diszletek

Köszönettel vettem.
Mellékelve küldöm
annak kivánt nyugtáját.
Kitünő tisztelettel
Kilián Frigyes

KILIÁN FRIGYES
utóda ROSEDA TIVADAR
nagy kir. egyetemi könyvkereskedő
Budapest, IV. Váczi-utcza 1.

Oláh Gusztáv

Ibl Ervin: Álmos és A szent fáklya bemutatója. Budapesti Hírlap. 1934. Dátum levágva.

Mosonyi Mihály: Álmos c. zenemüve

Dohnányi Ernő: A fáklya c. tánclegendája.

Diszletek fentitől.

Budapest, iaot. május 22.

Báró úr!

...rencztrendi kolostor
...tére, szemkülömben
...iparos munkákra
...letekre bátor vagyok
...ezer) kintalánát
...elezettége mellett

Oláh Gusztáv

erőd

Budapesti Hírlap

1934. márc. 4.

(Karenina Anna.
Hubay Jenő daluművének ünnepi felvonása az Operaházban.)

Dicséret!

Malaczka, 1916. szept. 15.

kek nagytekintetű

izottságának

Budapest.

r 11-én 365./916. számú át -

Oláh Gusztáv

Hl Ervin: A Giu-
ditta bemutatója.
Budapesti Hirlap
1934. Dátum
Lehár zenés levágva-
vígjátéka

Dúzletek
rézletesen ismer-
tetve.

valami eredménye legyen fel.
legyen kegyes vevőink körében
15 példányt, 40% engedmény,
lni.
művészi vevőink legnagyobb
k, ahová mindenüvé elkül.
észes munkából, ami természete.
el történik.
ives figyelmükbe ajánlva, s.l.)
aradunk

teljes tisztelettel

EGGENBERGER-FÉLE
az KÖNYVKERESKEDÉS

Hoffmann és Vastagh

Oláh Gusztáv.

Ybl Ervin: A Sylvia
fölujítása.
Budapesti Hírlap
1935. nov. 21.

Az Operában
Delibes balettje.

Diszletek!

178/1945.

Tisztelettel ké
Bizottsága részére 10 liter
A Müemlékek Országos Bizotts
rábban nagy mennyiségü terpe
körülmények között beszerezh
szükségümk.

Budapest, 1945. nove

Oláh Gusztáv

cvód
2

Ybl Ervin: A milói Vénusz. Hubay Jenő operájának bemutatója.
Budapesti Hírlap
1935. márc. 2.

Díszletek

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
366/1907-szám

Tekintetes
Orsz. Műem

Kladek János Kassai é
értesít, hogy az eperje
1903 évben végrett ács
fejében visszatartott bi
mai napig sincsen f
Tekintve, hogy a torony
óta már három esztén
el, tekintve továbbá h

Oláh Gusztáv

Ibl Ervin: Lecouvreur Adrienne. Bemutató az Operaházban.
Budapesti Hírlap
1933. Datum levágva

Ibl nagyon dicséri és részletesen ismerteti a diszleseket.

56129

89.
1906

A Közalapítvány ku. Tekintetes Ugyigazgatóságnak

Szürgös szükség levén azza a véleméczes jelentésre
mekjet a Tekintetes Ugyigazgatóság a v. s k. o.
ügyi minisztériumhoz az 1893 évi 50890 szám
alatt kelt leczatra ~~az 1894 évi 505~~ az alsó
fehérmegyei régészeti tarsulat által a leletekben
leendő részesítés iránt benyujtott s a Tekintetes
Ugyigazgatóság által 1894 évi 505 szám alatt

Oláh Gusztáv

cvód

Ibl Ervin: A láng-
Respighi dalmüve
az Operaházban.
Budapesti Hírlap
1935. apr. 17.

Diszletek és rendezés:

32 sorban ismerteti a diszleteket

Gemrichsson

elnök

OS BIZOTTSÁGA

i VIII. ügyosztálynak

B u d a p e s t

Oláh ~~Gábor~~ Gustáv von Gábor

Ybl Ervin: A Karneval bemutatója az Operaházban.
Budapesti Hírlap
1935. márc. 5

Diszletek és jelmezek

Schumann Karnevalja

az Országos
elnök, m. ki

730 1936
1936 mod. 3.

Oláh Gábor

cród
z

Hl Ervin: A fehér vitorlás. Az Operaház ujdonsága. Bpesti Hírlap. 1933. máj. 25.

Isidore de Lara dalmuve.

Diszletek fentitől

[illegible]

U.a. (uj f

1899-1901 5 Köte

3) Topograp

denkmale im Ko

15 und Domschatz

4) Denkmalpf

Mindenne Kiadvá

márkáért, illetö

val 922.95 márkáe

ért kész átengedn

több részletben l

A neveret

szakkönyvtárun

és kiegészitése s

Oláh Gábor itj

erőd

Ybl Ervin: Egyiptomi Heléna. Strauss Richard dalmüve az Operaházban
Budapesti Hirlap
1932. nov. 3.

Diszletek

gyulafehérvári, vajdahunyadi, őralja-
t 85 K. 60 f.-re, Wagner Rudolf vajda-
alja-boldogfalvai

0 f.-re érvényesitve, tisztelettel

best, 1909. december hó 7-n

Schwatz Róbert
számv. igazgató.

MDK

Frid. Ohmann építész
külföldi mester

Pesti Hazai Első Tkp palotája. Vállalk. Közl.
1909. jan. 20. 1.1.

MTK

Okenfus János
kőfaragó

T. Horváth Jakab sirkövét faragta. 1809.

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.
44.1.

M.D.K.

Okkorhajder János, épitőmester,

kapott megbizást 1726-ban a pécsi domonkosok Király-ucai rendházának és templomának felépitésére. Müködéséről további adatok hiányzanak.

Gosztonyi Gyula: Pécs müemlékei. Pécs 1763-ban. Pécs, 1944. 38.old.

< Oklándi unitárius templom >

lásd

Ágoston József:

Az < >

Unitárius Értesítő

1938. 6-7. sz.

SZÁSZRÉGEN

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Okolcsnó

Jézus fenntatása a fenyplombban
Az okolcsnói főoltár
fenyőfa

Régi Művészet M.N.G. 1974.

JOAN OKOLICSANI, kovács-, lakatos-, pék pékmester ?

A homonnai kovácsok, lakatosok és pékek céhbehivó táblája. Téglalap, fa, domború faragás. Évszám "1798". Patkó, kovácsszerszám, lakat, alúl egy perec. Felirat: "FABRI SERRARII Archi Magister Senior Petrus Toth. Joa: Hornyák. Ge: Labsanszky. (Joan) Okolicsani. La: Mirvald. Joan Kunder. And. Hlub. Pistor, Samuel Doby". Mag: 25, 5 cm. Szél: 16 cm. 4. a-b. kép. Ltsz: 53.763.1. 177. old

BODÓ SÁNDOR: Céhbehivótáblák a Miskolci Herman Ottó Múzeumban 171. old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VII. 1968. Miskolc

Okolicsanyi templom
belseje
Háry Gyula rajza
repr.
Omt. 387 l

Esobánka, r. k.

49

M.D.K

Okolicsányi
nyomdász

1859-ben kiadott nyomtatvány metszetének
nyabb levonatát látjuk Debrecenben.

Vértes Katalin: A magyar népies fametszet, 1928. 73 l

M.D.K.

Okolicsányi
nyomda

1859-ben jelent meg „Toronyi Tamás avagy a bajnokok vég – gyula várában". c. nyomtatvány címlapmetszete. 1862-ben „Barangó vitér története és Eldorádó jó ország" című nyomtatvány címlapmetszete a nyomdában.

Vértes Katalin: A magyar népies fametszet, 1928. 67 l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

A Nemzeti Szinházban előadott "Ocskay brigadéros" c. darab reprizéhez készitett szinpadképének repr.-ját közli a lap a darab második felvonásához.

Szinházi Élet. Bp. 1926. szept. 20-26.
XVI. évf. 38. sz. 27. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Kodály Zoltán: Háry János c. dalmüvének Operaház-i bemutatójához készitett szinpadképterveket és jelmezeket. A kritika elismeréssel ir a müvész alkotásairól. A jelmezek és a szinpadképek egy részét a szereplők bemutatása mellett közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1926. okt. 25-31.
XVI. évf. 43. sz. 2-7. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az ember tragédiájának uj előadásához tervezett szinpadképének repr.-ját bemutatja a lap a londoni jelenet képét.

Szinházi Élet. Bp. 1926. nov. 8-14
XVI. évf. 45. sz. 15. lap.

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Igor Stravinszky: Petruska c. daljátékához tervezett jelmezeit és szinadképét bemutatja a lap. Három repr.

Amikor a bábuk életre kelnek c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 13-19.
XVI. évf. 50. sz. 22. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "Petruska" c. daljáték jelmezei közül a lap a szinészekkel bemutatja „a bábleány és a mór" cimmel jelmezeiket.
A daljáték diszleteit is a müvész tervezte.
"A varázsló és a bábuk" cimmel fénykép repr.

Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 26-január 1.
XVI. évf. 52. sz. ~~421~~ 42. lap.

43-44.

. . .

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Városi Szinházban bemutatott "Szupécsárdás" c. darab diszleteit tervezte.
/Szerző: Farkas Imre./

Szinházi Élet. Bp. 1929. márc. 10-16. XIX. évf. 11. sz. 36. lap.

MDK

Gláh Gusztáv, díszlettervező

Verdi: Don Carlosának díszleteit 1934-ben tervezte. Három is fél évtizedet élt meg ez a szinpad és Gláh rendezése!

Podor Lajos: Új Don Carlos 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 23.

M.D.K.

Oláh Gusztáv
grafikus, iparművész

Az Iparművészeti Főiskola tanára
volt.

Katona Imre: Iparművészetünk félévszárada
Művészet, 1969. január – 4 lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Rimszkij-Korzakov: "Seherezade" c., Weber K.M.-Berlióz-Gauthier Th: "A rózsa lelke" c., Darius Milhaud: "Francia saláta" c., Puccini G.:„Gianni Schicchi" c. előadásokat részben rendezte és diszleteiket, valamint jelmezeiket tervezte.

Pesti Müsor, Bp. 1945. juli 12-18.
1, 2, 3. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "Sába királynője" c. előadást rendezte és tervezte hozzá a diszleteket.

Csajkovszkij: "Romeo és Julia", Bartók: "A kékszakállu herceg vára" c. előadások diszleteit és jelmezeit tervezte.

Pesti Müsor, Bp. 1945. juli. 5-11. 2,3,4. lapok.

M.D.K.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"A rózsa lelke" és a „Bálványos vár" c. balett előadásokhoz tervezett diszleteit a kritika kiemeli s mint /poétáját és piktorát emliti. az előadás/

Balassa Imre: "Balett invázió az Operaház szinpadán" c. kritikája.

Ortutay Gyula kultuszminiszter az Operaház örökös tagjává nevezte ki a művészt 25 éves jubileuma alkalmából.

Szinház, Bp. 1948. márc. 2-8. IV. évf. lo. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Fülöp Zoltánnal együtt tervezte az Opareház előadásához a szinpadképeket, amelyekről Balassa Imre: "Cinka Panna balladája" cimmel ir igen magas értékeléssel.

Szinház, Bp. 1948. márc. 16-22. IV. évf. 12. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott balett-est előadásához készitett "szinpadképei lenyügözőek"-irja Balassa Imre: „Janine Charrat...az Operaházban" c. kritikájában.

Szinház, Bp. 1948. márc. 3o. ápr. 5.
IV. évf. 14. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A müvész két szinpadképét bemutatja a lap. Az egyik Borodin: "Igor herceg első felvonásának képe a moszkvai székesegyház, előtte a térrel, a második az utolsó felvonásból "az elpusztitott Moszkva falai előtt" cimmel "a nagy vész után".
Repr.-ók.

Szinház, Bp. 1948. május 25-31. IV. évf. 22. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balassa Imre: "Igor herceg az Operaházban" c. kritikájában elragadtatással ir a müvész rendezői munkájáról és az előadáshoz tervezett szinpadképekről, amelyek egyikét bemutatja a lap.

Szinház, Bp. 1948. junius 8-14 IV. évf. 24. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Goda Gábor szinházi levele a Szentivánéji álomról" cimmel kiemeli a müvész által tervezett szinpadképeket.

Szinház, Bp. 1948. juni. 15-21. IV. évf. 25. sz.

Oláh Gusztáv, díszlettervező MDH

Az ember tragédiája díszleteit tervezte a Hevesi féle előadáshoz.

Kristóf Károly: Az ember tragédiája jubileuma 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 18.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Gluck: „Orpheus" felujitásához az Operaházban, tervezett diszleteket és kosztümöket.
A lap két fényképen bemutat két szinpadképet a szereplő müvészekkel együtt.

Szinházi Élet. Bp. 1929. nov. 3-9. XIX. évf.
45. sz. 28-29. lap.

MDK

Oláh Gusztáv

Díszlet Bartók Béla Kékszakállúherceg várához. Terv.: Oláh Gusztáv. Repr.
Díszlet Piccini "Agelica Nővér" operajához. terv.: Oláh Gusztáv. Repr.

Szépművészet, 1940. 3. sz.

MDK

Oláh Gusztáv

"Hunyadi László". Oláh Gusztav szinpadképe. Repr.
"János vitéz". Oláh Gusztav szinpadképe. Repr.

Hankiss 148.1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Fischer Zsuzsi portréja" cimmel a művész képének repr.-ját hozza a lap a Tavaszi Tárlatról.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 24-30. XXI. évf. 22. sz. 82. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Ermanno Wolf-Ferrari és Forzano: „Sly"
c. operájához készitett diszletterveket.

Kristóf Károly: „2 érdekes szerző és 1 érdekes uj opera" c. Szinházi Élet. Bp. 1931. febr. 8-14./XXI. évf. évf. 7. sz. 33-34. lap

MDK

Oláh Gusztáv, vendég-rendező

pompázatos színpadképei fölött kivétel nélkül
nyiltszini tapssal mondott itéletet a közönség.

Széfeddin Sefket bey:
Tolди Miklós. Daljáték-bemutató az Uj Magyar
Szinházban.
Uj Magyarság. 1944. aug. 18. 6.l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Respighi: "A láng" c. müvének az Operaházban bemutatott előadásához készitett diszleteit a kritika kiemeli.

Szomory Dezső: Zene és ének hangjainál c. Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr. 21-27. XXV. évf. 17. sz. 30-32. lap

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Fényképét közli a lap a "Pillangókisasszony" c. Operaház-i előadással kapcsolatosan, amelynek diszleteiről a kritika igen komoly elismeréssel ir. A diszletek közül két részletet fényképfelvételen bemutat a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1934. nov. 18-24. XXIV. évf. 48. sz. 26. lap.

Oláh Gusztáv M.D.K.

A Fából faragott királyfi diszlete. /Operaház/
repr.

Berenztury-Vécsey-Falvy: A magyar zenetörténet képeskönyve .bp. 1960. 296.1.

Oláh Gusztáv M.D.K.

Kodály Zoltán : A székelyfonó diszlete a budapesti Operaház előadásán.

repr.

Keresztury-Vécsey-Falvy: A magyar zenetörténet képeskönyve

Bp. 1960. X.t.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Szegedi Nemzeti Szinházban bemutatásra kerülő -Offenbach: „Hoffmann meséi" c. operaelőadás diszleteit tervezi.

- - -

A müvész diszletterveit kiemeli egy másik kritika is. Lásdd: Vitányi János: Hoffmann meséi Szegeden cimmel.

H i r e k - K é p e k c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1955. szept. 16. VIII. évf. 37. sz. 28. l.
1955. okt. 28. VIII. évf. 43. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Diszletterv "Sába királynője" c. operához. Repr. Az Operaház felujitása, főrendező Oláh Gusztáv.

/K.J./: Sába királynője. c.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. nov. 18. VIII. évf. 46. sz. 25. 1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Mozart évforduló megnyitó estjén előadott "Varázsfuvola" c. előadás uj diszleteit és kosztümjeit tervezte, rendezte a darabot, melynek dzinpadképeit, jelmezeit, valamint a rendezést egyaránt komoly elismerésben részesiti a kritika.

Lányi Viktor: A "Varázsfuvola" c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. febr. 3. IX. évf.
5. sz. 3. l.

MDK

Oláh Gusztáv

Aranyérem kitüntetése az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Oláh Gusztáv

Diplome d'honneur-vel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

ifj. Oláh Gusztáv MDK

diszlettervező

A modern szinpad sizletei és kosztümjei,
Magyar Iparmüvészet 1934. 74.o.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Stravinszky: Kártyajáték c. balettjének diszleteit és jelmezeit tervezte.

- - - - -

A "Nürnbergi mesterdalnokok" c. Wagner-opera szinpadképeit tervezte.

- - - - -

Radnai: Az infánsnő születésnapja c. táncjáték diszleteit tervezte.

- - - - -

A hét szinlapjai:
Szinház és Mozi. Bp. 1949. febr. 16. II. évf. 7. sz. 26. l. --- 1949. márc. 23. II. évf. 12. sz. 26. l. --- 1949. ápr. 20. II. évf. 16. sz. 29. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Kodály: Háry János c. daljátékához diszleteket,
Puccini: A Köpeny c. operájához diszleteket,
Puccini: Gianni Schicchi c. vigjátékához diszleteket és jelmezeket tervezett.

- - - - -

A hét szinlapjai.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. január 26. II. évf. 4. sz. 26-27. l.

- - - - -

Bartók: A csodálatos mandarin c. előadás diszleteit és jelmezeit tervezte.

- - - - -

Bp. 1949. febr. 9. II. évf. 6. sz. 26-27. l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Shakespeare diszletterveiről ir a lap és két diszlettervének fényképét közli: "Antonius és Cleopatra" és "Romeo és Julia" c. müvek diszleteinek repr.-ját. Ezenkivül megemliti még "Lear király", „Hamlet", "Velencei kalmár" „III. Richárd", "Tévedések játéka", "Makrancos hölgy" c. müvek diszleteit.

Shakespeare diszletei c. kritika
Szinházi Élet. Bp. 1923. okt. 14-20.
XIII. évf. 42. sz. 22-23. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Delibes: Coppelia c. balettjéhez diszleteket,
Puccini: Bohémélet c. előadásához ugyancsak diszleteket tervezett.

- - - - -

Goldmark: Sakuntala c. előadáshoz diszleteket ésjelmezeket,
Verdi: Simone Boccanegra c. zenedrámájához diszleteket, Delibes: Sylvia c. balettjéhez dis/-leteket tervezett.

A hét szinlapjai c. rovat
Szinház és Mozi Bp. 1949. január 5. II. évf. 1. sz. 26-27. l.
január 12. II. évf. 2. sz. 26-27. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A felujitott "Nürnbergi mesterdalnokok" előadásához készitett diszletterveket.

- - - - -

Farkas Ferenc : A büvös szekrény c. dalmüvének Operaház-i előadásához tervezett szinpadképeit a kritika kiemeli.

- - - - -

Tóth Dénes: A felujitott "Nürnbergi mesterdalnokok". --Szinház és Mozi, Bp. 1949. márc. 30. II. évf. 13. sz. 5. l.
1949. május 4. II. évf. 18. sz. 6. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Nemzeti Szinházban az "Ahogy tetszik" c. Shakespeare-vigjáték diszleteit tervezte.

- - - - -

Mozart: "Don Huan"-jához készitett diszletének repr.-ja, A "Pique Dame" egyik szinpadképének repr.-ja és a "Boris Godunov" forradalmi jelenetének diszlete, melyet Fülöp Zoltánnal tervezett. A repr.-ók a szöveg mellett szerepelnek.

A hét szinlapjai.
Szinház és Mozi. Bp. 1949.junius 15. II. évf. 24. sz. 31. l. ---Bauer Jenő: Festett egekben.
Bp. 1949. junius 29. II. évf. 26. sz. 14-15, l.
jártunk.

Oláh Gusztáv

MDK

diszlettervező

Bánk bán

Színház és Mozi. 1951.nov. 16-22.

Oláh Gusztáv

MDK

díszlettervező

Boris Godunov

Színház és Mozi. 1951. nov. 16-22.

i mDK

ifj.Oláh Gusztáv, törendező.

reá is vonatkozik amit R.P.mond a magyar szinpadmüvészet fejlödéséröl: fantázia, izlés, alkalmazkodó képesség európai szinvonalra emeli a m. szinpadmüvészetet.

Elképzelhetetlen ez a fejlödés O.G. nelkül. Nemcsak a szinpadot dekorálja, de a szinpaddal dekorál.

Relle Pál: A magy.szinpadmüvészet utja, Iparmüvészet, 1-2.l. 1936.

Ifj.Oláh Gusztáv,förendezö mDK

reá is vonatkozik amit R.P.mond a magyar szinpadmü
vészet fejlödéséröl: fantázia, izlés, alkalmazkodó képesség európai szinvonalra emeli a m. szinpadmüvészetet.

Hunyadi László repr. 9.1.
Rövid élet " 9.1.
Coppélia I.jelenet. Kwpr. 8.1.
Schumann Karneváljának diszlete. " 8.1.

Relle Pál: A magy.szinpadmüvészet utja,
Ipamüvészet, 1-2.1. 1936.

ifj.Oláh Gusztáv, törendező mDK

Pillangókisasszony. II.felv. 7.l. Repr.
Liszt Ferenc gyászindulójának díszlete. 7.l. Repr.

reá is vonatkozik amit K.P.mond a magyar szinpadmüvészet fejlödéséről: fantázia, izlés, alkalmazkodó képesség európai szinvonalra emeli a m. szinpadmüvészetet.

Kuruc mesék II.jelenet. Két repr. 6.l. Repr.
Kuruc mesék I.jelenet. II.jel. 5.l. Repr.

Relle Pál: A magy.szinpadmüvészet útja,
Iparmüvészet, 1-2.l. 1936.

MDK

ifj. Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

szemkápráztató díszletei a "Garabonciás"/Lehár/
az Operaházban.

Hanvay Géza: Garabonciás. Lehár-bemutató az Operában.
Uj Magyarság. 1943. febr.21. 13.1.

Oláh Gusztáv

— **Az Operaház diszletei német muzeumokban.** A bécsi szinházmüvészeti kiállitás egész magyar anyagát elkérte a müncheni kiállitás rendezősége. Az Operaház kiállitott diszletmodelljei közül kettőt *Gregor* igazgató a bécsi szinháztörténeti muzeumnak szerzett meg, egyet pedig a salzburgi Mozart-muzeumban fognak elhelyezni. Bécsben marad *Oláh* Gusztáv egy diszlete (Az két lovagok) és *Fülöp* Zoltán egy diszlete (Norma.) A Mozart-muzeumba kerül *Oláh* Gusztávnak a Szöktetés a szerályból cimü operához készitett diszlete. Azonkivül nagyszámu fotografiát vett át a két muzeum.

N.U. 936. X. 28.

Nemzeti Ujság 1936 X. 28

Oláh Gusztáv

festőművész

Klebelsberg emlékkiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.
Szép szinpadi tervezettel

Pesti Hirlap
1933.II.13.

Gláh Gusztáv, díszlettervező 7 Dk

Gláh elképzeléseit megtartva kénitette el fülöp Zoltán díszlettervező az Otello díszleteit.

Péterfi István: Két operafelújítás 2. f

Esti Hírlap, Bp. 1960. dec. 4.

· Oláh Gusztáv, díszlettervező MDK

Az Operaház Mozart előadásához Oláh Gusztáv korábbi díszlettervét használták fel.

–: Az „új" Cosi fan tutte 2.(

ESTI HIRLAP Bp. 1960. nov. 12.

Gláh Gustáv, díszlettervező MDK

Díszlettervezt felhasználták az Erkel Szinházbeli Othello előadáshoz.

–: Othello – új hajlékban 2.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. nov. 15.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Halálnak 10. évfordulóján megkoszoruzták sirját. 1921-től az Operaház főrendezje és szcenikusa Utoljára Münchenben tervezte a Hovanscsina diszleteit

Napló

Magyar Nemzet 1966. dec. 15. 11. 1.

ifj. Oláh Gusztáv tanár

Sparművészeti sskola jubiláris kiállításán színpadművészet technikai haladását mutatja be tanítványaival

M.930.XI:15

Olgh Gusztáv

festőművész

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - szinpadművészeti maquetteivel szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.VII.5.

Oláh Gusztáv iparművész

Kitüntető elismerést kapott a szinpadi diszleteiért a monzai római IV.nemzetk.iparmüv.kiáll.-on.

N.U.930.IX.26.
M.930.IX.26.
P.H.930.IX.26.

ifj. Oláh Gusztáv

Iparművészeti iskola jubileumi kiállításán színpadművészeti csoportja színpadi maquettekkel, figurákkal szerepelt.

PH. 930. XI. 15.

ifj. Oláh Gusztáv

Iparművészeti Iskola jubileumi kiállításán tanítványaival szinpadtervekkel szerepeltek.

8. ó u. 930. XI. 16.

Oláh

Iparművészeti Iskola jubileumi kiállításán neve szerepelt.

MH. 930. XI. 16.

Egyes számu cédula

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Staud Géza: "Az Opera varázslója" cimmel ir a müvészről az "Arcok a tegnapból" c. rovatban, amelynek illusztrálására Kornis György megrajzolta a müvész arcképét. Oláh Gusztáv épitészmérnöknek indult, majd a Müegyetem után beiratkozott a Zeneakadémia zongora-tanszakára. "Közben képzőművészeti tanulmányokat is folytatott. 1921-ben került az Operához szcenikusnak. Kéméndy Jenő szcenikai főfelügyelő halála után, elődje helyére nevezték ki. A harmincas években az Operaház rendezője, majd vezető főrendezője lett."

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. május 13. X. évf. 19. sz. 24-25. lap

Kettes számu cédula M.D.K.

Oláh Gusztáv

"A felszabadulás után a Képzőművészeti Főiskolán és a Zeneakadémián is tanitott. Mint diszlet és jelmeztervező az Operaház és a Nemzeti Szinház számos előadását szcenirozta, mint rendező pedig az operák és balettek ujszerü beállitásával szerzett érdemeket. Külföldi rendezéseit a nemzetközi sajtó elismerése kisérte. Páratlan müvészi tevékenységéért két izben Kossuth- dijjal és a kiváló müvész cimmel tüntették ki"- irja a müvészről készült arckép kisérő soraiban Staud Géza.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. május 13. X. évf. 19. sz. 24-25. lap

Kettes számu cédula

Oláh Gusztáv

"A felszabadulás után a Képzőmüvészeti Főiskolán és a Zeneakadémián is tanitott. Mint diszlet és jelmeztervező az Operaház és a Nemzeti Szinház számos előadását szcenirozta, mint rendező pedig az operák és balettek ujszerü beállitásával szerzett érdemeket. Külföldi rendezéseit a nemzetközi sajtó elismerése kisérte. Páratlan müvészi tevékenységéért két izben Kossuth- dijjal és a kiváló müvész cimmel tüntették ki"- irja a müvészről készült arckép kisérő soraiban Staud Géza.

Film Szinház Muzsika. Bp. 1966. május 13. X. évf. 19. sz. 24-25. lap

Hármas számu cédula

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Staud Géza:"Az Opera varázslója" c. visszaemlékezésében irja:„A Hovanscsina rendezésére hivták meg Münchenbe. Ott halt meg ötvenötéves korában váratlanul ...szivgyengeségben."A továbbiakban megirja, hogy a festői hajlamot édesanyjától Fodor Róza festőművésztől örökölte.
Egyik legkimagaslóbb külföldi sikerét Respighi: A láng c. operájának rendezésével és tervezésével aratta a firenzei Maggio Musicalén. A cikk felsorolja néhány munkáját és beszél többszáz rendezői, diszlettervezői és jelmeztervezői alkotásáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. május 13.
X. évf. 19. sz. 24-25. lap

.D.P.

Négyes számu cédula

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Firenzei, veronai, milánói, stockholmi és münchen rendezéseit a külföldi sajtó magasra értékelte. Sokat rendezett vidéken a szabadtéri játékokon, Szegeden, Kassán, Kolozsvárott, Tatán. Az Iparmüvészeti Főiskolán a diszlettervezést tanitotta. Mozart, Wagner, Verdi, Muszorgszkij, Bartók és Kodály müveinek nagy részét ő rendezte és tervezte hozzájuk a diszleteket és jelmezeket.
Fényképfelvételen a lap bemutatja a müvészt munkája közben és a "Kékszakállu herceg vára" szinpadképét.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. május 13.
X. évf. 19. sz. 24-25. lap.

.R.G.

Oláh Gusztáv díszletművész

A művészeti sorsjáték kiállitását rendezte.

P.H.932.IV.16.

Oláh Gusztáv ifj. az Operaház díszlettervezője

A magyar művészeti sorsjáték kiállítását rendezte.

B.H.932.IV.10.

MDK

Oláh Gusztáv, főigazgató

Korhü diszlete festöi.

"Az arany meg az asszony." nagy.daimü bemutató az operaházban. - Nemz.Ujs. 1943.máj.9. 15.1.

MDK

Olán Gusztáv, főigazgató

A XVI sz. Lőcse világának hatásos szinpadképe járul hozzá a sikerhez.

Az Arany meg az Asszony.- Kenessey Jenő daljáték az Operaházban. Az Esti Ujsag szinháza. Esti Ujsag. 1943 máj.3. 7.1.

MTDK

Oláh Gusztáv, förendezö

tervszerint készültek az uj diszletek.
ezeket Fülöp Zoltán dolgozta ki.

/d./:Don Juan-három uj képpel.

Nemz. Ujs. 1941. febr. 22.

MDK

Oláh Gusztáv, rendező.

A Gördülőopera "Bánk bán" előadásának rendezéséért és tervezéséért, a "Diótörő" balett díszleteiért, a "Traviata" és a "Szöktetés a szerályból" c. operák rendezéséért 20.000 forintos Kossuth-díjat kapott.

Az 1951.évi Kossuth-díjasok.
Szabad Nép. 1951. márc. 16. 2.l.

MDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán,

együtt tervezték Szilágyi Erzsébet fogadótermét azaz az uj Hunyadi Lászlót. Erkel Ferenc mXXXXX müvést, mely az első magyar dalmü .

Illusztr.

Uj idők. 1935. 43.sz. 598.l.

Oláh Gusztav, förendezo MDK

már Tatán megrendezte a "Bajazzók" szabadtéri előadását, Most ugyanazokkal a szereplökkel a Margitszigeten megismetlik az előadást, ugyancsak Oláh Gusztav rendezésében ki e dara bot szabadtéri játszásra alkalmazta.

Operaest a Margitszigeten.

Magyar Nemzet, 1939.jun.8.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balassa Imre: "A "Varázsfuvola" ujra megszólalt az Operaházban" cimmel irja kritikáját a müvészről: Oláh Gusztáv az operaszinpadnak ez a nagy müvésze és egyetemes müvésze, a muzsikus, a festő, játékmester és költő valóban "kozmikus drámát" idéz a jelképek rejtett nyelvén beszélnek monumentális szépségü és lenyügözően sugallatos diszletei..."

Szinház, Bp. 1948. febr. 24.-márc. 1. IV.évf. 9. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Dicsőség nem kábitott, pénz nem csábitott" cimmel hozza a lap a jubiláló müvésszel készitett interjut és ennek keretében a müvész fényképét. 27 éve dolgozik az Operánál, mint vezető rendező.
Első müve D'Albert operája, a "Holt szemek" c. előadáshoz készitett szinpadképek voltak.
A továbbiakban a b.i. sign.-val ellátott interju a müvész "káprázatos diszleteiről és rendezéseiről" beszél.

Szinház, Bp. 1948. febr. 17-23. IV. évf. 8. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balázs Béla: "Mozart" drámájához tervez diszleteket és jelmezeket a Vigszinház bemutató előadásához, mint a szinház meghivott vendége.

Szinház Bp. 1945 aug. 22-28.I.évf.2.sz.
~~18~~ 19. lap

.M.D.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balassa Imre: Pique Dame c. kritikájában kiemeli a művész rendezését és "káprázatosan szép" szinpadképeit az Operaház előadásán.

Szinház, Bp. 1945. nov. 14-2o. I. évf. 14. sz. 6. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

kritikája az/

Balassa Imre:/Operaház,„Csodálatos mandarin"
De Falla: "Szerelmi varázs" c. előadásokról,
(ezek szinpadképeit és jelmezeit tervezte a müvész
amelyekről a kritikus igen nagy elismeréssel
ir és a játék egyik főszereplőjének tartja.

Szinház, Bp. 1945. dec. 12-18. I. évf. 18.sz.
4. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Hubay palotában rendezett hangverseny "..fő érdekessége Oláh Gusztávnak az Operaház európai hirü vezető főrendezőjének és szcenikusának..." zongorajátéka volt,- irja a lap és közli a müvész fényképét a zongora mellett.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. lo-16
VII. évf. 7. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Fülöp Zoltánnal együtt készitettték az Operaház balett előadásaihoz a dekorációt. "Császárkeringő",„Bolero", Éji zene" és "Csavargo és királylány" c. balettjátékok.

Lányi Viktor: Operai levél c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ~~okt.-22-28.~~
okt. 29.- nov. 4. VI. évf. 44. sz.

MDK

Oláh Gusztáv, törendező

szivvel-lelekkel veszödik a dilletánsokkal.

gr.Edelsheim -Gyulai Elle: Csoda készül a Szigeten. Magyarország. 1939. máj.28. 9.1.

Oláh Gusztáv, törendezö

müvészi elgondolásai elevenitették meg az est
müvészi produkcióit.

A margit-legenda Ujházy György alkotása. /Berdos Lajos
értékes muzsikájával/.
Mátyás-korabeli török wsküvö.
Rákóczi tábora.

Molnár Jenö Antal: A szépség, gazdagság és fiatalsá
szinpompas jótekonycélu paródéja a Mergitszigeten.
Pesti Hirlap. 1939. jun.8.

MDK

Oláh Gusztáv és Márk Tivadar.

Ünnepi esemény a helsinki operaház "Bánk bán" Erkel Ferenc oprájának bemutatója. Ferencsik János vezényletével.
Kiemelik a jelmezek és diszletek tervezöit, a magyar müvészeket.

Nagy Magyar operasiker Helsinkiben.

Uj Magyarság. 1943.okt.31. 13.1.

Oláh Gusztáv, törendezö

Hunyadi László.
Csongor és Tünde.
János vitéz. Három repr.

Szinpadképek.

Hankiss 148.l.

Oláh Gusztáv törendezö és

Márk Tivadar

Diszletek és jelmezek tökéletesen váltják valóra Krudy Gyula álmát és szinte meghat az a szeretet, ahogyan a szereplö müvészek készülnek a bemutatóra ..... mondta a komponista Kenessey Jenö.
Az arany meg az asszony . Krudy Gyula egyetlen, fennmaradt szinmüvéböl készült az opera.

Tóth Dénes: A régi Löcs elevenedik meg Kenessey operájában. - Az Esti Ujság szinháza. - 1943.máj.4.

Oláh Gusztáv, főrendező
~~és Fülp Zoltán~~

A díszleteket a "Garabonciás" Lehár művéhez ők tervezték.

Garabonciás. Bemutató az Operában,
Magyarország. 1943. febr. 20. 3.1.

MDK

Oláh Gusztáv, rendező

káprázatos díszletei között, teljesen új betanulásban, major Tamás zseniális rendezésében hozta színre Shakespeare legkoltöibb színjátékát a Nemzeti Színház.
Az Operaházban pedig "Igor herceg" hatalmas tömegeit rendezői művészete mozgatja.

A "Szentivánéji álom" ünnepi sikere a Nemzeti Színház-
Világ. 1948.jun.13. 7.l. Dar

Ulán Gusztáv, Fürendező

a hangulatos díszleteket tervezte.

"Álomjáték" Milloss Aurél táncköltemnye az Operaházban. -Uj Magyarság. 1942.dec.13. 13.1.

Olán Gusztáv ,rendező

finoman stilizált díszletei hozzájárultak az opera sikeréhez./Kenessey szerzője a zenének, Krudy Gy.feledésbe merült szindarabja./.

Demény Magda:

Az Arany meg az Asszony. Bemutató az Operában. Jelenkor. 1943. jun.1. 11.1.

MDK

ifj.Oláh Gusztáv, scenikai főfelügyelő
a m.Kir. Operaház főrendezője.

Messze felülmulta a "Krétakör" két külföldi decorateur megoldását az ő architektonikus formáival, artisztikus megoldásaival.
Dekorativ tervezése a budapesti példátlan nagy sikernek egyik tényezője. A díszlet obligát formáiról is lemondott. Néhány odavetett kinai paraván, egy mindent befogó fekete háttér, nincs szüksége szinek tobzodására, h.szines legyen Teljeset ad.

Képzömüvészet.1928. 7.sz. 62.l.

Oláh Gusztáv és Ujházy György.
főrendező szerző.

Ujházy György előadásra kerülő Margit-legendáját jótékonycélu előadás keretében adják elő nazmelökelő társaság. A diszlettervezést és rendezést Oláh Gusztáv vállalta. Gazdag és pompás scenáriummal látta el a müvet.

Egy előkelő szinlap. - Nemzeti Gazdaság.
? jun.7.

MDK

ifj.Olán Gusztáv, áll. Operaház
főrendezője, scenikai főfelügyelő.

A "Krétakör" I.felvonásának díszlete. Repr. 60.l.

A "Krétakör" V. felvonásának díszlete. Repr. 61.l.

Képzőművészet. 1928. 7.sz. 60,61.l. Repr.-k.

MDK

Oláh Gusztáv [díszlettervező]

díszleteivel mutatkozik be a szegedi Nemzeti Színházban Jemnitz Sándor: Divertimento c. táncszvitjét és Benessey Sándor Gárdajelenetét.

Szász Anna Mária. Beszámoló
Tisztatáj, Szeged, 1948. május. II. évf.
5 sz. 192 l.

MDK

Oláh Gusztáv diszlettervező

Gerevich T: Magy.művészet és "Hirünk a világban".
Szépmüv. 1944. 19xxxxx 1.sz. 2o 1.

MDK

Asztalos S: Megjegyzések a képzőműv. vitához.
Magy.Nemz. 1952. máj. 25. 5 l.

MDK

Oláh Gusztáv, förendezö

a kiállitás szinpadmüvészeti részében szerepel, diszleteivel.

Dr. Ujlaky Andor: A magyar müvészet nagy bemutatkozása Milanóban. -Milanó. VII. nagy Nemzetközi Iparmüvészeti kiáll. -Nemzeti Ujság. 1910. III. 24.

MDK

Oláh Gusztáv, förendezö
/abban az idöben lehet, hogy más fokon állt/
"Láng" c. opera diszleteiért "Grand Prix" ju
talomban részesült.

"89 díjat nyertek a magyar iparmüvészek Milanoban."
"Nemzeti Ujság." 1940 jun. 29. 13.1.

MDK

Oláh Gusztáv

és Fülöp Zoltán tervezték a díszleteket Kemessy Jenő: Bihari nótája című balettjének az Operaházban történő előadásához. (Egy szinpadképről fénykép repr.)

Halmi Sári: Szinházi levél a „Bihari nótájá"-ról.
Nők Lapja, Bp. 1955. január 6. [9. l.]

MDK

Oláh Gusztáv

díszleteivel újította fel a Nemzeti Színház Az ember tragédiáját. (Egy színpadképről fényképp repr.)

Gogolák Lajos: Színházi levél „Az ember [redacted] tragédiája"-ról.

Nők Lapja, Bp. 1955. január 13. [7. l.]

MDK

Oláh Gusztáv

szinpadi diszlet

Rosner K: A milanói Triennale. Magy. Iparmüvészet, 1933. 94 l.

MDK

ifj. Oláh Gusztáv

Bartók: Csodálatos Mandarin, diszlet

Rosner K: A milanoi Triennale. Magy. Iparművészet, 1933. 94 l.

Oláh Gusztáv MDK

a diszleteket és jelmezeteket tervezte

Diótörő

Szinház és Mozi. 1951. nov. 16-22.

Oláh Gusztáv MDK

díszlettervező

A bolygó hollandi

Szinház és Mozi. 1951. nov. 16-22.

Oláh Gusztáv

MDK

a Bihari nótája diszlettervezője

Magyar Nemzet 1954. dec. 3.

Oláh Gusztáv MDK

jelmez és diszlettervező.

Varázsfuvola
A bolygó hollandi
Carmen
Boris Godunov /rendezte/
A hattyuk tava /diszlet/

Szinház és Mozi. 1951. nov. 2-8. 44.sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Márk Tivadar a jubiláló jelmeztervező említi nevét, mint akitől sokat tanult és nagy hatással volt rá Oláh egyénisége. Elmondja még róla, hogy régebben a díszlettervező munkája volt a jelmeztervezés is.

/somogyi/: "A szinházban a ruha teszi az embert." Film Szinház Muzsika. IV. évf. 1. sz. 28. l. 1960. Január 1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Erkel Szinházban most/ bemutatott, Verdi: Simone Boccanegrája 1937-ben volt először az Operaház müsorán, melyet Oláh Gusztáv rendezett akkor és tervezte szinpad-képeit is. Az Erkel Szinház előadásán most Stephányi György rendezi, aki Oláh elképzeléseihez igazodik ma is. A szinpadkép is Oláh müve.

Fábián Imre: Simone Boccanegra.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. márc. 4.IV. évf.
10. sz. 6-7. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Verdi: Simone Boccanegrájának első előadása 1937 juniusában volt a "juniusi hetek" alkalmából. Oláh Gusztáv volt a rendező és "a bemutató inspirátora" Ugyancsak Oláh tervezte a Simone Boccanegra szinpadképeit is. "Feltünő, hogy ezek mennyire helyhelytállóak ma is. Modernek és egyszerüségre törekszenek...felfrissités után változatlanul használhatók."

S.V.: Egy felujitás és egy ujdonság az Operaház müsorán.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. febr. 19. IV. évf. 8. sz. 30. l.

Oláh Gusztáv, diszlettervező

MDK

Bánk Bán /Nemz.Szinh./

Szinház és Mozi. 1951. nov. 2-8. 44.sz.

ifj. Oláh Gusztáv MDK

Fóthy János:
Megelevenedik a müvészettörténet.

Pesti Hirlap 1940.febr. 2.

Oláh Gusztáv, törendezö

rendezése eddig ismeretlen finomságokra világit rá.

Tóth Dénes: A felujitott Faust az Operaházban.
EM. 1939.ápr. 9. 12.1.

mDK

Oláh Gusztáv förendezö és
Márk Tivadar

Dombrovszkij szovjet rendezo nyilatkozata az operáról. : nagy segitsére volt az Op.ház kiváló müvészeinek a munkája. Oláh Gusztáv csodálatos szépségü diszletei és a Márk Tivadar által tervezett jelmezek.

Ma este mutatja be az Operaház az Anyegint.
Szabad Nép. 1951.máj.8.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Wagner: Tannhäuser-jét rendezi és tervezi szinpadképeit az Erkel Szinházban bemutatott uj forditásu előadásnak.
Fényképen Oláh Gusztáv főrendezőt bemutatja a lap munka közben.

B.I.:Tannhauser c.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. juni 3. VIII. évf. 22. sz. 8-9. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Rendezte és diszleteit tervezte Verdi: "Simone Boccanegra" c. zenedrámájának. Az előjátékhoz tervezett szinpadképének reprodukcióját közli a lap.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. ápr. 24-30. VI. évf. 17. sz. 4. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Bizet: Carmen c. operájának egyik szinpadképét közli lap. Fényképrepr.
Az operát rendezte, diszleteit és jelmezeit tervezte.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. május 8-14. VI. évf. 19. sz. 3. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"...Az Operaház európai hirü főrendező-diszlet-tervezője.." - beszél a Bartók-ünnepségek előadásaival kapcsolatos terveiről. Ő rendezte és tervezte a diszleteit a "Kékszakállu herceg vára" c. előadásnak,-amelynek egyik szinpadképe a szöveg mellett szerepel- ezenkivül rendezte és tervezte diszleteit a "Varázsfuvola" és az "Igor herceg" c. előadásoknak. szöveg mellett /
A müvész arcképe fényképfelvételen szerepel a/

G. Halmy Sári: Megfilmesitik a "Székelyfonó"-t-mondja Oláh Gusztáv, az Operaház főrendezője. Szinház és Mozi. Bp. 1948. szept. 1. I. évf. 3. sz. 15. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A nemzeti Szinház évadnyitó előadásához, Shakespeare: Szentivánéji álom c. szinjátékához tervezett szinpadképeket.

Az Operaházban Puccini: Pillangókisasszony-ához a diszleteket szintén Oláh Gusztáv tervezte.

- - - - -

A Kékszakállu herceg vára és a Fából faragott királyfi c. előadásokat rendezte, tervezte uj szinpadképeiket, valamint a jelmezeket is.
A hét szinlapjai c. rovatban.
Szinház és Mozi. Bp. 1948. szept. 29. I. évf. 7. sz. 26-27. l. --- G. Halmy Sári:Beszélgetés Tóth Aladárral. Szinház és Mozi. Bp. 1948. okt. 13. I. évf. 9. sz. 4. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Csajkovszkij: Romeó és Julia c. tánckölteményének Operaház-i előadásához tervezett diszleteket és jelmezeket.
Borodin: Igor herceg-ének szinpadképeit is ő tervezte, valamint Jemnitz Sándor: Divertimento-jához készitett diszletterveket.

- - - - -

Debussy: Egy faun délutánja diszleteit, a Bálványosvár diszleteit és jelmezeit tervezte.

- - - - -

A hét szinlapjai c. rovat.
Szinház és Mozi. Bp. 1948. okt. 27. ~~11~~ I. évf. 11. sz. 26-27. l.
Bp. 1948. nov. 3. I. évf. 12. sz. 26. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Mozart: Varázsfuvolájának Operaház-i előadásához
a diszleteket és a jelmezeket,
a Városi Szinházban előadott Bayer: Babatündér-éhez
ugyancsak diszleteket és jelmezeket tervezett.

- - - - -

Az Operaházban bemutatásra kerülő "Majális" c.
balett diszleteit tervezte. Fóthy János meséjét
Kenessey Jenő uj muzsikájával viszik szinre.

- - - - -

A hét szinlapjai c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1948. nov. 10. I, évf. 13.
sz. 26-27. l. --- Uj Majálisra készül az Operaház.
Bp. 1948. nov. 27. I. évf. 15. sz. 21. l.
Gy. L. Majális. 1948. dec. 1. I. évf. 16. sz. 4.l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Darius Milhaud: Francia saláta c. énekes balett diszleteit és jelmezeit,
Stravinszky és Malajeff: Kártyajáték c. balett szinpadképeit és kosztümjeit,
Muszorgszkij: Boris Godunov c. dalmü diszleteit tervezte. - - - - -

Wagner: Tannhäuser-ének előadására tervezett szinpadképeket.

- - - - -

A hét szinlapjai c rovat
Szinház és Mozi, Bp. 1948. nov. 27. I. évf. 15. sz. 26-27. l.
1948. dec. 1. I. évf. 16. sz. 26-27. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "A rózsa lelke" c. tánc-
költeményhez,
Delibes: Sylvia c. balettjéhez tervezett szinpad-
képeket.

- - - - -

A hét szinlapjai c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1948. dec. 29. I. évf. 20. sz.
26-27. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Wagner: „A nürnbergi mesterdalnokok" c. dalmü első felvonásának szinpadképe az Operaház szinpadán. Fényképrepr.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. május 15-21. VI. évf. 20. sz. 3. l.

MDK

ifj. Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

nagyszabásu diszleteket készitettek az Operához.

Lehár Ferenc részvételével folynak a Garabonciás próbái az Operaházban.
EU. 1943. jan. 11.

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán, MDK

Okt.6.-án uj rendezésben, díszletekkel, átdolgozásban hozta szinre az első művészi, magyar dalmüvet, Erkel Ferenc Hunyadi László-ját.
Jelenet a második felvonásból. A király esküje.
A szinpadi képet Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezte. Repr.

Az uj Hunyadi László az Operaházban.
Uj Idők. 1935. okt.20. 43.sz. 599.l.

MDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán,
Kossuth -díjas művészeink

megragadóan szép távlatu szinpadképeket terveztek.

I.V.E.: A Hattyuk tava. Csajkovszkij balettjének nagysikerü bemutatója A.Messerer betanitásában az Operaházban.
KU. 1951. jul.1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Mozart: "Don Juan"-jához tervezett szinpadképének fényképreprodukci-ja az Operaházban.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. okt. 9.-15. VI. évf. 41 sz. 3. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Mejtusz-Fagyejev: "Az ifju gárda" c. operájának bemutató előadásához tervezett szinpadképeket. Az egyik szinpadkép reprodukcióját közli a lap. Fényképrepr.

Az Operaház előadása.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. dec. 18-24. VI. évf. 51. sz. 3.-4. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház főrendezője, a "Bánk bán", a "Pomádé király" rendezéséért és az "Ifju gárda" diszleteinek tervezéséért kapott Kossuth-dijat.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. márc. 19. VII. évf. 12. sz. 16. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Kétszeres Kossuth-dijas müvész két diszletterve az Othello-hoz: Ciprus szigetének tengerpartja
A palota diszletterve. repr.-ók.
A diszletekről igen nagy elismeréssel ir a kritika.

\- - -

Az Operaház „Otello" előadásának szinpadképeit dicséri Fábián Imre kritikája.

\- - -

Somogyi Vilmos: Milyen lesz az uj Othello.
Szinház és Mozi. Bp. 1954. okt. 1. VII. évf. 40. sz. 16-17. l.
1954. okt. 8. VII. évf. 41. sz. 5. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Madách: „Az ember tragédiája" c. alkotásának feljujitásához készitett uj szinpadképterveket, amelyekből két reprodukciót mutat be a lap:
A paradicsomi kép terve
A bizánci kép "

/gách/: Marton Endre "Az ember tragédiája" rendezéséről.
Szinház és Mozi. Bp. 1954. dec. 3. VII. évf. 49. sz. 12-13. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A "Bihari nótája" c. táncjáték diszleteit tervezte Fülöp Zoltán tervezőművésszel együtt. Fényképrepr. a táncjáték negyedik felvonásának szinpadképéről.
/A közlemény nem irja külön, hogy melyik szinpadkép a müvész tervezése, mindkét nevet emliti diszlettervezéssel kapcsolatban./

\- - -

Vitányi János kritikája elismeréssel ir a diszletekről.

\- - -

Bihari nótája.
Szinház és Mozi. Bp. 1954. dec. 3. VII. évf. 49. sz. 8-9. l.
1954. dec. 10. VII. évf. 50. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Boris Godunov felujitásához tervezett uj diszleteket:
A Vaszilij katedrális rajz. Repr.
A Kreml főtere " "
A Novo-Gyevics-i kolostor bejárata, rajz. Repr.

Szinház és Mozi. Bp. 1955. márc. 11. VIII. évf. 10. sz. 16-17. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban a felujitott Boris Godunov-hoz tervezett uj szinpadképeit a kitika kiemeli.

Péterfi István kritikája

Szinház és Mozi. Bp. 1955. márc. 25. VIII. évf. 12. sz. 5. lap.

MDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

művészetének kulminációs pontja az álomszerüen szép első felvonás. A darab igazi értéke , sajnos, ismét a dekoráció.

Dr. Gaál Endre:

A "Garabonciás " operaházi bemutatója.

Magyar nemzet. 1943. febr.23o.l.

Oláh Gusztáv, förendezö

tervezte a diszleteket.

Dr.Vajkai Aurél: A büvös szekrény és a Szerelmi álmok. Az Operaház ma esti bemutatója. -Magyarország. 1942. ápr.22. 8.1.

MDK

Oláh Gusztáv, az Operaház
főrendezője.

Külföldi elismerés a konzervativ angolok részéről, h.a kötetben ő is szerepel.
Hat munkáját dicsérik. Köztük egy:szines!

R.K.: Design for the Ballet by C.W Beaumont.Special winter Number of the Studio. London.1937.

MDK

Oláh Gusztáv ifj. az állami
szinházak scenikai főtelügyelője.

M.Kir.Operaház Evk. 1928-29.

MDK

ifj. Oláh Gusztáv diszlettervező

Karácsonyi szinpad. Szinházi Élet 1934. karácsonyi s

szám

MDK

Oláh Gustáv diszlettervező

Operaházban

Uj Magyarság 1938. okt. 2.

MDK

Oláh Gusztáv,

a "lirai képek" során , ahogy Csajkovszkij nevezte müvét /Anyagin/ nagy szerepe van a szinpadképeknek. Diszletei Puskin látomásait elevenitik meg. Kossuth -dijas müvészünk lebilincselö képzelöerö-vel valósitotta meg ya Larina-kert napfényes nyirfasorát. A képzömüvészet költészete.

L.V.E.: Anyégin.....felujitás az Operaházban. N.Sz. Dombrovszkij rendezesében.
Kis Ujság. 1951. maj. 10. 4.1.

ifj. Oláh Gusztáv ,förendezö.

1. Pozsonyi majális, táncjáték egy képben.

Oláh Gusztáv a diszleteket tervezte.

2. Dido és Aeneas,dalmü . A diszleteket és jelmezeket tervezte Oláh Gusztáv, förendezö.

Az Operaház mai bemutatója.
Az Est. 1938.dec. 7. 8.1.

mDK

ifj.Oláh Gusztáv, törendező

Bemutató az operaházban. Terve:

Magyar Abrándok. Táncjáték Liszt Ferenc zenéjére. Első kép: magyar szüret.

Uj Idők. 1933. XXXIX. 51.sz. 839.l.

mDK

Oláh Gusztáv, förendezö

csodálatos diszleteinek érdemes része van
Borodin /kémikus/ negy evtized alatt megirt
darabjának sikerében.

Lányi Viktor:

Igor herceg. Bemutató eloadás az operaházban.
Pesti Hirlap. 1938. jan.21. 13.1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Shakespeare: Szentivánéji álom c. mesejátékának diszleteit tervezte több, mint egy évtizede. Ugyanezeket a diszleteket használják fel a mostani előadáson is, amelyről a kritika azt mondja: „A csodálatos meseerdő talán egy kicsit a fiatal Shakespeare képzeletvilága is, aki alig mult harmin éves e darab megirásakor."

/N.J./: Szentivánéji Álom c. kritika.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. május 27. IV. évf. 22. sz. 7. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Hirek-Képek c. rovatban rövid ismertetés arról, hogy Oláh Gusztáv emléktárgyait gyüjtik az Operaházban.
A Müegyetemen megtalálták vizsgadarabját: "A nürnbergi mesterdalnokok" egyik felvonásának diszletét.

Képek-Hirek c. rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1957. juni 14. I. évf. 5. sz. 34. l.

Okolicsnói mester festő M.D.K.

Krisztus siratása a hajdani okolicsnói fő-
oltárról 1500-1510 repr.

Radocsay Dénes : Gótikus festmények Magyar-
országon Bp. 1963. 38. t.

Okolicsányi – Kuthy Dersőné festőnő l.
Zluszár Ilona bárónő.

~~Okolicsányi-Kuthy Dezsőné,~~
~~festőnő. l. Huszár Hona bárónő.~~

Fővárosi Könyvtár VI. 311.

Okolicsányi-Kuthy Terézné festő l. Huszár Ilona bárónő.

Okolicsányiné Beniczky
Margit

szül. Mohorán 1868

1899/900 vendéglátogatós

lass cedulákat

Beniczky alatt

46

Széchenyi Ferenc gróf III. 116.

Okolicsányi Erzsébet

1915

Ki tud róla?

A Rajztanárok Egyesülete -

...nolás

...l, április hó 1 ig a

...gyzékek és nyugták alapján.

	Mevétel	Kiadás
...ustál	2000	—
...11/4 ig	—	1800 —
...e) nyugtája	—	308 —
...érkezett	13,200 —	—
...ája	—	115.60
	—	9697.30
	—	132 —
...11/11 ig	—	1220 —
...vettem	30,000 —	—
...nyugtája	—	56 —
...ó "	—	1355 —
	—	66.60
...la Költsége	—	95 —

Okolicsnói mester MDK

Szmrecsányi /Smrecany, v.Liptó vm./ Krisztus rokonsága oltárra vonakozó adatok Adattárban: 15lo-es évszám a Szt.Erzsébet halála jelenten.Predellán a Szmrecsányi család cimere.

Képek:1.Krisztus rokonsága,2.Krisztus rokonsága, 3.Krisztus rokonsága,4.Szt.Erzsébet elüzetése,5. Szt.Erzsébet bélpoklosokat mosdat,6.Szt.Erzsébet keresztcsodája,7.Szt.Erzsébet halála,8.Krisztus Máriával, Ev. Jánossal és két angyallal.

Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.452.l.

Okolicsányi Erzsébet

1911/12 - 1914/15

Ferképzőintézet

118. l.

MDK

Okolicsányi Erzsébet

polg.isk. rajztanári és kézimunkatanitónői oklevelet szereztek.

Képzőm. Főisk. évk. 1914-15. 66 l.

Okolicsnói mester MDK

Az okolicsnói fóoltárra /15oo-151o/ vonatkozó adatok Adattárban: A ~~xxxxxx~~ 4,8.6. tábla /utóbbi két töredéke/ a Szépmüv.Muzeumban, a 9.1o.tábla kassai muzeumban, az 1,5. tábla Okolicsnón, a 11,12.tábla magántulajdon, a 2,3.7.tábla elveszett. A Kálvária két töredéke előbb az esztergomi muzeumban volt. Valószinüleg a két Kassán őrzött táblát hiszi a prágai kiállitás katalógusa kassai származásunak.Méreteiket keretekkel közölhette.

Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyrország táblaképei. Bp.1955.412-413.l.

Okolicsnói mester MDK

Az okolicsnói /Okolicno/v.Liptó vm. egykori fóoltárra vonatkozó adatok Adattárban.

Képek:1.Angyali üdvözlet.2.Krisztus születése.3. Királyok imádása.4. Jézus bemutatása a templomban, 5.Olajfák hegye/töredék./.~~Kálvária /két töredék~~ 6.Kálvária /két töredék,a/Ev.János félalakja,b/ Mária félalakja,7.Krisztus Pilátus előtt,8. Krisztus siratása,9.Utolsó vacsora,lo.Töviskoronázás, 11.Ostorozás,12.Feltámadás.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.412.1.

Okolicsnói mester MDK

Szt.

Szmrecsányi ~~xxxx~~ Márton és Miklós oltárra vonatkozó adatok Adattárban.

15lo-es évszám a Szt.Sebestyén táblán.Predellán Szmrecsányi cimer./Cimer tanusága szerint ez az oltár, ugyanugy, mint a krisztus Rokonsága oltár, Szmrecsányi család donációjából készült.

Képek:.1.Szt.Márton és Miklós.2.Szt.Gergely.~~xx~~3. Szt. Jeromos,4.Püspökszent,5.Püspökszent,6. Szt.Kristóf,7.Szt.Sebestyén,8.Veronika kendője.

Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.453.l.

2.

Okolicsnói mester MDK

Okolicsnói főoltár táblái négyfelé szóródtak szét. Három elveszett közülük, háromnak csupán kisebb töredéke ismert.
Főoltár képeinek formai és szinmegoldásának elemzése.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.
Bp.1955.176.l.

Okolicsnói mester MDK

Divald , a mester sátos jellemvonásai alapján, feltételezte, hogy a Corvin Jánostól épitett templom főoltárát ugyancsak Corvin János emeltette. Valószinü hipotézise alapján nehezen hihető további következtetése, amely szerint az oltár Budáról származott, s az Ostorozás táblán a magyar, német és olasz tipusu alak Buda három nemzetiségét képviselte volna./Divald K.: Felvidéki séták.Bp.1925.15o./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.176.l.

4.

Okolicsnói mester MDK

Radocsay szerint természetes, hogy a mester nem függetlenithette magát a szepeshelyi műhely irányzatától, de a hazai iskola befolyása mellett művészetén, más festményeinknél nagyobb mértékben, az észak-olasz, tiroli törekvések formafelfogása is nyomot hagyott.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.177.l.

5.

Okolicsnói mester MDK

Irodalom: Genton I.A régi magyar festőművészet, Vác,1932.64.Wagner V.Prispevok k pozdnegotickému malirstvu severneho Slovenska."Brastislava" X.1936.316-34o.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.214.1.

okolicsnói mester MDK

A mester alkotása a szmrecsányi Krisztus rokonsága oltár, s a Szent Márton és Miklós oltár. Mindkettőnek formai felfogása rokon az okolicsnói főoltárral, az okolicsnói festmények a két szmrecsányi oltárt megelőző években születhettek.

Reprodukciók könyvben:

A Krisztus rokonsága oltár nyitva CCXIV. tábla

A Szt.Márton és Miklós oltár zárva CCXV. "

Radocsay Dénes: A középkori Magyarrszág táblaképei. Bp.1955.177.l.

7.

Okolicsnói mester MDK

Genthon az okolicsnói oltár festményein Zeitblom hatását, a Bemutatás képen olasz ösztönzéseket látott. Egyes jelenetekben északitáliai hatásokat sejtett, a mestert az olasz művészetet közvetitő Pacherral hozta kapcsolatban, az okolicsnói festő, véleménye szerint német és osztrák környezetben inaskodott. Ujabb feltevése: a mester a szepeshelyi Mária koronázása oltár hatása alatt dolgozott.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955. 177.l.

Okolicsnói mester 8 MDK

Okolicsnói mester hatása alatt készült müvek a bártfai Mettercia-vagy Apollónia oltár képei. "mennyire gyenge fényképekből következtetni ~~xxtx~~ lehet, a ruhátlan alakokat az Okolicsnói mesterre emlékeztető teltebb, kerekebb modellálás jellemzi. Mester hatása a liptói, sárosi, turóci festészetben bártfai oltár kivételével nem lelhető fel, müködése valószinüleg néhány évre korlátozódott.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.177.1.

Okolicsnói mester festő M.D.K.

Jézus bemutatása a templomban a hajdani okolicsnói főoltárról, 1500-1510 repr.

országon Bp. 1963. 37. t.

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyar-

Okolicsnói Mester festő M.D.K.

Korának megbecsült mester volt.

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországon

Bp. 1963. 32.1.

Okolicsnói mester

művei az okolicsnói templomnak, 1510 körül származó két táblája „Jézus bemutatása a templomban" és „Krisztus sirotása"; mindkettő a magyar Renaissance és Gothika jellegzetes alkotásai, melyekhez hasonló alig található a környező országokban.

Urbach Zsuzsa: Art of the Renaissance Period in Hungary – The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1965. 18 sz. 199 l.

Okolicsnói mester festő M.D.K.

A hajdani okolicsnói főoltár képei:

Jézus bemutatása a templomban , 1500-1510

Krisztus siratása "

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországo

Bp. 1963. 51.1.

Okkorhajder János

epitom.

laid

Goszt Pécs 1763

38. l.

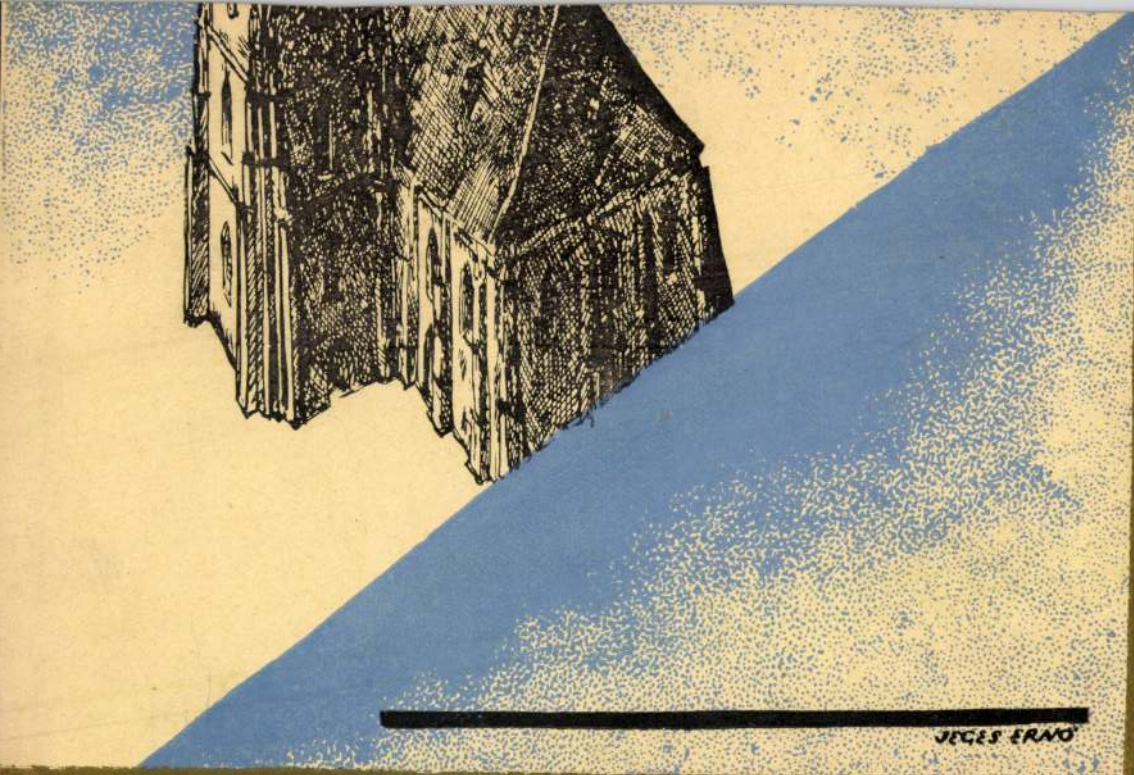
JEGES ERNŐ

Okolicsnói mester MDK

Főműve az egykori okolcsnói főoltár.

Okolicsnói főoltár képeinek reprodukciói a könyvben:

Jézusbemutatás a templomban részlete	CCVIII. tábla
Jézus bemutatása a templomban	CCIX. "
Töviskoronázás	CCX. "
Ostorozás	CCXI. "
Krisztus siratása	CCXII. "
Mária /töredék/	CCXIII. tábla

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955. 176.l.

Okkorhajder János

építőmester

Építette a pécsi domonkosok monostorát 1726-ban.

Németh Béla: A pécsi dominikánus-ház története. Pécs, 1903. 22.l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

"Barátomnak és mesteremnek Liszt Ferencnek" cimmel beszámoló az Operaházban bemutatott "Bagdadi borbély" c. operáról, melynek diszleteit és jelmezeit tervezte a müvész.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. dec. 22-28. VII. évf. 1. sz. 29. lap

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Schuschny Aurél: "Zilahy Lajos" cimmel ir az irónak "Valamit visz a viz" c. regényéről, melyet megfilmesitettek.
A kritkus igy ir a művészről: "ifj. Oláh Gusztávot az Operaház vezető főrendezőjét, egyben a világ egyik legnagyobb szcenikusát és diszlettervezőjét .." kérték fel a filmrendezéshez tanácsadóul az iró mellé.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. juni 21-27. VI. évf. 31. sz. 10-11. lap

ifj. Oláh Gusztáv.

Az Iparművészeti Társulat szinpadmű-
vészeti kiállításán díszlettervei szere-
peltek.

Pesti Hirlap, 1925. Máj. 31

~~Fülöp Zoltán~~

Oláh Gusztáv

tovább

Ibl Ervin: A bűvös vadász felujitása. Budapesti Hirlap 1936. dec. 1.

Weber operája

Díszletek fentiektől

MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK
ORSZÁGOS TANÁCSA
BUDAPEST, FŐHERCZEG SÁNDOR-UTCZA 28.

757. sz.

A Muzeumok és Könyv
évi május hó 24-én tartot
van szerencsém megküldeni

Budapest, 1906. októb

ifj. Oláh Gusztáv.

Kátsis Iván tervezési tanszékről.

A Műegyetemen megnyíló építészkiállításon erdélyi fatemplom és paplak, továbbá a budai zinkör helyén építendő copf-stilusu körzinház, tálható Kemény-rendszerű szinpad tervei fognak szerepelni. (említve.)

Magyarság, 1925. Máj. 31.

MDK

Oláh Gusztáv ifj.

A "Krétakör" I. felvonásának diszlete,repr.

A "Krétakör" V. felvonásának diszlete, repr.

Képzőművészet 1928. febr. 7. sz. 60,61.l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Kamaraszinházban bemutatott "Krétakör" c. előadás díszleteit tervezte. A darab egyik díszletrészletét fényképen közli a/ lap.

Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 8-14. XVIII. évf. 2. sz. 45. lap.

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

A "Diótörő" c. előadás diszletterveit készitette. A második felvonás szinpadképének fényképrepr.-ját közli a lap.

K.K.: Elmegy a Január, elmegy a Február..c. Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 1-7. XVIII. évf. 1. sz. 34-37. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az állami szinházak szcenikai főnőke Lisszabonban volt tanulmányuton, ahol az Operaházban szinrekerülő spanyol balettet: "A háromszögletü kalap" c.-t tanulmányozta.

Az Operaház szcenikai főnöke a portugál forradalom miatt nem jöhetett haza Pestre. c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. szept.30-okt.6. XVIII. évf. 40. sz. 69. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott -Ermanno Wolff-Ferrari: "A négy házsártos" c.-vigopera szinpadképeit tervezte. A lap bemutatja három szinpadkép repr.-ját.

Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 29.-febr. 4. XVIII.évf. 5. sz. 52-53. lap.

Oláh Gusztáv, díszlet- s' jelmeztervező MDH

A Francia saláta díszlet- s' jelmeztervezőt kénítette el annak idején. Most felhasználják művét.

Péterfi István: A Pántaróva s' a Francia saláta felújítása 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. márc. 20.

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott -Händel: Xerxes c. operájához a szcenikai részt tervezte.
A lap bemutatja a művész két figurinját és a második felvonás szinpadképét. Rajzok és fényképfelv.

K.K.: „Xerxes a szerelmes király" c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. május 6-12. XVIII.évf.
19. sz. 49. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "Xerxes" jelmezeit, -melyeket a művész tervezett- a szereplőkkel fényképfelvételeken közli a lap.

"A nagy hadvezér, a perzsák és görögök réme..."
c. kritika
Szinházi Élet. Bp. 1928. május 20-26. XVIII. évf. 21. sz. 28-2
9. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv az Operaház tervező müvésze

Hevesi Endre: Még a pesti szinházigazgatók is tanulhatnak Lady Chilstontól" c. kritikájában kiemeli a müvész munkáját.

Az előadott darab cime: "A sah és a huri", irta: Louis de Vienne gróf Franciaország budapesti követe.

A darab jelmezeit és néhány diszletét fényképfelvételeken bemutatja a lap a szereplőkkel.

Szinházi Élet. Bp. 1930. márc. 9-15. XX. évf. 11. sz. 70-74. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Fényképét közli a lap asszisztensével, Fülöp Zoltánnal együtt munkaközben, amint diszlet-modellt terveznek.

Szinházi Élet. Bp. 193o. márc. 16-22. XX. évf. 12. sz. 12. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Ponchielli:„Gioconda" c. operájához készitett diszletterveit a kritika kiemeli.

Kristóf Károly: ?Ki az a Tobio Gorrio? c. kritikája
Szinházi Élet. Bp. 193o. márc. 2-8. XX. évf. 1o. sz. 31-33. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház főrendezője tervezte Tolsztoj: Anna Kareninájához a szinpadképeket. A huszonhat képből álló diszlettervvel kapcsolatban nyilatkozik a müvész az interju során, egy-egy szinpadképének tervezéséről.

G.H.S.: Műhelytitkok Karenina Anna jelmez- és diszletterveiről.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. nov. 11. II. évf. 45. sz. 10-11. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Magyar Szinház Karenina előadásához tervezett diszleteinek fénykép reprodukcióit mutatja be a lap: Szoba a Karenin palotában
A lóverseny tribün
Operai páholysor
Az opera lépcsőháza
Lugas a tribün mellett
Cári palota cimekkel.

A Karenina Anna diszletei
Szinház és Mozi. Bp. 1949. dec. 16. II. évf. 50. sz. 20-21. l.

MDK

Oláh Gusztáv

készitette a "Fából faragott királyfi"

diszleteit

A szinházi és filmdiszletek. Képzőm. Közlöny 1939. 3-4. sz. 8.l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

A Bánk Bán-hoz készült diszlettervének repr.-ját bemutatja a lap.
A szinpadkép a Kiscelli-kastélyt és a háttérben a budapesti Dunaszakaszt mutatja be a Margit-szigettel.

Szinházi Magazin, Bp. 1940 márc. 17. III.évf. 12. sz. 14. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban előadott: Mozart:"Don Juan"-jához tervezett szinpadképeit a kritika kiemeli.

Ottlik Pálma: Operaházunk uj Don Juanja méltó a műhöz. c.
Szinházi Magazin, Bp. 1941. Bp. Febr.26.-márc. 4. IV. évf. 10. sz. 4-5. lap.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az Operaház főrendezője tervezte Rocca "Ivor hegye" c. zenedrámájához a diszleteket.
A lap bemutatja az első felvonás szinpadképének repr.-ját.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. nov. 1o. III. évf. 46. sz. 27. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Ottlik Pálma: "Mikor a kiséret az érdekes" cimmel ir arról, hogy Oláh Gusztáv, aki az Operaház főrendezője, "zseniális diszlettervező" s ezen kivül a Vigadó hangversenyén Svéd Sándort kisérte zongorán. A művész Schubert, Schumann és Strauss Richard alkotásait játszotta s zongorajátékáról igy ir Ottlik Pálma: játéka "a festőművész megnyilatkozása volt" s a továbbiakban beszél a hangszinek meleg szépségéről.

Szinházi Magazin, Bp. 1940. okt. 13. III.évf. 42. sz. 7. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Gách Marianne: „Helyszíni szemle Genovában..." címmel ír az operaházban bemutatandó: Verdi: „Simone Boccanegra" c. műveről. Három tényképtelv, három különböző szinpadképtervről és helyszíni vázlat genovai részletekről.

Szinházi Élet. Bp. 1937. junius 6-12. XXVII. cóf. 24. sz. 38-39. lap.

M.I.D.K.

Oláh Gusztáv

A „Lysistrata" díszletét tervezte — mint a kritika írja — Fülöp Zoltánnal együtt. Fényképfelvételen a lap bemutatja az egyik díszlet képét a jelmezes szereplők-kel együtt.

(A lap hiányossága miatt a kritika címét és írójét nem lehet megállapítani.)

Színházi Élet. Bp. 1937. május 7-13. XXVII. évf. 11.92. 20. lap.

M.D.K.

ifj Oláh Gusztáv

Két szinpadi terv rper.-ját közli a lap:
Falla: A háromszögletü kalap táncjáték szinpadát
és Stravinszky operájának szinpadi tervét
Oedipus rex cimmel.

Számüzték a forditót az Operaház szinpadáról c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 9-15. XVIII.
évf. 50. sz. 68. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balassa Imre "Divertimento" c. kritikájában "..szuggesztiv szépségü diszleteit" dicséri a müvésznek.
Operaház: "Divertimento" c. előadása.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 29.-május 5./ ~~ápr. 22-28.~~ III. évf. ~~17. sz.~~ 18. sz.

ifj. Oláh Gusztáv.

Az Iparművészeti Társaság jubileumi kiállítás színpadművészeti részén tervei szerepeltek.

Magyarság, 1925. jún. 3.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

/ispán/: "A régi nyár" cimmel ir kritikát az azonos cimü szindarabról és igen magasra érté keli a müvésznek a darabhoz tervezett szinpadképeit.
Budai Szinkör előadása.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 23. II. évf. 25. sz. 4-6. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Julius Caesar" és a "Vizkereszt" diszleteit bemutatja a lap.
Két repr. "A szinpadmüvészeti Studió bemutatkozása" cimü beszámoló illusztrálására.

Délibáb, Bp. 1928. május 5. II. évf. 18.sz
56. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

–thó.: "Xerxes és Az ezüst kulcs" cimmel közölt kritikájában magasra értékeli a müvész diszletterveit.
A lap bemutatja a "Xerxes" és "Az ezüst kulcs" c. előadások szinpadképeit.
Operaház előadása.

Délibáb, Bp. 1928. május 19. II. évf. 20.sz. 10-11. lap

MDK

Oláh Gustáv, díszlettervező

A Nürnbergi mesterdalnokok egykori előadásához tervezte nincs-látványos díszleteit. A mai ízlés egyszerű, modern ninpadképet kíván.

Fodor Lajos: A nürnbergi mesterdalnokok 2.

TESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 25.

Oláh Gusztáv

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 31

HÉTFŐI HIREK

OLÁH GUSZTÁV, az Operaház volt főrendezője halálának 10. évfordulója alkalmából kiállítást rendez az elhunyt művész díszletterveiből a Színháztudományi Intézet és a Magyar Állami Operaház.

Oláh Gustáv, díszlettervező MDK

A régi Hida előadás díszleteit terveszte. (Operaház)

Fodor Lajos: Szfinxek és kenvelgés nélkül 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1965. jan. 4.

Oláh Gusztáv.

Nemzeti Színház szcenikusa.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társaság negyvenéves jubileumát színpaddekorálási kiállítással ünnepli meg, melyen „Az ember tragédiája"-hoz rajzolt tervei szerepelnek. (említve.)

Magyarság, 1925. Máj. 26.

Egyes cédula M.D.K.

Oláh Gusztáv

/f.a./: "Látogatás az elefántcsonttoronyban" cimmel ir a müvészről, aki "Operaházunk világhirü szcenikusa." A szigeti Margitnapok előadásainak első részét rendezi, Ujházy György szabadtéri szigeti előadásra irt Margit-legendájának egy jelenetét, s tervezi hozzá a kosztümöket és diszleteket.
Az egykori Nyulak-szigeti klastrom rekonstruálására készül régészeti tanulmányok és egykoru zárdák alaprajzai alapján.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 1o-17
II. évf. 19. sz. 2o-21. lap

Kettes cédula M.D.K.

Oláh Gusztáv

Három repr. a Margitnapok előadásaihoz:
"A Margit-napok Mátyás-korabeli esküvőjének menyasszonya és vőlegénye"
"A menyasszonyi ruha"
"A Margit-legenda diszlete" cimekkel.
A Szabadtéri Szinpadon a nyáron előadásra kerülő "Trubadur"-t, a "Bajazzo"-t és a "Sylvia"-t rendezi és tervezi.

/f.a./: "Látogatás az elefántcsonttoronyban" Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 1o-17 II. évf. 19. sz. 2o-21. lap

MDK

Oláh Gusztáv, diszlettervező, Operaház
Diótörő, diszlet

Színház és Mozi. IV.évf. 51.sz. 1951.dec. 21.

5 l.

MDK

ifj. Oláh Gusztáv diszlettervező,
Operaház Pillagókisasszony diszlete

Budapesti Hirlap, 1934. nov. 4. 2o l.

MDK

Oláh Gusztáv, díszlettervező, Operaház .
Boris Godunov, díszlet

4c

Színház és Mozi. IV.évf.51.sz. 1951. dec.21.

4c.

MDK

Oláh Gusztáv díszlettervező, Operaház
Varázsfuvola, díszlet

Szinház és Mozi. IV.évf. 51.sz. 1951.dec.21.
6 l.

ifj. Oláh Gusztáv

MDK

Balla I: Magyar szinpadkép-tervezők a milanói Triennalén. Pesti Hirlap, 1940. ápr. 13.

MDK

Oláh Gusztáv diszlettervező
Háry János diszletei

Uj rendezésben mutatja be...

Magy. Nemz. 1952. dec. 9. 5 l.

MDK

Oláh Gusztáv

Rálint Zoltán: Magyarország a IV. monzai kiállításon.
Magyar Iparművészet. 1930. 165.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház főrendezője tervezte a "Krisztus Oratórium" szinpadképeit.
A lap fényképfelvételek hozza a művész által tervezett diszleteket.

"Két premierje lesz Liszt Ferenc "Krisztus Oratóriuma"-nak. c.
Szinházi Élet. Bp. 1938. Május 28. XXVIII. évf. 4o-41. lap

MDK

Oláh Gusztáv

államielismerő oklevelet kapott

Kitüntetés. Pesti Napló 1936. jun. 21.

M.D.K.

Ifjabb Oláh Gusztáv

Csajkowszky: „Diótörő" c. balettjéhez tervezett jelmezeket és szinpadképeket.
A lap bemutatja a balett második és harmadik képének szinpadtervét, valamint két jelmezrajzot.
repr.-ók.

Z E N E I É L E T c. rovat.
Szinházi Élet. Bp. 1927. dec. 11-18. XVIII. évf. 50. sz. 49-50. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Lenormand: „Don Juan estéje" c. darab szinpadképeit tervezte, amelyekről a kritika komoly méltatással ir.

Szász Zoltán: „Don Juan, Faust, Hamlet: testvérek" c. kritikája. Szinházi Élet. Bp. 1930. május 11-17. XX. évf. 20. sz. 7-9. lap.

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Mohácsi Jenő és Márkus László: "Árva Józsi három csodája" c.-Kósa György által megzenésitett operáját rendezte először önállóan, mint a lap irja:„ifj. Oláh Gusztáv, a nagyszerü diszlettervező.."

Szinházi Hét c. rovatban, Mohácsi Jenő: "Halász Józsi meséje" c.
Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 26.-márc. 4.
XXIII. évf. lo. sz. oldalszám megállapithatatlan a lap hiányossága miatt. A példány első lapjainak egyikén szerepel a cikk.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Offenbach: Banditák c. vigoperájához tervezett diszleteit a kritika méltatja.

Offenbach az Operában c.
Szinházi Elet. Bp. 1933. ápr. 9-15. XXIII. évf. 16. sz. 42-43. lap

Oláh Gusztáv rendező díszlettervező
stb.

tanácsára újra aranyozzák és festik a nézőteret. Valódi bársony drapéria a zinpad nyílástetején (a bádog helyett) a zöld Wagner függönyt méggyszínűvel pótolják.

Ybl Ervin: Az Operaház Bp. 1962. 13. l.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

A lap közli a "Fanni" c. operaházi előadás első és második felvánásának diszlettervét. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1927. febr. 13-20. XVII. évf. 7. sz. 36-37. lap.

.A.D.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Márk Tivadar megemlékezésében elmondja, hogy az Iparmüvészeti Főiskola elvégzése után Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán ösztöndijas asszisztense volt, mellettük tanult, igen sokat köszönhet nekik. "..Oláh valóságos tudósa volt müvészetének...az ő magas mércéje volt a jó iskola számomra..."mondja az interju során Márk Tivadar.

Gách Marianne: Egy óra Márk Tivadarral.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. juni. 24. IV. évf.
26. sz. 8-9. l.

MDK

Oláh Gusztav, rendezo

az operaház önelláto, minden t saját műhelyében készit el. most készülnek az uj Carmen díszleteit vették munkába. Oláh Gusztav szerint nálunk a kivitelezese jobb lesz mint a milanoi Scala ban, ahol már uj díszletekkel adták a Carment.

Somogyi Vilmos: Kicserelik az opera nézőteret.
Világ. 1949. jul.3. 2.l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A "Fából faragott királyfi" uj diszleteivel kapcsolatos interju során szó került Oláh Gusztáv régebbi diszletképére, melynek reprodukcióját közli a lap: A "Fából faragott királyfi" diszletképe az 1956-os felujitásban,- cimmel.

g. m.: A "Fából faragott királyfi" -Uj diszletek között c. interju.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. juni 6. II. évf. 23. sz. 11. 1.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Szabados Béla és Mohácsi Jenő: "Fanni" c. daljátékához, az Operaház bemutató előadásához tervezett -a kritika által nagyra értékelt- szinpadképeket és kosztümöket.

Fanni c.
Szinházi Élet. Bp. 1927. január 31-febr. 6.
XVII. évf. 5. sz. 31. lap.

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Rimsky-Korzakoff: Seherezade c. táncjátékához tervezett szinpadképeket és jelmezeket. Az első felvonás diszletének fényképrepr.-ját közli a lap. Három kösztümtervet is bemutat a kritika keretében.

/K.K./: "111 nő táncol az Operában..." c. Szinházi Élet. Bp. 1927. január 24-30. XVII. évf. 4. 26-27. lap.

Gláh Gusztáv, [ ] MDL

Megtartották az Gláh Gusztáv-féle emlékezetes sikerű színpadi beállítást, díszleteket és jelmezeket.

– : Péterfi István: Sába Királynője az Erkel Színházban 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. nov. 10.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban a felujitott „Carmen"előadás "diszletezési problémáit a milanói Scalaban kisérletezte ki.." Ő rendezi is a darabot és a kritika külön kiemeli ezen felül zseniális jelmezterveit.
A IV. felvonás aréna-diszlete a balettel a szöveg mellett szerepel.

Tóth Dénes: A felujitott Carmen az Operaházban. Szinház és Mozi. Bp. 1949. okt. 28. II. évf. 43. sz. 33. l.

M.D.K.

ifj Oláh Gusztáv

Zádor Jenő: „Holtak szigete" operájának előadásához készitett diszleterveket.

75 óra az Opera szinpadán. c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 25-31. XVIII. évf. 13. sz. 25. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A "Poloveci táncok", a "Sevillai borbély", a "Trubadur", a "Fidelio", a„Bohémélet" diszleteit tervezte.

P.M. Pesti Müsor c. rovat.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. dec. 25. és 31.-i, 51. és 52. szám 59. lapokon kezdődő müsor beszámolójában.

MDK

Ifj.Oláh Gusztáv

Ifj.Oláh Gusztáv lett az állami szinházak szcenikai főfelügyelője. 1928.febr.29.

Kincses Kalendárium 1929. 86.o.

Oláh Gusztáv, förendezö

Fülöp Zoltán, tervezö

öket illeti az öszinte elismerés . A Faust kecses zenei formáihoz hozzáköltötték a magát kelletö nagy "látványosságot".

Féja Géza:
Az uj Faust az Operaházban. Magyarország. 1939.ápr.9. lo.1.

ifj.Oláh Gusztáv és Márk Tivadar

Kodály Zoltán 60.születésnapjára rendezett ünnepi esten uj betanulában szinre került a Szekely fonó, melyet Oláh Gusztáv rendezett. Az uj diszleteket is ő tervezte.
A jelmezeket Márk Tivadar tervezte.

Kodály Zoltán ünneplése az Operaházban. - Pest.1942.nov.3
7.

MDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

gazdagon díszleteket tervezett.

Péterfi István: Lehár-bemutató az Operaházban.
Ujság. 1943.febr. 21. 13.1.

MDK

Gustav Oláh jun. und Zoltán Fülöp

Garabonciás/Zigeunerliebe/.

Doe gemeinsam entworfenen Bühnenbilder sind traumhaft schön.....

D.v.B. Garabonciás/Zigeunerliebe/. Die LehárPremiere im Kgl.Opernhause.
Pester Lloyd morgenblatt. 21.Febr.1943.

MDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

Kossuth-díjas művészek szinpadképeire bátran mondhatjuk , h. beszédesdiszletek./ A diszletek feladata, h.h. a képek kifejező erejével,"beszédével" kiegészitsék a szinpadi cselekményt.

Lózsy János: A hattyuk tava. Csajkovszkij-balett bemutatója az operaházban Asszaf Messzerer betanitásában Szabad Nép. 1951 jul. 4. 6.l.

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

Mintegy másfél évvel ezelőtt Oláh Gusztávban fogant meg a gondolat, hogy a "Mosoly országa" mellett Lehár egyik magyartárgyu dalmüve is az Operaház játékrendjére kerüljön. A szép magyar mesét Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán gyönyörü diszletei között szinpadra vitte Nádasdy Kálmán rendező.

/L.J./ : Rendező és szövegiró beszél a "Garabonciás-ról". Uj Magyarság. 1943. febr. 18. 8.1.

MDK

Oláh Gustáv, festöm.förendezö

gazdag fantáziája a ballet képzömüvészeti szinvonalát biztositotta.

Szalay Karola; A tánc a képzömüvészetben. A P.P. Tud. Egy. dolgozatai. /Müv.tört. és Ker.Rég. Intézet./ Bp.1941. 78.l.

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán MDK

Az uj Hunyadi László szinpadi képeeit Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezték.
Szilágyi Erzsébet fogadóterme. Kép.

Az Operaház 1935 okt.6.-án uj rendezésben hozta szinre az első müvészi, magyar dalmüvet.

Uj Idők. 1935. okt.2o. 43.sz. 598.l.

mDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

Az infánsnö születésnapja. Radnai Miklós táncjátékához a szinpadi képeket Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezték.

Illusztr. /Fénykép./
Vajda M.Pál fénykepe.

Uj Idök. 1936. 11.sz. 385.l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

-Erkel Ferenc/
Egressy Béni:/Hunyadi László c. előadását átdolgozta és rendezte Nádasdy Kálmánnal együtt, díszleteit tervezte Fülöp Zoltán közreműködésével.

- - - - -

Kodály Zoltán: Székelyfonó c. daljátékához tervezett díszleteket.

- - - - -

Heti Müsor c. rovatban
Szinház és Mozi. Bp. 1950. szept. 17. III. évf.
37. sz. 17. 1.
38. " 19. 1. 1950. szept. 24.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Bizet: Carmen c. előadását rendezte, a szinpadképeket, valamint a jelmezeket tervezte.

- - - - -

Az Arany meg az asszony c. dalmü, a Hovanscsina, a Traviata c.előadások dıszleteit, jelmezeit tervezte és részben rendezte is.

- - - - -

Heti Müsor c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1 5o. okt. 8. III. évf. 18-19. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Beethoven: Fidelio c. dalmüvének előadásához tervezett szinpadképeket.
Szövegiró: Treischke, forditotta: Lányi Viktor.
A Magyar Állami Operaház előadása.

Heti Müsor c. rovat.
Szinház és Mozi. Bp. 1950. nov. 12. III. évf.
45. sz. 18. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Mozart: Szöktetés a szerályból c. operájához készitett szinpadkép és jelmezterveit, valamint a rendezés munkáját a kritika komoly elismerésben részesiti.

Tóth Dénes: Szöktetés a szerályból
Szinház és Mozi. Bp. 1950. dec. 10. III. évf. 49. sz. 8-9.1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház "Anyegin" előadásának egyik diszlet reprodukciója fényképfelvételen: Bál a Gremin palotában. /Várkonyi felv./

Szinház és Mozi. Bp. 1951. május 18-24. IV. évf. 20. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Város Szinházban müsorra tüzött Verdi: "Aida"-jának egyik szinpadképét mutatja be a lap fényképreprodukción a Nilus-parti jelenet keretében.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. márc. 7-13. V. évf. 10. sz. 16. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Magyar Állami Operaházban müsoron lévő -Bartók Béla: "Fából faragott királyfi" c. táncjátékának diszleteit és jelmezeit tervezte, amelynek fő szinpadképét a szereplőkkel, illetve a jelmezekkel együtt mutatja be a lap. Fényképrepr.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. márc. 28- ápr. 3. V. évf. 13. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban müsoron szereplő Bizet: "Carmen" előadását rendezte és tervezte hozzá a diszleteket és a jelmezeket.
A IV. felvonásból a lap bemutatja az egyik szinpadképet. Fényképrepr.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. május 2-8. V. évf. 18. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A művész szinpadképének terve az "Aida" uj szabadtéri előadásához. Repr.
A kép Ptah isten templomát és Amnerisz palotáját ábrázolja.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. juli 11-17. V. évf. 28. sz. 4. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Magyar Népköztársaság uj kiváló és érdemes müvészei között a rovat felsorolja, hogy min dolgoznak az egyes müvészek. Oláh Gusztáv munkái: Mozart "Cosi fan tutte" c. mü rendezésén és diszlettervein, „Háry János"-t rendezi és készíti diszletterveit Kodály hetvenedik születésnapjára, Ránky György "Pomádé király ruhája" c. mü rendezése A Bánk bán felujitás rendezése és szinpadképeinek tervezése.

MIN DOLGOZNAK ...
Szinház és Mozi. Bp. 1952. aug 29.- szept 4.
V. évf. 35. sz. 10. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Wagner Richard: "Bolygó hollandi" c. operjának egyik szinpadkép repr.-t mutatja be a Szinház és Mozi száma.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. okt. 10-16. V. évf. 41. sz. 4. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Kodály Zoltán hetvenedik születésnapja alkalmából uj rendezésben bemutatásra kerülő "Háry János"-hoz," készitett diszletterve. Fényképrepr.

- - -

A "Háry János" c. daljáték uj szinpadterve. Fényképrepr.

- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1952. dec. 5-.11. V. évf. 49. sz. 4. l.
Bp. 1952. dec. 12-18. V. évf. 50. sz. 5. l.

110

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Verdi: Falstaff c. vigoperájához tervezett jelmezeket és diszleteket.

- - - - -

Heti Müsor c. rovat.
Szinház és Mozi. Bp. 1951. jan. 7. IV., évf. 1. sz.
17. 1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Verdi: "Aida" c. müvéhez készitett dszletterveket. A dalmü uj rendezésben, uj szinpadképekkel kerül az Operaházban előadásra.

Heti Müsor H i r e k c. rovata
Szinház és Mozi Bp. 1951. febr. 4. IV. évf. 5. sz. 29. 1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"A Szinház és Filmmüvészet uj Kossuth-díjasai" között szerepel arcképe fényképfelvételen.

Szinház és Mozi. Bp. 1951. márc. 23-29.
IV. évf. 12. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Csajkovszkij-Puskin: Anyegin c. előadásához tervezett diszleteket.
Az Operaház előadása.

- - - - -

Az "Anyegin" előadásának bemutatójára készitett szinpadképekből két reprodukciót mutat be a lap:
Larinék udvarháza
Parkrészlet

- - - - -

Szinház és Mozi. Bp. 1951. május 4.-lo. IV évf. 18. sz. 5. l. és 13. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Beethoven: Fidelio c. dalművéhez tervezett szinpadképének egyik reprodukcióját mutatja be a lap jelenet keretében a II. felvonásból.
Magyar Állami Operaház előadása.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. jan. 4-10. V. évf. 1. sz. 5. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Bartók: „A Kékszakállu herceg vára" c. operát rendezte és tervezte szinpadképeit, amelyek közül a vár képének repr.-t közli a lap.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. jan 25-31. V. évf. 4. sz. 5. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Verdi: "Aida" c. dalművéhez készitett szinpadképeket és rendezte az operát.
Ugyanezen szám bemutatja az egyik szinpadképet egy jelenet bemutatása keretében.
A Szinház és Mozi 6. számának 22. oldalán hiradás közli, hogy Oláh Gusztáv a darab szereplőinek előadást tartott az "Aida" történelmi hátteréről.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. febr. 8-14. V. évf.
6. sz. 22. l.
7. sz. 5. l. és 14. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Mozart: Don Juan-jának Operaház-i előadásához tervezett szinpadképei közül az első felvonás egyik képének fényképrepr.-ját közli a lap.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. január 9-15. VI.évf. 2. sz. 3. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Bizet: "Carmen" c. dalmüvét rendezte és tervezte hozzá a diszleteket és a jelmezeket.
Az Operaház előadásának első felvonásából szinpadkép repr.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. febr. 13-19. VI. évf. 7. sz. 2. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház "Bánk bán" előadásához készitett szinpadképtervei közül a III. felvonás képét mutatja be a lap. Fényképrepr.

- - -

A "Bánk bán" Nemzeti Szinház-i előadásához is Oláh Gusztáv tervezett diszleteket.

- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1953. márc. 27.- ápr.2. VI. évf. 13. sz. 5. lap.

Ugyanazon szám 8. lapján.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Csajkovszkij: „Hattyuk tava" c. balettjéhez készitett diszlettervekből repr. a II. felvonásból.

\- - -

Szinpadkép reprodukciók . Az Operaház előadása.

\- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1951. juni. 22-28. IV. évf. 25. sz. 4. l. 3. lap./
1951 juni 29-juli 5. IV. évf. 26. sz./12-13. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Wagner R.: "Bolygó hollandi"-jához készitett diszletterveket, valamint Erkel: "Hunyadi László-jához.

- - -

A Brüsszeli Szinházmüvészeti Kiállitás magyar anyagában szerepeltek-az Operaház részére tervezett- szinpadképei.

- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1951. szept. 28.-okt. 4. IV. évf. 39. sz. 6. lap.
1951. Okt. 12-18. 41. sz. 7. lap. H irek c. rovatban.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban műsoron lévő -Muszorgszkij: -„Boris Godunov" c. operát rendezte és tervezte hozzá a szinpadképeket Fülöp Zoltán közreműködésével. Fényképrepr. a szinpadképekről.

\- - -

A "Diótörő" diszleteiből és jelmezeiből repr. az I. felvonásból.

\- - -

Szinház és Mozi. Bp. 1951. dec. 21.-28. IV. évf. 51. sz. 4. lap.

Ugyanazon szám 5. lapján.

Oláh Gusztáv MDK

Nádai Pál: Szinpadművészet és iparművészet.
Magyar Iparművészet 1925. 101-103.o.

Oláh Gusztáv MDK

Ezüstérmet kapott

Magyar Iparmüvészet 1934. 72.o.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Balassa Imre: „Don Juan" cimmel ir az Operaház előadásáról. Kritikájában a szinpadképek nagy poétájának nevezi a müvészt, „aki Mozart muzsikáját diszletté változtatta át."

Szinház, Bp. 1947. május 27.-juni 2. III. évf. 22. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház Borisz Godunov előadását rendezte és tervezte hozzá a diszleteket Fülöp Zoltán közremüködésével.

Az egyik szinpadképet bemutatja a lap.

Balassa Imre a "Szinházi levél" c. rovatban igen nagy elismeréssel ir "a káprázatos diszletek"-ről.

Szinház, Bp. 1947. juli 8-14. III. évf. 28. sz.

ifj Oláh Gusztáv

Operabemutatók

— A junius 3-tól junius 16-ig tartó Juniusi Hetek alatt *Operaházunk különleges érdekességekkel szolgál a közönségnek.* Bemutatja Verdi Simone Boccanella cimü dalmüvét, uj rendezésben adja elő a Traviatát, amelynek cimszerepét *Osváth* Julia énekli, felujitja a Végzet hatalmát *Németh* Máriával, *Roswaengével* és *Svéd* Sándorral a főszerepekben, uj betanulással hozza szinre a Bohéméletet, amelynek zenei részét *Dobrowen* készíti elő, uj diszleteit ifj. Oláh Gusztáv tervezi, szinpadi beállitását pedig Nádasdy Kálmán végzi és előadja *Dobrowen* vezénylésével a Hovanscsinát. Szabadtéri előadáson hozza szinre a Fideliot és két ballet-estét is rendez, amelyek keretében bemutatja *Siklós* Albert Tükör és *Kenessey* Jenő Csizmás Jankó cimü táncjátékait.

Nyugat 1937 II. 9

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A "Szinház Szeme" c. rovat hozza a müvész fényképét Bajor Gizivel együtt az„Antonius és Cleopatra" előadásáról, mint a darab rendezőjét és szinpadképtervezőjét ünneplik.

Szinház, Bp. 1947. jan. 1-7. III. évf.
1. sz. 23. lap

.A.U.K.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Szinpadképeit kiemeli Márkus László: "Antonius és Cleopatra" c. kritikájában a Nemzeti Szinház előadásáról.

B.I.: „Petruska" cimmel ir az Operaházban bemutatott előadásról, amelynek "káprázatos" diszleteit tervezte a müvész.

Szinház. Bp. 1947. jan. 1-7. III. évf. 1.sz. 4-5. 6. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

B.I.: "Oláh Gusztáv beszámol nagy stockholmi sikereiről" cimmel ir a müvészről.
A lap bemutatja az "Igor herceg" harmadik felvonásának diszletét a stockholmi Operában a tervező müvész fényképével együtt.

Szinház, Bp. 1946. nov. 2o-26. II. évf.
45. sz. 1o. lap

.K.D.K.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Rendezte és tervezte a szinpadképeket "A felujitott "Párisi" Tannhäuser"-hoz.
Az Operaház előadása.

Balassa Imre: "A felujitott "Párisi" Tannhäuser" c. kritikája
Szinház, Bp. 1946. juni. 12-18. II. évf. 22. sz. 5. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Kóla Margit: "Oláh Gusztáv diszleteivel mutatja be a Vigszinház Balázs Béla: "Mozart"-ját" cimmel ir a müvész munkájáról.

Balassa Imre: "Mozart" c. kritikájában irja: "Oláh Gusztáv az európai hirü müvész... szinpadképei lenyügözően szépek; a mozarti kornak levegőjét, ábrándját, illuzióit idézik."

Szinház, Bp. 1946. márc. 9-19. II. évf.9.sz.
2o. 1. 1946. " 21-28. II. " 10. "
4-5.lap

Oláh Gusztáv építészhallgató

Szinházi díszletekkel szerepel a

Műegyetem építészeti kiállításán

Magyarság 1927 VI. 5

Oláh Gusztáv

wód
z

Vasárhelyi Z. Emil:
Az európai balett szin-
pada. Pásztortűz.
1938. 221. l.

vészeti intézetében
ú kényszerű szünet
ítőt kaphatott a leg-
l.

annyiszor szerettek
állal kötődik ugyan-
a nem szívesen cik-
legújabb háborúk
Krisztus születése
olta a görög művé-
ideig, pedig sokan
örtént Olaszország-
hét nemzedék óta
választott. Az új
a innen indulnak
enhatás szervezke-
ődik. Az új festői
s fölé, mint drága
francia kultúra
hogy a szív dobo-
nin csodálkozzunk
emen, mellyel az

onizmusban látják
luskorszakot zár,

MDK

Bláh Gusztáv, díszlettervező

Pókán Endre egy ideig Bláh Gusztáv mellett dolgozott az Operaházban.

Imre Lajos: Pókán Endre hagyatéka 128 – 135.

Jánkuszág, Szolnok. 1968. szept. XIV/3.

Oláh Gusztáv

"Az ember tragédiája" előadásához tervezett diszleteinek egyikét bemutatja a lap. Fényképfelvétel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. május 16. XIV. évf. 2o. sz. 2o. lap

Oláh Gustáv

az Operaházban közvetlen munkatársa volt Mosshammer György.

Magyar Nemzet

1969 augusztus 13. 4. old.

Oláh Gusztáv

asszisztense a bpesti Operaház-
ban Blanár György.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi
kislexikon, Budapest, 1969.

66 l.

Oláh Gusztáv

díszletterve Bartók: A kékszakállu herceg vára előadásához: fehete-fehér reprodukció.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969

lapszám nélkül

Oláh Gustáv

tanítványa Spannraft Ágoston halála után Schwarzer Géza.

Sloul Ferenc - Staud Géza: Szinházi kislexikon. Budapest, 1969

3891

Oláh Gusztáv

tanítványa a Színház és Filmművészeti Főiskolán 1948-49-ben Rajkai György diplomatervező.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi lexikon, Budapest, 1969.

3661.

Oláh Gusztáv

az Operaház rivaló díszlettervezője.

Hont Ferenc – Staud Géza: Kínházi kis-lexikon, Budapest, 1969.

326 P

Oláh Gusztáv

Céltudatosan képült fel szinházi hivatására. 1921-ben került az Operaházba Kemény Jenő mellé szcenikusnak. Operai munkája mellett rövidesen a Nemzeti Szinházban is fontos díszlettervezői feladatot kapott.

Hont Ferenc-Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

322 f

Olók Gusztáv

Fontosabb tervezései: az Operaházban:
Xerxes (Händel), Petruska, (Sztravinszkij),
Diótörő" (Csajkovszkij), A kékszakállú herceg vára (Bartók), Hary János (Kodály);
Szöktetés a szerájból (Mozart).

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Gondolat, 1969 323 l.

Olók Gyula

A bolygó hollandi (Wagner); a Rózsa lelke (Weber); A csodálatos mandarin (Bartók); A fából faragott királyfi (Bartók); Don Carlos (Verdi); Traviata (Verdi).

Mont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

323.

7

Oláh Gustáv

Jelentősebb diplettervezései a Nemzeti Színházban: Csongor és Tünde; Barnhelmi Minna (Lessing); A krétakör (Klabund); Légy jó mindhalálig (Móricz); Bánk bán; A windsori vig nők (Shakespeare).

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

323 p.

Oláh Gustáv

hatással volt Fülöp Zoltán művészetére.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

148 l.

Oláh Gusztáv

mellett 6 éven keresztül, asszisztensként Forray Gábor működött.

Hont Ferenc-Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

143 l.

Oláh Gustáv

neves diplettervegő volt.

Hont Ferenc - Staud Géza: Szinházi

hislexikon. Budapest, 1969.

10 Ft.

Oláh Gusztáv

Született Budapesten 1901. augusztus 20-án, meghalt Münchenben 1956 december 19-én; „rendező, díszlettervező" – jelmeztervező", kétszeres Kossuth díjas, kiváló mű-vész.

Hont Ferenc – Staud Géza: Színházi lexikon, Budapest, 1969. 322 l.

Oláh Gusztáv

Építészmérnöknek képült, majd elhagyva a Műegyetemet beiratkozott a Zeneakadémia zongora tanszakára, közben képzőművészeti tanulmányokat is folytatott.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi lexikon, Budapest, 1969. 322 l.

Oláh Gusztáv

Az 1930-as évektől kezdve már nemcsak szcenikus, diplet és jelmeztervező - de rendező, főrendező. Az Iparművészeti Főiskolán diplettervezést tanított. Dipletezéseiben inkább festői.

Hont Ferenc - Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

322 l.

Oláh Gusztáv

tanítványa Bartha László.

Hont Ferenc-Staud Géza: Kinházi hislexikon, Budapest, 1969.

491

MDK

Oláh Gusztáv, díszlettervező
s rendező

Szinetár Miklóst „harmadéves korában.... Oláh Gusztáv elvisi magával a Operaházba."

Pintér István: „Keresi 13 éves fiát, Miklóst!"
M. 2.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 8.

Oláh Gusztáv

Említve

Kiállítás a Tényes Adolf Terenkeres
Ebrett 1969. aug. 26

Oláh Gusztáv, díszlettervező MDK

Szerepel Huszár Klára könyvében.
(„Operarendezés:")

(f.): Könön a páncéllovag 2

ESTI HIRLAP, Br. 1971. febr. 12.

~~Fülöp Zoltán és~~

Oláh Gusztáv

vrod

Ibl Ervin: A Fából faragott királyfi felujítása az Operaházban.

Budapesti Hírlap

1935. jan. 31.

A díszleteket fentiek közösen tervezték

Budapest,

A Müemlékek Orsz.Bizo

~~Fülöp Zoltán~~

Oláh Gusztáv ifj

Tovább
2

Ibl Ervin: A Csizmás Jankó bemutatója. Budap. Hulap. 1937 jun. 4.

Clementis Ervin és Kenessey Jenő tanújatéka

Díszletek!

Krassó-Szörén

Krassova, várrom.
Német-Facset, várrom
Turnul, „Ovidius torn
Valkó, csúcsíves temp
Zsidóvár, várrom.

~~Fülöp Oltán~~ Oláh Gusztáv

A Garabonciás díz-
leteit fenti és Oláh
~~Gábor~~ Gusztáv ~~[illegible]~~ tervezte.

Irod
Gaál Endre dr: A
Garabonciás operaházi
bemutatója.
Magyar Nemzet
1943. febr. 23.

MLA SZÁM: KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA
MAGY. EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST.

a. — A mellékleteknél a fényképész nevét nem közöljük.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE — DIRETTA DA
ÖDÖN MARIAY E ZOLTÁN VITÉZ NAGY

AMMINISTRAZIONE: R. TIPOGRAFIA UNIVERSITARIA UNGHERESE DI BUDAPEST.
BUDAPEST VIII, MÚZEUM-KRT. 6.

ABBONAMENTO ANNUO Lit. 120.

INHALT — INDICE

	Lap
Kampis Antal: A hatvanéves Iparművészeti Iskola	225
Radocsay Dénes: Az idei Ferenc József-díjak	227
Művészeti Élet	230
Könyvszemle	232
Bildende Kunst — Belle Arti	233
Mümellékletek — Abbildungen — Illustrazioni	

NAGY ZOLTÁN

Oláh Gusztáv.

Az Iparművészeti Társulat tavaszi kiállításának egyik része a ~~szimpadkeli~~ szimpadművészeti csoport lesz, melyen tervei szerepelni fognak.

Nemzeti Ujság, 1925. Máj. 20.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Szomory Dezső: "Liszt "Krisztus"-oratóriuma az Operaházban" cimmel ir az előadásról, "amelyben Oláh Gusztáv szcenikai zsenijének és tündöklésének angyali és költői hitetlenségének jelentősebb része van, mint Liszt Ferenc vallásos zenéjének."-mondja az iró.
A lap bemutat két szinpadképet a szerepl̈őkkel: "A három királyok imádása" és "Krisztus bevonulása Jeruzsálembe" c.-l.
Fényképfelvételek.

Szinházi Élet. Bp. 1938. okt. 8. XXVIII.évf. 42. sz. 6-7. lap

MDK

Okrutzky E.,ip.müv.

Az ezüst-, bronz- és fatárgyak közt az ő munkái is szerepeltek a párizsi világkiállitás magyar pavillonjában, melynek Györgyi Dénes, müépitész a tervezője.

Illusztráció.164.l. fent.

Magyar Iparmüvészet.1937./?/. Illusztrációk a párizsi világkiállitás magyar pavillonjáról. 157-164.l.

M.D.K.

Okruczky Erzsébet iparművész

Elismerő oklevelet nyert a II. Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton.

Cikk: Horváth Endre kapta az állami iparművészeti aranyérmet.

Esti Magyarország 1943.maj.25.

MDK

Okrutzky Erzsébet ötvös

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

Oktroczky Erzsébet

Az Országos Iparművészeti Társulat 1937 nov. 21-én megnyilt kiállitásán szerepelt.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések
Északmagyarország 1964. jan. 29. 2.1.

MDK

Okruczky Erzsébet

Dombortitott ezüst tábyérok stb., repr.

Magyar Iparmüvészet 1929.
148.1.

M.D.K.

Okruczky Erzsébet iparművész

A kultuszminiszter elismerő oklevelét nyerte a II.Országos Iparművészeti Tárlaton.

Cikk: A kassai iparművészeti tárlat dijnyertesei.

Pest, 1943.máj.25.

M.D.K.

Okruczky Erzsébet

Domboritott ezüst tányérok. Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ., a Baross Szövets... iparm. és háziiapri kiállitás emlékalbuma. Bp. 1929. Szerk.:Györgyi Kálmán. 34. l.

MDK

Okrutzky Erzsébet, szobrász
ip.müv.

zománcplakettjéről tesz említést a lap.

A lap külön részt szentel a magyar iparművészeknek. ezek közt szerepel

"Artifex" a Nemzetközi Kézművesipari Központ lapja.
/olasz/

Magyar Iparművészet.1942.2.sz.

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.MDK

/egyházmüvészet/

1o. Ezüst kehely aranyozva, rekesz zománccal.
15. Ezüst kehely aranyozva.
16. Ciborium, ezüst aranyozva.
17. Ezüst kehely aranyozva.
Monstrancia, ezüst aranyozva.
2o. Ezüst kehely, aranyozva.
21. Ciborium, ezüst aranyozva.
22. Ezüst kehely aranyozva. 33.1.

IP.Társ.2 p. -Müvészet az iparban. 1943. Üveg- és Fém-kiállítás. Kat. 32.1. és

33.1.

MTK

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.

Ötvösmunkák. A karácsonyi kiáll.-ról. Repr.

Magyar Iparművészet. - 1931. 109.l.

OKRUCZKY ERZSÉBET

Domboritott ezüst tárgyak.

Magyar Iparmüvészet, 1929 . 148.l.

OKRUTZKY ERZSÉBET

Rézmunkák.

Magyar Iparmüvészet, 1931. 133.l.

OKRUTZKY ERZSÉBET

Ezüst tárgyak.

Magyar Iparmüvészet, 1933. 12.oldal.

MDK

Okrutzky Erzsébet

Egyházművészeti Kiállitáson. Templomi füstülő edény

MI. 1941. Képek. 34. l.

MDK

Okrutzky Erzsébet

Munkáival résztvett a Kassán rend.iparművészeti kiáll.-on.

Délibáb.1943.máj.22. 21.sz.XVII.évf.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötv.ip.müv.

Fémtálak. repr.

Magyar Ip.művészet. 1937. 115-6. l.

MDK

Okrutzky Erzsébet iparmüvész

A főv. vásárlása az Ipm.Tárl.on. Pesti Napló, 1938, dec. 22.

MDK

Orkutzky Erzsébet

Euzicska I. cikke a Müvészet az iparban. A Képtőm. Társ. karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941, képek: 139 l.

Okrutzky Erzsébet MDK

Füstölő tömjéntartóval, réz
Kehely-I-IV.
Ciborium, aranyozott ezüst, zománcképekkel

Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr.-márc.

MDK

Okrutzky Erzsébet

B.szfv. vásárlása az Ipm. tárlaton. Az Est, 1938, dec. 22.

MDK

Okrutzky Erzsébet ötvös

Megnyitották Kassán az ... iparm tárlatot. Uj Magyarság, 1943. máj. 11.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötvös

Nők az Ipm.Társ. jub.kiállitásán. Magyar Női Szemle, 1936, márc. sz. 78

Okrutzky Erzsébet MDK

ötvösség, fémmunkák

Az Iparmüvészeti Társ. Karácsonyi Vására, kiáll.
Magyar Iparmüvészet 1937. 247.o.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.
ötvös.

Zománcképekkel diszitett ciborium /A Kegyesrend
Tervezte és készitette O.E. tul./

Zománcképekkel diszitett kehely. /A Kegyes Ta -
nitórend tul./ Tervezte es készitette O.E.

Magyar Iparmüvészet. 1942. 2. sz. 16,17.l. Repr.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.

Zománcképes kehely.

Zománcképes serleg. Képekkel.

Magyar Iparmüvészet. 1940. 139.l.

MDK

Okrutzky Erzsebet, ip.müv.
ötvös

Zománcképekkel diszitett ciborium Veszprémben.
Füstölö, tömjéntartóval. Kisbéri pleb.tul.

Magyar Epitömüvészet. 1941. 12.sz. 413-414. l.

MDK

Okrutzky Erzsébet

ötvösség, ékszerek

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 134. l.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötv.ip.müv.

Néhány liturgikus kelyhe szerepel. Kiváló a formaérzéke és zománckulturája.

Müvészi magasdomboritásu, páratlan zománctechnikáju Madonnája.

Dr.Ruzicska Ilona:"Müvészet az iparban". -Magyar Ipamüvészet 12.sz. 1941. Iparm.Tára.karácsonyi kiállitása. 1941.dec. 133-35.l.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötvös,ip.müv.

zománcképes szenteltviztartó. Repr.

Magyar Iparmüvészet. 1940. 7-8.1.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötvös ip.müv.

A kiáll.-t rendezte:OMTI és a Magy.Ip,Müv.Orsz.Egyes

"Magyarország" 1940 márc.16. 8.1.
Mária Valéria u. helys.:"Uj Magyar Otthon" kiáll.

MDK

Okrutzky Erzsébet, iparművész
csillogó kincsek egyházötvös munkái.

Mária Valéria -u.-i termek. „Művészet az Iparban" kar.
kiáll. - Uj Magyars. 1941 XII. 5.

MDK

Okrutzky Erzsébet ötvös

Molnár E: Egyházmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941. 3.sz. 30. l.

a

i- és folyóiratokból - á 25 fill.
jjárulék 4.- frt. Kifizetendő
nchat forint, mely összeget a mai

MDK

Okrutzky Erzsébet

bronzérmet kapott

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének kitüntetései a magyar iparművészeknek. Magyar Iparművészet 1934. 202.l.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötvösm.

Fémtálak. /Domborművü/. Repr. 115.1.

Magyar Iparmüvészet. 1937. 115-116.1.

ADK

Okrutzky Erzsébet iparművész

Kiállítója az állandó mintakiállításnak, ötvös- és fémtár[illegible]gyal.

Magy.Iparművészet, 1939. 22o.lap

MDK

Okrutzky Erzsébet, ötv.-ip.müv.

ötvösművészi remekei ifj.Payer József rendezésében voltak láthatók.

Az Iparművészeti Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett 5e éves jub.kiállításának résztvevői.

Magyar Iparművészet. 1935. 265.l.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.

ötvöstárgyakkal vett részt az 1932.év folyán meghirdetett I.pályázaton/"Butorok és iparművészeti tárgyak"/ a öt a nyertesek közé került.

pályázatok. - Az 1932.év folyamán meghirdetett I.pályázat az Ip.m. Társulat részéről.
MIP.1933. 79.old.

MDK

Okrutzky Erzsébet, ip.müv.-ötvös

a II.pályázat sportdijakra vonatkozott,speciá-
lisan ötvösök számára. 300.P.- értékü dijat nyert.

Pályázatok.- Az 1932.év folyamán meghirdetett I I.pá-
lyázat az Ip.m.Társulat részéről.
MIP.1933. 79.1.

MDK

Okrotzky Erzsébet

I-s A-l: A m. üveg és fémipari müv.kiállitása.
Nemzeti Ujság, 1943, nov. 7.

MDK

Okontzky Erzsébet

Az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. dec. 6. 11.l.

MDK

Okrutzky Erzsébet ötvös

Alapos mersterségbeli tudással készitett egyházművészeti vonatkozású művei,a társulat üveg- és fémkiállitásán.

Cikk: Művészet az iparban

Az Ország, 1943. nov. 2o.

MDK

Okrutzky Erzsébet

Munkajával részt vett a Berlini Használ.-művész ipari Kiáll.-on. az ékszerészek és ötvösök csoportjában.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiáll.-on

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

M.D.K.

Okrutzky Erzsébet, ötvös

Csajka István növendéke; heretes zománcos művein kívül festett zomancos tárgyai főleg egyházi funkciók végzésénél kerülnek használatba.

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII. évf.

1. sz. 6. old. Mihalik Sándor:

Magyar zománcművészeti törekvések.

Oláh Gusztáv MDK

ezüstérmet kapott

A milanói Triennale dijai
Pesti Hirlap 1934. ápr. 1o.

M. D. K

OLÁH Gusztáv díszlettervező

(1901 – 1956)

Művészettörténeti A B C Bp. 1961. 104.554.e.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Állami Operaház felujitásában bemutatott -Farkas Ferenc:- "A büvös szekrény" c. vigoperájának előadásához tervezett szinpadképeit "...meseszerüen stilusos.."-nak nevezi a kritika.

/f.i./: Zulejka c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. juni. 29. IX. évf. 26. sz. 9. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban felujitott Sába királynője c. Goldmark Károly-operához tervezett diszleteket. A rendezés munkájában is részt vett.
Az első felvónás diszletképe a szereplőkkel. Fénykép-repr.

Sába királynője.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. ápr. 13. IX. évf. 15. sz. 5. l.

Ifj.OLÁH GUSZTÁV

"Diszlettervező" címszó alatt.

MAGYAR SZINMŰVÉSZETI LEXIKON Bp.1929.I. 358.old.

OLÁH GUSZTÁV

"Coppelia" szinpadképe.

Magyar Iparmüvészet, 1934. 74.old.

OLÁH GUSZTÁV

Olaszországba utazik a veronai játékok rendezésére

MAGYARORSZÁG,1938.jun.26. 8.old.

MDK

Oláh Gusztáv, az Operaház rendezője, tervezője később főigazgatója e téren.
Festőm.

világraszóló reklámot kapott a magyar szinpad tervezés és a magyar ballett
London: Studio külön száma: Design for Ballett" c. Az orosz, francia, svéd balletten kivül csak a magyr szerepel benne. Gyönyörü szinpadi képeket közölnek benne. Tervezők közül ő az egyik.

Az Est. 1937.okt. 23.

Oláh Gusztáv, Op.házi rendező
festőm. -tervező

A pápai himnusz az Operaházban. -Az eucharisztikus díszelőadás.
Részletek:Liszt Ferenc "Krisztus" c. oratoriumából
,ifj.Oláh Gusztáv rendezésében.
A díszleteket O.G. tervezte.

Az Est, 1937 máj.22.

MDK

Oláh Gusztáv, förendezö-
tervezö festöm.

bpesti diszlet szakemberek vezetesevel tanulmányozták a newyorki müvésznövendékek egy hétig a Bp.-i Operaház diszleteit. U.3928.

AzEst, 1933. aug.9.
A magyar parasztmüvészet csodáiról... beszélnek Budapesten az amerikai festönök.

Ohnhaeuser János MDK

ácsmester

Ohnhaeuser János ácsmester, Pollack Mihály gyermekeinek keresztapja, együtt vesznek telket, Pollack Házat tervez Ohnhaeusernek.

403.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Ohnhäuser
ácsmester

MDK

számára Pollack Mihály házat épit
1817.

234.o.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Nemcsak Pollack épitkezéseinél szerepel,
hanem ugy látszik baráti kapcsolat is füzi
hozzá.

u.o.

MDK

Okos, Bp.

Uj tagok a M.Ipm.Tár.s. Magyar Iparmüvészet, 19o1. 291. l.

MDK

Okos Géza

Leányfej, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr.
17. 1.

Okos Géza

MDK

Anikó

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Okos Géza MDK

Leány

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Okos Géza

Bivalyok a Zazar partján, of.

Kiszáradt Zazar, of.

Templom, of.

Székelyföldi ösztöndíjban részesült festők kiáll.
Kolozsvár város Műcsarnoka. 1944. febr.

13. 1.

MDK

Ökos Géza, festő.

Epreskerti részlet, of. -

Tájkép, "

Alk. Művészház, - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy.

Mesterek. - Jegyz.

MDK

Okos Géza

Délutáni napsütés, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

Okos Géza

MDK

Leány

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Okos Géza

MDK

Délutáni napsütés, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Okos Géza

MDK

Anikó

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK

Okos Géza

Délutani napsütés.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 12.1.

OKOS László fotós

1990 1. 56

Hollemer L. társa

Új Müvészet

MIK

Okos László

szerepelt a kiállitáson.

Ikvai Nándor: Ceglédi festők. Kiállitás a ceglédi Kossuth Muzeumban.

Pestmegyei Hirlap. 1964. jun. 12.

Okos László
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Skvai Nándor: Leglédi festők kiállítása . . .
Művészet, 1965. április – 46 kap

Oros Lánló

idilli hangulatú ceglédi tájképei vannak kiállítva a ceglédi Kossuth Művelődési Ház-ban a ceglédi képzőművészeti kör 11 tagjának kiállításán.

Szomorú István: Kedvtelésből váltak az ecset művészei vé
Pestmegyei Hírlap (Cegléd) 1966. okt. 9.

Okos László festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Ikvai Nándor: Ceglédi festők

Kiállitás a ceglédi Kossuth Muzeumban

pest megyei H irlap 1964.junius 12. 3.1.

M.D.M.

Okos László
festő

Ceglédi

MKSz 1947

Okos László Cegléd
Munkások, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Mu. 1947. jul. 9 l.

Okos László
beglédeu dolgozik.

Hidvégi Lajos: Képzőművészeti hagyományok
beglédeu

Raptanitás 1973/3 32 old.

Ókőpesenyi vár-
kastély
régi kepe repr-

Bubeller
250. l.

<Okolicsnói szent-
ferencrendi templom
és kolostor>

Teschler Béla: Az
< > története.
Liptószentmiklós
1912. Ism. Századok
1913. 218. l.

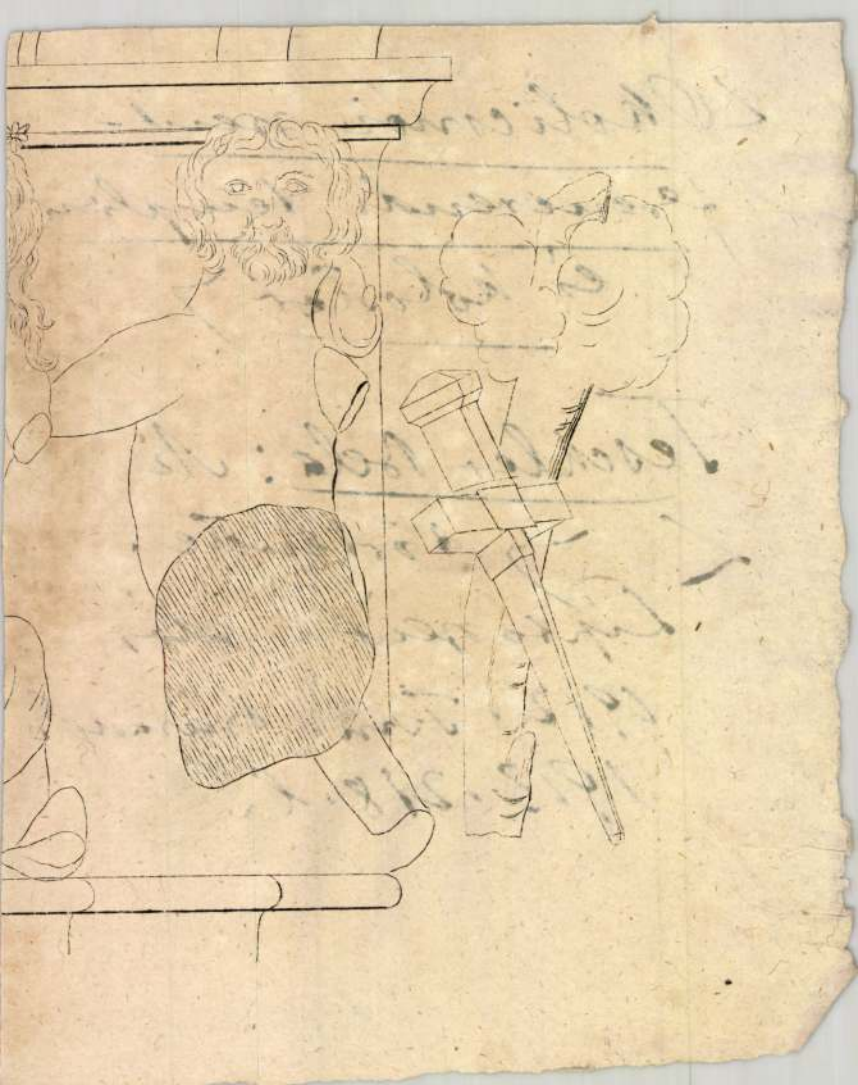

< Okolicsnói Szent Ferenc
rendi templom és
kolostor >

Teschler Béla: Az <
története. Lipót-
szentmiklós, 1912. 8-r
36 l.

Ismeretl.
Száradok
1913. 218. l.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak.

A Műemlékek Országos Bizottsága titkára

Budapest. IX.,

Högyes Endre-utca 10. száma.

Okolicsnói feszület

1490.

Repr

Kampkőrépkfaszobr

223. l.

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Okolicsnói ferencrendi

csarnok templom

XV. n.

Divald Magy művenl.

86 l.

Budapest X. Ker. Nép- és Isko-
lai Könyvtár X-220.

Okolicsnói ferencich

semploma

XV. 7.

Repr.

Dívald Magyrnův emb.

82. l.

.

mertetés.

Vizmüvei jelentését az 1939.év-

bevétele 16,744.964.18 P, kiadása
2,033.917.- P volt. A felesleg
.ooo.- Pvel több az 1938. évi

és 75,ooo.ooo m^3, a tényleges
rel több az előirányzottnál. Az
el szemben az 1939.évi

.

bo.ooo m^3-ben irányoztuk elő. A

Okolicsnói zárda-

templom falképei

(Litó vm.)

d.

Gerecze falképek)

510. h.

Okolicsnói rk. ferenc-
rendi templom
és kolostor.
(Liptó vm)

l.

Div Felsőm

127. l.

gott a munkának. Az eredmény minden rakozást fölülmult: az összes tárgyak, né-ny morzsa kivételével, élénk kereslet mellett áltak vevőre.

Néhai dr. *Bugsch* Gusztáv fővárosi orvos újteménye került kalapács alá. Bugsch isztáv nem volt nagy igényű gyűjtő, de ért jó szemmel, kitünő izléssel és nem cse-ly tudással felfegyverkezetten vizsgálta meg, it gyűjteményébe felveendő volt. Nem volt ecziálista s így gyűjtésében helyt foglaltak gi butorok, festmények, grafikai lapok, isztikai tárgyak, textilművek, keramikai tár-ak, üvegek, ötvösművek és néprajzi tárgyak yaránt.

A butorok főként az empire és a bidermeyer-rból kerültek ki; szép, egykorú darab lt valamennyi; nem csoda, hogy hamar adt vevőjük, egyik-másiknak jelentős ár-nelkedéssel; így a 8-as szám alatt fölvett dermeyer-fiókosszekrények ára 200 K-ról o K-ra szökött, a 13. számú tüköré 40 -ról 91 K-ra, a 17. számú ládácskáé 25 -ról 100 K-ra.

A képek zöme modern magyar festők ve volt. Ezek is nagy vásárlási kedv mel-

Okolicsnói ferenc-
rendi templom

főoltáranak rész-
letei a Szépm. Múz-
ban. repr.

Szépm. Múz. Évk.

VIII. 72, 73 l.
74, 75 l.
76, 77 l.
78, 79 l.

Okolicsnói mester

72–79, 82 és köv. ll.

Okolicsnói ferencs
templom és
kolostor
gótikus
képei repr
Kiss Bikl Kath Magy
493. C.

Okolicsnói Jerences

templom és kolostor

Dümm 9. l.
10. l.

z Keppel és
alaprajzzal.

Jászapáti

19

Okolicsnói ferenc-
rendi templom
főoltára
rép.

l.

Szépm. Múz. Évh.
VIII. Fi. l.

Okolicsnói ferences
templom és kolostor

Teschler Béla: Az
okolicsnói Sz. Ferenc-
rendi templom és
kolostor története-
Liptószentmiklós,
1912.

Gent (2188)

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
376-1909.
Számhoz

Folyó szám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy
			A esetneki eo. t
			szükséges és Tóth Béla
			12 rajz Díjazására foly
			39.882. szám alatt kint
			Számo
1.	1909. IV.	7.	Kintaxatott
2.	V.	5.	Kifizettetett Tóth
			tésznek 1/. nyugta
			Ma

Okolicsnói templom

< szárnyhépei

Krisztus ostorozása
Okolicsnon a XV. sz.
végéről
és Krisztus ostoro-
zása 1514-ből a
Szépművészeti Mú-
zeumban

Repr.
Divald Magyarmuvenl.
163. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Oláh Gusztáv

N.U.932.IV.

N.U. 932. IV.

Magyar Művészeti Sorsjáték

Lady *Chilston* és *Klebelsberg* Kunó gróf kezdeményezésére Magyar Művészeti Tárgyak vásárlását előmozditó sorsjáték címen mozgalom indult meg, amely egyfelől nyereménytárgyak vásárlásával segitő kezet nyujtott a válsággal küzdő művésztársadalomnak, másfelől műalkotást és műbarátot egy társadalmi esemény keretében közel hoz egymáshoz. A sorsjáték nyereménytárgyait a *Nemzeti Szalon* a kormányzó jelenlétében ünnepélyes keretek között mutatja be szombaton déli 12 órakor.

A nyereménytárgyakat pénteken délután mutatták be a sajtónak s megállapithatjuk, hogy ez a kiállitás csakugyan látványosság. Neves festő- és szobrászművészeink kiváló alkotásai, remek keramiák, herendi és más porcellánok, textiliák, gyönyörü ötvösművészeti műértékek, gyönyörüen illusztrált könyvek, stb., stb. szerepelnek a kiállitott nyereménytárgyak között. A kiállitásra a *Nemzeti Szalon* ünnepi köntösbe öltözött — ez *Oláh* Gusztáv nagyszerü munkája — és igy várja a műbarátokat, műértőket és a — nyerőket.

A kulturális és művészettámogató célt egyképp szolgáló akcióért hála és elismerés illeti Lady *Chilstont* és *Klebelsberg* [illegible]ófot és a vezetésük mellett mű[illegible] rendező bizottságot.

a mezőgazdaság helyzetéről. A mult esz-
endő junius elsején végzett adatfelvétel
szerint *728.244 farmon folyt a gazdálko-*
lás. A háborus évek alatt, amikor kon-
junktúrája volt a buzatermelésnek, a
farmok száma rohamosan emelkedett, *a*
közelmult években azonban 32.767 elh
gyott farmot számláltak s ezek tul-
része a három praerie tartomán-
ami *a buzatermelés válsága*
tos. Ezek az adatok azt

Okolicsnói mester

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 87, 90, 91, 94

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Okolicsnói master

Magyar Múvészet

1928. 87, 90, 91, 94

16684-88. Posner, Budapest.

Oláh Gusztáv ifj.

8.0.U.932.IV.10.

MŰVÉSZET

Nemzeti Szalon

Az első teremben, amelyet ifj. *Oláh* Gusztáv dekorativ falképei alakítottak át erre a célra, az a gyüjtemény fogad, amelyet *Lady Chilston* és *Klebelsberg* Kunó gróf kezdeményezésére vásároltak össze magyar müvészektől egy nagyszabású és művészetet támogató sorsjáték céljaira. Háromszázötven értékes és kitünő izléssel összeválogatott műtárgy vár itt kisorsolásra a legelőkelőbb magyar művészek kézjegyeivel, főleg szobrokon, néhány szép képen, grafikán és iparművészeti tárgyon. Ezenkívül egész sor népművészeti termék, ezüst és fayance-holmi, szőnyegek és bútorok szerepelnek a sorozatban.

A többi termekben kollektiv kiállítást rendez néhány művész. *Bardócz* Árpád nem új ember. Tetszetős színességgel, rajztudással szólaltat meg változatos témákat egy jó női fejen és egy akton kívül néhány nagyobb kompozicióban, mint például a „Nyári búcsú" mozgalmassága. Külföldi kiállításainak emlékeivel mutatkozik be először *Corini* Margit, aki témául főleg az éjszakai párisi zugutcák fantasztikus, kissé színpadias fényekkel teli világát közvetíti jó fantáziával és dekorativ hajlandósággal. Fegyelmezetlen képzelet, de ösztönös és erős monumentális törekvés jellemzi *Kohán* György nagyméretű szénlapjait, amelyeken egy útnak induló fiatal tehetséges művész érdekes kísérleteit látjuk. *Némethy* Béla elsősorban tájképfestő, aki tiszta és egyszerü elrendezésü kis képein ér el finom effektusokat. Ezenkívül néhány kisebb kompoziciója is van. Kiegészíti a kiállítást *Rahmer* Mária egész sor vitrint és állványt megtöltő érdekes kerámiai munkáival, amelyek friss invencióval, kitünő színérzékkel és formakészséggel adnak változatos és mindig komoly értékü produkciót.

B. L.

8.0.U.932.IV.10

pontokba foglalja az olasz külpolitika kitűzött céljait a fasiszta nagytanács döntése. Kétségtelen, hogy itt elvi jelentőségű állásfoglalásról van szó, melynek talán legfőbb értéke, hogy nem terminusra szól, hanem egy következetes és állandó külpolitikai irányvonalat szab meg. Lemondani a jóvátételekről és törölni valamennyi háborús adósságot; megszüntetni a nemzetközi forgalom akadályait; rendezni a Balkán és a dunai államok gazdasági és pénzügyi viszonyait; revizió alá venni a békeszerződéseket és végül kerülni a nemzetközi értekezletek túlságosan gyakori összehívását, ami sok csalódással jár és csak növeli a surlódási felületeket a népek között — ez az olasz

Kedd, 1936 szeptember 1. N. U.

AZ OPERAHÁZ DISZLETEI A BÉCSI NEMZETKÖZI SZINHÁZI KIÁLLITÁSON

Az osztrák fővárosban, mint ismeretes *szeptember 3-án* kezdődik *a nemzetközi szinházi kongresszus*, amelynek keretében nagyszabásu *szinházi kiállitást* rendeznek. A kiállitáson való szereplésre természetesen meghivást intéztek a m. kir. *Operaház* vezetőségéhez is, amely a kiállitásra kerülő anyagban számos *érdekes diszlet-makettel szerepel. Márkus* László igazgató rendezései közül a *Walkür II. felvonásának* diszlete, *Oláh* Gusztáv rendezése és szinpadi tervezései közül a *Szöktetés a szerályból* és a *Hunyadi László, Fülöp* Zoltán diszlettervei közül a *Az két lovagok* és a *Norma* makettjeit mutatják be a kiállitáson, mig a kongresszuson *Oláh* Gusztáv főrendező tart előadást általános érdekü művészi kérdésekről. A biráló bizottság tagjainak, értesülésünk szerint, máris annyira *megtetszettek az Operaház diszlet-makettjei*, különösen a *Szöktetés a szerályból* diszletképei, hogy azokból *külön levelezőlapokat készittetnek* és hoznak forgalomba.

Nemzeti Cejsig 1936 IX. 1

Oláh Gusztáv

és nyomán Franz Juráschek[1] a bécsi Sz. István-dóm s általában Bécs városának képét vélte felfedezni s igy szemükben a medgyesi oltár festője egyszeriben bécsi mesterré változott. A háttérben valóban diszes gotikus templom emelkedik, melynek két oldaltornyos apszisát nézték az emlitett kutatók a bécsi dóm bejárati homlokzatának (az u. n. Riesentornak). A háttérnek semmi köze sincs Bécshez s a mesternek semmi kapcsolata sincs a bécsi iskolával, melynek egyik legjobb korbeli festője, a Schottenstift-mester valóban portrészerű hűséggel ábrázolta az osztrák császárvárost. A medgyesi oltár azért is jelentős, mert a prázsmári oltárral egyetemben nem sűlyed el a többi erdélyi emlékket annyira jellemző provincializmusban, kvalitásai a jobb felvidéki átlaggal felveszik a versenyt.

A szép oltár után egy provinciális emlékcsoportról kell megemlékezni, melynek érdekessége az, hogy a magyar-lengyel festészeti kapcsolatoknak mindeddig egyetlen hiteles emlékbeli dokumentuma. A csoporthoz két kis oltár és egy töredék tartozik. Az oltárok egyike, egy kis festett szárnyasoltár, középképén a Madonna, Szent Katalin és Margit alakjával, a külsőn pedig a fájdalmas Krisztussal *Liptószentmáriáról* került a budapesti Nemzeti Múzeumba. Ugyanettől a mestertől egy hasonlóan festett oltárka csaknem ugyanazokkal az ábrázolatokkal a

juk elsősorban az *okolicsnói templom* képsorozatát, amelyből két kétoldalt festett tábla (Krisztus ostorozása és feltámadása, Olajfák hegye és Angyali üdvözlet, az utóbbiak rendkivül erősen megcsonkitva) 1930-ban a pozsonyi múzeumba került, mig ugyane sorozat egyik darabját A gyermek Jézus bemutatásának és Krisztus siratásának képével a múlt század nyolcvanas éveiben Pulszky Károly vásárolta meg a budapesti Szépművészeti Múzeum részére.[1] A nagyméretű képek festője lirai kontempláció felé hajló, nyugodt és fiom formákat kedvelő festő volt. Zeitblomra emlékeztetnek női fejei, amelyeket hatalmas, egyenes orrok és erős szájak jellemeznek, az ulmi mesterrel rokon azonkivül kompozicióinak tiszta tagolása s a nyúlánk alakokról leomló redőzés finomsága is. A gyermek Jézus bemutatását ábrázoló képen itáliai impulzusokkal is találkozni : a turbános főpap alig képzelhető el a kiérett olasz quattrocento-tipusok ismerete nélkül. Az okolicsnói sorozattal közeli rokonságban van a sárosmegyei *Radács* Szent Anna tiszteletére emelt festett szárnyasoltára (Budapest, Nemzeti Múzeum) melynek középképe, három szent nő álló alakjával, ugyancsak ulmi kapcsolatokat árul el. A radácsi oltár mestere nem oly biztos rajzkészségű, mint okolicsnói kortársa, de szinezése rendkivül finom és változatos. Mindkét emlék 1500—1510 körül készülhetett.

A felvidéki és erdélyi képtáblák mellett egy szerényebb dunántúli sorozatról, a freskóiról nevezetes vasmegyei Tótlak oltártöredékéről (Budapest, Szépművészeti Múzeum) sem feledkezhetünk meg.[2] Külső képei, melyek a magyar szenteket, Sz. Istvánt, Imrét és Lászlót, azonkivül a hazánkban legnépszerűbb férfiszentet, Myrai Szent Miklóst ábrázolták, úgyszólván teljesen tönkrementek. A belsők, melyek az Angyali üdvözletet, a Királyok imádását, Krisztus születését és Mária halálát mutatják, kitünő állapotban maradtak meg. A belső képekben Schongauer lirikus kompozicióinak emléke él. Széles háttér előtt nagyvonalúan festett, egyszerű figurák térdelnek. Némelyik tipus, különösen a szemek ábrázolása Herlinre emlékeztet. A szinezés bécsi kultúrára vall, karakterisztikus a mesterre a világos, derűs tónus, a fehér ruhák ráncában megbúvó lila árnyalat s a fű üde, tavaszias zöldje. Korábbi és későbbi hatásokat olvaszt össze, Schongauerét és Herlinét, ami késői,

[1] Reprodukcióit l : Divald : Magyarország művészeti emlékei, Bp. 1927, 163 l. és Magyar Művészet, IV. évf, Bp. 1928, 87 és 90 l.

[2] V. Ö : Magyar Művészet, IV. évf. Bp. 1928, 85 és 89—91 l.

A színigazgató szakít a Pirandelló-darabbal és a hat szerepet akarja életre kelteni...

Megjelenik a színen a hat szerep (vitéz Benkő, Jakab Laci, Örkényi Éva, Ladomerszky, Somlay, Tolnay, Mihályi)

A mostohalány és az apa (Tolnay Klári, Somlay Artúr)

A színigazgató »eljátssza« a színészeknek az egyik jelenetet (Vértes, Mihályi)

2.

VÍGSZÍNHÁZ: HAT SZEREP KERES EGY SZERZŐT

A színigazgató a darab végén a színpad elejére lép és tűnődve, önmagával viaskodva kérdi: álom, vagy valóság? Álom vagy valóság volt mindaz, ami előtte most lepergett, a hat különös, égbőlpottyant figura csak képzeletének furcsa játéka volt-e csupán, vagy a való élet szülöttei voltak? A színigazgató és az ő szavai mögött meghúzódó szerző a feleletet a nézőkre bízza. Ne válaszold azt, ó Nyájas Néző, hogy álom volt, amit a színigazgató és vele együtt te is láttál! Nem, ez a valóság volt, csak ne felejtsd el, hogy kétféle valóság van. Az egyik az, amit megszoktál: amit a szemed kifelésugárzásával látsz, tárgyakat és embereket, a formákba szorított életet. A másik valóságot akkor konstatálod, ha befelé fordítod szemed reflektorát: a tárgyakat, embereket, az egész életet úgy látod, ahogy a lelked foncsorján tükröződnek. Ez az utóbbi a hamisítatlan, kendőzetlen, meztelen valóság! Igen, a hat különös figura él, s egyikük sem álom és illúzió. Megszülettek az író teremtő képzeletében, élik a maguk megmásíthatatlan és örök életüket. Mi, halandó emberek, változunk, átalakulunk, mi nem vagyunk feltétlenül olyanok, amilyenek vagyunk, de ez a hat sötét alak bizonyosan mindig változatlan marad, az író olyannak alkotta őket, ahogyan most látod, jellemükhöz, külső és belső habitusukhoz egy jottányit hozzátenni, vagy abból elvenni nem lehet. Ők jelentik az igaz valóságot.

A »Hat szerep keres egy szerzőt« tulajdonképpen a külső és a belső világ határvillongása. Közben van ideje a szerzőnek arra, hogy mázsás igazságokat mondjon a szószéknek tekintett színpadról. A legfejbekólintóbb igazság az, hogy amikor az apa a második felvonás végén üvöltve, hörögve el akarja mondani a maga igazát, ráengedik a függönyt. Az igazságba belefojtják a szót. Soha, senki ezt ilyen megrázóan és plasztikusan nem fejezte ki a színpadon. Ha sokat fecseg is Pirandello, ha a gondolatait nem mindig tudja logikai folyamatossággal végigvinni s ha néha a banalitás íze keseredik is szavai nyomán a szánkban, mégis a helyenként félreérthetetlen és bátran kimondott ítéletei meghökkentik és gondolkodóba ejtik a nézőt. Ezen kívül: talán senki nem fejezte ki elfogadhatóbban a valóság és látszat misztikus kapcsolatát, mint ő. Mikor Pesten járt, Kosztolányi Dezsőnek azt nyilatkozta, hogy »az életet nemcsak élni kell, hanem írni is. Ez ad a zűrzavarnak formát«. Ez az ő művészi hitvallása és színdarabjainak műhely-magyarázata. Éppen az ad különös varázst a »Hat szerep keres egy szerzőt«-nek, hogy a hat szerep nincs még megírva, tehát a még formáktól szűz életet képviseli. A sorsuk változhatatlan és örök, mint maga az igazság. Velük szemben állanak a színészek, akik el akarják majd játszani a sorsukat és

A szerep és a szerepet alakító színésznő (Ladomerszky Margit, Orsolya Erzsi)

Oláh Gusztáv

SZINHÁZI LEVÉL

1.

LEVÉL KRÚDY GYULÁHOZ, AZON NAPON, HOGY MUZSIKÁVÁ VÁLTOZA „AZ ARANY MEG AZ ASSZONY" NEVEZETŰ SZÍNPADI REMEKE...

Esett az eső. Az Andrássy-úton mentem s egyre azt véltem, hogy Óbudán vagyok s a Templom-utcába igyekszem. Alacsony, kedves, öreg házba, ahol Gyula bácsi lakott. És ahol egy májushajnalon, kissé riadt, de még mindig férfias kézlegyintéssel fogadta a halált.

Istenem, hogy elfelejtették...

Elfelejtették, de csak egy időre.

Őt... Krúdy Gyulát, a Belváros Hercegét. Őt, a porba tűnt Tabán Szinbádját, borok, sörök, szépasszonyok s lányok lovagját. Őt, a gyöngybetű elegáns óriását, álmok tudóját, az örök magyar irodalom Gazdagszegényét.

Azóta, hogy itthagyta a Szigetet, a Belvárost, Óbudát, Tabánt s a boldog emlékű Mélypincét, ahol Poldi bácsi egyetlen szál vályogossal muzsikáltatott, ahol halgatag szót váltott velünk, ahol Máraival és Várkonyi Titusszal, Poldival és a hűséges lelki segédtisztjével, Kállay Pistával iddogálva mulatta magát, ó, itthagyta a vén szerkesztőségi szobákat, miniatűr asztalát s a gyertyafényt, amelynél írni kényszerült az óbudai templomutcai otthonban, mert, — bocsánat, — lovagiatlanul kikapcsolták a villanyát... Itthagyott bennünket, de óriási örökséget mért ránk. Vagy száz kötet könyvet. Ó, Szinbád, ó, régi mesterem mily jó még boros hazatérés után is, így esős május hajnalon olvasgatni a Poldini kísértetet. Nagy, mélyen lélegző elbeszéléseket zord és mégis forró szívű lovagokról, pompás asszonyokról, akik úgy szívják ki lelkedet a szádon át, mint zsongó aranyméh a forró virágport... Ó Szinbád, nagyköpenyes lovag, elmentél, de tudod-e, hányan utazunk azóta is a Vörös postakocsin.

Magyarország egyik legdaliásabb, soká legerősebb, legszebb férfia volt.

Kissé oldalt hajlott fejével, szelíd, nyirségi tekintetével, borus, magyar csillaglátásával milyen gyönyörűen meséltette a világ abécéjét... Fejtett álmokat, fejtett bort, szőtt álmokat legendás hímzéssel, szeretett vörös, szőke, barna és feketehajú nőket, örök lovag volt, védvén polgári eszményeket, dícsérvén és átkozván vért és bort kedvelő éjszakákat. Ő volt Krúdy Gyula.

Ő volt a legkülönösebb tragédia megláttatója. — mi történik, ha a férfi az arany miatt otthagyja az élet és a szerelem aranyát, a nőt...

Nos, esett az eső.

Az Andrássy-úton mentem. Déli 12 óra volt. Zsebemben a m. kir. Operaház meghívója. Krúdy-opera főpróba! Igaz ez? Lehet ez?

Igaz volt.

*

(Gyula bátyám, bocsáss meg, de ezeket a kissé sírós, kissé büszke és nagyon boldog sorokat a Kéhli vendéglőben írom, a kis emléktábla alatt, amelyre ezt vésették Hegedűs Gyulák: „Itt szokott ülni barátaival Krúdy Gyula, a nagy magyar író..." Gyula bátyám, engedd meg, kértem egy fröccsöt, most „hozta ki" a Józsi, ó, olyan jó. Pincehideg.)

Szóval drága Gyula bátyám, bementem az Operába. Mert operát írtak szíved, lovagiasságod és a mult barnává melegedő mélyéből vájárolt művedből, amelynek címe: Az arany meg az asszony... A félhomályos nézőtéren úgy suttogtunk, halkan tisztelettel, mint a misét váró gyerekek. Tudtuk, nagyon szép művészmisét celebrál majd Kenessey Jenő mester, hangok és akkordok tudója, a koltás szóvivő, a magyar muzsika nemes éltetője. Gyula bátyám, micsoda ünnep volt! Tíz évvel halálod után, ott zengtek szavaid, veretes és tiszta zenei gúnyába öltözötten a m. kir. Opera színpadán. Ilyen mesét a lőcsei polgárokról, az okos, talán ravasz, de a maga küszöbén belől hatalmas úrról, aki legyőzi a király zsoldoskapitányát, meg az aranyról, aki már előbb legyőzi a kapitányt... Ilyen mesét, a hálókamrájában szenvedő gyönyörű és hűtlenségre oly könnyedén hajló széphitvesről senki sem tudott írni, csak Te. Csak Krúdy Gyula, daloltató boroknak hercege. Hogy mondjam el, mennyire nagyon mélyen a Te szíved íze van abban a zeneileg új alkotásban. Soraidat nem faragták versre. Te szólsz, te mesélsz és szárnyat ad mesédnek a zene.

Gyula bátyám én tudom, hogy májusi távozásod tizedik esztendején, ott ültél a nézőtéren te is Mint Mávilági Szinbád. Ugy-e, tetszett az opera? Ugy-e, azért vannak még tiszta és lelkes híveid? Vannak Nagyon sokan.

Az opera, Gyula bátyám, az új, magyar Kenessey-Krudy-opera áldozatosan nagy siker.

(Alássan jelentem Neked, Józsi, a főpincér most hozta a második fröccsöt. Jó, pincehideg.)

Egyszerű szavakkal hadd mondjam el, nem vagyok zenekritikus és Egyed nem is ezért küldött el a főpróbára, ez a lap se zenei beszámolót vár tőlem, hanem valami mást és én ezt nagyon köszönöm, — szóval az idősebb férj, a lőcsei asszonyát és házát védő és visszanyerő polgárt Koréh Endre ábrázolta. Gyula bátyám, biztosan tudom, hogy nagyon tetszett Neked is. És, ugy-e, láttad szőke szépségében, forró vágyaiban, a szerelem édes és szőke aranyát, Osváth Júliát. Én könnyeztem, ittam a hangját, tragikuma szépségét, mozdulatainak tiszta báját. És mind a többi igen tisztelt énekes és komédiás uraimék, nevezetesen és főként Rösler Endre s aztán Laurisin Lajos, Komáromi Pál, Szabó Miklós, mind egész és lovagias lélekkel szolgáltak téged, színpadi életük létrehívóját, de eképpen Kenessey mestert aki beselymezte régi művedet a magyar zene eredeti és világgá induló szépségeivel.

Oláh Gusztáv megépített egy hatalmas, stilizált gótikus szobát. Esik a hó a színes üvegek mögött. Oly szép Gyula bátyám, meghatódtunk és Téged idéztünk.

Nádasdy Kálmán szíve minden szeretetét beoltotta a rendezésbe. Lehet. Te kissé halkítottad volna az arany miatt vérpadra kerülő kapitányt és az egész játékot, de hiszen — a fröccsök és csókok mások néha itt, ott...

Hát ilyen nagy ünnepség van idelenn. Teérted drága Gyula bátyám.

Csillagod fényesen tündököl.
Kelt Budapesten, 1943. esztendőben.
halálod havában, májusban.

Alázatos pohárnokod
BABAY JÓZSEF

Anna (Osváth Julia)

Rotaridesz zsoldoskapitány (Rösler Endre) és Anna (Osváth Julia)

A két színész (Komáromy Pál és Laurisin Lajos)
(Vajda M. Pál felv.)

Blick in den Osten: Theaterreise nach Ungarn

Wo Bartók, Kodály und Madách daheim sind . . .

Eindrücke der Theaterstadt Budapest · Von Hans Lossmann

Wenn auch die Stadt Budapest selbst — einst als eine der schönsten der Welt bezeichnet — in vielem, in ihrer heute noch lebendigen, wenn auch gewiß nicht mehr so stark wie früher gepflegten Atmosphäre, mit ihren vom Gründerzeitalter geprägten Straßenzügen, in die sich hier und da eine kühne Jugendstil-Monströsität mengt, und mit ihrem Hang zum Wohlleben, der dem heutigen Budapest zu einem für Ostblock-Relationen „luxuriösen" Eindruck verhilft, wenn also diese wunderschön gelegene Stadt der Donaubrücken in vielem, nicht allein in Äußerlichem, einer Schwesterstadt Wiens gleicht und den Wiener daher wie ein zweites Zuhause umfängt, so ist doch das Theaterleben dieser Ungarn-Metropole von unverkennbar „östlicher" Eigenart.

Wie in Warschau, wie in Prag, wie in Bukarest spielen die diversen Theater auf Hochtouren und sind fast ausnahmslos sehr gut besucht, bei allerdings ostgewohnt niedrigem Entree von maximal (!) 40 Forint (was bei Anwendung des offiziellen Ost-Wechselkurses etwa dem gleichen Schillingbetrag, ansonsten sogar nur der Hälfte desselben entspräche). Die Stücke laufen, so sie beim Publikum ankommen, jahrelang bis in die zwei-, drei-, vierhundertste Vorstellung hinein. Wenn sie allerdings nicht ankommen — und das ist einer der jüngsten Fortschritte der Theaterstadt Budapest —, können Sie auch sang- und klanglos abgesetzt werden, selbst wenn sie auf höhere Weisung hin ins Repertoire genommen worden sind. Denn diese „höhere Weisung" ist hinsichtlich Spielplangestaltung gegenüber anderen Theaterstädten des Ostens in Budapest am Beispiel ideologischer Stücke noch verhältnismäßig stark zu merken. Trotzdem aber verzichten die Schauspielhäuser Budapests (im Gegensatz zur Oper) auf ein Abonnement und wollen, was viel gesünder ist (und in gewisser Form auch bei uns durchgeführt werden sollte, ehe unser Theater in seiner eigenen „Sicherheit" und Bequemlichkeit künstlerisch erstickt), das Publikum allein durch das Gebotene, durch die Leistung ins Theater ziehen.

Insgesamt zählt Budapest über fünfzehn Theater verschiedensten Charakters, von denen die beiden Opernhäuser, drei Operetten- bzw. Revuebühnen, zehn Schauspielhäuser und ein sehr empfohlenes Puppentheater hervorzuheben sind.

Die Budapester Staatsoper bespielt mit einer Direktion, 100 Solisten, 160 Choristen, 100 Ballettmitgliedern und zwei Orchestern (die sich auf dem Konzertpodium als Budapester Philharmonie zusammentun) sowie mit einem Repertoire von 80 Opern und Balletten zwei Häuser: die alte, 1885 eröffnete, hofopernrepräsentative, seither allerdings wohl kaum mehr merkbar restaurierte Nationaloper für 1300 Besucher sowie das modern-sachlichere (auch für Konzertzwecke verwendete) Erkel-Theater für 2400 Besucher.

Wie in anderen Oststaaten auch (aber nicht nur in den Staaten des Ostens), erstarrt hier die Oper in einem Inszenierungstraditionalismus, der für uns Theater-Mitteleuropäer zum Teil unfaßbar scheint, der aber offenbar eine Generationsfrage ist, die erst von einer allmählich sich entwickelnden jüngeren, moderner arbeitenden Generation gelöst werden kann, und die, wie ich mich in Budapest überzeugen konnte, zum Teil auch bereits abgelöst wird.

Wie zum Beispiel vom gegenwärtigen Staatsopern-Oberspielleiter András Mikó, den Wien im kommenden Frühjahr mit der Inszenierung der vor Jahresfrist erst uraufgeführten Lorca-Oper „BLUTHOCHZEIT" von Sandor Szokolay kennenlernen wird, und der als ein wirklicher Erneuerer unerträglich gewordener falscher Opernpathetik angesehen werden kann. Von ihm, dem man u. a. eine großartige Budapester „CARMEN" und einen sehr überzeugenden „BARBIER VON SEVILLA" nachsagt, sah ich eine nicht minder überzeugende Bühnenrealisierung der selbst bei uns oft in süßlichen Kitsch entgleitenden „MANON LESCAUT" von Puccini, die hier durch geschmackvolle, bühnenpraktische Stilisierung ungemein gewonnen hat.

Auf der anderen Seite hingegen muß sich der Budapester Opernliebhaber darauf gefaßt machen, Inszenierungen wie etwa der des „EUGEN ONEGIN" im Erkel-Theater zu begegnen, die zwar von dem heute noch mit Ehrfurcht genannten Altmeister Gusztáv Oláh stammt, sonst aber eher einer Stadttheaterproduktion aus der Uraufführungszeit dieser Oper gleicht (mit primitiver Kulissenwelt, uraltem Kostüm- und Perückenfundus usf.).

Das Orchester beider Abende, das übrigens (wie auch in Bukarest), der Festlichkeit eines Opernabends entsprechend, tagtäglich, auch bei der einfachsten Repertoirevorstellung, im Frack spielt (und damit unserem Opern-Westen ein eigentlich blamables Vorbild gibt), war unter Führung seiner diversen Hausdirigenten, der Wien ja nicht unbekannte „Chef" Janos Ferencsik stand in diesen Tagen nicht am Pult, von einem sehr ansprechenden Leistungsniveau. Das der Sänger, soweit ich sie zu hören bekam, war es allerdings nicht in durchwegs gleichem Maße. Denn György Melis, prominenter Bariton der Budapester Oper, sang einen sehr ausdrucksmonotonen, langweiligen Onegin. Und der jubelnde Applaus, den Erzsébet Házy als „MANON LESCAUT" beim Budapester Publikum erntete und der wohl hauptsächlich aus dem gegensätzlichen Reiz einer zierlichen, kleinen Erscheinung und einer vehementen Stimmstärke erklärbar ist, schien mir angesichts des hier geradezu mörderisch betriebenen Stimmverschleißes nicht erklärbar. Mit wieviel mehr Technik und Stimmkultur sang da Joszef Simandy, der selbst nicht mehr der jüngste, aber immer noch ein sehr respektabler Wagner-Tenor ist, den Des Grieux! Stimmen, die an beiden Abenden angenehm auffielen, gehörten dem Bariton Zsolt Bende (Lescaut) und dem lyrischen Tenor György Korondy (Lenski). Auf Robert Ilosfálvy, den Budapester Tenor-Star, mußte ich leider verzichten, da dieser verdienender- und verdienterweise außer Landes weilte.

Aus dem rein ungarischen Opernrepertoire, dessen vielgerühmtes Bartók-Programm Wien ebenfalls im kommenden Frühjahr erwarten darf, und zu dem unbedingt auch Ferenc Erkels „BÁNK BÁN" gehört, sah ich Zoltán Kodálys „HÁRY JÁNOS", ein 1925 entstandenes folkloristisches Singspiel, das längst nicht hält, was die viel berühmtere gleichnamige Orchestersuite verspricht, da mehr als die Hälfte des Abends gesprochenem Dialog (und naivem noch dazu!) gehört, die Musik aber und der Tanz de facto nur „am Rande" und keinesfalls in organischen Proportionen mitspielen. (Der Plan, dieses von den Ungarn selbst als nicht gerade stark bezeichnete Kodály-Bühnenwerk demnächst an der Wiener Volksoper aufzuführen, erscheint mir nach dieser Begegnung einigermaßen gewagt.) Was die Budapester Realisation dieser Märchen-Legende um den ungarischen Münchhausen der Napoleon-Zeit anbelangt, so war die kinderbuchartige Bühnenausstattung (Gábor Forray und Gizella Seitz) das bei weitem Beste dieses selbst vom Publikum nur mit freundlicher Höflichkeit, nicht aber mit Begeisterung aufgenommenen Abends.

Die Balletttruppe der Budapester Oper hat ein sehr beachtliches, nach russischem Vorbild ausgerichtetes Leistungsniveau, das sich sowohl in einer unvorstellbar altertümlich anmutenden „SCHWANENSEE"-Inszenierung sowie in dafür um so bezaubernden Realisierungen der Strawinsky-Fokin-Werke „PETRUSCHKA" und „FEUERVOGEL" durch den Leningrader Gastchoreographen Konstantin Bojarskij demonstrierte. Die Hoffnung, dem in Budapest ständig als Gast tätigen jungen Choreographie-Wunder Imre Eck (dessen Ballettresidenz die Provinzstadt Pecs ist) sowie dem vielgerühmten Budapester Solotänzerpaar Zsuzsa Kun und Viktor Róna in Ravels „DAPHNIS UND CHLOË"

Szene aus der nach Lorca geschaffenen neuen ungarischen Oper „BLUTHOCHZEIT" des heute 34jährigen Komponisten Sandor Szokolay, mit der die Budapester Nationaloper im kommenden Frühjahr in Wien zu Gast sein wird. (Regie: András Mikó, Bühnenbild: Zoltan Fülöp.)

Nurejew

eine einfache Fahrkarte nach Leningad, um den Kirow-Leuten vorzutanzen. Obwohl er nach russischem Standard sechs Jahre zu alt ist, erhält er ein Stipendium und überspringt alle Klassen. Als das Kirow-Ballett 1961 in Paris gastiert, ist Rudolf Nurejew Solotänzer. Nicht jedoch Star. Für Stars ist kein Platz in der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken. Und Nurejew, der sich unbeliebt gemacht hat, der englischen Privatunterricht genommen, mit ausländischen Tänzern fraternisiert und sich geweigert hat, dem Komsomol beizutreten, der nie ein Hehl daraus gemacht hat, daß er das Kollektivsystem des Kirow als Versklavung empfindet — Rudolf Nurejew zieht die Konsequenz. Er merkt, daß er überwacht wird. Und als er hört, daß er nicht mit der Truppe weiterfliegen, sondern zu einer Galavorstellung im Kreml nach Moskau reisen soll, und sich sonst stoische Kolleginnen weinend von ihm verabschieden, da bittet er um Exil.

Das Ballett des Marquis de Cuevas engagiert ihn vom Fleck weg, nach sensationellen Erfolgen in Paris geht er mit der Truppe auf Europatournee. Fünf Monate nach der Szene in Le Bourget tanzt er bei der alljährlichen Wohltätigkeitsgala der Royal Academy of Dancing mit Margot Fonteyn in London. Was Nurejew noch fehlt, lernt er bei Erik Bruhn, den er wie keinen anderen Tänzer schätzt. Mit ihm, der Hightower und der Arowa, geht er auf Tournee. Die USA erobert er, als er anstelle des erkrankten Freundes in der Bell Telephone Hour der NBC tanzt. Hollywood kündigt einen Nijinski-Film mit Nurejew an — doch London ist schneller. Für drei „Giselle"-Vorstellungen wird er als Partner der Fonteyn engagiert. Damit beginnt nicht nur eine künstlerische Partnerschaft, die Erfüllung bedeutet: Damit beginnt die planmäßige Arbeit. Rolle um Rolle verleibt Nurejew seinem Repertoire ein. Frederick Ashton entwirft für ihn neue Ballette. Bald beginnt er selbst als Choreograph zu arbeiten, was sein phänomenales Memoire, seine Intelligenz und seine Musikalität nahelegt. Nach „La Bajadere" in Spoleto holt ihn Aurel von Milloss als Choreograph von „Schwanensee" nach Wien. Eine Tournee durch Nordamerika wird zum Triumph für Nurejew. Nach „Tancredi" in Wien studiert er für die Mailänder Scala „Dornröschen" ein, um zur Arbeit am soeben vollendeten „Don Quichote" abermals nach Wien zurückzukehren. *Gotthard Böhm*

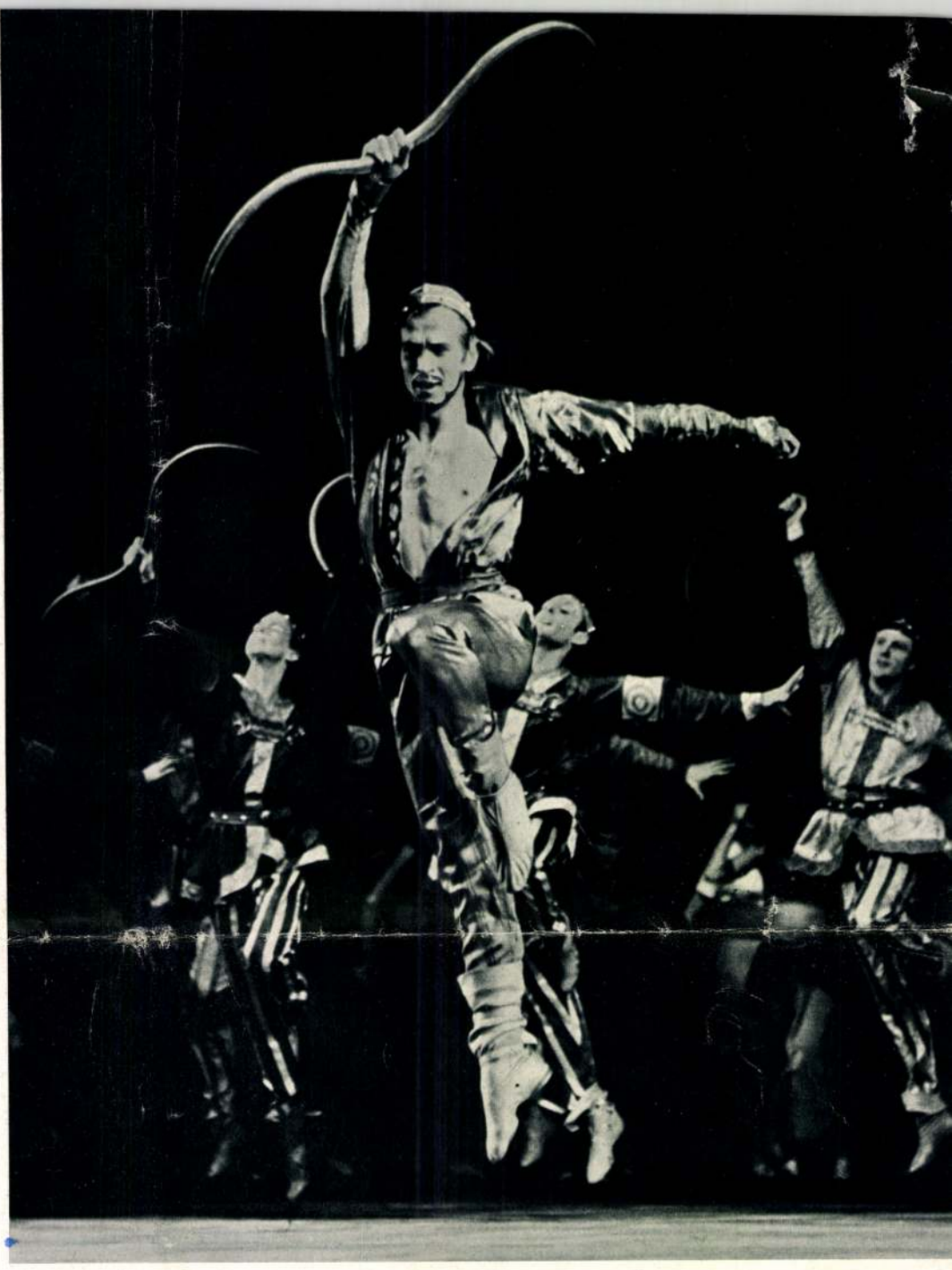

Oben: Als Häuptling in Borodins „POLOWETZER TÄNZEN" in London.

Links: In Adolphe Adams großem Ballett „LE CORSAIRE" in London.

Mit Margot Fonteyn in der Todesszene von Frederick Ashtons „Kameliendamen"-Ballett „MARGUERITE AND ARMAND" in London, 1965.

begegnen zu können, zerschlug sich leider durch Erkrankung bedingte Spielplanänderung. Doch wird Wien diesen dreien, wie auch dem Budapester Ballettleiter Gyula Harangozó, beim Festwochen-Gastspiel mit den Bartók-Balletten noch begegnen und sich ein eigenes Urteil über den sehr beachtenswerten Budapester Ballettstandard bilden können.

*

Erstaunlicher aber, und wohl nur aus der stark traditionsgesättigten Atmosphäre dieser Stadt heraus erklärbar, ist der auch auf dem Schauspielsektor immer noch zum Durchbruch und zum Publikumserfolg gelangende Trend zu Konservativem, obgleich auch hier ein Umbruch der Stilformen bereits im Gange ist, aber noch nicht jenen umfassenden Grad erreicht hat wie in Warschau oder wie in Bukarest. Hier in Budapest muß man sich immer wieder darauf gefaßt machen, zwar ausgezeichneten schauspielerischen Leistungen — aber auch abgestandenen Inszenierungskünsten zu begegnen, gegen die jetzt erst eine Phalanx jüngerer Regisseure mit überzeugendem Erfolg Sturm zu laufen beginnt.

Auch der Spielplan kommt scheinbar über ein gewisses Minimum an „Avantgarde" offenbar nicht hinaus. Man spielt wohl Schisgal und Beckett, Pirandello und Sartre (Brecht und Weiß sind selbstredend Muß-Autoren), aber man bleibt ganz gern bei Ibsens „ROSMERSHOLM", bei Shaws „HÄUSERN DES HERRN SARTORIUS" und infolgedessen auch logischerweise bei Tennessee Williams' „SÜSSER VOGEL JUGEND" und „ZEIT DER ANPASSUNG" stehen. Blick zurück in die Vergangenheit — ohne Zorn!

An der Spitze der Budapester Sprechtheater stehen drei Bühnen, denen eine Wertungsreihung zu geben sich der nur kurzfristige Budapest-Gast wohl kaum zutrauen darf, zumal sich noch eines dieser drei Theater — das Madách-Theater — mit einem Großteil seines Ensembles gerade auf einer Italienreise befand (weswegen ich die mir oft empfohlene „HAMLET"-Inszenierung von Laszló Vámosz, der das gleiche Stück soeben auch als Regiegast des Landestheaters in Hannover herausgebracht hat, leider nicht sehen konnte). Das Restensemble dieses nach Ungarns bedeutendem Klassiker benannten Theaters, das sonst noch Lorcas „YERMA" spielt und die „ENDSTATION SEHNSUCHT" von Williams, Shakespeares „SOMMERNACHTSTRAUM" und „WIE ES EUCH GEFÄLLT" sowie Brechts „DREIGROSCHENOPER", trat zur Zeit meines Budapest-Besuchs nur in seinem kleineren Kammertheater auf und spielte dort neben „ROSMERSHOLM" und „BARFUSS IM PARK" von Neil Simon auch Tennessee Williams' 1960 entstandenen nächtlichen Dialog zweier Ehepaare „ZEIT DER ANPASSUNG" („Period of Adjustment") in einer von dem jungen Regisseur Imre Kerényi mit ausgezeichneten Schauspielern geformten Inszenierung, die diesen mit einemmal sehr ruhig gewordenen (bei uns übrigens noch gespielten) Williams zu einer ansprechenden Boulevardunterhaltung werden ließ.

Robert Ilosfálvy und Erzsébet Házy im „MÄDCHEN AUS DEM GOLDENEN WESTEN".

Szene aus Zoltán Kodálys folkloristischem Singspiel „HÁRY JÁNOS" an der Budapester Nationaloper, inszeniert von András Békés in Bühnenbildern von Gábor Forray (Kostüme: Gizella Szeitz).

Eher auf Boulevard — man ist eben doch auf dem „klassischen" Boden eines Molnár, eines Lengyel, eines Bush-Fekete! — scheint auch der Spielplan des Vig-Theaters (Lustspieltheaters) ausgerichtet zu sein, das übrigens ebenfalls zwei Häuser bespielt (das Stammhaus in der Nähe der Margareteninsel und das kleinere Odry-Theater). Denn hier hält Molnárs „GARDEOFFIZIER" regelmäßig bravouröse Schauspielerparade (mit dem Pracht-Paar Éva Ruttkai und Iván Darvas), hier muß die Direktion die schon über zehn Jahre alte Inszenierung von Jenö Heltais romantischem Minnesänger-Lustspiel „DER SCHWARZE RITTER", ungeachtet vorgestriger Kulissenpracht und eines auch sonst nicht gerade gegenwartsnahen Profils, einem immer wieder ausverkauften Haus vorsetzen, und hier erlebte ich die sehr interessante Begegnung mit Murray Schisgals „LIIIEBE", die soeben in Wien einen exemplarischen Durchfall erlebt hat, die aber hier in Budapest (bei 1500 Plätzen!) volle Häuser erzielt. Der Unterschied liegt an der Regie! In Wien wurde Schisgal ein Opfer gemütlich-bequemen, aber hier falsch angesetzten Humors. Zoltán Várkoyi dagegen packt die beiden Akte mit messerscharfer, tragigrotesker Clownerie an, peitscht diese Schisgal-Verhöhnung der „abgedroschenen Liebe" mit geradezu artistischer Bravour an und hat — wiederum in Éva Ruttkai und Iván Darvas, aber auch in dem drahthaarig-robusten György Bárdy, ein Darstellertrio, das mit chaplineskem Buster-Keaton-Humor das Haus zum Rasen bringt. Darüber hinaus spielt das Vig-Theater allerdings auch Dürrenmatts „PHYSIKER", Brechts „MANN IST MANN", hat im kleinen Odry-Theater Aldous Huxleys „DAS LÄCHELN DER GIOCONDA" auf dem Spielplan und genießt mit Recht einen ausgezeichneten Ruf.

Die interessanteste Vorstellung allerdings meines Budapest-Aufenthalts traf ich im Nationaltheater an, das seine bisherigen (zwei) Domizile verloren hat, das derzeit in einem leider etwas ungüstig gelegenen (dritten) Übergangsdomizil, einem der gelungensten modernen Theaterbauten übrigens, die mir begegnet sind, spielt und das im Jahr 1972 sein mit 40 Millionen Forint kalkuliertes neues Haus festlich eröffnen will. Auch dieses Theater spielt zweigeteilt: in dem schon erwähnten „Not"-Haupthaus und im kleineren Katona-Theater. Im großen Haus nun sah ich Imre Madáchs klassische ungarische „Faust"-Konkurrenz — „DIE TRAGÖDIE DES MENSCHEN" in einer (selbst für den der ungarischen Sprache unkundigen Besucher) überzeugend, packend deutlichen und

Adél Orosz und Viktor Róna, ein Solotänzerpaar der Staatsoper, in Adams „GISELLE".

Wo Bartók, Kodály und Madách daheim sind . . .

Im Lustspieltheater (Vígszinház), einer der führenden Bühnen der Theaterstadt Budapest, erlebte Murray Schisgals „LIIIEBE“ in einer artistisch-clownesken Inszenierung von Zoltán Várkonyi einen ungeheuren Publikumserfolg. Mittelpunkt der Aufführung war das grandiose Darstellerduo dieses Hauses — Iván Darvas (Harry) und Éva Ruttkai (Ellen) —, das auch Molnárs „Gardeoffizier“ zu einer Attraktion gestaltet hat.

Ein äußerst repräsentabler, weil modern und interessant geformter Budapester Theaterbeitrag ist die von Tamás Major im Nationaltheater (Nemzeti Szinház) inszenierte Aufführung von Imre Madáchs „DIE TRAGÖDIE DES MENSCHEN“, Ungarns bedeutendster klassischer Bühnendichtung, mit dem hervorragenden Hauptdarsteller-Trio Hédi Váradi (Eva), György Kálmán (Lucifer) und Imre Sinkovits (Adam).

absolut modernen Inszenierung von Tamás Major, der den gleichnishaften Spaziergang Adams, Evas und Luzifers durch die Weltgeschichte und das Weltgeschehen in Endre Bálints nur knapp und streng andeutenden Bühnenräumen sowie in Nelli Vágós zum Teil wunderschön und geschmackvoll ersonnenen Kostümandeutungen eine Wiedergabe zuteil werden ließ, die in jeder Hinsicht, auch in schauspielerischer (mit dem großartigen Hauptdarstellertrio Hédi Várady — Eva, Imre Sinkovits — Adam und György Kálmán — Luzifer), außerordentliches Format hatte.

In diesem Haus, dessen „MARAT“-Vorstellung (Regie: Endre Marton) und dessen „CORIOLAN“ von Shakespeare/Brecht (Regie: Tamás Major und Eszter Tatár) ebenfalls sehr gepriesen werden, konnte ich allerdings auch einem Beispiel ideologischer Spielplangestaltung begegnen, das vom Publikum abgelehnt und daher abgesetzt wurde: dem 1957 entstandenen, jetzt aber erst uraufgeführten Schauspiel „WIEN 1934“ des bekannten ungarischen Schriftstellers Tibor Déry, das den Wiener Arbeiteraufstand zum Inhalt haben will (Déry befand sich damals gerade in der Wiener Emigration), aber an der ungelenken Bühnenbehandlung eines Epikers scheitert. Bei diesem Stück war alle Mühe der Regie (wiederum Tamás Major) und der Schauspieler (vor allem des zwingenden Budapester Charakterdarstellers Lajos Básti) vergebens.

Trotzdem scheinen ideologische Themen und ungarische Autoren heutiger Zeit nicht leicht voneinander zu trennen zu sein. Denn im kleineren Katona-Theater, wo man zwar Abwechslung sucht zwischen Tennessee Williams' sexueller Schauermär „SÜSSER VOGEL JUGEND“, Cowards „AKT MIT GEIGE“ und Pirandellos „NARRENKAPPE“, tauchte ein weiterer Gesinnungswegweiser auf: László Németh's „DER UNMENSCH“, der einen gefürchtetenschrulligen Professor der dreißiger Jahre (wieder Lajos Básti) zur Hauptperson hat, welcher durch die nicht erst von Németh erfundene Rechnung „alter Mann + junge Frau“ (hier eine junge Studentin) der Gemeinschaft wiedergewonnen wird.

Von der Existenz eines wichtigen vierten Budapester Theaters erfuhr ich leider zu spät, um es noch in meinen Terminkalender einbauen zu können: es ist dies das von dem auch als Regisseur bekannten Kazimir Károly geleitete „Thalia-Theater“, wo man Becketts „WARTEN AUF GODOT“ spielt und Hochhuths „DER STELLVERTRETER“ (ohne größere Sensation, wenngleich mit Erfolg) sowie, was immerhin überrascht, Thomas Manns „FIORENZA“ und eine von Szuszanka Krystina durchgeführte Dramatisierung seiner Novelle „MARIO UND DER ZAUBERER“. Ein Haus also betont avantgardistischen Stils, das beim nächsten Budapest-Besuch auf keinen Fall übersehen werden soll.

Ein weiterer Regisseur moderner Richtung, dem ich ebenfalls leider nicht begegnen konnte, ist Istvan Kazan, dem das Attila-Theater einen angeblich sehr interessant gestalteten „BECKET“ von Anouilh verdankt.

Wenn man aber nur wenige Tage, und das erstmals, in einer Stadt weilt, wenn man an vielem anderen, das einen ebenfalls interessieren würde — wie sich wohl, beispielsweise, „MY FAIR LADY“ im Operettenhaus auf ungarisch ausmacht? — aus Zeitgründen vorbeigehen muß, hat man sich mit einem Gesamteindruck, einem Querschnitt zu begnügen.

Und dieser lehrt immerhin, daß man in Budapest zwar darauf gefaßt sein muß, konventionell gestalteten Abenden zu begegnen, daß sich aber dort, wo modern zugepackt wird, Hochinteressantes ergeben kann.

Da derzeit gerade ein Austauschgastspiel von Sprechtheatern zwischen Budapest und Wien im Gespräch ist, kann man nur hoffen, daß die damit befaßten Stellen sich der „Tragödie des Menschen“ von Madách erinnern, welcher in Wien zu begegnen von größtem Interesse schiene.

Als eine der gegenwärtig interessantesten Budapester Aufführungen gilt die Inszenierung der „VERFOLGUNG UND ERMORDUNG VON JEAN PAUL MARAT“ von Peter Weiss durch Endre Marton (mit Hédi Váradi als Corday und György Kálmán als Marat) am Nationaltheater.

Ferenc Bessenyei in der Titelrolle von Georg Büchners „DANTONS TOD“ am Madách-Theater, einer führenden Bühne Budapests.

Maria Mezei und Imre Szinkovits, die beiden Hauptdarsteller in Tennessee Williams „SÜSSER VOGEL JUGEND“ am Katona-Theater.

Helmut Griem als Arthur, Horst Tappert als Stomil und Maria Nicklisch als Eleonore in Mrozeks „TANGO" im Werkraumtheater (Kammerspiele).

Münchner Theaterbrief

Wenn man den Weg durch die Hintertür und über vier Stiegen ins Werkraumtheater der Kammerspiele nicht scheut, kann man in München endlich einmal wieder einen in jeder Hinsicht ungetrübten Theaterabend erleben: mit Slavomir Mrozeks „TANGO". Stück, Regie, Schauspieler — eine einzige wahre Freude! Am Modell einer reichlich aus den herkömmlichen Fugen geratenen Familienidylle (die Eltern sind so konsequent tolerant und nonkonformistisch, daß der idealistische Sohn erst zum Revisionisten entarten muß, um die häuslichen Zustände verändern zu können) spielt der 36jährige polnische Satiriker eine Gesellschaftsetude bis zum Terror der nackten Gewalt durch. Die progressiven Eltern haben in ihrer Jugend sämtliche bürgerlichen Konventionen über Bord geworfen: Der Vater (Horst Tappert) schlurft im Schlafanzug mit offener Hose durch die verlotterte Wohnung und theoretisiert über avantgardistische Theaterexperimente, die Mutter (Maria Nicklisch) räkelt sich im kurzen Fransengewand der zwanziger Jahre mit einem flegelhaften Liebhaber (Klaus Löwitsch) herum.

Nach der Pause nimmt Sohn Arthur (Helmut Griem) das Familienruder in die Hand und zieht andere Saiten auf: Der Salon ist aufgeräumt, die Gesellschaft auf Vordermann gebracht (oder auch formiert), die „Ordnung" wiederhergestellt — wenigstens das äußere Bild stimmt wieder, wenn die Kleider inzwischen auch zu eng und völlig aus der Mode sind. Der fanatische Weltverbesserer terrorisiert die übrigen — bis er durch einen, weder dramaturgisch noch ideologisch einwandfreien Trick aus dem Weg geräumt wird: Er betrinkt sich, wird größenwahnsinnig und ruft die absolute Diktatur aus. Da schlägt ihn schließlich die von keines ideologischen Gedankens Blässe angekränkelte Kraftnatur (Löwitsch) tot, funkt mit brutaler Gewalt dazwischen und legt letztlich mit dem devoten Onkel Eugen (Peter Paul) den Titeltango aufs Parkett. Dank Dieter Giesings intelligenter Regie wurde nicht nur hier der richtige Takt eingehalten.

*

Dem Publikum im großen Haus der Kammerspiele wurde weniger zugetraut, dafür um so mehr zugemutet: Hausherr August Everding setzte die Uraufführung von Wolfgang Lohmeyers „CAUTIO CRIMINALIS" in Szene, bot dazu das ganze Kammerspielensemble auf und lieh sich vom Staatsschauspiel Thomas Holtzmann für die Hauptrolle des Jesuitenpaters Friedrich Spee von Langenfeld (1591—1635) aus. Abgesehen davon, daß man sich eher bei einer szenischen Schulfunksendung, denn im Theater wähnte, verärgerte vor allem die penetrante, schon vor der Aufführung durch ein Interview nahegelegte „ungeheure Zeitbezüglichkeit" der Hexenverbrennungen, wobei nicht ganz erhellt, ob Kommunistenhetze oder Judenpogrome gemeint waren. Sätze wie „Gewisse körperliche Merkmale haben seit jeher zur Verurteilung eines Menschen genügt", deuten auf letzteres hin. Am Stoff liegt's nicht; der Graf Friedrich von Spee, der sich mit dem gelehrten Traktat „Cautio criminalis seu de processibus sagas liber" (etwa: rechtliche Bedenken gegen die Hexenprozesse) gegen die jahrhundertelange Praxis der frommen Hexenprozesse stellte, der mit menschlicher Ratio gegen blinde Ignoranz und Massenwahn ankämpfte, ist schon eine Dramenfigur, nur durfte sie nicht solcherart zu Bühnenleben erwachen. Dem Stoff wurde gleich zu Anfang die Luft (sprich Problematik) abgelassen: gleich der erste Hexenprozeß, mit dem Spee in Berührung kam, und an dem das Problem exemplarisch hätte aufgezeigt werden müssen, war ein eklatanter Korruptionsfall. Die eigentliche Problematik der Hexenprozesse indes ist gerade das fehlende Unrechtsbewußtsein der Richter, Folterer und Henker!

*

Kaum Rühmlicheres gibt es aus dem Staatsschauspiel zu berichten. Dort ging, quasi als Morgengabe des neuen dramaturgischen Beraters Reinhart Raffalt, dessen Biedermeierschwank „DAS GOLD VON BAYERN" über die Bühne des Cuvilliés-Theaters. Als Uraufführung unter Bruno Hübners milieugerechter Regie. Eine blauweiße Geldg'schicht, um die (historische) verkrachte Schauspielerin Adele Spitzeder, die um 1870 den Münchnern und dem angrenzenden Landvolk durch halsbrecherische Zinsschwindeleien das Gold von Bayern aus den Taschen zog. Sie endete im Schuldturm. Bei Raffalt indes darf die resche Privatiere (Eva Vaitl) mit dem „liaben G'schau" und dem goldenen Herzen ihre Tage im Damenstift beschließen. Weil sie ihrem Märchenkönig, Ludwig dem Löwen (Axel von Ambesser), der weniger bayerisch war als alle fünf historischen Bayernkönige zusammen, den Vormärz etwas hinauszuschieben und das geldgierige, rebellierende Gesindel zu beruhigen half.

Mit der historischen Wahrheit nahm es Herr Raffalt überhaupt nicht so genau; er versetzte die Spitzederin schlicht vierzig Jahre in der Weltgeschichte zurück, ohne sich indes mit Siegfried Stepanek (Bühnenbild) zu einigen, der wiederum die gute Stube der Adele mit einem Böcklin ausstaffiierte.

Da möchte ich mich doch den Überlegungen eines Münchner Theaterkritikers anschließen, der da meinte: „Nur eine kleine Ungerechtigkeit steckt in dieser Raffalt-Feier: eine Ungerechtigkeit gegenüber den hundert pensionierten Studienräten in Bayern, die doch auch schöne Theaterstücke schreiben und niemals zu Uraufführungsehren gelangen." Sic!

Ingelore Kuhner

Schweizer Pre

Zürich: Billetdoux im Schauspielhaus

François Billetdoux bezeichnet sein Schauspiel „DURCH DIE WOLKEN" als „bürgerliches Epos in fünf Sätzen", weist also gleich eingangs auf das Milieu hin, dessen Darstellung nach einem musikalischen Kompositionsgesetz erfolgt. Von letzterem ist in dem Stück allerdings unmittelbar wenig zu bemerken. Der Handlungsablauf läßt sich in seiner technischen Bewältigung vielmehr mit der malerischen Kunst des Pointillismus vergleichen, indem sich das Bild der Zustände und der zwischenmenschlichen Beziehungen (die vorwiegend durch innere Beziehungslosigkeit charakterisiert sind) in einer Fülle einzelner Kurzszenen darbietet, die in unvermitteltem Nebeneinander aus der Dunkelheit aufleuchten. Diese Tragödie einer Frau, die an ihrer eigenen Stärke scheitert und keinen ebenbürtigen Partner finden kann, beeindruckt mehr durch die meisterliche Ausgestaltung der einzelnen Kurzszenen als durch die nicht völlig bewältigte geistige Durchdringung des Themas.

Faszinierend war denn auch vor allem die szenische Realisierung von Leopold Lindtberg, der, unterstützt durch die einfallsreiche Bühnenbildgestaltung von Fritz Butz, ein Großaufgebot von Darstellern zu meistern hatte, um dieses „bürgerliche Epos" in den einzelnen Stationen eines allmählichen Verfalls schaubar zu machen. Wesentlichen Anteil am Gelingen der Aufführung hatten die Darsteller. Allen voran muß die souveräne Marianne Hoppe genannt werden, die von Anfang an, auch in den Szenen des Schweigens, eine wundervolle Gegenwärtigkeit besaß. Peter Brogle als der aus der Vergangenheit in ihrem Bewußtsein auftauchende Jugendgeliebte brachte einen Hauch des Geheimnisvollen in das Spiel, während Peter Ehrlich, Wolfgang Stendar und Wolfgang Forester in individueller Charakterisierung die Verschiedenartigkeit der gescheiterten Söhne zum Ausdruck brachten. Ein Sonderlob gebührt der von Gert Westphal plastisch gezeichneten Figur des Rechtsanwaltes.

Th. T.

Zürich: „La Traviata" im Opernhaus

Im Opernhaus Zürich inszenierte Werner Düggelin zusammen mit dem Bühnenbildner Jörg Zimmermann Verdis „LA TRAVIATA" auf italienisch. Das zweite und vierte Bild wurde gegen die Musik gestaltet: In großen, kalten Räumen standen einander die drei Protagonisten entweder beziehungslos gegenüber oder drängten Körper an Körper und gelangten zu keinem Spiel, das der intim- und feingezeichneten Musik entsprochen hätte. Ganz aus dem Geist der Musik heraus wurden dagegen die beiden Feste inszeniert. Ein Glanzstück Zimmermanns war der (mit Sonderbeifall bedachte) Saal der Flora, der ein Parfum der Übersättigung und Seichtheit, wie man es sich nicht dekadenter vorstellen kann, verströmte.

Antigone Sgourda war Violetta. Sie besitzt eine kühle, schlanke, tadellos geschulte Stimme, die den Koloraturen nicht ganz gewachsen ist, den Erfordernissen des Dramatischen und Lyrischen aber vollkommen nachkommt. Glade Peterson gab den Alfredo und ließ jeden, der ihn nicht von früher her kannte, kaum ahnen, welch schönes Material hinter der schlecht geführten Stimme verborgen liegt. Norman Mittelmann, ein in makelloser Stimmpracht schwelgender Belkantist, sang den Germont: endlich einmal kein Tränen-Papa, sondern ein unerbittlich fordernder Koloß. Die kleinen Rollen, vor allem die Dienerin mit Marion Gassmann, waren alle adäquat besetzt.

Zürich leistet sich zwei italienische Dirigenten. Alberto Erede, der zweite, ließ den ersten — Nello Santi, der die Oper vor fünf Jahren einstudiert hatte — nicht ganz vergessen.

Antonino Orlando

Bern: Uraufführung am Stadttheater

Kann es sich ein Stadttheater von der Größenordnung Berns leisten, als dramatische Gehschule zu dienen? Andererseits: ist einem Autor damit

Oláh Gusztáv, diszlettervező — MDK

Másokkal együtt az Operaházban talált menedéket 1944-45. Telén, az ostrom idején.

Kristóf Károly: Négyszázan az Operaház pincéjében 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. dec. 24.

Oláh Gusztáv „díszlettervező" MDh

A Színháztudományi Intézet vándorkiállítást rendez halála évfordulója alkalmából.

— : Kulturális hírek 9

NÉPSZABADSÁG, Sz. 1966. jan. 28.

~~Bánffy Miklós gróf~~

~~Fülöp Zoltán~~

mins led 2

Oláh Gusztáv ifj

Kozáky István

A haláltancok tör-
ténete. III. r. Bib-
liotheca Humanita-
tis Historica. VII.
Bp. 1941. 268. l.

85. ~~Tábla~~ t

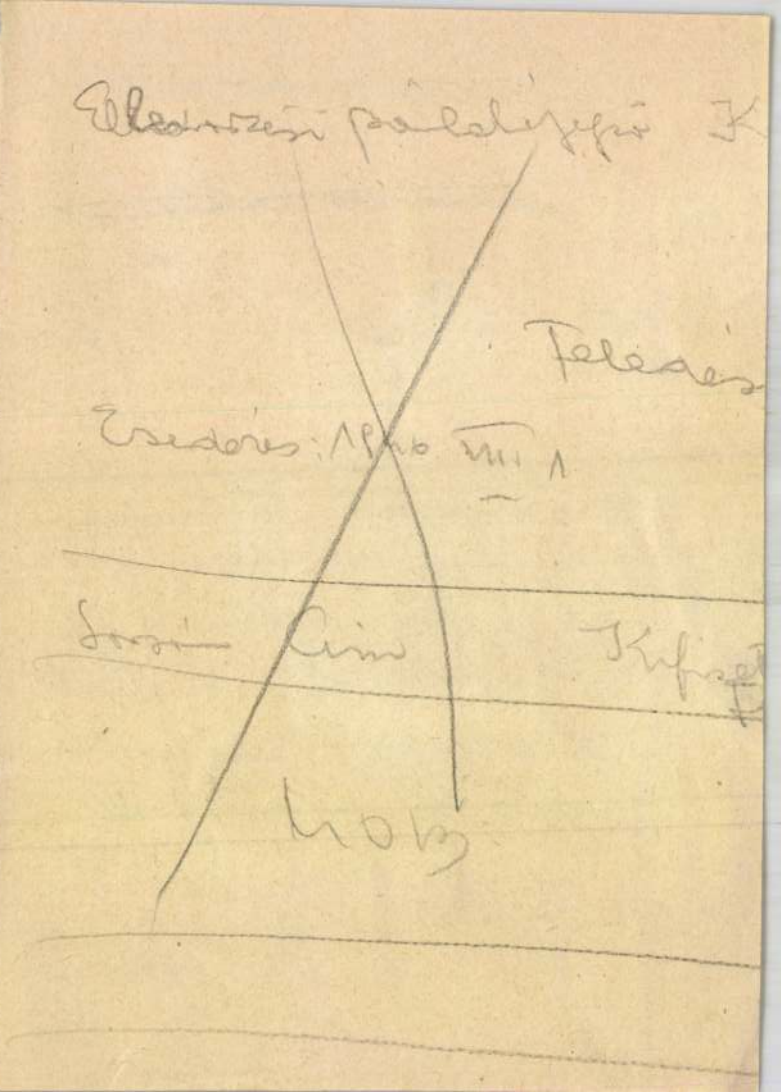
Kob

~~Fülöp Zoltán~~

Oláh Gusztáv

„LOHENGRIN"

Új betanulással az Operaházban

Dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta **Wagner** Richard. Fordította **Lányi** Viktor. Az előadást vezényli **Ferencsik** János. Rendezte ifj. **Oláh** Gusztáv.

I. Henrik	— — — —	**Jámbor** László
Lohengrin	— — —	**Závodszky** Zoltán
Brabanti Elza	— —	**Osváth** Júlia
Gottfried herceg	— —	**Horváth** Margit
Telramund Fridrik	—	**Losonczy** György
Ortrud, felesége	— —	**Tutsek** Piroska
A király hirdetője	—	**Hámory** Imre

Az új díszleteket **Fülöp** Zoltán tervezte. Karigazgató **Roubal** Vilmos.

Új köntösben jelenik meg ma a hattyúlovag, de Operánknál az új

---

Japán megkötötte első európai kultúregyezményét

Berlin, november 25

A november 25-én — a kommunista-ellenes egyezmény második évfordulóján — aláírt

német—japán kultúregyezmény

Az Est 1938. nov. 26.

Okos Géza I. c.

ált. tanf.

Ferkpzomfoiskvk

1935-36. 69. p.

lege und Heimatschutz
nder Ausschuß
waldstraße 6/7 · Fernsprecher: Lützow 2157

Berlin u. Bonn, d. 5.6.26.

skommission für Kunstdenkmäler,

Budapest V.

Hold utca 16.

hneten Vorsitzenden des Tages für

Okos Géza

Ferkópzomfoisk vk

1939—41. 152. l.

Okos Géza
festő

l. Ferképzomfoiskovk
1939-41. 145. l.

ad acta
Byz. 1944. IV/26

M. E. Ny.

Okos Géza

l. Ferkèpzomfoisk vk

1939-41. 105 l.

ETMÉNYLAPOK/

kszámla sz.112.753.Műemlékek Ország-
E.-utca 10./azelőtt Rákos-u.1./

tanácsos

zt

Okos Géza

1938/39. IV. éves

fest. szak.

vendkiv. hallg.

I–II. félév

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39

157. l.

Okos Géza

II. éves fest. növ. rendk. hallg.

Képzőm. Főisk. Esk

1936/37. 73 l.

Ferk. pzomfoisk. vk

Okos Géza

1937/38. III. éves

fest. szak

rendkiv. hallg.

I – II félév.

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39. 150. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

veket, lánya kiváló strudlit süt, unokája, aki Pesten tanul, némi segítséggel ugyan, de felrajzolja a paraszthéz alaprajzát, rájegyezve a helyiségek sváb elnevezéseit.

A falu

Vállaj nagyon messze van. Jóllehet ez csupán egy „pesti" megközelítés. A térbeli távolság persze létező valóság: az út Mátészalkáig majdnem öt óra vasúton, és innen még félóra buszozás tovább kelet felé, egészen a román határig. A faluba érkezve azonban ez a távolság szinte érvényét veszti, relativizálódik az utazót fogadó látvány által.

Az első meglepetés a váratlan léptékváltás, mely bizonyos, hogy nem csak az avatott szem számára nyilvánvaló. Az idevezető úton kisebb-nagyobb nyírségi falvakon haladtunk át, mindenfelé a jellegzetes, jól megszokott utcakép, fehérre meszelt apró parasztházak két apró ablakszemmel az utca felé. (A sátortetőkről és a típustervekről igyekszünk nem tudomást venni.)

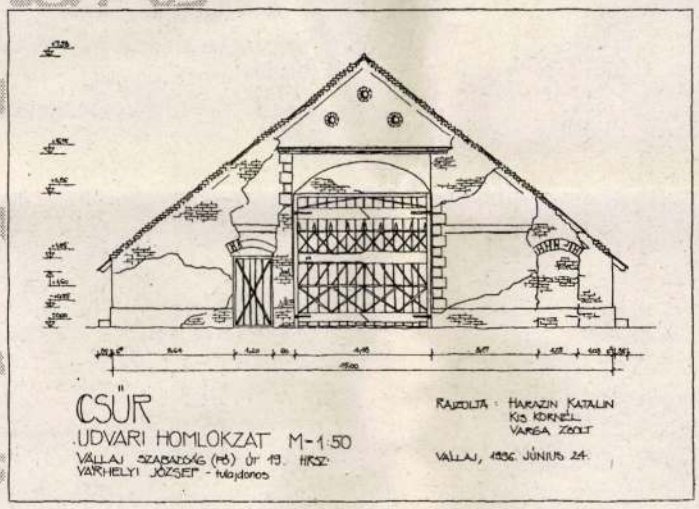

Vállajon azonban hatalmas házak sorakoznak. Formailag a magyar paraszthézakat másolják – nyeregtető, végigfutó tornác –, csak mindez felnagyítva a duplájára, három-négy ablakkal az oromfalon, melyek az eklektika, sőt a szecesszió helyi ízeivel fűszerezettek. A település méreteit tekintve érezhetően faluhelyen járunk, ám az egyes épületek a paraszti létet más módon megélő közösséget sejtetnek. A méretek gazdagságra utalnak, a takaros porták, a rendben tartott házak, a tisztára sepert utca pedig a gazdagság forrására, a szorgalmasan végzett munkára. A homlokzaton megjelenő „városi" stílusok a századfordulón itt élők polgárosodó öntudatáról árulkodnak, s ez a törekvés a mai napig érezteti hatását.

A távolság éppen emiatt válik viszonylagossá, már az utazót érő első benyomások is meglepő határozottsággal cáfolnak rá a térkép által sugallt várakozásokra. Fontos ez a szembesülés. Korábbi tapasztalatokkal ellentétben a térkép pusztán földrajzi helymegjelölésül szolgál, minden értékmérő szerep nélkül. Vállajra érkezve ebben az értelemben nem a keleti határszélen találjuk magunkat.

június 26. szerda – naplórészlet

(…)délelőtt mindhárom csapat végez a mérési feladatokkal, ketten befejezik a lakóházakat a porta egészének felmérésével, a harmadik társaság pedig egy csűrön dolgozik, melynek a teljes szerkezetét kell tanulmányozniuk.(…)

Az erdész

Az erdész valamikor futballozott, itt játszott a vállaji csapatban 33 éves koráig. Aztán sportköri elnök lett, nevéhez fűződik az öltöző megépítése, addig a szabad ég alatt öltözködtek a mérkőzésekre. Egyúttal· műkedvelő építész. Előbb azt a házat mutatja, ahol a srácok a csűrt mérik; ő alakítja át, egészen rendesen, nem bántja igazán a régi épületet. Aztán autójába ültet, hogy a saját lakóházát mutassa, ez már teljes egészében az ő terve, büszke a terek „központosítására", így mondja. Az előszobában rengeteg trófea, főként őzek, de szarvas is akad, és több kitömött madárka, görény és nyest. Szereti ezt a tájat, az élete része, hiszen munkája révén minden percét annak gondozásával töltötte. Mutatja az erdőket, amiket ő telepített. A főutcát, ami a nyírségi homokot és a gazdagon termő szatmári földeket választja el egymástól. Az Ecsedi-láp lecsapolásáról is tőle hallok, és a Kraszna szabályozásáról, a gát építésén a nagyapja is dolgozott.

Autóval járjuk a vidéket. Elsőként kivisz a román határra. Sorompó, „Országhatár. Átjárni tilos!" táblával, ennyi, semmi komolyabb őrzés, odaát Csanálos,

már Romániában. Innen jól látszanak az ottani csűrök hátai. Ugyanúgy tisztán sváb falu, mint Vállaj. Csak odaát. Aztán átgurulunk a Krasznán, a gáton a füvet kaszálják, és óriási fagereblyével gyűjtik a szénát, mint németalföldi festményeken látni. Tovább a vasútig, ami a gazdák önző érdekei miatt kerülte el Vállajt, magyarázza az erdész, majd Gáborfalva állomás, apró katonai helyőrség. Végül a tiborszállási Károlyi-kúriához érünk, ma ez is szociális otthon. (…)

Vállaj településtörténete

Vállaj első okleveles említésével 1335-ből származó dokumentumban találkozunk, ekkor a település a Gut-Keled nemzetség sárvári monostorának birtoka. 1423-ban királyi adományként a falu a Báthoryak tulajdonába kerül, a korabeli *írásmód Walay, Valay*-ként jelöli a település nevét. Báthory Gábor halála után a falu újra királyi birtokká lesz, majd 1624-ben Bethlen Gábor erdélyi fejedelem birtoklását követően I. Rákóczi Ferenc testvére, Júlia kapja meg hozományként.

1746-ban Károlyi Ferenc vásárolja meg a birtokot adósságaival együtt, s egészen 1945-ig a Károlyiak nagykárolyi uradalmának része marad. A falu életében ez a tulajdonosváltás döntő fordulatot hoz. 1747-től kezdődően a Felső-Rajna vidékéről, Wüttenbergből sváb betelepítés indul meg. Ennek alapelve, hogy igyekeznek az egy helyről érkezőket azonos faluba telepíteni, ahonnan az őslakosokat vagy elűzik, vagy más faluba költöztetik. Az 1749-es adatok szerint Vállaj lakosságának összetétele is ezt igazolja, ekkor már 40 sváb gazda él itt 9-10 magyarral szemben. Ebben az évben a vállaji svábok folyamodvánnyal fordulnak Károlyi Ferenchez, a vállaji malom ára felől érdeklődve. A vásárlási szándék mellett a kocsmajövedelem felét sem akarják átengedni a még itt élő magyaroknak.

„Az 1784–87. közötti II. József-féle első népszámlálási adatok szerint a faluban 97 ház állott, melyekben 124 családban 583 fő élt, közöttük egy pap és két polgár.

*

Vállaj sváb telepítés előtti faluszerkezetéről nincs adat. A Károlyiak telepítési politikájára jellemző, hogy felszámolják az eredeti szövetet, ennek köszönhetően Vállaj a mai napig őrzi telepített – „megtervezett" – jellegét. A statisztikai adatoknál maradva 1920-ban a falu házai közül 28 épült téglából, 157 tégla- vagy kőalapon vályogból, 50 tisztán vályogból, kettő pedig egyéb anyagból.

1914-ben épül fel a falu új katolikus temploma a hívők adakozásából, Foerk Ernő „templomspecialista" építész tervei alapján. A vágyak szerinti kéttornyos templom végül egy toronnyal épül meg, de a falu léptékeihez képest így is monumentális épület született, melynek díszítettsége is figyelemre méltó (színes ólomüveg ablakok, a belső teljes figurális díszítőfestése). A templom a kor uralkodó irányzata szerint historizáló stílusban épül, méreteivel, díszítettségével sokkal inkább nagyvárosok hangulatához illeszkedik. Ez a fajta polgárosodó szemlélet azonban számos egyéb épület esetében is jelentkezik, így a templom nem marad magára városias külsejével.

Elsősorban a lakóházak utcai homlokzata említendő, mivel a két ízlésvilág itt „ütközik" a legélesebben. Amíg az épület szerkezetében, tereiben hagyományos paraszthánznak tekinthető, addig az utca felé forduló oromfala eklektikus, sőt több esetben szecessziós díszítést kap. A hosszú tornácos, az utcára merőleges tengelyű, nyeregtetős parasztházak esetében ezek a homlokzatdíszek egyszerűsített, „népi" változatnak tekinthetők, ami jelzi, hogy ezt az ízlésvilágot a lakosság szinte valamennyi rétege elfogadja.

Vállajon azonban épülnek kimondottan városi léptékű lakóházak és más funkciójú épületek is. Kiemelkedik közülük a Szabadság (Fő) út 42. szám alatti lakóház gazdagon tagozott eklektikája, a 49. szám alatti „olajgyárosház" finom vonalvezetésű szecessziója, gyönyörű kovácsoltvas kapuval és eresztartó konzolokkal, valamint a templom közelében kissé magára hagyottan álló egykori húsbolt kecses kis épülete, melynek Pesten gyártott vasredőnye végképp relativizálja a tér- és időbeli távolságokat.

Vállaj zömében svábok alkotta lakosságának polgárias öntudatára jellemző a hű faluról szóló, mai napig mesélt történet. Eszerint az I. világháborút követően a lakosok az Antant-bizottság kérdésére, hová is szeretnének tartozni, a magyar Himnuszt kezdik el énekelni, pedig többségük a magyar nyelvet is alig beszéli. Mindennek nagy ára van. A Nagykároly központú szatmári sváb települések közül (Mérk mellett) egyedül Vállaj marad Magyarország területén, a többi falu Romániához kerül, évtizedekre választva el családi és minden egyéb kapcsolatot. A legközelebbi sváb falu „odaát" Csanálos, talán öt kilométerre lehet, ám határátlépő nincs a két település között. Aki mégis át szeretne jutni, annak hatalmas kerülővel úgy 60 kilométert kell utaznia. Út természetesen van, a határt jelző sorompó évente egyszer, a búcsú idején nyílik fel. Az utóbbi idők biztatása, hogy a közeljövőben hivatalos határátlépő létesülhet itt.

A vállaji svábok identitástudatát a II. világháborút követő események alaposan megtépázták. Az átvonuló „szovjetek" tucatjával hurcolták el az ittenieket „málenkij robot"-ra pusztán azért, mert németül beszéltek. Ezekből a táborokból ritkaságszámba ment, ha valaki hazatért. Németül beszélni ezek után sem volt tanácsos még jó ideig, de sváb módra, nagygazdaként a földet művelni sem. A vállaji gazdák közül többeket nyilvánítottak kuláknak az ötvenes években, egyik tán legdrasztikusabb büntetésükként csűrjeiket lebontották, téglát, cserepet, faanyagot mind elhordva. Ezek a sebek nehezen gyógyulnak. Vállajon mára a német szó ritkaságszámba megy. A gazdálkodás évtizedek óta a téeszben zajlik, úgy tűnik, végleg üresen maradnak a csűrök.

A porta

A sváb falu gazdagságának alapja a munka és a szigorú erkölcs, az ősi szokások. Ezek szerint a gazda halálakor nem darabolják föl a birtokot az örökösök között, mindig az elsőszülött kap mindent, szó szerint az utolsó sámliig, akkor is, ha lány. Itt nem fordulhat elő olyasmi, mint a magyar falvakban, hogy még kredencet, ágyat, asztalt is „szétfűrészelnek" az osztozkodáskor. Az elsőszülöttre így nagy felelősség hárul, neki kell eltartania az idős szülőket. Ők maguk azért ameddig erejük engedi, saját gazdaságot visznek, egy portán belül saját disznóóllal, tyúkketreccel, tehenekkel, még a padlás és a pince is kétfelé van osztva gyermek és szülők között. A többi gyermek sem távozik üres kézzel a szülői háztól. Valamennyit taníttatják (itt úgy mondják, „kielégítik"), főként kézműves mesterségekre, ezért akad Vállajon annyi ács és kőműves.

Vállaj legrégebbi portái a főutca mentén sorakoznak, a telkek osztása valószínűleg még a betelepítés körüli időkből való. A lakóház a tájolást követve a telek északi oldala mentén húzódik hosszan, a kert (dél) felé oszlopos tornáccal. Az istálló mindig a lakóház folytatásaként, annak hátsó végén épül meg. A ház előtt a kert terül el, virágokkal, némi veteménnyel, gyümölcsfákkal, elkerített baromfiudvarral.

A ház mögött, vagy itt, a kert végében áll az ún. ólasgóré. A lábakon álló zsalus oldalfalú faépítmény alsó része a disznóól. A lábakra állítás előnye, hogy az állatok ürüléke a deszkapadlón át el tud folyni, így a disznók nem saját „levükben" fekszenek, ami télen nem fagy rájuk, s a trágya az ól alól könnyen összegyűjthető. Az ól fölötti részt górének használják kukorica tárolására. Ennek nagy előnye, hogy egyetlen szem sem vész el, ami aláhull, azt azonnal megeszik a malacok.

június 25. kedd – naplórészlet

(...) Két csapat lakóházat mér ezúttal. Egyikük egy idős néninél – Kati néni –, a másik egy elhanyagoltabb, berendezett, de ma már lakatlan házban. Ide az egyik

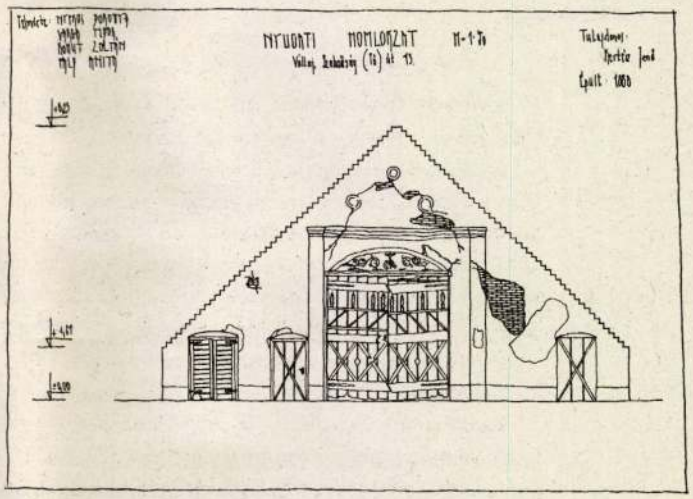

felkutatott rokon enged be. A harmadik társaság homlokzatokon dolgozik, egy szép klasszicizáló (inkább eklektika!) lakóházon és két „felújított" csűrön. (...)

Forgács Józsi bácsi és a strudli

Én magam a főutcát rovom, ki tudja már hányadszor, ide-oda beköszönök, másnapi helyszíneket kutatva. A 29. számú háznál a szomszédjuk felől érdeklődöm. Elhagyatott ház gyönyörű csűrrel, behívnak. Telefonon azonnal megszervezik, szerdára itthon lesznek a szomszédék. Közben előkerül az unoka; „közgázos", tudom meg róla, nagyon tetszik neki az, amit mi itt csinálunk, érdeklődik. Szívesen pihenek meg, kávéval

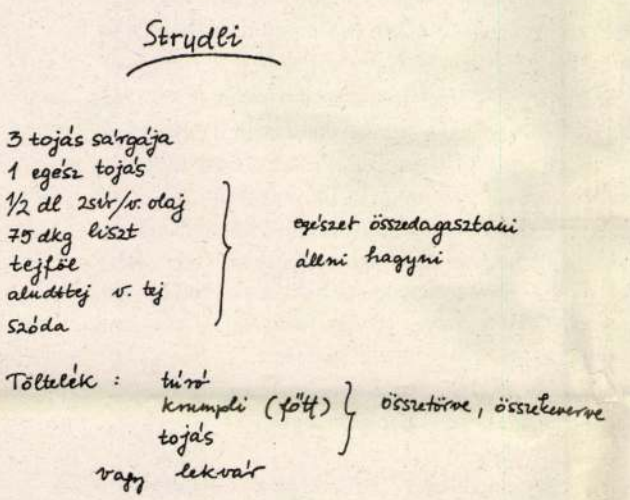

is kínálnak, szerencsémre ekkor kerül elő a kertből Józsi bácsi, a nagyapa; a szőlőt permetezte.

A vele való beszélgetés valahogy helyére teszi a dolgokat. Elég hozzá az a néhány szó. Azonnal tudható, hogy mi az érték. Az ő nyolcvankét éves szemével ez világosan látható. Azt mondja, szeretni kell dolgozni, és szeretni kell azt, amivel foglalatoskodunk. Ő így van a saját dolgos életével, s minden lénnyel, ami körülveszi. Szereti a meggyfáit, a kukoricáját, a malacokat.

Így kellene ezt.

Aztán elkezd mesélni. Örül, hogy mesélhet, és visz, mutat mindent, még a kamrát is, gyönyörű füstölt szalonnákkal, mondja, hogy füstölés előtt titkos módon pácolják, attól ilyen (a híres-neves „sváb szalonna"). Fejtörés nélkül sorolja nekem valamennyi sváb porta nevét, vagy hatvan családnevet, melyet az első birtokosok hagytak örökül.

Egy kis kitérő után ismét visszatérek ehhez a házhoz, Józsi bácsi lánya strudlit sütött, sváb krumplis-túrós tészta, tejjel eszem, mutatják, így kell. A receptet is lejegyzik nekem.

A lakóház

A sváb lakóház jellegzetessége, hogy két család számára épül. Az utcai szobák (mindig kettő, egy kisebb és egy nagyobb) a fiatal páré és gyermekeiké, a hátsó szobák pedig az idős nagyszülőké.

A házba az épület mentén hosszan végignyúló oszlopos tornácról léphetünk be. Az oszlopok fából készülnek, fejezetként fűrészelt díszítéssel. Lábazatuk gyakran szépen tagozott öntöttvas kehely, a rajta lévő felirat – N. Károly – arról árulkodik, hogy a közeli nagyváros iparos termékéről van szó. A tornác korlátja, mellvédje deszkából készül, szív, illetve növényi motívumokat adó fűrészelt díszítéssel. A padozat a ház előtti szakaszon tégla, az istálló előtt gyakran döngölt föld, a kapuk előtt téglával kirakva. A tornác előtt több helyütt is „modern" öntöttvas karos-szivattyús kutat találtunk, ezek a század húszas-harmincas éveiben váltották föl a hagyományos „húzós" társaikat. A tornác oszlopaira majd mindenütt szőlő indái kúsznak föl, természetes függönyként a tűző nyári nap ellen.

A házba belépve egy előtérben találjuk magunkat. Szemben a „téli konyhába" jutunk. Eredetileg itt szabadkéményes kemencék állhattak, melyeket azonban mára mindenütt elpadlásoltak. A kéményt magát azonban nem bontották le, a padláson kiváló füstölőkamrát nyerve ezáltal.

A konyhából, illetve az előtérből az utca felé nyílnak a fiatal család szobái, hátrafelé pedig a szülőké. Gyakori megoldás az, hogy a hátsó, északi falra kerülő helyiségek – a téli konyha, a nagyszülők kisebbik szobája, a kamra, az istállók – a szomszéd telek felé kapnak ablakot. A helyiségek padozata változó, a szobák esetében leginkább deszkapadlóval találkozni, a téli konyhában és az előtérben szintén fapadlóval, vagy máshol téglával, újabban mozaiklappal, vagy utólag elhelyezett PVC-vel. A falak mindenütt díszítettek, egy alapmeszelésre szobánként különböző hengerelt mintázás kerül. A mennyezetet a borított-gerendás fafödém adja, alulról nádazásra kerülő vakolattal, a padlás felől pedig agyagtapasztással.

A tornácon tovább haladva találjuk a kamrát. Ennek előtere kisebbfajta „lépcsőház", innen indul a padlás-

följáró és a pincelejáró. Az épület ezen része alatt található a dongaboltozattal fedett, téglából rakott pince, amely bor és zöldségek tárolására épült, döngölt földpadlóval. Az épület végében van az istálló, külön a lovaknak, külön a teheneknek, a két részt gyakran fallal választják el. Az istálló teréből hasítják ki a nyári konyhát.

A lakóház falai kő vagy tégla alapon vályogból, vagy vegyesen, vályogból és égetett téglából rakottak, az utcai díszes homlokzat azonban teljes egészében téglából készül. A tető szerkezete hagyományos kétállószékes fedélszék, taréjszelemen használata nélkül, az egykori nádfedést már mindenütt cserépre cserélték, főként hornyolt szalagcseréppel találkozni.

Mint láttuk, a ház legdíszesebb arcával az utca felé fordul. A homlokzat a századforduló ízlésvilága szerint eklektikus, vagy éppen szecessziós díszítést kap, egyszerűsített, „népies" változatban. A gyakran alkalmazott sárga és rózsaszín színezés tipikusan sváb díszítőhagyományokat követ.

A csűr

Lassan körbeérünk a vállaji portán, a kép leírásának végére hagyva a csűr bemutatását. Már az eddigiek is szokatlanok voltak a tereket szervező sajátos logika miatt, ám a csűr épülete további titkokat rejt.

A csűr a sváb paraszti gazdálkodás racionalitásának megtestesülése. Már a méretei is megdöbbentőek az először erre járó számára: a 14–15 méter széles, s gyakran 20-25 méter hosszú csarnokszerű épület monumentális hatású a népi építészet léptékeiben. Elhelyezését tekintve mindig a kert végébe kerül, az utca felől mintegy lezárva azt. Mögötte már a vállaji telkek szerves részét képező szántók húzódnak, de itt kap helyet a vetemé-

A RÉGI VILÁG FALUN
A századfordulót követő évtizedek fotográfiái (a fotókat válogatta, a bevezetőt és a képszövegeket írta Fogarasi Klára, Budapest: Helikon Kiadó, Néprajzi Múzeum, 1996. 165 p.)

Magyarország lakosságának 74 százaléka a századfordulón falun, mezővároson élt. A parasztság korabeli hétköznapi életét ugyanakkor csak írásbeli forrásokból ismerjük, noha Bartók népzenei gyűjtéseivel egyidőben fotográfiák is készültek. Ez az anyag azonban a nagyközönség előtt máig ismeretlen, holott a fényképek jelentőségére, művelődésben betöltött sajátos szerepére már annak idején figyelmeztetett néhány jó szemű kritikus, esztéta, néprajztudós.

Miért olyan fontos, hogy a fényképeket is megismerjük, ne csak a népdalt, a viseleteket és a parasztzenét? Mert a „fényképfelvételek mindent magukba foglalnak..., úgy az antropológiai típusokat, mint a tárgyak használatát... a népek életének természet adta kereteit" mondja Jankó János néprajztudós a múlt század végén. Egy Divald Kornél nevű fotográfus kortárs pedig így válaszol erre a kérdésre: mert „nincs mester, aki a fotográlógéppel tárgyilagosság és hűség dolgában mérkőzhet..., feljegyez mindent, ami szavakba foglalva homályos, amit rajzban vagy lefestve napokig tartó munkában örökíthetnénk csak meg, s akkor sem tökéletesen". A kép, a látvány tehát önálló kifejezési forma, a fénykép pedig olyan hiteles dokumentum, amely mással nem helyettesíthető vagy pótolható.

A falu, a falusi témák a fotóművészetben a század folyamán – eltérő hitelességgel ugyan, de – mindvégig jelen voltak. Ezen belül is a „magyaros stílus" a két világháború között teljesedett ki, s hozott világhírnevet fotográfiánknak. A sajtóban megjelenő fényképek azonban többnyire nem a parasztság valóságos életét mutatták be, hanem egy hamis, idealizált faluképet. Jól ismerjük a jellegzetes témák programszerű ábrázolását, amikor a parasztság „nem mint emberi sors jelenik meg..., hanem mint néprajzi különlegesség, mint különös és festői ruhák viselője, mint érdekes és tüzes táncok eltáncolója, népdalok éneklője... Így látják őket: vasárnapi pompában és ünneplő díszben (örökké), tarkán kiöltözötten" – írja Szabó Zoltán a *Cifra nyomorúság* című művében 1937-ben. Ezt a kialakult látszatképet fényképek serege erősíti még ma is.

Ennek ellenében próbál szólni a Néprajzi Múzeum 300 archív felvételén megelevenedő paraszti világ, ahol a hétköznapok és az ünnepek természetes pillanatai láthatók egy mára szinte teljesen eltűnt világ különösen sajgó jelenéseként, nagyapáink, szépapáink Magyarországának felvillantásával – mindannyiunk emlékezetében. Ezt az emlékezést az egyes fotókhoz fűzött részletes magyarázatok is jelentősen segítik, hiszen a képeken látható szokások, mozdulatok, helyzetek ma már sokszor nehezen értelmezhetőek. A magyarázó szövegek alaposságának köszönhetően e kötet nemcsak láthatóvá tesz egyes jeleneteket, de kiegészítéseivel egyetemben a paraszti élet egyfajta lapozgatható, az életmód sajátos mértékrendszerével tagolt lexikonává is lép elő.

Mitró Katalin

nyes kert is. A talaj kitűnő, holdanként száz mázsánál is több kukoricát terem.

Az épület többszörös rendeltetése közül elsőként talán a különböző termények tárolása említendő. A belső tér a tartószerkezet kialakítását követve cellákra oszlik, egynek-egynek a szélessége úgy négy-négy és fél méter. Ezeket a cellákat a helybéliek „fiók"-nak nevezik, a portákat pedig aszerint tartják számon, hogy hányfiókos csűr áll rajtuk. A nagyobb, öt-, netán hatfiókos csűr a gazdagság jele, hiszen csak az épít ilyet, akinek van is mit tárolnia benne. Vállajon az általános méret a négy fiók, ennél kisebbet valószínűleg már csak büszkeségből sem építettek. A fiókba főként a gabona, a kukorica kerül, de itt tárolták a földműveléshez szükséges eszközöket, később a gépeket is. Jut hely esetenként egyéb terményeknek, a tűzifának, építkezéshez szükséges anyagoknak, nádnak, de a háborúk során az átvonuló katonák szállásra is lelhettek itt, lovaikat ide köthették be. A zöldségek, burgonya elhelyezésére a legtöbb helyen kisebb pincét építenek a csűr padlója alá, ide kerülnek a boroshordók is.

A padlásolást egyszerű vesszőfonatból készítik, ami éppen olyan erős, hogy az itt tárolt és szárított(!) széna, szalma, kukoricacsuhé, nád súlyát viselni tudja. Ez a „padló" csak a gazda által ismert megerősített részeken járható, idegenek könnyen pórul járhatnak. A négy és fél – öt méter magasan lévő szint megközelítésére a csűrlétra szolgál. Az itt szárított termények szellőztetése érdekében az oromfalon több kisebb nyílást alakítanak ki, egyébként az épület a kapukat nem számítva teljesen zárt, így a belső térben sejtelmes félhomály dereng.

A csűr másik, hasonlóan fontos rendeltetése, hogy idebent zajlik a cséplés. Az aratás után a gabonát azonnal behordják, ha eső érte, a csűrben szárítani tudják, de ami a lényeg: cséplőskor nincsenek kiszolgáltatva az időjárás viszontagságainak. A másik előny a cséplés „modernizálásakor" jelentkezett, a behordott gabona szépen várt a sorára, amíg a falut végigjáró cséplőgép a portára érkezett. A gépek korszaka előtt Vállajon is lóval nyomtattak, de a csűrben erre is volt hely bőven.

Az épület falazata kő vagy tégla alapozáson téglából vagy vályogból készül, de gyakori, hogy a kétféle falazóelemből váltakozó sorokat raknak. Többhelyütt fordul elő, hogy a hosszanti oldalfalak egy szélesebb, téglából való lábazati részről indulnak. Ezek a falak amúgy mindössze egy-másfél méter magasak, az eresz majd' a földet éri. A csarnok jellegű tér lefedésére óriási, 15 méter fesztávolságot is elérő, háromállószékes fedélszéket használnak. Az ácsszerkezetek kialakítása alapján kétféle tetőtípus figyelhető meg: a tűzvész előtti és utáni.

Történt ugyanis 1902 táján (a pontos évszámot illetően eltérőek a források), hogy a felső soron – a főutca páratlan, keleti oldalán – lekvárt főztek az egyik udvaron, s némi gondatlanság lehetett a dologban, mert a felerősödő szél az üst alól egy szikrát a csűr nádtetejére repített, aminek következtében a kérdéses porta és a tőle délre levő továbbiak valamennyi épülete a tűzvész áldozata lett. Így az „északi" csűröknél még a múlt századi, szabálytalanabb, girbe-gurba, megereszkedett tetőszerkezeteket látni. Az újjáépítéshez Erdély távoli erdeiből hozattak vörösfenyőt, s ebből gyönyörűséges, szabályos szerkezetet építettek az ácsok, több helyütt ma is büszkén mutatják a 20 métert meghaladó, egy darabból való mestergerendát. A gyászos eseten okulva pedig az addig alkalmazott nádfedést mindenütt felváltja a cserép, akár a házakra, a csűrökre is elsősorban szalagcserép kerül.

A csűrök utca felé forduló homlokzata mindig díszített, a gazdagság foka ennek látványosságával is mérhető. A fő ékességet elsősorban a hatalmas kétszárnyú kapu jelenti. Ekkora kapura egyébként azért volt szükség, hogy az alaposan megrakott szénásszekér, majd később a cséplőgép be tudjon hajtani. (A hátsó, díszítetlen homlokzaton a szántó felé hasonló méretű kapu található.)

A kapuszárnyakra lécből való geometrikus díszítés kerül, melyet lándzsahegyre, virágra emlékeztető motí-

vumsor zár le, hogy ezután a legfölső, boltív alá hajló részen a legváltozatosabb formákkal játszó díszítő fantázia bontakozzék ki. Az egyik helyütt tulipánként virágzó indáktól körülölelt kereket látni, melyre koronaként szintén tulipán kerül, másutt egy kapu jelenik meg motívumként, melyet két oldalról napsugár övez. Ezek a fűrészeléssel készített díszek külön gyűjtést-kutatást érdemelnének.

A díszes kaput a legtöbb esetben a homlokzat vakolat-architektúrája kváderes lizénakeretezéssel és záró párkányzattal külön is hangsúlyozza, a szellőzőként funkcionáló nyílások harmonikusan illeszkednek a kompozícióba. Ezen a homlokzaton a kapu mellett további egyszerű faajtók nyílnak. Egyre mindenképp szükség van bejárati ajtóként, a további(ak) mögött pedig a kamra található, amiből a csűrpince lépcsője is indul.

A csapat

június 21. péntek – naplórészlet

Vonatra szállunk, úgy megyünk.

Pontosan érkezik mindenki, remek kis csapat formálódik a Nyugati pályaudvar csarnokában. Rajztábla mindenkinél. Kellemes meglepetés, mennyire természetes e fiatalok számára sok minden: a korai indulás, a felszerelés a munkához.

Rettentő hosszú a vonatút, majdnem öt óra, éppen találunk ülőhelyet, hogy később a vagon időnként zsúfolttá váljon.

Időben érkezünk Mátészalkára. A buszra szállás annál izgalmasabb, úgy kell felpréselődnünk, kis zavart keltünk a helyiek soraiban.

Elszállásolás.

A helyszín mindenki tetszését elnyeri. Szállodai körülmények. Kornél megválik hajától.

Tábornyitás, zászlófelvonás gyanánt a tekercs pauszpapír ünnepélyes megbontásával. (Ezt kell majd telerajzolnunk.) Némi eligazítás. (…)

A Nyugati pályaudvaron gyülekező csapat tagjai a budapesti Schulek Frigyes Építőipari „Technikum" harmadik osztályos tanulói közül verbuválódtak, név szerint: Falb Anita, Kohut Zoltán, Nyikos Dorottya, Varga Tibor, Harazin Katalin, Kis Kornél, Varga Zsolt, Fejérváry Márk, Gusztus Tímea, Orbán Balázs és Orbán Viktor. Néhányan már vettek részt hasonló táborozáson, de többségük újoncnak számít. A munkába, ennek ellenére, hamar belerázódtak.

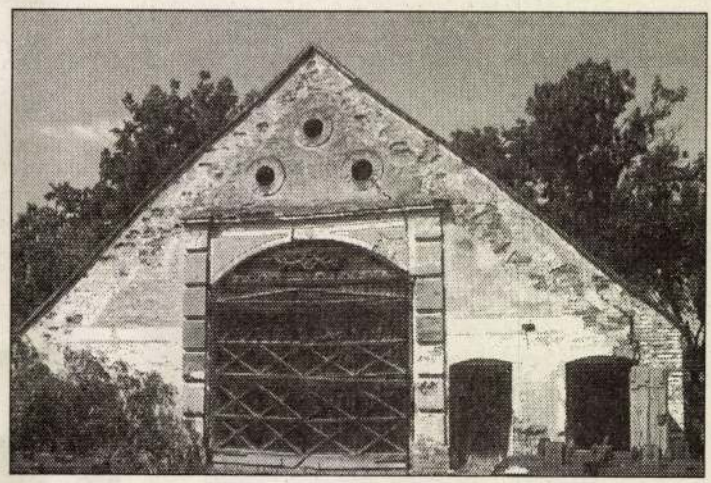

Június 24. hétfő – naplórészlet

Az elképzelt forgatókönyv szerint zajlanak az események. Ébresztő fél hétkor, reggeli hét előtt tíz perccel, de addigra a „napos csapat" már megterített, buszra szállás háromnegyed nyolckor. Érkeztünkkor még kánikula fenyegetett, hogy azután az esti viharok jelezzék a változást, így lett mára kimondottan hideg és borús idő.

A három csapat ma egy-egy csűr felmérésén dolgozott, és remekül munkába lendültek. Várakozáson fölül úgy három óra alatt mindannyian végeztek is, de nem ám elkapkodva, hanem lassan, professzionális szinten.

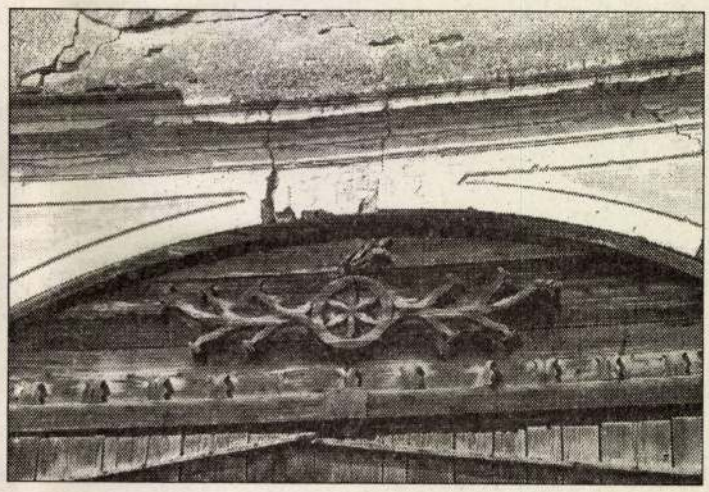

Ebéd fél tizenkettőkor, így elértük a buszt visszafelé. Az igazi meglepetés ezután következett. Én magam is egy kis szieszta mellett döntöttem, de nem így kis csapatom. Azonnal asztalhoz ültek rajzolni! (…)

Vacsora, ami bundás kenyér, de régen esett ilyen jól. Láttam, ezzel nem vagyok egyedül. Jóllakás után hosszas beszélgetés, majd éjszakába nyúló rajzolás, van, akit még tizenegy után is a táblájánál találok…

A Vállajon töltött idő igazi nyári táborozás volt, nagy beszélgetésekkel, focimeccsekkel a falubeliek ellen, vagy egymás között, kirándulással Nyírbátorba és a nyíregyházi skanzenbe, ismerkedve a falubeliekkel, Vállajjal, elmerülve a hely sajátos hangulatában… Volt, aki életében először látott hazatérő csordát, ahogy a tehenek befordulnak saját portájukra, hazatalálnak… A búcsúest szalonnasütését az egyik gazda szervezte, akadt hozzá hagyma, bor, kenyér és sváb szalonna a háziaktól. Még a helyi pap is megemlékezett rólunk miséjében, a falusiak segítséget kérve munkánkhoz. Talán befogadtak bennünket egy kis időre… S közben dolgoztunk is, bár mindez nem tűnt munkának, inkább kaland volt, felfedezés, szellemi erőpróba.

Kit hogyan, milyen mélyen érintett meg ez az élmény, csak sejthető, mindenesetre szervezzük az ez évi újabb tábort. A vállaji pedig már a negyedik volt a sorban, melyet évről évre szervez az iskola az Országos Műemlékvédelmi Hivatallal közösen, ezúttal a főváros Oktatási Bizottsága támogatását is elnyerve.

A táborozás során végzett munka végeredménye, a felmérési dokumentációk azonnal hasznosulnak a műemlékvédelem gyakorlatában, elsősorban az egyes épületek, épületegyüttesek védetté nyilvánításában, dokumentálásában. Ezúttal három teljes portát (a parasztházat a csűrrel, az ólasgóréval és a helyszínrajzzal együtt) és tíz csűrt mértünk föl Vállajon, azzal a reménnyel, hogy rajzainkkal, fényképfelvételeinkkel, jegyzeteinkkel hozzájárulhatunk mindezen építészeti és egyben közösségi értékek fennmaradásához.

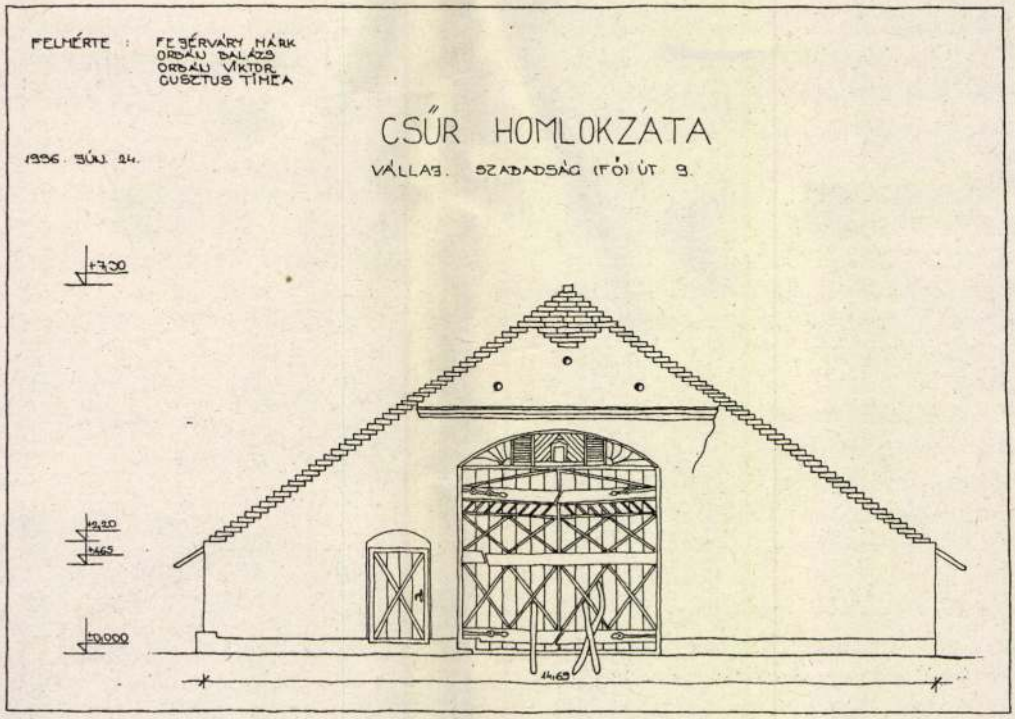

ÖKOTÁJ 14—15. SZÁM • 1997.

»OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.

Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
Home page: http://www.observer.hu
E-mail: marketing.observer@alarmix.net

Bandoly

Akrutay Miklós épuli

ŌKRŌS ANDRÁS

A

Józsefvárosi Kulturális Központ

szeretettel meghívja Önt és kedves Családját

Ökrös András

festőművész

alkotásaiból rendezett
kiállítás megnyitójára

2003. május 14-én 17 órára

a

Józsefvárosi Galéria
Kamaratermébe
(1085 Bp. József krt. 70.).

A kiállítást megnyitja:

Bak Péter Róbert
festőművész

Közreműködik:

Németh Sándor
előadóművész

A kiállítás megtekinthető május 23-ig
munkanapokon 10-17 óráig.

Okrutzky Erzsebet

l.

Magy. Ipam

1942. 92 l.

EM, HOGY A LEGÚJABB

EKET HOZTAM MAGAM-

JDONSÁGAI HONORÁLNI

ÉGBEN LEGJOBBAT AD:

rmekruhaszalón

52, III. EMELET 24. SZ.

A NŐ IDEÁLJA

Zománcképes kehely

Zománcképes serleg

MAGYAR IPARMUVESZET
1940. 139. l.

Oberritzky Erzsébet

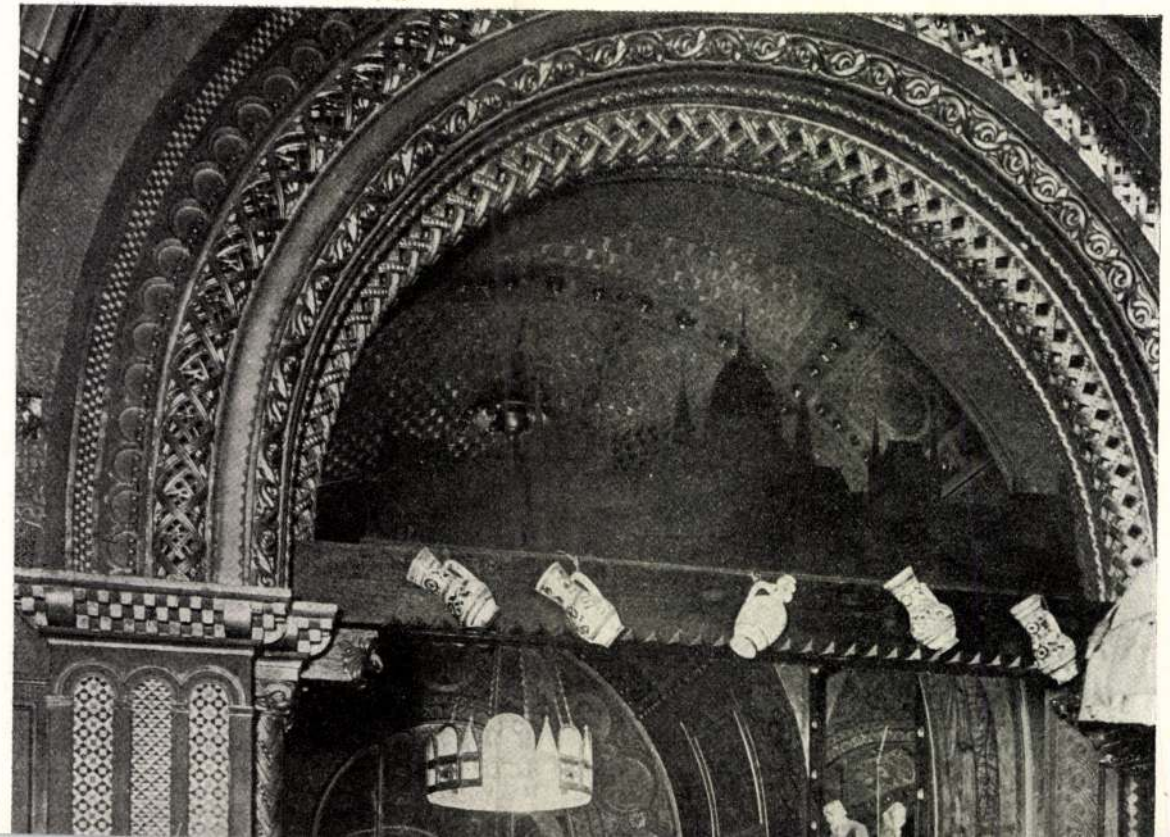

Okrutzky Erzsébet

Otvös

l.

Magy. Spams

1941. 50. l.

51 l.

Mihály épitésvezető mátraverebé-

érvényesitve tisztelettel vissza-

vember hó6-án.

számv. igazgató.

Okrutzky Erzsébet

sparnuvén

Ötvösmű tervező

l.

Magy. Iparm

1938. 283. l.

ugyláton nem ő

a kivitelező

vagy legalabb is

nem minden

esetben

Simor prímás rendelésére készült.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 760. l. — Maszlaghy II., 510. szám.

ISMERETLEN, Guido Reni után

Mater dolorosa

Ovális, vászon, olaj, 70×55 cm. (21. szoba.)
Maszlaghy II., 549. szám.

LAYR, FRANZ XAVER, Fra Angelico után (1869)

Madonna

Fa, olaj, 18×15 cm. (39. szoba.)
Simor prímás rendelésére készült.
Maszlaghy II., 516. szám.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR, Delaroche után

Stabat Mater

Vászon, olaj, 123×88 cm. (26. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 848. l. — Maszlaghy II., 486. szám.

LÖSCHINGER, ANTON, Gaillard után

IX. Pius pápa

1878. Tondó, vászon, olaj, átm. 32 cm. (42. szoba.)
Maszlaghy II., 420. szám.

NÉMET FESTŐ, XIX. század, Dürer után

Krisztus az Olajfák hegyén

Krisztus elfogatása

Okrutzky Erzsébet

l.

Magy. Iparm

1939. 198. l.

Okrutzky Erwebel

l.

Mag. Iparm

1938. 246 l

NÉMET FESTŐ, XIX. század

Madonna Jézussal, Cranach modorában

Fa,, olaj, 64×41 cm. (42. szoba.)
Maszlaghy II., 339. szám.

NEUGASS, ISIDOR (1780—1847)

Kopácsy prímás arcképe

Jelezve lent jobbra: Isidor Neugass pinxit Ao. 1842.
Vászon, olaj, 119×103 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 470. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század

Krisztus feltámadása

Vörösréz, olaj, 17×12 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 359. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század

Szent István vértanú megkövezése

Réz, olaj, 40×32 cm. (41. szoba.)
Maszlaghy II., 528. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század

Pap arcképe címerrel

Vászon, olaj, 68×53 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 425. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. század vége

A mulandóság allegóriája

Okrutzky Erzsébet

l.

Magy. Iparm

1938. 219 l.

8. *Szent Lőrinc vértanúsága.* (Külső jobb alsó.)
Két oltárszárny.

Fa, tempera, egy-egy szárny 120×46 cm.
Blasius Höfel 1839-ben elárverezett bécsújhelyi és Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
Höfel gyüjteményében egy Mária koronázása-szobros oltár szárnyai.

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde... Wien, 1839., 13. szám. — Frimmel: Lexikon der Wiener Gemäldesammlungen II. kötet, München 1914., 175—176. l. — Benesch Belved, 68. l. (Az Albrecht-mester magyar tanítványa.) — Gerevich IPGY, 87. l. — Genthon RMF, 45. l. (A negyedik és hetedik képe: 22—23. kép). — Pigler Evag, 131—132. l.

OSZTRÁK FESTŐ, 1450 körül
Krisztus az Olajfák hegyén. (Belső kép.)

Evagationes spiritus. (Külső kép.) (150. kép)
Szárnykép.

Restaurálta Kákay Szabó György, 1938.
Fa, tempera, 58·5×46 cm.
Blasius Höfel 1839-ben elárverezett bécsújhelyi, Lemann bécsi és Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
A külső kép a szórakozottan imádkozó embernek rossz utakon tévelygő gondolatai.

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde... Wien, 1839., 34. szám. — Frimmel: Lexikon der Wiener Gemäldesammlungen II. kötet, München 1914., 179. l. —

Okrutzky Erzsebet

l.

Magy. Iparm

1938. 266 l.

E, VINCENZO (működött 1780—1810
t)

pápa arcképe
01. Vászon, olaj, 117×92 cm. (Lépcső-

laghy II., 399. szám.

FESTŐ, XV. század

Madonna angyalokkal
első záródással.
ra, 108×64 cm.
Ramboux- és Ipolyi-gyüjteményből.
Képtári raktár.)
spiegel in den Widerwärtigkeiten des
ns. Dreissig Marienbilder aus der
sammlung ... J. A. Romboux. Köln,
5. kép.

FESTŐ, XVI. század

ápa arcképe
laj, 74×62 cm. (Lépcsőház.)
laghy II., 415. szám.

FESTŐ, XVI. század

pápa arcképe
laj, 155×110 cm. (Első emeleti fogadó.)
más Rómában vette.
laghy II., 462. szám.

Okruczky Ernőtől

iparművész

a Kassai iparművészeti kiállítás alkalmából a kultuszminiszter elismerő oklevelet kapta.

Pest, 1943. máj. 25.

Esti Magyarország

1943. máj. 25.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszte

Budapest 5. Póstafiók 118.

50.547/1943. szám.

A Műemlékek Országos Bizottsága tek. Elnökségén

Budapest,
IX. Hőgyes Endre-u.1

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva

Okruczky Ernőhez

l.

Szépmüvészet

1943.115.l.

Okrutzky Erzsébet

l.

Szépmüvészet

1941. 107 l.

Okruitzky E

l.

MAGYAR IPARMŰVESZET

1937. 164. l.

Okrutzky Erzsébet

ötvös

l. u.

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 21. l.

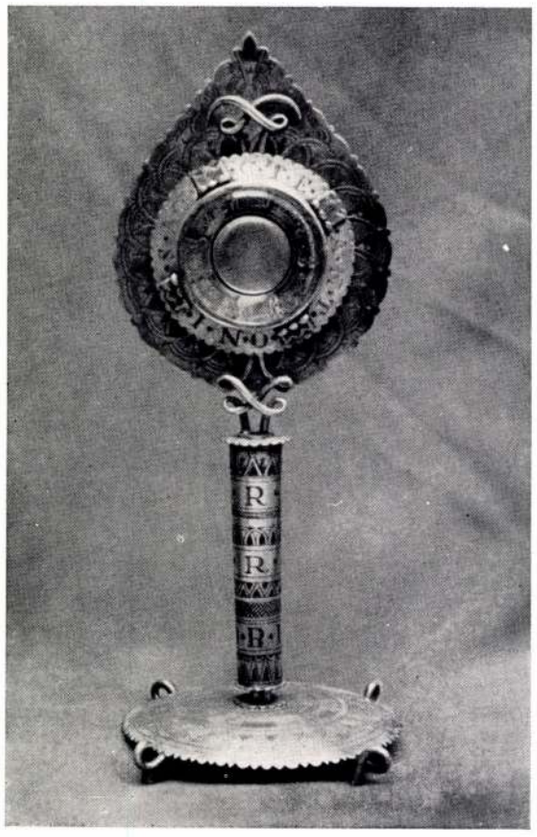

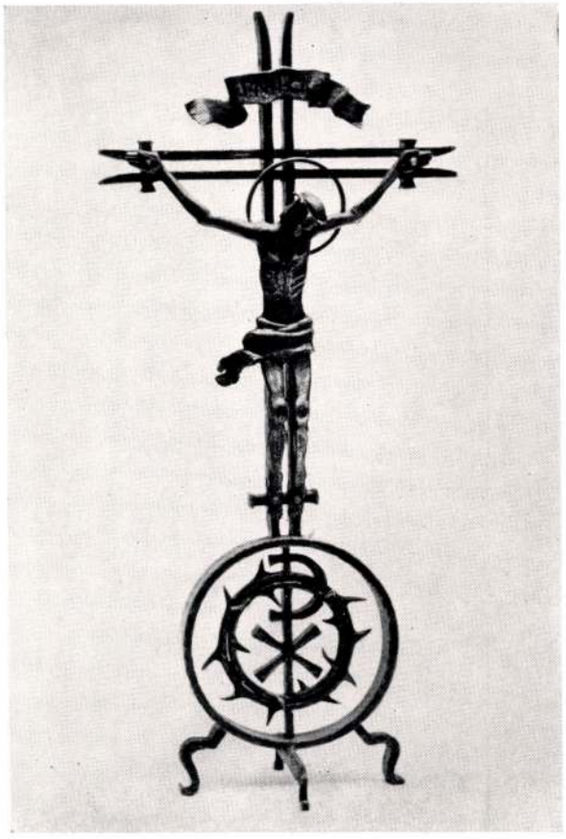

Deéd Ferenc munkáiból

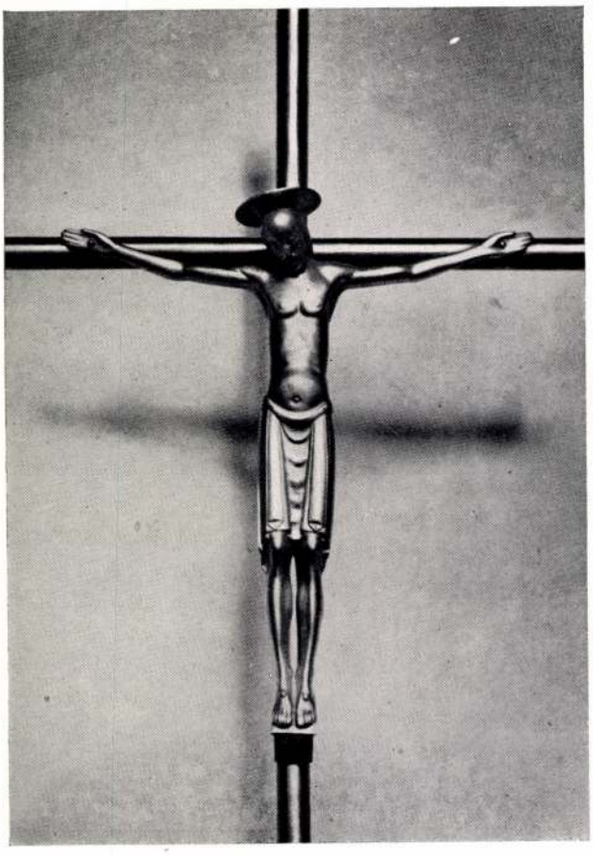

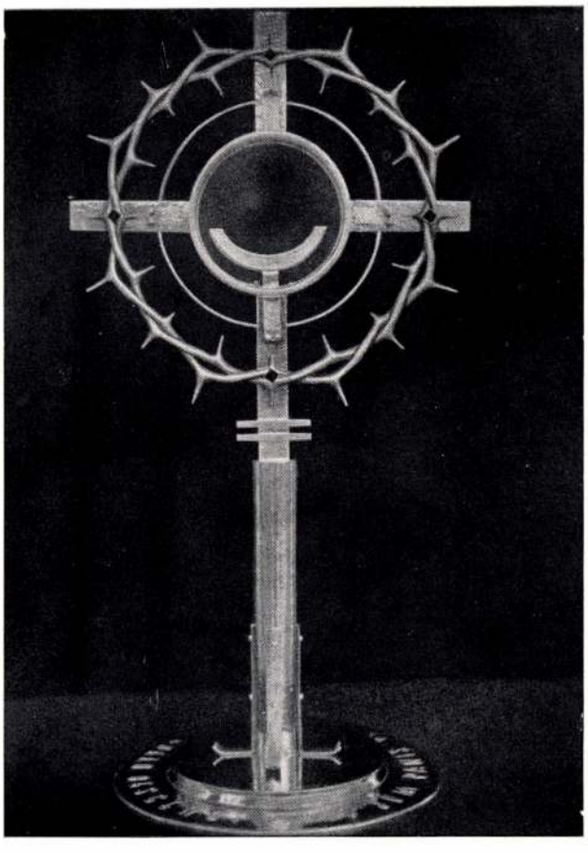

Zománcképekkel díszített ciborium Veszprémben. A piaristarendház tulajdona. Tervezte és készítette: Okrutzky Erzsébet okl. ötvös iparművész

Füstölő, tömjéntartóval. Kisbéri plébánia tulajdona. Tervezte és készítette: Okrutzky Erzsébet

Magyar Épitőművészet
1941. 12. sz.

Okrutzky Erzsébet

A magyar Iparművészet Őszi Egyesületének ezüst érmét kapta 1940-ben.

MAGYAR IPARMUVESZET
1940. 64. l.

Okrutzky Erzsébet

lásd

Szépművészet

1941. 68. l.

Okrutzky Erzsébet

Nemzeti Újság képes mell. 1939. augusztus 6.

Okrutzky Erzsébet ötvösművésznő terveste és készítette ezt a zománcozott kelyhet a győri Szeminárium részére

Okrutzky Erzsébet

Ötvös

Ötvösmunkai repr.

Magyar Iparmüvészet

1931. 23. l.

IERCEGASSZONY

bentően nagy halál-
s lelkét. Az Országos
rsulat védnökét gyá-
a nagyszívű, minden
lő buzgóságot, szere-
ást, amit a magyar
éniségétől kapott —
zteségünkké, súlyos
alál. Azok közé az
agasló értékek közé
ég, akik születésük,

OKRUCZKY *Erzsébet*, ötvös Budapesten, hol az iparművészeti iskolában Csajka István tanítványa volt. O. készítette egyebek közt a miskolci mindszenti templom egyik cibóriumát és a székesfehérvári Prohászka-templom Louis XVI.-stílű finommüvü aranyozott ezüstkelyhét (1933).

E. G. II. 218 l.

Pulszky Károly VIII 220.

Okrutzky Erzsébet

Ötvösmunkái repr.

Magyar Iparművészet

1931. 23 l.

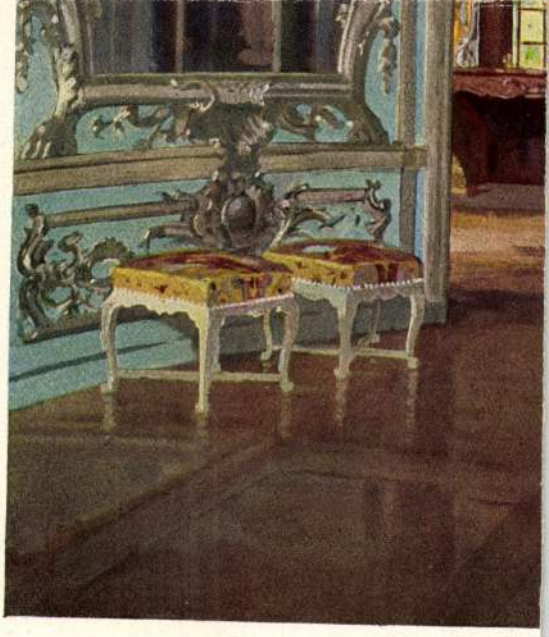

Nymphenburg-kastély München
Cuvillié terve szerint épült 1734—1739. Gebhard F. festm
Amalienburg. Nach einem Entwurf von Cuvillié erbaut
München. Hall in the Amalienburg, built in 1734—1

Farbige Raumkunst der Vergang

Okrutzky Erzsébet

Ötvösmunkák,
repr.

Magyar Iparmüvesek

1931, 199. l.

über einzelne Versuche hinaus. Das einzige uns erhalten gebliebene Stück dieser Versuche ist der im Jahre 1723 angefertigte Teppich des Kunstgewerbemuseums. Geist und Konstruktion betreffend ist die Wirkung der alten östlichen Teppiche genau zu beobachten. Was aber die Zeichnung anbelangt, so ist darin das Blumenmuster einer altungarischen Stickerei genau zu erkennen. Die letzten Überreste des Teppichkultus der alten Ungarn sind auch jene Teppiche, die in den Werkstätten der Stadt Usak eigens für den Export nach dem ungarischen Transsylvanien angefertigt wurden. Diese Vorliebe der Ungarn für Teppiche verschafft ihnen in der Geschichte der Teppichkunst grosse Bedeutung, denn ohne sie hätte sich diese Teppichart nicht in diesem Masse entwickelt, ja, vielleicht würde sogar in der Geschichte der Kunst diese Gruppe von prachtvollen, farbenreichen und anmutigen Teppichen ganz fehlen.

ALEXANDER MIHALIK: OLD CARPETS FROM ASIA MINOR. Hungary was the first country into which carpets were imported from Asia Minor. It is probably owing to the fact that the old Hungarians were very fond of carpets, that these products were largely found in their luxuriously furnished tents and dwellings. The most important groupe of these carpets were the so called „Transsylvanian carpets". They were manufactured in the town of Usak. It is interesting to note that the designs of these carpets are almost identical with the designs of old Hungarian embroideries.

From the many kinds only one carpet remains, which dates back to the year 1600. The Hungarian art of carpet making could not develope owing to

Száz éves a budai Nepomuki Szent

A GLOBUS NYOMDAI MŰINTÉZET RT. MÉLYNYOMÁSA — FELELŐS KIADÓ: BARANYAY LA

1939. május 14

Okrutzky Erzsébet

Nemzeti Újság képes mell.

Okruczky Erzsébet

Ötvösnüvész.

Iparmüvészeti Iskolában Csajkánál Tanult.

A miskolci mindszenti templomba egy ~~ciborium~~ készitett, iparmüvészeti tárlatoknak állandó kiállítója egyházi és világi tárgyakkal. A székesfehérvári Prohászka-templom részére egy Louis XVI. stilü igen gondosan ~~elkészitett~~ müvü aranyozott ezüst helyhet készitett 1933. telén.

D/Zönyi Ottó úr közlése.

Okrutzky Erzsébet

Otvös

1922 - 1927

Rimisk 1930. 86 l.

~~Fent balra: Végh Ilona: Fürdőző (kerámia)~~,
~~fent jobbra: Endrő Margit: Kaktusztartó (színes kerámia)~~, lent: Okrutzky Erzsébet: Ötvösmunkák. A karácsonyi kiállításról. — Oben links: Ilona von Végh: Badende (Keramik), rechts: Margit Endrő: Farbige Keramik, unten: Elisabeth Okrutzky: Messingarbeiten. — Above left: I. Végh: The bather (ceramic). Above right: M. Endrő: Cactusholder (coloured ceramic). Below: Goldsmith's ware by E. Okrutzky. From the Christmas Exhibition of the Hungarian Society for Arts and Crafts.

Magyar Iparművészet

1931.

Fent balra: Tevan Margit: Fedeles serleg. Fent jobbra: Molnár Margit: Váza. Az O. M. Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállításáról. Lent: Ferenczy Noémi: Gobelin. — Oben links: Margit Tevan: Messingpokal. Oben rechts: Margit Molnár: Vase. Unten: Noemi von Ferenczy: Gobelin. — Above left: Cup by M. Tevan. Above right: Vase (ceramic) by M. Molnár. From the Christmas Exhibition of the Hungarian Society for Arts and Crafts. Below: Gobelin by Noemi Ferenczy.

Ojtozi Rákóczi-vár

Háromszék

l.

Gaali I. 276 l.

Ojtozi vár (rom)

vègvár

az Ojtozi szorosban.

Kővári Erdejeml.

131, 132. l.

Lelet, toponári VI. 130

Ujlaki Rákóczi-vár

Orbán B., III. 127. l.

Kónyöki

590, 591. l.

Ohmann Péter (?)

„Neptun" c. vobrát
Baján állítjál fel

Magyar Nemzet 1973 szeptember 14.
4. old

Ohnemüller l.

Arnemüller

Schreck Holitsch

109. l.

MÁRIA-VALÉRIA U. 8.

Ohnkäuser Károly
ácsm.
Be 1833
Szm Pest
Ip. u.o.
Schneider
222.l.

nyei a Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft 1934 júliusi számában jelennek meg „Zur Kenntnis der Acylwanderung in der Zuckergruppe“ címmel. Az 5 methyl-glucose szintézisére, továbbá a sorbitra vonatkozó kutatásait még folytatja.

A közgazdaságtudományi karról:

Dr. Balogh Károly (1905, Budapest, róm. kath.), okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi gyakornok, 400 pengős ösztöndíjjal a Közgazdaságtani és Szociápolitikai Szemináriumban dr. Erődi-Harrach Béla professzor vezetésével foglalkozott a munkajoggal szociálpolitikai szempontból. Ebben a tárgykörben különösen a kollektív szerződések elméletét és gyakorlatát tette kutatás tárgyává. A vonatkozó fontosabb elméleti munkák áttanulmányozásán kívül személyes utánjárással sikerült a munkavállalói és munkaadói szervezetek adatait is megszereznie és így a kérdést elméletileg és gyakorlatilag megvilágítva, széleskörű anyagot rendszerezve és feldolgozva elkészítenie „A kollektív szerződések és jelen állásuk Magyarországon“ című munkáját, amelyet sajtó alá is rendezett.

MDK

Ohnhäuser Károly

ácsmester

1840-ben a Nemzeti Muzeum ácsmunkáival bizzák meg.

B/b 390.o. 21. jegyzet.

ZÁDOR ANNA:Pollack Mihály. Bp. 1960.

Ohnweiler Gusztáv

Ohnweiler Gusztáv, építész, szül. 1871 júl. 25-én Nagyszebenben, 1891 okt.-ben iratkozott be és 1894 júl.-ig az építészek szakosztályán Luntz tanítványa volt.

Fleischer Bcés 72. l.

Cegléd, 1933 január 7.

és Kertész Úraknak

Budapest

vele értelmében számlája terhére

lej febr 4

. folyószámlája javára irtuk.

Kiváló tisztettel

Magyar Nemzeti Bank

Nyjós

MDK

Oholniczky Kamill mérnök

Épül, szépül fővárosunk. Magy.Nemz. 1949. nov. 12.

~~Magy.Studio 1. grat. kiáll. 1921. márc.~~

Ohrtt J./Johan/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Schleswig: Ohrtt J." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Ohrtt,Johan,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke:"Ohrtt,Johan,Schleswig,1674." 118.old 1z.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A győri Múz Évkönyve

Óbudai pálos

kolostorom

áldomás a

Szentlélekkel

l.

Szabó Borodáspktempl.

5. l.

Érkezett 1905 jún. 23.

544/1905 sz. (Szeged, 1905 jún. 20.)

Fejérpataky László jelentése a Somogyi Könyvtár és városi múzeumról.

Okai (Oggau)

rk. semplom

götikus

l.

Thirfelsödmantul

168. l.

Eötvös Kárdy VIII. 154

Okanfus János MDK

kőfaragó

Repr:

FUIT

/T. Horváth Jakab sirköve/.

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.

Okál A.

l.

Perálltörtképes

149.503.l

Ókanizsai vk.

templom

barok

képe repr.

Kisstikelkath llagy

869. l.

OKÁNY (Bihar)

KASTÉLY

Okány

CLAUDIUS

PASTRY

MDK

Ointéx János kassai könyvkötő

a kamara ezüstérmét kapta

Iparm. kiáll. Kassán. Magy.Iparművészet, 1911.

286. o.

MDK

Oiri Kálmán

Havi hegy, of.

1930. nyári müv.telep kiáll. 1930.VIII. Pécs,
a Nőegylet kistermében.

közül, évekig volt tagja a Tibetian Institute of Performing Artsnak, melynek keretei között továbbfejleszthette zenei ismereteit.

Lhamo korábban járt már nálunk, ezúttal harmadmagával – húgával, *Kelsang Chukie-vel* és a nála nyolc évvel fiatalabb *Tobden Gyamtsóval* – érkezett. 1996-ban Argentínában találkoztak így hárman először, azóta formációukkal, a Gan Chenpával bejárták a világot, többek között felléptek a tavalyi Tibet Freedom Concerts rendezvényen New Yorkban.

Rajtuk kívül ma este *Lovász Irén* és a Makám Skanzen Project, valamint a Korai Special Beat lép színpadra a Fióban.

reműködik továbbá *Szegedi Anikó* (zongora), *Vigh Andrea* (hárfa), *Bánfalvi Béla* (hegedű) és *Botvay Károly* vezetésével a Budapesti Vonósok Kamarazenekar.

Több nemzetközi verseny győzteseként, Yehudi Menuhin partnereként mutatkozott be a francia közönségnek Pierre Lenert. A fesztiválok és európai koncerttermek ünnepelt vendége először szerepel Budapesten. A hangverseny zárásaként Mozart Esz-dúr simfonia concertante darabját adja elő Bánfalvi Béla hegedűművésszel. Beethoven C-dúr zongoraversenyének szólistájaként ezen a hangversenyen ismét a budapesti koncertpódiumra lép Szegedi Anikó, a Párizsban élő Liszt-díjas zongoraművész.

N. M.

Tisztelt olvasónk, tisztelt hirdető partnerünk!

Ha a
Népszabadság Budapestben
szeretné hirdetését elhelyezni,
ha reklámüzenetével az úgynevezett
Budapest-célcsoporthoz szeretne
fordulni, kérjük, keressen
meg bennünket
a **436-4431-es** telefonszámon
vagy a **436-4437-es** telefaxon,
illetve írjon e-mail címünkre:
okokeny@nepszabadsag.hu

NÉPSZABADSÁG
Magyarország legkedveltebb napilapja

BT

Nagyberendezések
behozatalával és
forgalmazásával
foglalkozó külföldi
tulajdonú cég keres
értékesítési részlegére

ADMINISZTRÁTORI

munkakör betöltésére olyan kollégát, aki:
- stabil angolnyelv-tudással,
- PC-gyakorlattal,
- jó kommunikációs készséggel,
- középfokú kereskedelmi ismeretekkel,
- műszaki érzékkel rendelkezik,
és szívesen lenne aktív tagja
- egy összeszokott csapatnak.

Amit nyújtani tudunk:
- változatos munkakör,
- versenyképes jövedelem.

Szakmai önéletrajzukat kérjük,
juttasák el az alábbi címre:

PÁL Sándor, BT Hungary Kft.,
1116 Budapest, Építész u. 28.

Visszatér a sárkányölő

A Városházára kerül Ohmann György szobra

Lassan három éve jönnek-mennek a papírok e szobor ügyében, amely most a Budapest Galéria Lajos utcai épületének udvarán látható.

Szent Györgyöt ábrázolja a mű, amint diadalmasan áll a leszúrt sárkányon. A legyőzött szörny helyébe ki-ki azt képzel, akit vagy amit akar, ezért aztán a szobor ideológiailag bármelyik rendszernek megfelelhet. Stílusán ugyan erősen érezhető születésének kora, a harmincas évek. A Városháza kapualjába készült eredetileg, és 1935-ben állították fel őrfülkéjében. Akkor volt kétszáz éve, hogy a Városháza épületének, a volt invaliduspalotának a telkét Széchenyi György érsek a város rendelkezésére bocsátotta. Erre az évfordulóra emlékeztetett a főpap védőszentjének szobra.

Alkotója, Ohmann György nem tartozik a nagyon ismert szobrászok közé, bár az idősebb mérnökgeneráció bizonyára még emlékszik rá a Műegyetemről, ahol tanított. A szoborkatalógus két budapesti munkájáról tud: az egyik a budai Bécsi kapunál álló nőalak, amely az 1686-os várvisszavételre emlékeztet, a másik pedig a Szentendrei úton egy gyárkapu melletti munkásdombormű. Szóban forgó munkájáról semmit sem találtunk, de egy kis utánajárással megtudtuk, hogy a Szent Györgyöt a háború után eltávolították a Városházáról.

Máig rejtély, hogy mi volt vele a baj. Előbb a Budapesti Történeti Múzeum, majd a Budapest Galéria raktárába szállították, ahol végül restaurálták, és felállították mai helyén.

A levélváltások mostanában pedig amiatt történnek, mert a főpolgármesteri kabinet szeretné visszahozatni a Városházára. Igaz, eredeti helyére már nem kerülhet, a szoborfülke ugyanis azóta megkisebbedett. Így aztán a déli udvarra kerül majd, várhatóan még az idén. A méltó visszahelyezés terveit az egykori Ohmann-tanítvány, Pomsár János építész tervezte.

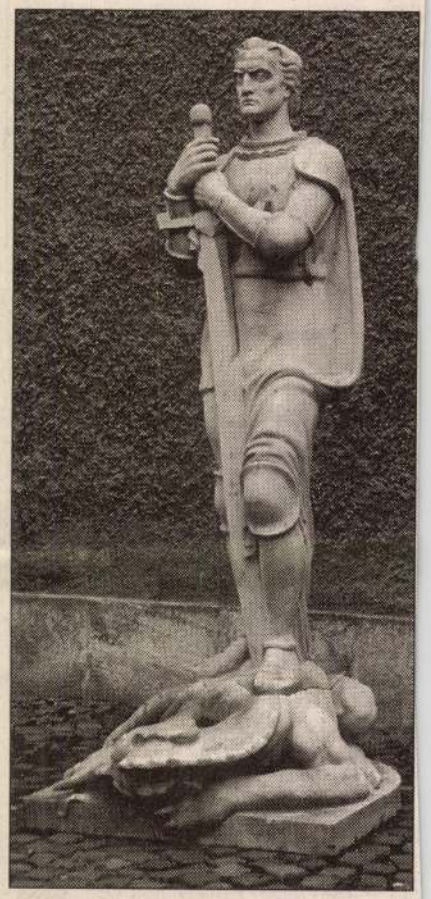

A kalandos sorsú Szent György

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Cs. L.

Zománcképekkel díszített ciborium. A Kegyes Tanítórend tulajdona. Tervezte és készítette Okrutzky Erzsébet. — Mit Emailbildern geschmücktes Ciborium. Eigentum des Lehrordens der Piaristen. Entworfen und ausgeführt von Elisabeth Okrutzky.

MAGYAR IPARMŰVESZET
1942. 2. füz.

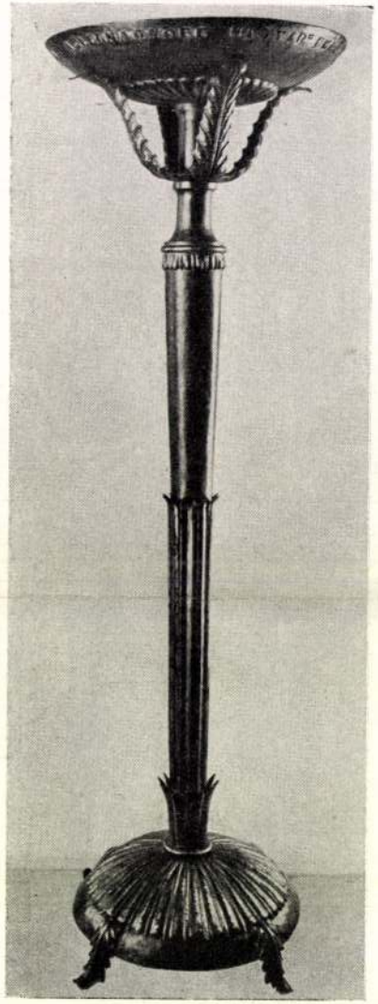

Balra: Széchenyi-kandelláber. Tervezte Weichinger Károly, vasból kovácsolta Bieber Károly. Középen: Ernyőtartó. Jobbra: Tüziszerszámok. Tervezte és vasból kovácsolta Bieber Károly. — Links: „Széchenyi" Kandelaber. Entworfen von Karl Weichinger, aus Eisen geschmiedet von Karl Bieber. In der Mitte: Schirmbehälter. Rechts: Feuerzeug. Entworfen und aus Eisen geschmiedet von Karl Bieber.

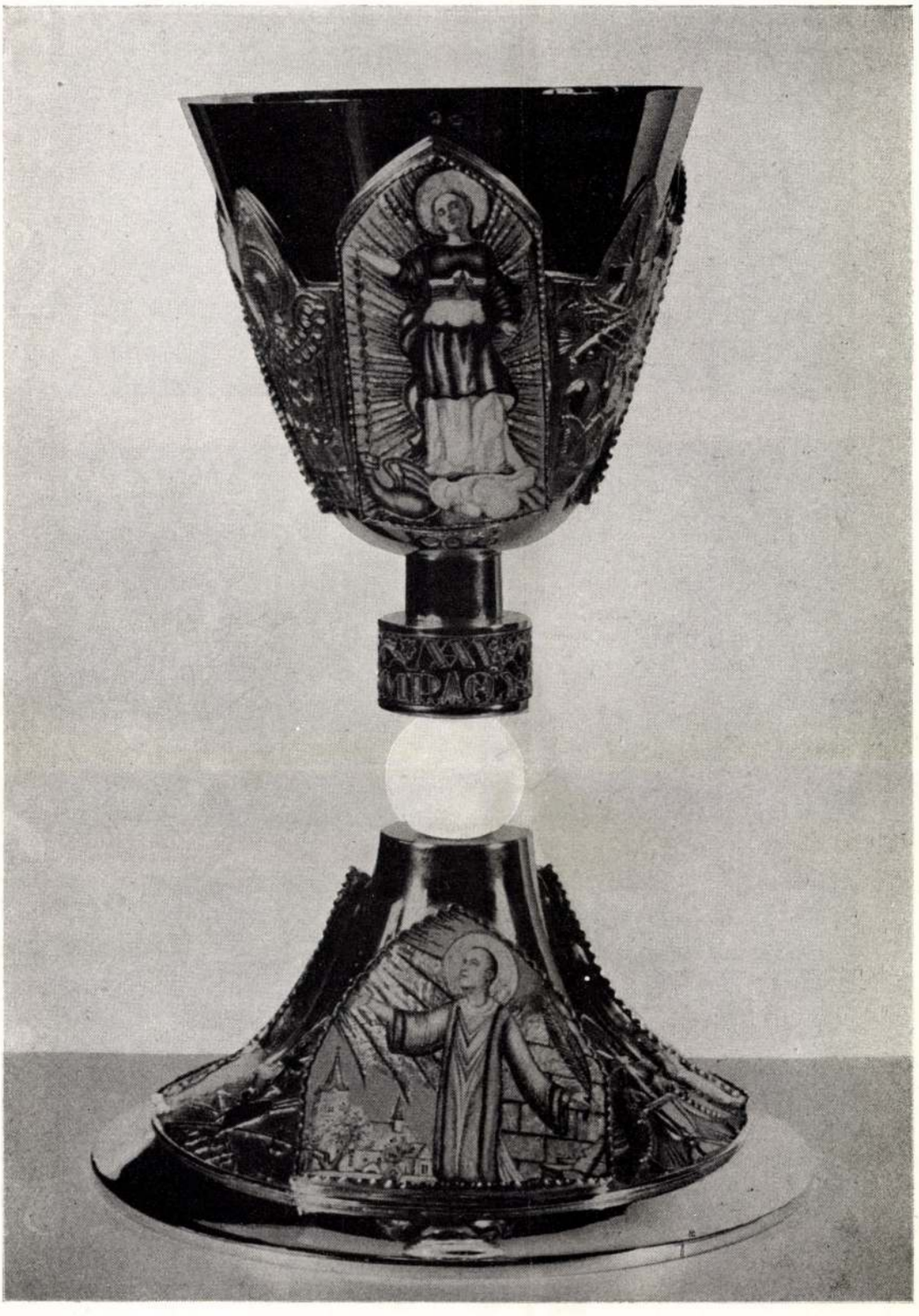

Zománcképekkel díszített kehely. A Kegyes Tanítórend tulajdona. Tervezte és készítette Okrutzky Erzsébet. — Mit Emailbildern geschmückter Kelch. Eigentum des Lehrordens der Piaristen. Entworfen und ausgeführt von Elisabeth Okrutzky.

Kéziszövésü bútorszövetek. Schubert Ernő munkái. — Handgewobene Möbelstoffe. Arbeiten von Ernst Schubert.

II. BÉCSI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Wien, VII. Museumstrasse 7.

AUSZTRIAI ÖSZTÖNDÍJASOK.

A bécsi kollégium vezetésében ebben a tanévben jelentős változás történt, amennyiben *dr. Angyal Dávid* ny. egyetemi ny. r. tanár úr megvált a bécsi Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet, valamint a kollégium vezetésétől, amely tisztségnek ellátásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *dr. Miskolczy Gyula* egyetemi ny. r. tanárt bízta meg, akit a Bécsi Magyar Kultúrintézetek főigazgatójává nevezett ki.

Állami ösztöndíjasok:

Alaxa Kálmán (1911, Budapest, róm. kat.), okl. építész, Budapestről (Kotsis Iván professzor). Állami ösztöndíjas az egész évben. A bécsi Képzőművészeti Akadémián Clemens Holzmeister professzor építőművészeti mesteriskolájába iratkozott be. Gyakorlati feladatainak egyike egy Budapesten építendő hősi emlékmű és kápolna teoretikus terveinek elkészítése volt, mely feladatnak, professzorának megállapítása szerint, jól sikerült, magyar jellegű megoldással felelt meg. Egyéb tervei egy magyar vidéki városban építendő templom, egy nagyobb igényeket szolgáló fővárosi templom, végül egy Párizsban építendő magyar kiállítás terveinek elkészítése volt. Tervrajzait a tanév végén a főiskolán kiállította, s ezeket a professzor-kollégium dícsérő elismeréssel tüntette ki.

Dr. Angyal Lajos (1902, Újpest, róm. kat.), orvosdoktor, tb. tanársegéd a budapesti egyetem elme- és idegklinikáján (Schaffer Károly professzor). Állami ösztöndíjas az egész évben. Bécsben a Pötzl Ottó professzor vezetése alatt álló elme- és idegkórtani klinikán főleg helyzeti és tartási reflexvizsgálatokkal, aphasia-kutatással, agyi lokalizációs vizsgálatokkal és a serdüléses elmezavar insulin-shock kezelésével foglalkozott. Vizsgálatainak és kutatásainak eredményeiről több tanulmányban számolt be; ezek részben angol és német orvosi szakfolyóiratokban sajtó alatt vannak, részben már meg is jelentek (így „A serdüléses elmezavar insulin-kezelése", Orvosi Hetilap, 1936.) A tanulmányi év utolsó két hetében Lipcse, Hamburg, Berlin és Drezda elme- és idegkórtani, valamint agypathológiai kutatóintézeteit látogatta meg.

Dr. Barta István (1910, Szentes, róm. kat.), bölcsészdoktor, okl. középiskolai tanár, Budapestről (Mályusz Elemér professzor). Ösztöndíjas az egész évben. A magyarországi tanulók külföldi egyetemjárásával foglalkozva, a tanév első felében a tübingeni, erlangeni, königsbergi, lipcsei, frankfurti egyetem és néhány kisebb főiskola magyar tanulóinak adatait gyüjtötte össze, részben irodalmi vonatkozások, részben a kiadott egyetemi anyakönyvek alapján. A második félévben kutatásait az osztrák és cseh területekre korlátozta, feldolgozta a bécsi

Bécsi Coll. Hungaricum

egyetem eredeti anyakönyveit, melyek alapján mintegy kétezer magyar hallgatóval egészítette ki azt a számot, melyet Schrauf a Natio Ungarica című könyvében ad. A tanév utolsó hónapját Prágában töltötte, ahol a hiányosan fennmaradt egyetemi anyakönyvek és akták alapján 1886-ig mintegy 1050 magyarországi tanuló névsorát állította össze. A gyüjtött adatok alapján máris megkezdte az anyag kultúr- és szellemtörténeti szempontból való feldolgozását.

Dr. Korpássy Béla (1907, Szeged, róm. kat.), orvosdoktor, a szegedi m. kir. Ferenc József Tudományegyetem kórbonctani intézetének tanársegéde, Szegedről (Baló József professzor). Ösztöndíjas a második félévben. Bécsben az egyetem pathologiai intézetében dolgozott Maresch professzor vezetése alatt. Gyakorlati irányban az intézet kórbonctani és kórszövettani vizsgálataiban vett részt, jelen volt a mindennapos boncolásoknál, figyelemmel kísérte a szövettani vizsgálatra beküldött sebészeti és nőgyógyászati anyagot, tanulmányozta az intézet nagyértékű, több mint 10.000 praeparatumot tartalmazó gyüjteményét. Tudományos kutatómunkája során főképen az emlő praecancerosus állapotaival foglalkozott, valamint a mastopathia cysticának a rákhoz való viszonyával. Mindezen munkálatokhoz nagyszámú összehasonlító anyag szükséges, melynek összegyüjtése és feldolgozása természetszerűleg huzamosabb időt vesz igénybe, amiért is e munkálatok befejezése csak a jövő tanévben lesz lehetséges.

Okruczky Erzsébet (1901, Nógrádverőce, róm. kat.), okleveles ötvösiparművész, Budapestről (Csajka István iparművészeti iskolai tanár). Ösztöndíjas az egész évben. A bécsi Iparművészeti Főiskolán a zománcozó szakra iratkozott be, s itt Hoffman professzor vezetése alatt, modern dekoratív tárgyak zománcozásával foglalkozva, alkalma volt a különböző zománctechnikák gyakorlati elsajátítására. Ilymódon szerzett ismereteit egész sor iparművészeti alkotáson (gyertyatartók, vázák, gyümölcstartók, hamutartók, tálak, zománcképek, melltűk) gyakorlatilag is értékesítette. Az ötvösművészet nagyértékű alkotásait mindenekelőtt Bécs múzeumaiban és templomaiban behatóan tanulmányozta, majd a tanév utolsó hónapjában engedélyezett tanulmányútja lehetővé tette, hogy Klosterneuburg, Heiligenkreuz, Krems, Göttweig, Melk kolostoraiban és Bécsújhely, Dürnstein, Mariazell templomaiban az egyházművészet kiváló ötvösművészeti termékeit alaposan megismerhesse.

Dr. Pfeiffer Károly (1903, Budapest, róm. kat.), jog- és államtudományi doktor, a debreceni egyetemi könyvtár gyakornoka. Ösztöndíjas az egész évben. Kettős feladatot igyekezett megvalósítani: Az osztrák könyvtárügy aktuális problémáit és szervezetét megismerni, másrészt a bécsi levéltárakban forráskutatást végezni több, munkába vett cikke megírásához, amelyekhez a magyarországi anyag már rendelkezésre állott. Az első feladat betöltése érdekében a kollégiumi igazgatóság közbenjárására előbb a bécsi egyetemi könyvtár, majd a Nemzeti Könyvtár vendégkönyvtárosává vétetett fel az osztrák közoktatásügyi minisztérium engedélyével, s ezáltal alkalma

Ösztöndíjas 1935/36

KÖNYVORSZÁG

Irja: **KÁLLAY MIKLÓS**

Regény... regény... regény... Omlik olyan bő áradással a magyar regény, mintha a téli álmok megülepedett havát most mosná ki a tavaszi olvadás. Tárgyukat, felfogásukat, szemléletüket, sőt irodalmi irányvallásukat tekintve is igen változatosak ezek a regények s értékre is nagy ingadozásokat mutatnak. Komoly irodalmi súlyú alkotások mellett találunk egészen könnyed, úgyszólván a napi szórakozásnak szánt regényeket. Egy azonban kétségtelen, a magyar regényirodalomnak kezd megjönni az az egészséges színvonala, az irodalmi másnak mindenütt ott csillogó az a zománca, amely a francia irodalomban már régen meg volt és még a legvékonyabb fajsúlyú műnek is irodalmi szalonképességet adott.

*

Szabó Pál új regénye, a Szakadék, nem csak érdekes olvasmány, hanem komoly fajsúlyú könyv is. Magyarországot semmi nem érdekli ma annyira, mint a falu élete, a nemzet gerincének, a parasztságnak sorsa. Egész külön irodalma támadt ennek a hatalmas és sokágú kérdésnek, amely nálunk a legsúlyosabb nemzeti probléma, amellett, hogy a népiségnek Európa szerte felvetődött és politikailag is iránytszabó elve szintén ráterelte az érdeklődést. Nálunk két irányból is indult az áramlás a falu és a parasztság tárgyköre felé. Egyrészt a fiatal értelmiség vezette rá magát erre a problémára, hogy tudományosan dolgozza föl annak minden részletét. A falukutatók egyre gazdagodó irodalma ez. Másfelől pedig magából a népből emelkedtek ki írók, akik legjobban érzik, látják mi fáj a falunak és népének. Mire van szüksége. Mik a legégetőbben orvoslást váró bajok. A magyar parasztságról szóló regények tehát legnagyobbrészt probléma-regények.

A népből kiemelkedett írók közül egyik legkitűnőbb Szabó Pál, aki nem csak a legközvetlenebb szemlélet alapján tudja az élet vérbő teljességével megjeleníteni a magyar parasztot s a falu egész életét, hanem kitűnő előadó, igen jó elbeszélő is. Néhány sikerült regényében már nem egy érdekes viszonylatát vetette fel a magyar paraszti életnek. Ebben a könyvében a falunak egy régi fájdalmas válságára világított rá s ez a falu értelmiségének s a parasztság életformáinak és érzésvilágának súlyos összeütközése. Drámai erővel viharzik fel ez az ellentét s az író megérezteti, milyen mély szakadék tátong eközött a két kis téren összezsúfolt gondolkodási forma és életszemlélet között. Ki a hibás? Ne keressük. A szerző igyekszik rátapintani a baj gyökereire s ezzel már utat is mutat a gyógyításra, amelyre föltétlen szükség van, a nemzetnek életbevágó érdeke, hogy a két világ közt megértést teremtsen. Szabó Pál kitűnő emberábrázoló tehetsége ebben a könyvében is csillog. Különösen a magyar paraszt alakja domborodik ki drámai erővel s körülte igazi életté sűrűsödik a falusi magyar sors mesteri ábrázolása.

*

Szintén falusi történetet mond el, de egészen más szemléletből nézve, Falu Tamás A tiszta víz című regényében. Kis, felvidéki faluba visz el bennünket, amely békésen pihen a gyönyörű erdős bércek koszorújában szunnyadó völgyben. Falu Tamás azonban nem keresi a falu élet problémáit. Nem is a falu kis parasztjának hétköznapjait rajzolja. Regényének főszereplői a falu értelmiségének tagjai; a patikus és felesége, az orvos s a fűrésztulajdonos. Falunak azonban a falu úgyszólván csak keret egy általános emberi igazság szemléltetésére. Regénye tehát tézis regény. Tétele az, hogy az igazi boldogságot inkább adhatja meg a csendes, elvonult egyszerűség, mint a szórakozással, mozgalommal tele úgynevezett „prosperitást".

A kis falunak a prosperitást egy véletlenül felfakadt gyógyforrás adja meg. A fűrésztelep gazdag tulajdonosa elhatározza, hogy úgy az emberiség, mint a saját javára kihasználja ezt a természeti kincset és gyógyfürdőt létesít a forrás mellett. A kis faluban megkezdődik a nagy élet. Áradnak a fürdő vendégek. Szól a jazz. A betegek kúráznak, az üdülők szórakoznak és még a reumások is táncra perdülnek. Az élet azonban kizökken régi nyugalmas és boldog kerékvágásból. Mindenki megperzselődik egy kicsit. Az öregedő orvos beleszeret egy csitri lányba, aki egészen megzavarja. A patikusnénak egy szobrászművész kezd udvarolni, a patikust magát megbolondítja a vörös tánctanárnő. Minden összekavarodik, már komoly katasztrófáktól lehet tartani, amikor a természet maga lép közbe. A mesés gyógyforrás egy szép napon elapad. A fürdőtulajdonos egy ideig megpróbálja egy kis misztifikációval a látszatot fentartani. De sokáig ez nem mehet így. Az orvos lelkiismerete nem tűri sokáig ezt a képmutató játékot. A fürdőt felszámolják s a falu visszasüllyed régi, egyhangú unalmába, de lakóinak némi utórezgések után ez hozza meg az áhított boldogságot. Falu Tamás könnyedén, kedves humorral, finom iróniával meséli el ezt a tanulságos történetet.

★

Aszlányi Károlynak, a tragikus körülmények közt elhunyt fiatal, tehetséges írónak most jelent meg egy posztmusz regénye, Szélhámosok címen. Aszlányi vérbeli humorista volt s ez a regénye is kedves derűvel tele mulatságos fordulatokban gazdag történet. Egy kis szélhámoskodással kezdődik, de a szélhámoskodásból szerelem lesz. Egy mániákus kutatót akarnak becsapni élelmes fiatalemberek egy nagy történelmi lelet ígéretével. Az egyik szélhámos azonban beleszeret a kutató lányába és most már szeretné visszatartani jövendőbeli apósát a fölösleges pénzkidobástól és a várható kudarc nevetségességétől. A véletlen, ez a nagy tréfacsinálló azonban váratlan fordulatot rendez. Kiderül, hogy a kitalált lelet csakugyan meg van, de még sokkal értékesebb, sokkal korszakalkotóbb, mint remélték. Happyendje van tehát a vén régiségtannak s a legfiatalabb szerelemnek is. Aszlányi mindezt játékos könnyedséggel mondja el. Nagyon ötletes, mulatságos az a néhány novella is, amely a kedves kis kötetet kiegészíti.

★

Remenyik Zsigmond könyve: a „Vész és kaland" is úgy hangzik, mintha mese volna, olyan messze és idegen világba visz, amely az európai olvasó szemébe már nem meseszerűnek tűnik fel, amit elmond, az mégis szigorú valóság. Ez a regény önéletrajzi töredék, amelyben ez a bátor és egyéniségének szabad kiélésére törekvő író ifjúságának zaklatott, kalandos eseményeit mondja el. Első ilyen életrajzi regényében, a „Sarjadó fű" címűben, a kamaszévek forrongó, furcsa zűrzavarát vetítette élénk egy kis magyar város, Eger háborúelőtti és háborús éveinek keretében. Az ifjúi lázadás nyugtalan szelleme fűtötte és tette itt-ott bizonytalanná ezt a helyenként remek megfigyelőre valló és drámai erejű könyvet. A „Vész és kaland" romantikusabb címe ellenére is kiegyensúlyozottabb, érettebb írás. Remenyik délamerikai küzködéseinek viszontagságos napjait írja le benne, biztos önelemzéssel, az idegen világ éles meglátásával s az apró részletekben is érdekes feszültséggel. Egy küzdelmes, ide-oda hányt élet nehéz napjai bontakoznak ki előttünk olyan író előadásában, aki fölényesen áll emlékeivel szemben és ura minden szavának.

Kállay Miklós

Okrutzky Erzsébet ötvösművész munkája
Zománcplakett

Zsebtükör

IRJA: DALLOS SÁNDOR

Véletlen Eddig is tiszteltem a véletlent, de mától kezdve félek is tőle. Íme, ez történt velem.

Ma pontosan déli tizenkét órára be kellett volna a városba érnem valahová, nagyon fontos ügyem függött tőle, hogy pontosan ott legyek s mert az éjszaka hajnalig dolgoztam, felhúztam az ébresztőórát, hogy délelőtt tízkor felverjen álmomból.

A nap úgy kezdődött, hogy az ébresztőóra nem működött. Lefekvéskor elfeledtem kinyitni a zárószerkezetét s tizenegy óra elmult, mikor magamtól felriadtam. Még semmit sem sejtettem ekkor, gyorsan nekiláttam az öltözködésnek, hiszen még ha nagyon sietek, odaérhetek idejére az emberemhez, aki vár, de mintha minden összeesküdött volna ellenem, csupa akadályba ütköztem. A csapból vagy tíz percig nem jött víz, nem tudom mi volt vele. Az ingemről leszakadt a nyakgomb, le kellett vetni és gyorsan másikat venni helyette. Elszakadt a cipőm zsinórja, dühösen összekötöztem. De még mindig nem sejtettem semmit, csak vadul rohantam, nem volt több húsz percnél, de hát nem villamoson megyek, hanem autóbuszon, az gyorsabb.

Hatodik emeleten lakom s már a negyediken vágtattam, mikor észrevettem, hogy egy krajcár sincs nálam. A pénztárcámat az íróasztalomon hagytam, nem tudok autobuszjegyet váltani. Hát vissza, csengetés helyett dühösen verem öklömmel az ajtót, hogy a lány riadtan rántja fel: mi baj? Rohanok, a pénztárcám keresem, már nincs az asztalon. Takarítani kezdtek, betették a fiókba. Zsebrevágom, megyek, akkor szól a telefon, a lány veszi fel s a kezembe adja ártatlan arccal a kagylót: a szerkesztő urat keresik.

Akkor ütött meg először a gondolat, hogy valaminek ma történnie kell velem, valamiért el kell késnem, mert ez a sok akadály már nem ötletszerű, ez már rendszeres sorozat.

Telefonálok, a beszélgetés egyáltalában nem fontos, leteszem a kagylót, szaladok, de már biztosra érzem, hogy az orrom előtt fog elfutni az autobusz. Szeretnék elébevágni a dolognak, szaladok az utcán lefelé, de csak annyit érek vele, hogy az autobusz valóban az orrom előtt vágtat el, már nem tudok felugrani rá. Hát állok dühösen, de valami szorongással is magamban, hogy ugyan mi lesz, miért jön ez a sok akadály közbe, talán jobb, ha hagyom ezt az egész mai tanácskozást, károm lesz belőle, ezt akarja ez a sok utamban álló, láthatatlan kép jelenteni?

Türelmetlenül ülök fel a következő kocsira, siettetném, alig van hét-nyolc percem s csak azértis szeretnék most már mindent rendben elintézni, de a hidon csigalassúsággal megyünk keresztül s lent a körúton megállít a forgalmi lámpa.

Két percem van, mikor leszállok s ha sietek, még odaérek. De egy öreg asszony megállít.

— Bocsánat, kedves uram, merre van a Frangepán-utca?

Megállok, dühösen magyarázok, hogy így-úgy, erre menjen, hogy a villamosra szálljon, satöbbi, satöbbi s vicsorgatnék és röhögnék, hogy: mi van már? Mi lesz már? Mi történik már? Süllyedjen el az egész Frangepán-utca. Vágtatok. Most itt a sarkon balra — rangos úr, aki vár, nem várakoztathatom! — egy ember megy előttem szürke télikabátban és ujságot olvas. Egészen belebújok s még látom a nagybetűs címet: Letörték a madridi kommunisták ellenállását. No jó. Az ember alig félméternyire ballag előttem, ráléphetnék a sarkára. Ebben a pillanatban lelép a kereszt-utca úttestjére, falja a lapot, se jobbra, se balra nem néz, egy kis Balilla-kocsi meg veszett iramban kanyarodik be a sarkon, mint a sár-

kány, már ordítani se tudok, csak annyi időm van éppen, hogy galléron ragadom az ujságolvasó urat s minden erőmmel visszarántom a járdára. Hanyat esik.

— Hallja maga szerencsétlen, nem tud vigyázni! — üvöltök az arcába.

Az meg az ijedtségtől papirfehér, ruhája csupa piszok, pislog, hülyén nevet s azt motyogja:

— Igazán kedves. Köszönöm...

Én meg abban a villanásban látom, de oly világosan, mint a jelenést, hogy: ez volt. Azért volt a sok akadály, azért késtem el, hogy a kellő pillanatban megránthassam ennek az embernek a kabátgallérját. Ha a órám reggel idejében csenget, vagy a víz rendesen elindul a csapból, ha az ingem gombja nem pattan le, a cipőzsinórom nem szakad el, a pénztárcám nem hagyom otthon és így tovább, ha a sok akadály közül egy is kimarad, ez az ember most halott. Egy szétfakadt, véres test az útkereszteződésnél. Nem? De igen! Egy tizedmásodpercnyi késés a halálát jelentette volna és ebben a tizedmásodpercnyi pillanatban a járókelők közül senki nem volt abban a helyzetben, mint én. Ezt a tizedmásodpercet mindenki elkéste volna. Így meg most él.

S bármily groteszknek látszik is, nem lehet kiverni a fejemből, hogy ma minden csak azért történt velem törvényszerűen és matematikai pontossággal, hogy a kellő pillanatban ott legyek s én legyek ott emögött az ujságolvasó ember mögött. S ez olyan kisérteties dolog, hogy a hátamon átszaladt tőle a hideg és olyasmit érzek, mint az ősember a villám láttára.

*

„Megdöbbentő apróságok"

Sohase jutott még a szakállamról eszembe semmi, csak az, hogy naponta borotválni kell. Be kell ülni a borbélyhoz s ott eltölteni minden nap félórát, míg megborotválják az embert. Szóval: napi félóra veszteség a szakáll miatt.

Ma belelapozok egy külföldi lapba s az egyik oldalon egy ilyen rovatcim: „Megdöbbentő apróságok". S ilyen kérdések:

„Eszébe jutott már önnek, hányat lépett életében?"

„Gondolt már rá, milyen erőpazarlás a gesztikulálás?"

„Van fogalma róla, mennyi szeszes italt ivott meg, mióta él?"

S még egy:

„Mit gondol, milyen hosszú szakállt borotvált már le az arcáról?"

Nevettem a dolgon; valóban soha nem gondoltam még egyikre sem. Kezdtem számítani s egész furcsa dolgok jöttek ki. Lépni például annyit léptem csak, hogy innét elértem volna vele körülbelül Newyorkig. Ez nem sok. Azt hittem, legalább kétszer megkerülhettem volna a földet. A gesztuskérdés érdekesebb. Ha az az erő most egy pillanatban mind együtt lenne, amennyit gesztusra pazaroltam, egész könnyedén felemelhetném vele a belvárosi plébánia-templomot. A szeszes ital kérdésnél elszégyeltem magam. Negyven hektoliteren felül tartok, pedig becsületemre mondom, nem vagyok iszákos! De legérdekesebb az a szakáll-dolog. Micsoda! Harminchat méter és huszonhét centiméter hosszú szakállt borotváltam le eddig az arcomról. Tyhű, egy szakasz lakájnak kellene hordozni mögöttem sorakozva, ha mind meglenne! S a bajuszom két szárát úgy vinnék mellettem...

Nnna! Egész érdekes ezt a dolgot játszani.

ZOMÁNCPLAKETT
Okrulzky Erzsébet ötvösművész munkája

Képes Krónika
1939. XXI. 13. sz.

Okrutzky Erzsébet

Nemzeti Újság képes mell. 1938 júl. 10.

A miskolci mindszenti plébánia-templomnak az Eucharisztikus Kongresszus emlékére Okrutzy Erzsébet által tervezett Szentségmutatója

Okrutzky Erzsébet

Zománcozott kehely. Okrutzky Erzsébet ötvösművész munkája. — Megvette az állam.

Képes Krónika
1939-XI. 9. 44. l.

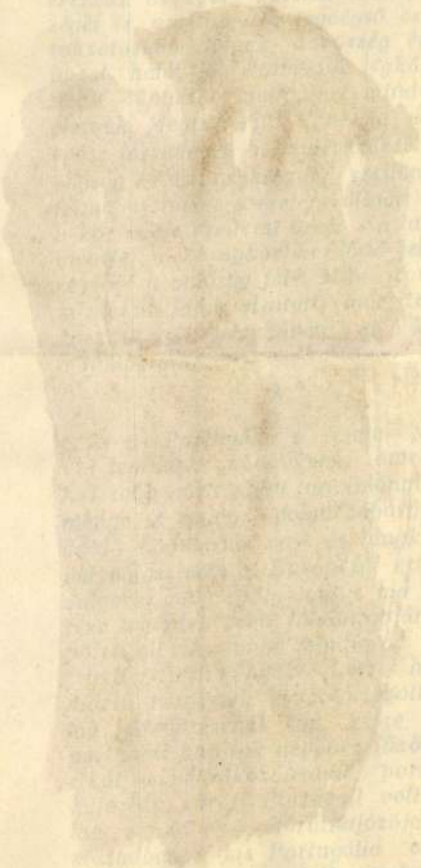

Okányi Magda

iparművész

1943-ban 17 éves

czut. Kálóz (?)

lárd

Vizy Elemér

Levente művészek.

110. l. Keppet

1978-909-15
Gépész.

538. Különféle tisztogatási szerek.

Különféle tisztogató eszközök a kazánházhoz és pedig:

a) 2 darab aczél kazánkefe per 2.50.....5.00 K
b) 6 darab sodronykefe per 1 K.....6.00 K

összesen.....11.00 K

Vétetett 1908:V.13-án Freisinger Lipóttól (830 ex 908).-- Kifizettetett 1908:V. 13-án a 422 sz. nyugtára.-- Elszámoltatott 1908:VII. 5-én 1099 szám alatt.

Okányi Magda grafikusmüvész

A Chagall-kiállitásra készitett etikettjeit elismeréssel méltatja Frank János: „Etikett" c.-különféle képcédulákról szóló- cikkében. A müvész „a kézi betüfestésnél sokkal szaporátlanabb, fényképes eljárással készitette a szöveget",-irja cimkéiről a beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. aug. 4.
XVII. évf. 31. sz. 12. lap.

Oláh Gusztáv

Jbl Ervin: Sly.
Ermanno Wolf-Ferrari dalművei az Operaházban.
Budapesti Hirlap
1931.
dátum levágva

Melléklet száma: C5

Árpád Egyesületnek országos gyüj-

lügyminiszter urhoz benyujtott kérvé-

élemény és jelentéstétel végett visz-

7.évi március hó 12-én.

A miniszter megbizásából:

Dr. Schneller Vilmos s.k.

Oláh Gusztáv 71

cród
2

Ybl Ervin: A János
vitéz az Operaházban.
Budapesti Hirlap.
1931. dec. 8.

Diszletek fentitől.

Oláh Gusztáv itj

nőd

Ibl Ervin: Az álarc
főprobája.
Budapesti Hírlap
1931. febr. 26.

Düzletek fenti-
tól.

Ibl Ervin: Az álarc.
Hubay Jenő három-
felvonásos dalmüve az
Operaházban. Bpesti
Hírlap. 1931. febr. 27

Okenfuss

Lsab IV. 87

Monocorde VIII. 243.

Okenfuss Antal

Okenfuss Antal, betüöntő, Pestről, 1824-ben iratkozott be.

Fleischer Bécs 72. l

Csokáss

Tegnapi le

600 - P-t

Rizshántológyár R

Okenfusz János

Köfaragó

vród

Mikes Lajos: Zuboly könyve. Bányai Elemér válogatott munkái. Budapest, 1916. 212. l. (A „Fiut" sirkő a Városligetben, képpel.)

Ó-KÉR. (Búcs.)

a.) Régi templom maradványai, e helység fölött. (1768. térk.)

b.) Régi templom romjai kis-kér mellett. (az 1786. évi ilyen nevű puszta.)

Gerecze, 1906, 176 l,

Ókér régi templom

Ó kigyósi Wenckheim-
kastély

repr.

Vas. Ujs. 1897. 440 l

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 31. hét

25 Vasárnap	
26 Hétfő	
27 Kedd	
28 Szerda	
29 Csütörtök	
30 Péntek	
31 Szombat	

Ókécskei ref. templom

1641-es évvel datált talpas pohara

C. G. ötvösjellel.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1934. 184. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Ókécskei ref. templom

(Pest vm.)

Emlitve

Chobotvác

352. l.

Okruczky Erzsébet (felső sor) és Hámor Sári (középső és alsó sor): Domborított ezüst tányérok, cukorkatartók. — Getriebene Silberne Teller und Zuckerdosen. — Objets en argent bosselé.

Magyar Iparművészet

1929.

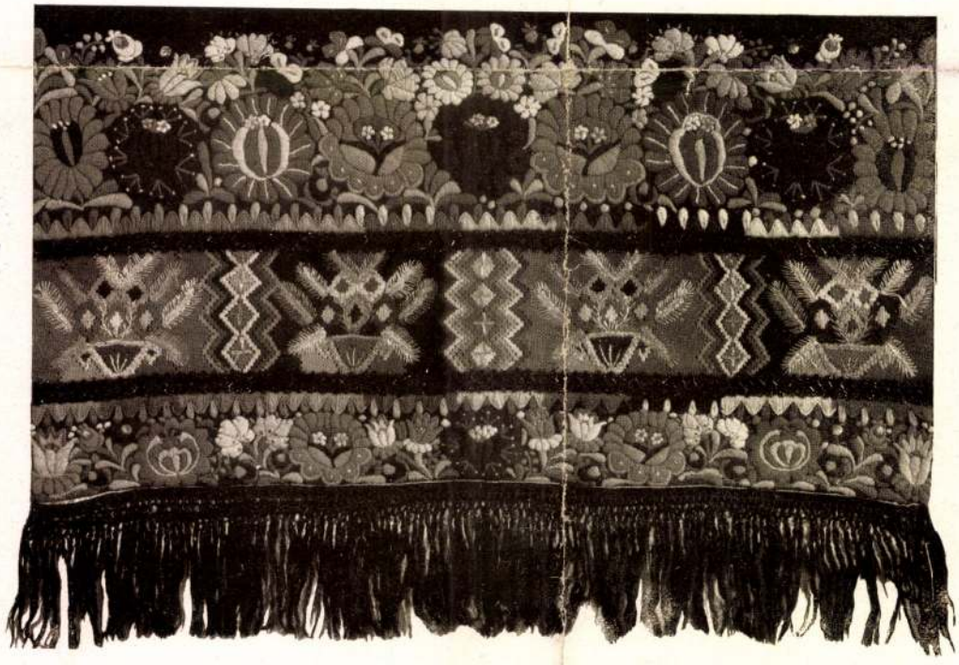

Aporné A. Irma: Mezőkövesdi férfiing- és kötényhímzések. — Gestickte Männerhemd- und bunte Schürzen-Borten aus Mezőkövesd. — Broderies de Mezőkövesd.

Okrutzky Erzsébet

Országos Magyar Iparművészeti Társulat
idegen forgalmi emléktárgyak pályázatára
hennyitott pályaművét elfogadták. —

Nemzeti ujság

1929 II. 8.

Okrutzky Erzsébet

Országos Magyar Iparművészeti Társulat volegen-forgalmi emléktárgyak pályázatára benyújtott pályaművét elfogadták

Magyarság
1929 II. 8

Okrutzky Emrébet

Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat idegen-
forgalmi emléktárnyak pályázatán eredmény-
tan szerepelt. —

Budapesti Hirlap

1929 II. 8

Fent balra: Végh Ilona: Fürdőző (kerámia),
fent jobbra: ~~Endrő~~ Margit: Kaktusztartó (színes kerámia), lent: Okrutzky Erzsébet: Ötvösmunkák. A karácsonyi kiállításról. — Oben links: Ilona von Végh: Badende (Keramik), rechts: ~~Margit Endrő~~: Farbige Keramik, unten: Elisabeth Okrutzky: Messingarbeiten. — Above left: I. Végh: The bather (ceramic). Above right: ~~M. Endrő~~: Cactusholder (coloured ceramic). Below: Goldsmith's ware by E. Okrutzky. From the Christmas Exhibition of the Hungarian Society for Arts and Crafts.

Fent balra: Tevan Margit: Fedeles serleg. Fent jobbra: Molnár Margit: Váza. Az O. M. Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításáról. Lent: Ferenczy Noémi: Gobelin. — Oben links: Margit Tevan: Messingpokal. Oben rechts: Margit Molnár: Vase. Unten: Noemi von Ferenczy: Gobelin. — Above left: Cup by M. Tevan. Above right: Vase (ceramic) by M. Molnár. From the Christmas Exhibition of the Hungarian Society for Arts and Crafts. Below: Gobelin by Noemi Ferenczy.

~~Fent : Díszoklevél. Tancsik Mihály műve. Lent~~ : Fémtálak. Okrutzky Erzsébet művei. — Oben : Ehrendiplom von Michael Tancsik. Unten: metallene Schüsseln von Elisabeth Okrutzky. — Above : Diploma of honour. Work of Michael Tancsik. Below : Metal dishes. Works of Elisabeth Okrutzky.

E K
MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937.

Johann Hugó üvegfestményei. — Glasmalereien von Hugo Johann. — Glass-paintings by Hugo Johann.

Zománcképekkel díszített ciborium Veszprémben. A piaristarendház tulajdona. Tervezte és készítette: Okrutzky Erzsébet okl. ötvös iparművész

Füstölő, tömjéntartóval. Kisbéri plébánia tulajdona. Tervezte és készítette: Okrutzky Erzsébet

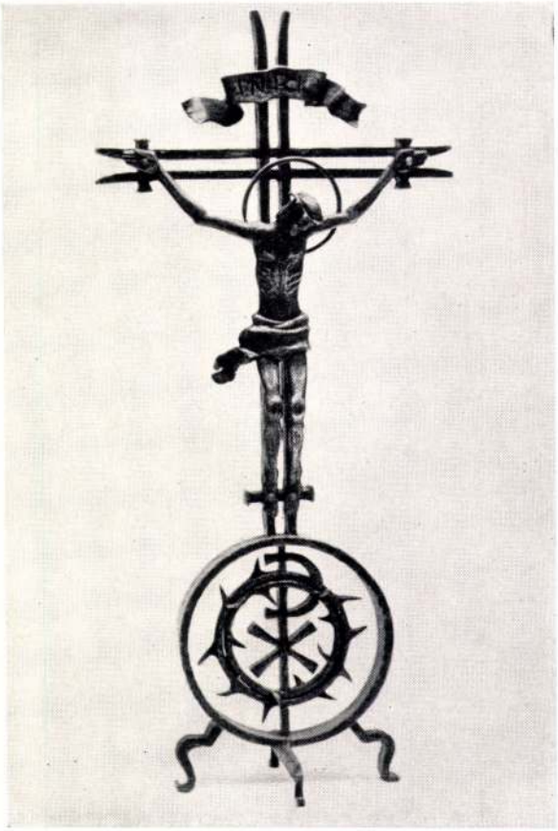

Deéd Ferenc munkáiból

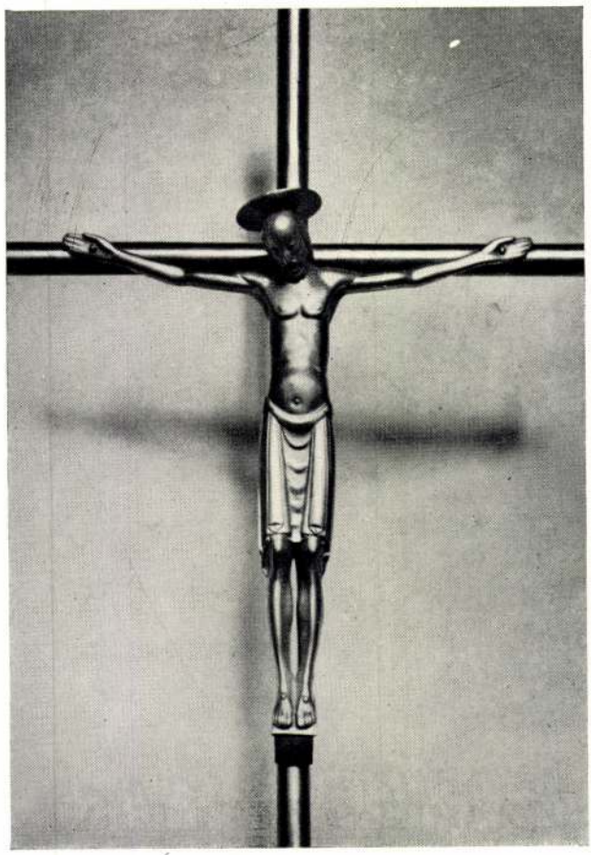

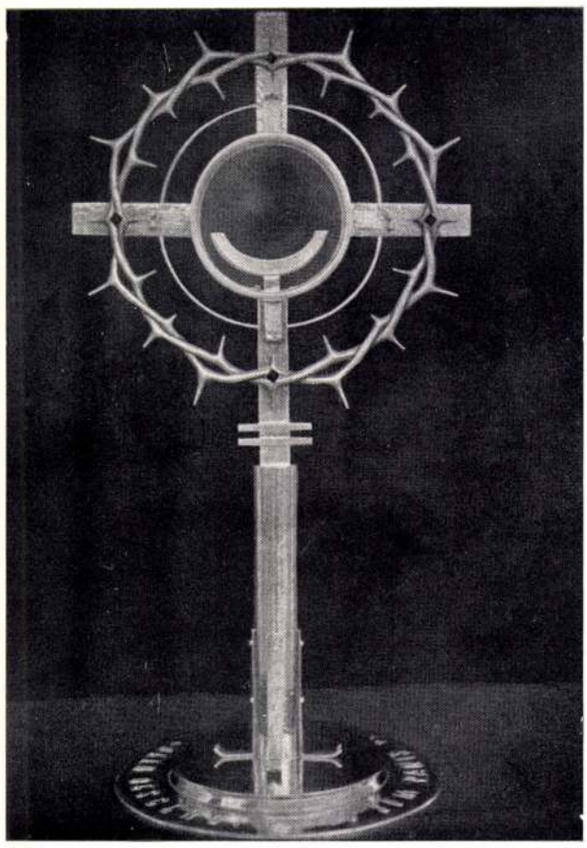

Magyar Építőművészet
1941. 12. sz.

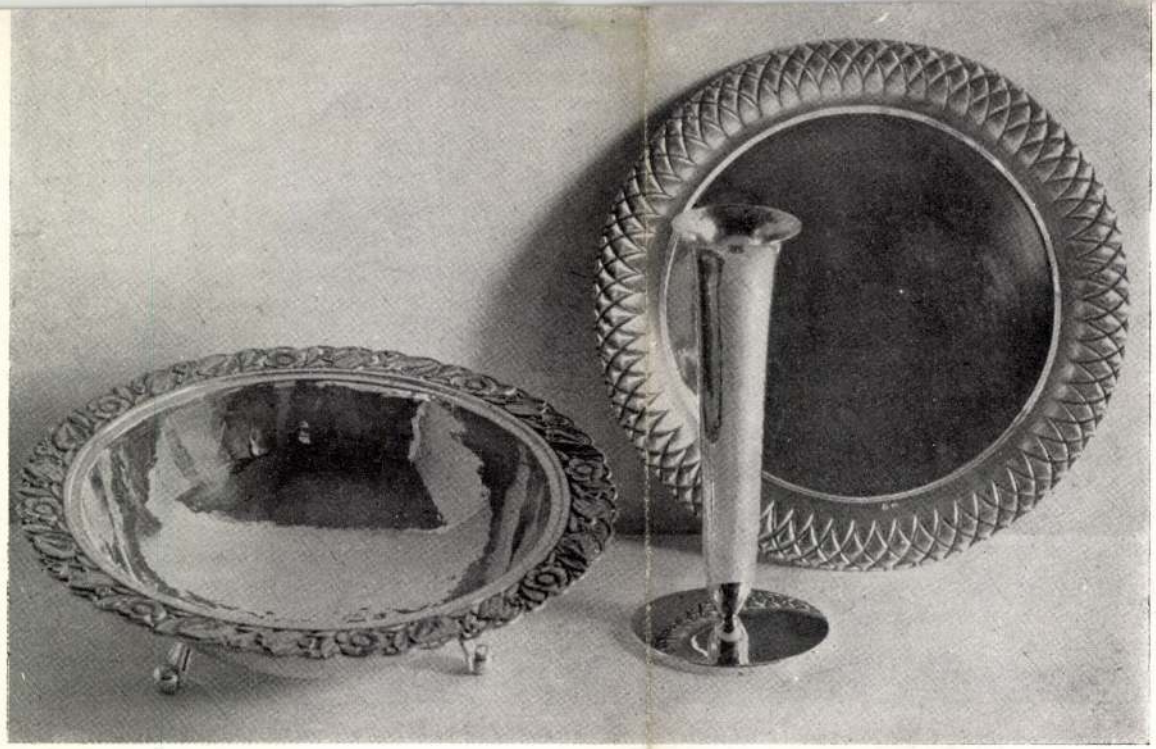

Fent balra : Zománcképes kehely, jobbra : Zománcképes serleg. Okrutzky Erzsébet művei. Lent : Ezüst dísztárgyak. Dömötör László tervei. Készültek a Henger Antal cég műhelyében. — Oben links : Kelch mit Emailbildern, rechts : Pokal mit Emailbildern von Elisabeth Okrutzky. Unten: Kunstgegenstände aus Silber. Entwürfe von László Dömötör. Ausführung Firma Anton Henger. — Above to the left: Chalice with enamel pictures, to the right : Goblet with enamel pictures from Elisabeth Okrutzky. Below : Decorative objects in silver. Designed by László Dömötör. Made by the firm Anthony Henger.

139

MAGYAR IPARMUVESZET
1940.

Részlet a Steindl Czéh Hazai Művészpártoló Egyesület helyiségéből. — Teilansicht aus den Räumen der Steindl-Innung, Vaterländischer Verein für Kunstförderung. — One of the rooms of the „Steindl-Guild, National Society for the Promoting of Art."

Balra : Zománcképes szenteltvíztartó. Okrutzky Erzsébet műve. Jobl
Emailbildern. Werk von Elisabeth Okrutzky. Rechts : Kelch. Werk vo
Work of Elisabeth Okrutzky. To the r

4 1
MAGYAR IPARMUVESZET
1940. 7. l.

Keramikák. K. Kende Judith művei. — Keramiken. Werke von

Orautzky Erzsébet

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

Ma. 1932. XII. 10.

Okrutsky Erzsébet

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PH. 1932. XII. 8.

MDK

Okrutzky Erzsébet

ötvösmunkával résztvett az alábbi kiállitáson

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

Okontzky Erzsébet

Ötvösmunkákat állitott ki az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiáll.-én.

N.U.933.XII.6.

Aporné A. Irma: Mezőkövesdi férfiing- és kötényhímzések. — Gestickte Männerhemd- und bunte Schürzen-Borten aus Mezőkövesd. — Broderies de Mezőkövesd.

Okruczky Erzsébet (felső sor) és Hámor Sári (középső és alsó sor): Domborított ezüst tányérok, cukorkatartók. — Getriebene silberne Teller und Zuckerdosen. — Objets en argent bosselé.

Magyar Iparművészet
1929.

Budapesti automatabüffék. Felsőt tervezte: Bálint Ferenc, az alsót tervezte: Fränkel György. — Budapester Automat büfette. Oben geplant: von Ferenc Bálint, unten von György Fränkel. — Automatic Buffets, Budapest. Above: Designed by Ferenc Bálint, below by György Fränkel.

Magyar Iparművészet
1931. 24. l. kép

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításáról.
Fent: Okrutzky Erzsébet és Teván Margit ötvösmunkái. Lent szélről: Teván Margit, közbül: Okrutzky Erzsébet ötvösmunkái. — Aus der Weihnachtsausstellung des ungarischen Kunstgewerbevereines. Oben: Goldschmiedearbeiten von Erzsébet Okrutzky und Margit Tevan. Unten: Goldschmiedearbeiten seitwärts von Margit Tevan, in der Mitte von Erzsébet Okrutzky. — Some Articles at the Exhibition of the Society for Applied Art. Above: Brass-ware. Designed and executed by E. Okrutzky and M. Tevan. Below: At the sides by M. Tevan, in the middle by E. Okrutzky.

Balra: Szent Flórián. ~~Eschenbach~~ Jenő kerámikája. Jobbra: A váci Szent István-szobor. Hiesz Géza műve. — Links: Der Heilige Florian. Keramik von Eugen Eschenbach. Rechts: Die Statue Stefans des Heiligen in Vác. Werk von Géza Hiesz. — To the left: Holy Florian. Ceramic by Jenő Eschenbach. To the right: Monument of Stephen the Holy at Vác. Work of Géza Hiesz.

Fent: Bronzhalak. Lent: a váci Szent István-szobor talapzatán lévő dombormű. Hiesz Géza művei. — Oben: Bronze-Fische. Unten: Relief am Sockel der Statue des Heiligen Stefan in Vác. Werke von Géza Hiesz. — Above: Bronze fishes. Below: Relief on the socle of the statue of Holy Stephen in Vác. Works of Géza Hiesz.

Az Egyházművészeti Kiállításról. Fent: Templomi füstölő edény. Okrutzky Erzsébet műve. Lent balra: Mozaik. Aba-Novák Vilmos műve. Jobbra: Miseruha. Készült a Kalocsai Népművészeti Házban. — Von der Ausstellung für Kirchenkunst. Oben: Kirchliches Räuchergefäss. Werk von Elisabeth Okrutzky. Unten links: Mosaik. Werk von Wilhelm Aba-Novák. Rechts: Messgewand. Verfertigt im Kalocsaer Hause für Volkskunst. — From the Exhibition of Ecclesiastic Art. Above: Church Censer. Work of Elisabeth Okrutzky. Below to the left: Mosaic. Work of William Aba-Novák. To the right: Chasuble. Made in the House for Peasant Art in Kalocsa.

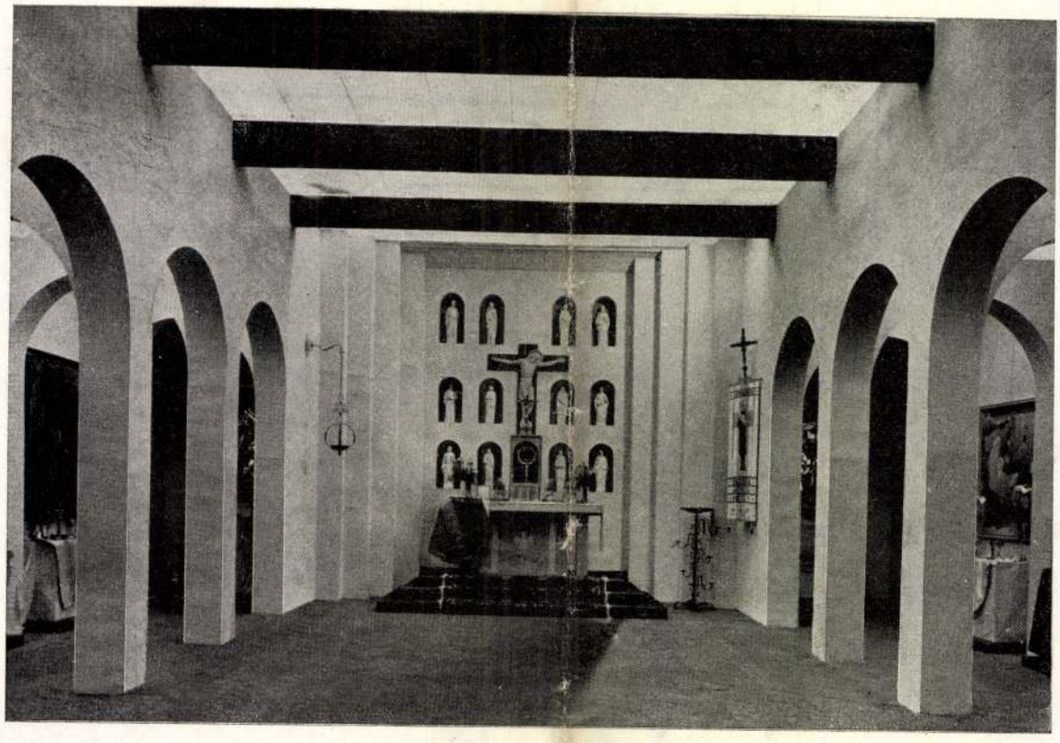

Az Egyházművészeti Kiállításról. Az installációt tervezte ~~Árkay Bertalan~~. Az alsó képen a szobor ~~Borbereki Kováts Zoltán~~, a szószék H. Mattioni Eszter műve. — Von der Ausstellung für Kirchenkunst. Installation entworfen von Berthold Árkay. Auf dem unteren Bilde ist die Statue Werk von Zoltán Borbereki Kováts, die Kanzel von Esther H. Mattioni. — From the Exhibition of Ecclesiastic Art. Installation designed by Berthold Árkay. The lower picture shows a statue by Zoltán Borbereki Kováts, the Chair being work of Esther H. Mattioni.

Okrutzky Erzsébet

Okrutzky Erzsébet, Tevan Margit és Nádosi Irma rézmunkái egymásmellett állnak. Mindhárman bebizonyítják, hogy nagyon tehetségesek. Ezt a szót azonban nem mint udvarias jelzőt, hanem mint jól meggondolt megállapítást kell fogadni. Talán Tevan Margit dolgai járnak elől az érdekes triászban. Hatásában a fém és üveg jár legközelebb a mai ízléshez, és a három iparművésznő igen jól tud bánni a megvesztegető anyaggal.

cedulával

Magyar Iparművészet

1931. 133. l.

Fehér Károlyné szöttesei nagyon érdekesek.

Bérényi Béljnét fazekasmesét — mikor eredeti ösztönének enged — igen jót produkál. Ugyanez vonatkozik Kántor Sándorra is. Gondoljanak arra, hogy a művészet sohasem mondhat le az eredetiségről.

Az O. M. Iparművészeti Társulat lakásművészeti kiállításáról. Fent: Nappali szoba. Tervezte Vágó Dezső. Készítette Verebes Károly. Bútorszövetek Szabó Évától. Lent balra: Diana. Mátrai Lajos bronzszobra. Lent jobbra: Szent Kristóf. Ohmann Béla keramikája. — Wohnungskunst-Ausstellung des Ung. Landes-Kunstgewerbevereins. Oben: Wohnzimmer. Entwurf: Desider Vágó, Ausführung: Karl Verebes. Möbelstoffe von Eva Szabó. — Unten links: Ludwig Mátrai: Diana, Bronze. — Unten rechts: Béla Ohmann: Der hl. Christoph. Keramik. — From the Home-Exhibition of the Society for Applied Art. Above: Parlour. Designed by D. Vágó. Executed by Ch. Verebes. Woven material of upholstering by Eva Szabó. Left below: Diana. Bronze-statuette by L. Mátrai. Right below: Saint Christopher. Ceramic by B. Ohmann.

Az O. M. Iparmüvészeti Társulat lakásmüvészeti kiállításáról.

Fent balra: T. Eleőd Györgyi keramikája. Fent jobbra: Gyarmathy György vázája és Rahmer Mária kerámikája. Lent: Okrutzky Erzsébet ezüsttárgyai. — Wohnungskunst-Ausstellung des Ung. Landes-Kunstgewerbevereins. Oben links: Györgyi T. Eleőd: Keramik. Oben rechts: Vase von Georg Gyarmathy und Keramik von Maria Rahmer. Unten: Silbersachen von Elisabeth Okrutzky. — From the Home-Exhibition of the Society for Applied Art. Left above: Ceramic by T. Gy. Eleőd. Right above: Vase by G. Gyarmathy and ceramic by M. Rahmer. Below: Silver works by E. Okrutzky.

MAGYAR IPARMÜVESZET
1933

M.D.K.

Olaf Engelholm, szobrász

svéd származású és Münsterből került el hozzánk. Az ő műve a lőcsei (régi) minorita templom berokkó berendezése (oldárorral és a szószékkel együtt), melyet 1675-ben Beichel Ferdinánd, lőcsei asztalosmesterrel együtt faragott. Neve egyébként ismeretlen.

B. Gyürky Margit: A Báthoryak nyirbátori temploma. Bp. 1943. dissz. 40.old.

M.D.K.

Olaf Engelholm, szobrász

svéd származású, a XVII. sz. második felében Magyarországon is működő szobrász. Szerző, Wiese idevágó munkájára hivatkozva, utal arra, hogy a Leibici (L'ubica) gótikus oltárszekrényt 1680 körül Olaf Engelholm foglalta a barokk főoltárba.

Radocsay Dénes: A magyarországi gotikus faszobrászat határkérdéseihez I. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux Arts. Bp.1960. No.17. 126.old.

Olaf Engelholm MDK

Greschlik és Schürer - Wiese azt képzelték, hogy "Olaf Engelholm" mint a lőcsei jezsuita templom oltárainak szobrásza együtt dolgozott volna Beichel asztalossal. A jezsuita diárium egy Olaf nevü / Laurentius Oleff ?/ svédszár mazásu asztalost emlit, aki a házi asztalos mühelyt vezeti, nyilván mint asztalos mükö-dött a berendezéseknél.

BARANYAI BÉLÁNÉ: A nyirbátori minorita-templom berendezése.
Müv. Ért. 1960. IX. évf. 3. sz. 196-229.l.
226.l. 25. jegyz.

Olaff Laurentius

müasztalos

MK

Az első sárospataki főoltárra vonatkozó szerződés /1Ø/ 1700 dec 17-én Belleys jezsuita házfönökkel/

a szövegben Laurentius Olaff lőcsei asztalost emlit, aki az oltárt 11 szoborral /kettő az ØÍÍÍÍØ tabernaculumon, ÍÍ 9 az oltáron/ felállitani tartozik.

az aláirás viszont:Lorenss ollef Engelcholm.

222.o. /Adattár/.

BARANYAI BÉLÁNÉ: A nyirbátori minorita-templom berendezése.

MÜv.Ért. 1960. IX.évf. 3. sz. 196-229.

Olaff Laurentius

lőcsei asztalos

Ládd

Engelcholm oleff Lorens

Oleff Laurentius

MDK

Olafsson Gusztáv

A hullámok sodrában, repr.

Képzőművészet 1928. máj. II. évf. 1o. sz.
136.1.

Szerkesztőségünk fogadása

1990. MÁJUS 5.

OKUNY ELLA festőm.

Születésnapi ajándék

Meglécz János olvasónk, a 43. Számú Építőipari Vállalat víz- és gázszerelője nyerte Rejtélyes góltotó pályázatunk művészeti különdíját. Mint megtudtuk, születésnapi ajándékként viheti haza, a Szabolcs-Szatmár megyei községbe, P. Okuny Ella festőművész alkotását. A művésznő Metro Klubban rendezett kiállításán nyertesünk azt a képet választotta, amelyik a művésznő kislányáról, Olgáról készült. A díjátadást megörökítő fotósunk kérésére természetesen örömmel állt édesanyja mellé…

Fotó: Koós

Peace Press

MDK

Okum E.

Börtsök-Béti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

121 l.

N. D. K.

OKUN festő
(orosz-lengyel)

1897-ben Nagybányán tartózkodott

Réti Bn. 1954. 324. l.

MDK

Okuny,

1897-ben az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola ideje. /XXXX 1896-1901./ 76.1.

OKUNY Ella, P. festő

1990. április 23-án kiállítása nyilt a Metró Klubban.

Magyar Nemzet 1990. április 23. 5.p.

expense during your

requirements for an
d, I called the
and was told
is to send a
does not have to
e notary.
already to make
it and that we

our love and

E. D.

ÓKÚT (Pest)

Nem község! Szentendre és Pilisszentlászló között

RMV 2, 102 l.

FORRÁS (Sztaravoda), kőből, ovális nyílással, trapézalakú csigás talapzattal, kagylós-füzéres felső résszel, rokokó stílű, emelte a szerb kereskedőt céhe 1781-ben (évszám rajta).

Ókút

Gy. Szabó Béla: Olajos István portréja
Szénrajz 47,5x31,5 cm, 1941.

OLAJOS ISTVÁN

In Memoriam Olajos István

Ma még az erdélyi művészettörténet adósságai közé tartozik Olajos István festőművész életművének feldolgozása és a nyilvánosság elé tárása. Egyrészt talán ezért is számít szinte ismeretlen erdélyi magyar festőnek, másrészt pedig egy tragikusan derékba tört rövid, befejezetlen életpályával állunk szembe, melynek hozadékát, maradványait az idő múlásával mind nehezebb pontosan feltérképezni. Ezért is számít nagy jelentőségűnek és hiánypótlónak az Olajos életmű felderítésében az 1993 októberében rendezett kolozsvári képkiállítás, melynek megszületésénél Ferenczy Miklós református esperes, Tibori Szabó Zoltán publicista, műkritikus, Ferenczy Júlia festőművésznő és Muradin Jenő művészettörténész bábáskodtak. Abból a kevés információból — kortársak, barátok visszaemlékezése, egykori kiállítás-katalógusok, vagy nyúlfarknyi művészet-kritikai megjegyzések — amellyel rendelkezünk kiderül, hogy Olajos az erdélyi magyar képzőművészet egyik nagy tehetségű ígérete volt.

Székelyudvarhelyen született 1915 december 2-án, az Orbán Balázs utca 12 szám alatt, amint azt az udvarhelyi római katolikus plébánia anyakönyvében olvashatjuk. Ebből továbbá az is kiderül, hogy édesapja Olajos István postai hivatalnok, altiszt, édesanyja Boldizsár Irén háztartásbeli római katolikus vallású.

Édesapja nem sokkal a világháború befejezése után, a fronton szerzett sebesüléseibe meghal, otthon. Ezért az anya és fia nem volt jogosult a hadiárváknak járó segélyre, minek következtében rendkívül nehéz anyagi helyzetben éltek. Nem tudni mikor, — feltehetően a jobb megélhetés reményében — Kolozsvárra költöztek. Valószínű, hogy az édesanya korán felismerte a fiában rejlő tehetséget. Ez a felismerés sokat nyomhatott a latban, a döntéskor amiért Kolozsvárt választotta, mert itt látott esélyt arra, hogy fia tehetsége szárba szökkenjen.

Az első információ, amelyből kitűnik, hogy Olajos Kolozsváron tartózkodik szintén az anyakönyvből olvasható, ahol a születési adatok mellett ez áll: *" Quando per quem vaccinatus: confirm die 22 apr. 1928 — in Kolozsvár"*. Azaz 1928 április 22-én, Kolozsváron védőoltást kapott. Tehát az ekkor 13 éves fiú már Kolozsváron tartózkodik. Egy, a napokban előkerült érettségi tabló-másolaton újra találkozhatunk nevével. Ezen mint a kolozsvári római katolikus főgimnázium 1934-es végzőse szerepel. Osztályfőnökei Schenker Lajos és Reischler Arthur. Ebben az időszakban édesanyja takarításból tartotta fenn a két tagú családot és hogy milyen szegénységben éltek arról Ferenczy Júlia visszaemlékezése alapján alkothatunk fogalmat: *"... Rendkívül nehéz körülmények között élt édesanyjával, ... aki a Gyergyai-szanatóriumban vállalt ápolónői állást, hogy fia gimnáziumba járhasson. Sokszor elmesélte nekem, hogy a Gyergyai-sebészet egyik szélesebb folyosóján aludtak édesanyjával egy vaságyon. De már reggel öt órakor talpon kellett lenniük, mert az ágyat el kellett tüntetni a folyosóról...."*

Már gimnazista korában látogatni kezdte 1932-től a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolát, Papp Sándor osztályát. Miután az intézményt Temesvárra költöztették édesanyjával szintén a Bega parti városba telepednek le. Itt anyja mosással, takarítással teremti elő a megélhetéshez szükséges anyagiakat és a fia tandíját. István is munkát vállal a Temesvári Szövőgyár egyik legnehezebb részlegén, a jacquard-szövészeten. Éjjel itt dolgozik, nappal pedig a főiskolán tanul.

A temesvári főiskolán Olajos az 1934-35-ös iskolai évben kezdi el tanulmányait. Az 1936-37-es tanévben kimarad, — feltehetően kötelező katonai szolgálatát tölti — majd az 1937-38-as tanévben a III évre iratkozik be. 1940-ben végez, olyan tanárok irányítása alatt mint Catul Bogdan és Podlipny Gyula. Évfolyamtársai közül Kós Andrást és Zsombory Erzsébetet említhetjük.

A Főiskola elvégzése után rajztanárként Füzesszentpéterre kerül. Édesanyja belefáradva a sok hurcolkodásba nem követi a fiát a szilágymegyei faluba, Temesváron marad. Falusi rajztanári fizetéséből, most már ő segíti anyagiakkal édesanyját.

1942 októberétől a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kinevezi helyettes tanárnak a kolozsvári Malom utcai román gimnáziumba. Itt gyakorlatilag mindenes. Tanít rajzot, művészettörténetet, számtant, honvédelmi ismereteket, a rajzszertár őre,... Ezalatt rendszeresen látogatja Felvinczi Takács Zoltán egyetemi művészettörténeti előadásait, mert doktorálni készül.

1944 őszén SAS-behívót kapott melynek értelmében azonnal Désen kellett jelentkezzen. Annak ellenére, hogy Gy. Szabó Béla próbálta meggyőzni, hogy ne menjen, mert *„minden bomlik"* ő örökös kötelességtudatból mégis egy tanártársával jelentkezett. Désről üzentek vissza Gy. Szabónak, hogy elkéstek, már nem fogadják őket és indulnak vissza Kolozsvárra. Azt is megüzenték, hogy gyalog jönnek, s Fejérden megállnak. Emlékszik vissza Ferenczy Júlia az akkor történtekre.

Fejérden a román papnál szálltak meg. Onnan is üzentek [illegible], hogy ott alszanak és másnap indulnak Kolozsvárra. Ez volt az utolsó életjel amit Olajos adott. Akkoriban azon a környéken Maniu-gárdák garázdálkodtak, gyilkoltak. *„Következő tavasszal a fejérdi erőben, több legyilkolt magyar honvéd holtteste mellett, az avarban, két dróttal összekötözött hullát is találtak, akikről utóbb kiderült, hogy ők voltak."* (Ferenczy Júlia)

Édesanyja egyedül maradva, Temesvárról hazaköltözött Udvarhelyre ahol az Iskola utcában, egy bérelt pinceszobában lakott haláláig. Egyetlen fiának elvesztése felett érzett fájdalmában haláláig vigasztalatlan maradt.

Olajos Még főiskolai növendék, amikor 5 festménnyel részt vesz a Barabás Miklós Céh fiataljai — a tizenötök — által rendezett kiállításon. *„Olajos István még főiskolai növendék. Sárga és zöld színskálán tartott, kicsike tájképei finomkodók, de jó szemű s biztos kezű ember munkái."* — írja [illegible] az Erdélyi Helikon 1939. decemberi számában Vásárhelyi Ziegler Emil.

Rozsos Etel az Ellenzék 1939 december 10-i számában viszont szinte mintegy magyarázatként arra, hogy miért használ Olajos kevés színt így ír: *„...rendkívül szegény művészgyerek, még festékre is alig telik neki."* Továbbá még a következőket írja: *„Négy kis tájképe költői finomságú s kevés színnel is sok színnek a hatását kelti. Aktképe finom gyöngyházszínű tónusával tűnik fel."*

A fiatalok második kiállítására, — amire 1941 januárjában kerül sor — Olajos már mint fűzesszentpéteri rajztanár küldi be képeit. Ezeket szemlélve az Ellenzék kritikusa, többet várt Olajostól míg a Keleti Újság azt írja, hogy: *„... néhány pompás pasztell-miniatűrrel hívja fel a figyelmet. Erdőrészletei még nem eléggé lehiggadtak, s azokban megoldatlan a nehéz fényprobléma."* A Pásztortűzben Vásárhelyi Ziegler Emil pedig elmarasztalóan ír Olajos újabb munkáiról.

Részt vesz a céh későbbi tárlatain, ám részvételének alig van sajtóvisszhangja. Bíró Béla az aki megemlíti két alkalommal. A budapesti kiállításról szinte számonkérően a következőket írja: *„Olajos István egyetlen vízfestményén mosás-technikával lágy lírai hatást ért el. szívesen láttunk volna tőle többet."*

Rozsos Etel a kolozsvári Műcsarnok kiállításainak áttekintésekor az Erdélyi Szemle hasábjain a következőt írja: *„Olajos István egyszerűségével bebizonyítja, hogy igazi tehetség, szerény eszközökkel is tiszta művészetet adhat."*

Gyakorlatilag ennyi az Olajos István művészetét méltató kritikai megjegyzések száma. Ennek csokrát a már említett kolozsvári emlékkiállítás műsorfüzetébe Tibori Szabó Zoltán gyűjtötte egybe, jegyzetekkel, kiállítás-jegyzékkel, valamint egy a még fellelhető Olajos István képek jegyzékével. 43 festmény. Szerencsés módon ez a jegyzék nemrég két olajfestménnyel (Tél és Akt feltehetően a Rozsos Etel által említett képről van szó) és 7 darab linóleumdúccal bővült, melyek lenyomatai feltehetően a temesvári Fruncea című folyóiratban jelentek meg.. Ugyanakkor egy Kós András által mintázott és gipszbe öntött Olajos Istvánt ábrázoló gipszfej is előkerült. Feltehetően édesanyja őrizte meg ezeket a munkákat, majd halála után nagy vargabetűvel, véletlenül kerültek a Haáz Rezső Múzeumba.

Ma, Székelyudvarhely, nem emlékszik Olajos Istvánra, a város egykori szülöttjére, aki a Budvár, Csicser, Szarkakő háromszögben cseperedett fel és itteni tájélményei hatására eljegyezte magát a művészettel. Tragikus halála tehetségét, munkásságát az erdélyi piktura nagy ígértévé emelte, örökre.

Veres Péter
Székelyudvarhely, 1999. febr. 5.

Sinkovits Péter
főszerkesztő
ÚJ MŰVÉSZET
Báthori u. 10.
1054. Budapest

Veres Péter
muzeológus
Haáz Rezső Múzeum
Kossuth u. 29.
4150 Székelyudvarhely
Hargita Megye
Románia

Tisztelt Sinkovits Péter Úr!

Nevem Veres Péter, és a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum Képtárának anyagát kezelem.

Két okból zavarom, így ismeretlenül és kéretlenül.

Először: Köszönöm, hogy már évek óta megtisztelik havonta, vagy kéthavonta intézményünket az Új Művészet legfrissebb számaival. Nagy hasznunkra van.

Másodszor: 1999 május első felében kerül sor Olajos István még meglévő festményeiből rendezett kiállítás megnyitójára, itt a Múzeumban. Olajos egy mára már teljesen elfelejtett festő, aki Székelyudvarhelyen született és 1944-ben meggyilkolták. A kiállítandó anyag zömét a kolozsvári Gy. Szabó Béla hagyatékból kaptuk kölcsön. Ugyanakkor olyan munkák is kiállításra kerülnek melyek véletlen folytán jutottak nemrég a Múzeum birtokába és kapcsolatba állnak munkásságával.

Mellékelek egy Olajos Istvánról szóló tanulmányt és egy Gy. Szabó által rajzolt portrémásolatot. A tanulmány „ egy kicsit ide szól", ám ha felhasználhatja valamilyen módon akkor rendelkezzen vele belátása szerint.

Tisztelettel,

Veres Péter

Székelyudvarhely
1999 április 16.

Oláh

Nagybányai kiáll h.
1917

86

Temesvári Gizella - árvaház

VI. 227

Oláh

Oláh III. 54

Ayuntamiento de Madrid

Oláh

l.

LykaMagyműI800-50

313 l.

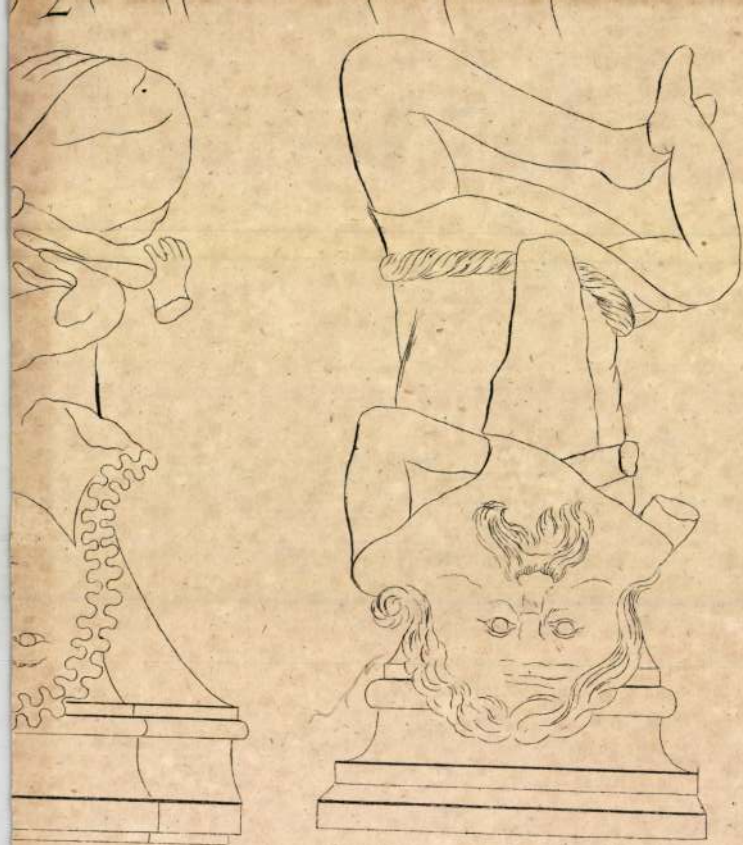

vitéz Oláh

Näheres konnte nicht festgestellt werden.

Csekeszerem 1931.

bebb nincs.

Hu Prmagyerem 314 l.

8577.

~~8574~~ jobb kezét csipőjére tá-
markolatát fogja. Öltözete:
ny sárga zsinórzással, szük
zma sarkantyúval. Derekát szol-
áska meg tarsoly lóg. A háttér-
nak. Felirata a
r Armee 1700.

vk. 16:10.1 cm.

Vlách
István

M.D.

A debreceni Ady Társaság képző-
művészeti szakosztályába lépett.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január - 39 lap.

Oláh

festőművész

Téli tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Szép csendéletet állitott ki.

Magyarság
1934.I.14.

Oláh

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Jó aktot állitott ki.

Magyarság
1934.I.14.

Oláh

3 karikatúra /reprók/

Magyar Hírlap 1965 I. 2

MDK

Oláh,

1909-ben az iskolán kívül dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 86.1.

M. D. R

OLÁH testő

1909-ben Nagybányán dolgozott

Réti Bp-1954. 328. l.

OLÁH

Nr. 98. Krétarajz. Debreceni Széchenyi utca. 35 x 40 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota.
Veszélyeztetett Magángyüjtemények Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

OLÁH

Nr. 98. Krétarajz, Debreceni Széchenyi utca. 35 x 40 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota.
Veszélyeztetett Magángyűjtemények Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

Oláh András épitész
Kávéház, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 11 1.

Oláh András épitész
Muzeum, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 11 l.

Oláh Andor, festő (körzeti orvos).

- Oláh Andornak nagyon érdekes, különös alkotásai láthatók itt a kiállitáson. Tulajdonképpen ennek, ezeknek a müfaját hogyan lehetne meghatározni?

- Kép és szőrmontazsnak nevezhetném.

- Különféle helyekről kivágott képek és szavak. Egymás mellé, egymás fölötti csoportositában.

- Tudom, hogy a modernebb formája, versek, vagy tartalom, versek nagyon sokat jelentenek a közönség számára, ez igazában hozzáférhetőbbé teszi a mondanivalót.

- Még annyit hadd kérdezzek meg, hogy hol dolgozik?

- Körzeti orvosként dolgozom, Szentendrén. Kilenc év óta.

- Most az, hogy egy orvos ilyennel is foglalkozik, ez a betegeknél mit vált ki? Egyszerüen közelebb hozza a betegekhez, vagy esetleg kicsit furcsán néznek rá, hogy miért foglalkozik ezzel, és mért nem csak azzal, ami a dolga lenne?

- Közelebb hozza szerintem a beteget az orvoshoz. Az empátiáját növeli, a megértő készségét, a beleélés készségét, másrészt pedig saját magam megismerése, megértése és az öngyógyitás szempontjából is. Gyógyitsd meg magad. Tehát az or-

Oláh András

építész.

Szül. Újszentes 1899.
Oklevelet nyert 1928.

Műegyetem 15. l.

Spitzer K.H.

Jobbra néz és csak feje lá
sorban:

Karl Heinric
aus Bisenz
Techn
Erstes SS Opfer für
in
im 18-ten Jahre
és ezután négy sorban:
Zu einer wohlth
für Krüppelhaft
ausgegeben
Tendler &

Kny., chp. mag

Szn. 6-9
36-99-I-

Oláh András

Otvös

laid

Arch. Ert.

1910. 349

Világi építészet. Muzeum terve, Oláh A.

Pesti Hirlap. 1923. jun. 10. 8

Fiatalok mühiállítása

Oláh András műegyetemi építésszhallgató

Pesti Hirlap. 1923. jun. 10. 8

Fiatalok műkiállítása

Oláh G.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke; beiratkozás éve 1908.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 b
1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Oláh András, építész M.D.K.

terve harmadik helyen való megvásárlásban részesült a budavári repülőtér pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1936. LVII. évf.
jun. 20. sz. 3. old.

OLAH ANDRAS, gálicfőző

Ab Anno 1666 Die 18 Decembris usque ad Annum 1667 Die 10 Marty. Az Választoknak, Pénzverőknek és egyéb fele Mivesseknek Első Angaria beli Fizetesek ugy mint intra Spatium 13 Septimanarum.

Galiczkü főző Ház beliek.

Olah Andras, Hétre. Fl. 1. 10.- Hét. Fizetés.
Galiczkü főző 13. Fl. 14. den. 30.
74. old.

ESZK TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667/ 73. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. 1967-1968. Akad. Kiadó, Bpest. 1968.

Oláh Árpád, fazekas. /Tiszafüred/.

Fekete kerámiát is készít Oláh Árpád tiszafüredi fiatalember.

Kapcsoljuk a szolnoki studiót a Hortobágy kapuja.

1981. VI. 11. Petőfi 12.55 /V.i./

Oláh-Arrè Éva,

Tisztelet a szülőföldnek.
Külföldön élő magyar származású művészek
II. kiállítása,
1982. dec. 17.–1983. jan. 30.
Majd háromszáz művész vesz részt a kiállítá-
son: a középgeneráció szép sikereket elért
alkotói, mint Molnár Vera, Oláh-Arrè Éva.
(és még többen).
Műcsarnok, hősök tere.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1982. december.

Oláh Dávid

Oláh Dávid: Illusztráció

Televízió

zünetjel dicsérete

rűen mindig torz és hiányos, sohasem ragadhatja meg a teljes lényeget, legjobb esetben is aszimptotikusan közelítheti. A lényeg minden megfogalmazáson túl van, egyetlen adekvát kifejeződése a csönd. Más szóval minden alkotás — megalkuvást jelent, a szünetjel viszont nem alkuszik.

Az olvasó minden bizonnyal gonoszkodó iróniát sejt a fentiek mögött, úgy gondolván, hogy a szünetjelről szóló értekezésemmel a tévé ünnepi műsorait óhajtom indirekt módon minősíteni. Holott mi sem áll tőlem távolabb. Csak éppen megfogadtam két évvel ezelőtt, hogy szilveszteri műsorról pedig nem írok, soha és semmi-

sem, hogy a par excellence ünnepi tévéműsor maga a szünetjel.

Mert hát nézzük csak: voltaképpen mi is az ünnep? Csinnadratta, eszem-iszom, felvonulás, tűzijáték, anyagi összeomlás, másnaposság, gyomorhurut? Nem. Az ünnep*nap* és az *ünnep* fogalma nem okvetlenül esik egybe, az utóbbi nem rögzíthető naptárilag. Hanem azt a pillanatot jelöli, amikor az ember kiemelkedik a mindennapiság körforgalmából és megpihen a legáltalánosabban felfogott nembeliben. Következésképp az ünnep szellemi állapotot jelent, s ennek az állapotnak megint csak lényegéhez tartozik a csönd. Ergo egyetlenegy tévémű-

Elet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 7.
XXII. év
1. sz.
A talányos költő
11. lap.

Oláh Enikő (ipm.) textil

→ Lenkei Ida ipm.
Művészet 1985/4/58

Olah Emiko

Kiállítás a Budapest
Kiállítóteremben

Magyar Nemzet 1987. X. 13.

OLÁH Enikő textil ip.

Réteg c. tárl.

Művtört.Ért. 1989 1-4 füz.

Wenn Sie Canon beim Wort nehmen wollen, schreiben Sie uns, oder rufen Sie uns an, wir liefern Ihnen den Beweis.

Canon NP70

German Edition ZC714.03.752.0777
© Canon Amsterdam NV, 1977
Printed in The Netherlands by Veenman, Wageningen

Oláh Erzsébet

az alábbi pályázaton megvételben részesült 27. számú
terv egyik szerzője

Lehoczky Üdön: Országos vezető módszerteni szociális
otthon tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 2-7.l.

Oláh Erzsébet. építész

az Eggenberg ház és az Evangélikus konventház helyreállítása Sopron Szt. György u. 12. és 14. Építész: Nándori Klára (OMF).

Építész munkatársak: Máthé Géza és Oláh Erzsébet.

Kutatók: Dávid Ferenc és dr. Lövei Pál, műv. tört.-ek.

Régész: Gömöri János

Statikus tervező: dr. Vándor András

Belsőépítészek: Jahoda Maja (Győrítész), Mezei Gábor (Váti)

Restaurátorok: Forray Kornélia és G. Horváth Erzsébet.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 50-old.

M.D.K.

Oláh Ervin ~~Oláh Ervin~~

30 éves ujságárus

1949-ben a Debreceni Képzőművészet Szabadiskola hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 185.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Oláh Erzsébet épitész M.D.K.

Alalusi egészségügyi létesitmények tervpályázat
dijazva

12000 Ft

Társtervező: ~~Kökény~~ Kovés Emil

Magyar Épitőművészet 1965/6. 2.1.

Oláh Éva, szobrász

– a szolnoki művésztelepen. Dante-portréjával elnyerte a Dante Társaság szobrászati ösztöndíját. Másfél évet tölt majd az olasz városokban.

Dante-ösztöndíj
Magyar Ifjúság, 1969. IX. 5. 3. l.

Oláh Éva, szobrász

– a szolnoki Szigligeti Színház előcsarnokában állította ki alkotásait. A szolnoki művésztelep tagja. Megnyitót mondott dr. Végvári Lajos kandidátus.

B.A.: Kiállítás a színházban
Magyar Hírság, 1968. V. 31. 4. l.

Oláh Éva szobrászművész

Dante portréjával elnyerte a nemzetközi Dante Társaság szobrászati öntöndíját, amelyel másfél évet tölthet Olasz-országban

Magyar Nemzet

— Nagló —

1969 augusztus 31. 11. old

Oláh Éva

Szerencsi Sámuel relief

(repr.)

D.J.: Vásárhely szobrai
a Bethlen gimnázium panteonja

Csongrád Megyei Hírlap, 1941. júl. 27.

Oláh Éva

önálló szobarkiállítása megnyílt Szolnokon.
Kiemelve: Költészet II., Vetkőző terrakották,
Tényes Adolf bronzportré, Gulyási Miklós
terrakotta portré. Az előbbi portré a szolnoki mú-
zeum tulajdona, az utóbbit a hódmezővásárhelyi mú-
zeum vásárolta meg.

Oláh Éva szobrai Szolnokon (R.G.)
Kiállításról kiállítása.

Magyar Hírlap, 1968 július 3 9 l.

BRINGÁS BUTIK
Kerékpár km.-órák, cipők, táskák, ruhák, bukósisakok, thermo- és vízhatlan ruhák.
Bp. III. ker., Kórház u. 29. 188-4691.

JÓ REGGELT!
Műsorvezető: Kertész Zsuzsa

7.00: NAPRA-FORGÓ
Magazin a reggelihez (120')
Producer: Kővári Péter. Felelős szerkesztő: B. Révész László. Műsorvezető: Kalocsay Miklós és Kolti Helga. Szerkesztő: Moldova Ágnes. Gyártásvezető: Szilágyi György. Rendező: Bártfai György
Óránként hírek, időjárásjelentés, útinform. Telefonszám: 131-1547
7.00: *Kiskerti teendők — Divattanácsok tetőtől-talpig — Jó étvágyat! — Gyermekkuckó, mese, Lutra-játék* **8.00:** *Programajánlat, kirándulási terv — Folyóiratlapozó — Kis jogi tanácsadó — Vendég: meglepetés*

9.05: Kánon
Vallás és kultúra (30')
Nagyboldogasszony ünnepe
Szerkesztő: Ézsiás Anikó. Rendező: Kútvölgyi Katalin

9.35: Katolikus templomok Magyarországon
7.: A szombathelyi püspökség (10')

9.45: Közös kedvenceink
Maci Laci kincset keres
Amerikai rajzfilmsorozat (19')
XIII/7. rész: Maci Laci és az unikornis

10.05: A hős teknős
NDK-rajzfilm (ism. — 15')

10.20: Észbontó
Ismeretterjesztő gyermekmagazin (20')
Műsorvezető: Gaskó Balázs és a gyerekek. Készítették: Ajkay Krisztina, Benedek Csaba, Horváth Miklós, H. S. C., Láng D. István, Szántó Gábor, Szent-Andrássy Imre, Tréfás Imre. Producer: dr. Juhász Árpád

10.40: Erdőjárók
XII/2.: **A Dunakanyar Innen volt a legszebb: Prédikálószék** (20')
Gyártásvezető: Németh Péter. Szerkesztő-operatőr: Szabados Tamás. Producer: Gál Mihály

11.00: Klasszikusok rajzfilmen
Maja, a méhecske (24')
NSZK-rajzfilmsorozat. Az erdőtűz

11.30: Ki lesz a győztes?
Cserkészcsapatok vetélkedője
V/5.: **Döntő** (50')
Műsorvezető: Deák Horváth Péter. Producer: Rajnai András

KELLEMES DÉLUTÁNT!
Műsorvezető: Radványi Dorottya

13.55: Hírek — Műsorelőzetes — Időjárás

14.05: SOrSok
Munkavállalók magazinja (60')
Felelős szerkesztő: Balogh Mária. Szerkesztő: Vértessy Sándor. Gyártásvezető: Variházy Viktor. Rendező: Béres János

15.05: Taxi
Amerikai tévéfilmsorozat
XXVI/25. rész: **Ismét otthon** (24')
Jimről kiderül, hogy a felső tízezerből származik. Gazdag apja magánnyomozóval felkutatja, s két darab repülőjegyet küld neki...

15.30: Segítőtárs
Sérült emberek érdekvédelmi magazinja (25')
Idén július végén rendezték meg az USA-ban, Minneapolisban és Saint Paulban az értelmileg sérült emberek olimpiáját. Kilencven ország hatezer fiatalja vett részt ezen az eseményen.
Rendező-operatőr: Rapai Nádor

15.55: A hét műtárgya
Jókai jubileuma a képzőművészetben (5')
Petőfi Irodalmi Múzeum

16.00: Azok a csodálatos állatok
Tatu és szurikáta (15')
Szerkesztő: Palugyai István. Rendező: Dévényi László. Producer: dr. Juhász Árpád

16.15: Mi történt a jövő héten?
Gazda István tudomány- és művelődéstörténeti műsora (10')

16.30: Filmmúzeum
Louis de Funès-sorozat
A csendőr és a földönkívüliek
Francia film (1979 — 87')
Írta: Jacques Vilfrid és Richard Balducci. Fényképezte: Marcel Grignet és Didier Tarot. Zene: Raymond Lefebvre. Rendező: Jean Girault
Luthieu törzsőrmester és egyik embere UFO-t lát. Hamarosan megjelennek a földönkívüli lények is, békés együttműködést ajánlva az embereknek . . .
Luthieu törzsőrmester — Louis de Funès (Balázs Péter), A főtörzsőrmester — Michel Galabru (Kránitz Lajos)
Magyar szöveg: dr. Hársing Lajos
Szinkronrendező: Vajda István

18.05: DELTA
Tudományos híradó (25')
Tejgazdaság a sivatagban — Égési sérülések megmentése — A jövő évezred nyersanyagai — Lépcsőn járó tűzoltóautó — Infrafénnyel működő érzékelő
Írta és összeállította: Várhelyi Tamás. Műsorvezető: Kudlik Júlia. Gyártásvezető: Szabó László. Rendező: ifj. Kollányi Ágoston. Producer: dr. Juhász Árpád

JÓ ESTÉT!
Műsorvezető: Radványi Dorottya

18.35: Műsorelőzetes

18.40: Esti egyenleg
Napi képes hírösszefoglaló (12')

19.00: Édes otthon
Olasz tévékomédia
IV/2.: **Soha nem lehet tudni** (85')
Az előző rész tartalmából: Maria Carmela bejelenti, hogy terhes, de nem volegényétől, Gilbertótól. Ezt még ki sem heverik a szülők, amikor Cristiana is bejelenti, hogy újból szerelembe esett.
(A stábot l.: szombat, Tv2 19.00l)

20.30: Az Epreskerttől Milánóig
Látogatás Éva Oláh Arré szobrász műtermében (25')
Szerkesztő-riporter: Osskó Judit. Gyártásvezető: Szegedi Zoltán. Operatőr: Czabarka Péter. Rendező: B. Farkas Tamás

21.00: Ez történt a héten (55')
Benne: **Összefoglaló II. János Pál pápa magyarországi látogatásának mai eseményeiről**

22.00: TELESPORT (55')
Benne: Vízilabda Eb
Közvetítés Athénból, felvételről
Műsorvezető: Fülöp László

23.00: Tízparancsolat
Lengyel tévéfilmsorozat
X/1.: **„Én vagyok a te urad, istened. Uradat, istenedet imádjad és csak neki szolgálj!"** (53')
Írta: Krzysztof Piesiewicz és Krzysztof Kieslowski. Fényképezte: Jerzy Rudzinski. Zene: Zbigniew Preisner. Rendező: Krzysztof Kieslowski
A bibliai tízparancsolat modern értelmezése során egy szürke kelet-európai lakótelep mindennapjait mutatja be.
Krzysztof — Henryk Baranowski (Blaskó Péter), Pawel — Wojciech Klata (Dominusz Ákos), Irena — Maja Komorowska (Pásztor Erzsi)
Magyar szöveg: Kléner Gizella
Szinkronrendező: Kiss Beáta

Reklámhelyek: 18.02, 18.38, 18.55, 20.57, 21.57, 22.57

SCREENSPORT 2.30: Argentin futball 3.30: Tenisz 4.30: Amerikai nemzeti kosárlabda-bajnokság 5.30: Profi boksz 7.00: Profi biliárd-vb 8.00: Baseball 10.00: Forma-3 11.00: Nemzetközi atlétika 13.00: Profi szörf 14.00: Belső sáv 15.00: Rugbi világkupa 16.00: Superbike-vb 17.00: Start! 18.00: Tutajverseny 18.30: Revs 19.00: Forma-3 20.00: Rallycross Eb 21.00: Profi golf 0.00: Tízbábus bowling

SUPER 6.00: Egyveleg 13.00: A világ holnap 13.30: Egyveleg — különkiadás 15.00: Írva vagyon... 15.30: Turistamagazin 16.00: Stílus 17.00: Fiatalok fóruma 17.30: A világ holnap 18.00: A Financial Times üzleti magazinja 18.30: E.R.F. 19.00: Videódivat 19.30: Oroszország 11 20.00: Gung Ho! 21.40: Nemzetközi hírek 21.50: Egyveleg — különkiadás 23.00: Egyveleg

TV5 7.00: Francia tévéhíradó 7.20: Éve elbeszélése 7.35: Kanadai tévéhíradó 7.45: Édesen, sósan 9.05: Francia nyelvlecke 9.30: Zenei archívumok 10.30: Arcana 11.35: Zenei verseny 12.35: Jaques Montandon konyhája 13.00: Francia tévéhíradó 13.20: A rajongók iskolája 14.00: Courteline vígjátékai (ism.) 16.05: Hírek 16.15: Jóga 16.30: Sport 17.30: Déli szélességi fok 18.00: Bárányhimlő híradó 18.30: Francia nyelvlecke 19.20: Pillantás 19.30: Belga tévéhíradó 20.00: Nem kell álmodozni 21.00: Francia tévéhíradó 21.35: A sógorom megölte a húgomat 23.40: Vendégségben Frednél

SAT1 7.30: Fejecske, fejecske (ism.) 7.55: Három lány és három fiú 8.20: Ollie tiszta őrült farmja (ism.) 8.45: Űrmacskák (ism.) 9.10: Drops (ism.) 9.35: Zapp (ism.) 10.00: A géndetektívek 10.30: Fel és el 10.55: Vallásos szemszögből 11.00: Dolores lábai (ism.) 12.45: Bingo (ism.) 13.10: Sportkocsik világbajnoki futama 13.50: Formula I. 15.20: Sportkocsik világbajnoki futama 16.15: Parti kalózok 16.40: Drops 17.15: Forró vér 18.50: Sportklub 19.30: Kandi kamera 20.00: A tengeri farkasok 22.00: Talkshow a toronyban 23.30: Draculának friss vér kell

RTL 6.00: Mister T (ism.) 6.20: He Man (ism.) 6.45: A Jetsonok 7.10: Maci Laci (ism.) 7.35: Scooby Doo (ism.) 8.00: Li-La-Launebär 9.15: Scooby Doo és a szellemiskola 11.00: A Tattingerek 11.50: Kellemes román 12.35: A sebesség és szépség izgalmas világa 13.00: Művészet és küldetés 13.05: Ifjúsági műsorok 14.20: Interjú Paul Hubschmiddel 14.25: Ingrid — egy fotómodell története 16.25: Korbinian tojása 17.45: Divat, modellek, intrikák 18.45: Híradó 19.10: Német népi dallamok 20.15: Apám, a majom és én 21.45: A Der Spiegel tévémagazinja 22.20: Prime Time 22.35: A farkasember 23.00: Tenisz 0.30: Szürkületi zóna 1.20: Alfred Hitchcock bemutatja: Beavatás

PRO7 6.25: Dusty Dusty 6.50: Jimmy Stewart-show 7.15: A vadállatok birodalmában 8.00: Paprihold 8.25: Muppet-show 8.50: Barátok az úrben 9.15: Bubu, az állatok királya 9.35: Történetek Szindbáddal 10.00: Godzilla 11.30: Bill Cosby-show 11.55: M.A.S.H. 12.20: Út a mennyországba 13.10: A vadállatok birodalmában 14.00: Vándorcirkuszosok 15.20: Haza a forró nap alatt 17.55: Az időzítés 19.45: Bill Cosby-show 20.15: Őrület 22.20: San Francisco utcáin 23.15: Myra Breckinridge 1.00: Harry csodálatos bírósága 1.25: Kobra, vegye át! 2.15: Az időzítés (ism.) 3.55: Vándorcirkuszosok (ism.)

TELE5 6.40: Jó reggelt, Binol 10.00: Reklámharsona 11.00: Tejjel-mézzel folyó Kánaán (ism.) 12.30: Világos szöveg 13.15: Normálisan 13.40: Bim Bim Bino 16.00: Top Crack — Az emberrablást tanulni kell 17.35: Vadvilág (ism.) 18.30: Világos szöveg 19.20: Esernyővel, bájjal és keménykalappal 20.15: Tessék mosolyogni 21.05: Ó, ezek a nők! 22.40: Éjjeli őrjárat (ism.) 23.30: Concrete Angels — A félelem színe (ism.) 1.05: P.O.P. (ism.) 2.05: Ruck Zuck '88 2.30: Videó nonstop

3SAT 10.55: Anno domini 11.00: Kulturális reggeli 11.45: Mozart-matiné 12.15: A királyok bolyongása 13.00: Tévéhíradó 13.10: A Spree kalózai 13.35: Heti kulturális körkép 14.00: Dzsesszfesztivál St. Gallenben 15.25: És még mondja valaki, hogy Svájcban semmi sem változik! 15.30: Chumm és Lueg 16.00: Üdülőhelyi koncert 17.00: Szerte az országban 17.30: Kulturális magazin 18.00: A folyón felfelé van a Paradicsom 18.45: Beszélgetés Michael Gregorral 19.00: Ma: ZDF híradó 19.10: Heinz Rühmann felolvas 19.15: Napló 19.30: Skup — a raguzai fösvény 21.25: Közép-Európa szülővárosai 22.10: A bűnügyi múzeum meséli 23.20: Sztárok mókáznak 0.05: A svájci tévé archív híradója 0.25: Aspekdusok 0.30: Heti szemle

CSEHSZLOVÁK 1. műsor 8.45: Gyerekműsor 9.55: Szovjet rajzfilm 10.05: Objektív (magazin) 10.35: Komputervilág 10.55: Volt egyszer két író (tévésorozat bef. rész) 11.55: Kulturális magazin 12.05: Receptek nem csak vasárnapra (ism.) 12.45: Iskolakötelesek találmányok (jugoszláv film) 14.05: Sportdélután 17.10: A nap percei 17.15: Szórakoztató műsor 17.55: Walt Disney bemutatja 18.45: Torna 19.00: Esti mese 19.30: Tévénapló 19.50: Taxi! (francia tévésorozat) 20.50: Videóstop (vetélkedő) 21.30: Sporthíradó 21.45: Valaki az ajtó mögött van 22.30: A Cseh Filharmónia műsorából 23.15: Találkozás M. Sládekkel

2. műsor 15.00: Közvetítés a Vatikánból 17.00: Az éveket nem lehet megállítani 17.30: Az önfejű lány (német tévésorozat) 18.00: Esti mese 18.10: Metronóm 18.50: Tévékaleidoszkóp 19.10: A szlovák kormány tagja beszél 19.30: Tévénapló 19.50: Az utolsó király 20.30: Utazó kamera 21.00: Híradó 21.20: Harc Jennyért (kanadai film) 22.55: Sparta Praha—Slávia Praha — labdarúgó-mérkőzés

JUGOSZLÁV 1. műsor 9.35: Tévénaptár 9.45: Jó reggelt! (gyermekműsor) 10.45: David Copperfield bűvészcsodái 11.00: Zenés műsor 12.00: A Föld gyümölcsei 13.05: James Cook kapitány (filmsorozat) 14.00: Gyógyszerek 14.30: Látókör 16.55: Veni, vidi... 17.00: Az utolsó vadászat (amerikai játékfilm) 18.45: Rajzfilmsorozat 19.10: Tévé-Fortuna 19.30: Tévénapló I. 20.00: A sötét angyal (angol drámasorozat) 21.05: Halló, hallanak bennünket? 22.00: Tévénapló II. 22.20: Zenés műsor 23.20: Sportszemle

2. műsor 14.55: Sportközvetítések vagy ismétlések 19.30: Tévénapló I. 20.05: Rajzfilm 20.55: Porec: Kosárlada „Adria-Alpok" döntője: Cibona—Benetton (I. félidő) 21.50: Kosárlabda II. félidő — National Geographic (dok.-sorozat) — Drága John (humoros-sorozat) — Csillagutak — Az új generáció — Késői órákban — Képújság

3. műsor 9.00: Műholdas program 17.30: Slágerek (ism.) 19.28: Német és angol nyelvű program 19.30: Ma 19.45: Hírek 20.00: BBC világhíradó 20.40: Dok.-sorozat 21.40: Amerikai játékfilm 23.20: Metálmánia

OSZTRÁK 1. műsor 9.00: Tévéhíradó 9.05: A zenekar kocsija 10.55: Akkoriban 11.00: Teleszkóp. (ism.) 11.45: Tudományos magazin 12.00: Heti körkép 12.30: Tájékozódás (ism.) 13.00: Tévéhíradó 13.10: Jog a szerelemhez (ism.) 13.35: Ezer bohóc 15.30: A valódi szellemirtók 15.55: A madárijesztő 16.15: A béke birodalma 17.00: Mini tévéhíradó 17.10: X-Large Traveller 18.00: Tévéhíradó 18.05: X-Large 18.30: Szerelemhajó 19.15: Lottósorsolás 19.30: Tévéhíradó 20.15: Miniszter kerestetik 22.02: Újdonságok a moziban 22.15: Viziók 22.20: A pápa Magyarországon 23.05: Cardillac 0.35: Tévéhíradó

2. műsor 8.30: Időjárás-panoráma 9.00: Tévéhíradó 9.05: Heti kulturális körkép 9.30: Kulturális reggeli 10.15: Univerzum (ism.) 11.00: Mozart-kalendárium 11.05: Az 1784. évi kompozíciók 12.20: Komputeranimáció 12.25: A tökéletesség keresése 12.55: Akkoriban 13.00: Haza, idegen haza 13.30: Képek Ausztriából 14.15: Bepillantás 15.00: Sportdélután 16.30: Az Atlantisz-expedíció II/2. 17.15: Idősek klubja 18.00: Jog a szerelemhez 18.30: Osztrák képek 18.55: Krisztus ma 19.00: Ausztria ma 19.30: Tévéhíradó 19.48: Ausztria, a kincsek tárháza 20.15: A macska 22.10: Tévéhíradó 22.20: „Természetvédett" park 23.50: MacGyver 0.35: Tévéhíradó

SZOVJET 7.00: Aerobic 7.30: Hírszolgálat 7.45: Sportlottó 8.00: Kora reggel 9.00: A hazámat szolgálom 10.00: Reggeli műsor 10.30: Világjárók klubja 12.00: Az egészség 12.30: Kis konzert 12.45: Szovjet pilóták (film) 14.00: Hírszolgálat 14.15: A Szovjetunió története a filmhíradókban 14.45: A költészet percei 14.50: Ifjú üzletemberek 16.05: Falusi óra 17.05: Népmesék 17.10: Walt Disney bemutatja 18.00: Szimfonikus hangverseny 18.10: Az éjjeli utasok (ism.) 20.00: Híradó 20.40: Labdarúgó-szemle 21.10: Filmkoncert 22.00: Zenés műsor 22.35: Hírszolgálat 22.50: Kozák ünnep 23.30: Pierre Cardin 0.45: Operettműsor

és a Magyar Olimpiai Bizottság megállapodása.
TF BANK

KOSSUTH

VASÁRNAP AUGUSZTUS 18

PETŐFI

6.00: VASÁRNAPI ÚJSÁG
Vezető riporter: Király Edit. Szerkesztő: Vincze Péter. Zenei szerkesztő: Magyar Kornél. Felelős szerkesztő: Győri Béla. Bemondó: Mohai Gábor
Az adás idején hívható telefonszámok: 138-7915 és 138-7296
6.00, 7.00, 8.00: HÍREK. Időjárás 6.50: Sport 8.05: Reklám

8.25: Műsorismertetés

8.30: Világóra
Külpolitikai újságírók heti magazinja
Főszerkesztő: Szalay Zsolt

9.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

9.05: Beszélő házak
Kosztolányi Dezső házai
Kosztolányi Dezső, Jékely Zoltán, Somlyó Zoltán, Devecseri Gábor, Spiró György, Márai Sándor írásaiból összeállította: Erki Edit
Km.: Csere Ágnes, Dunai Tamás, Fenyő Ervin, Galkó Balázs, Győry Franciska, Huszár László, Kautzky Armand, Rudas István és a Kaláka egy.
Szerkesztő: László György. Rendezte: Markovits Ferenc

9.57: Reklám

10.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

10.05: II. JÁNOS PÁL PÁPA MAGYARORSZÁGON
Helyszíni közvetítés Máriapócsról
Vezető riporter: Rapcsányi László

Kb. 12.45: DÉLI KRÓNIKA. Sport
Szerkesztő: Kardos Ernő

13.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

13.05: Radioton-korongok
Rádiófelvételek hanglemezen. Műsorvezető: Meixner Mihály. Vendég: Bánky József

13.30: Szonda
Tudományos magazin
A tervezett tartalomból: Az új bolygóról — Mini robotok — Mi az igazság az ózonpajzsról?
Szerkesztő-műsorvezető: Lukácsi Béla (Ism. csütörtök, K. 8.20)

14.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

14.05: Műsorismertetés

14.10: Művészlemezek
1. Haydn: Te Deum (English Concert Ének- és Zkr, vez. Trevor Pinnock), 2. Mozart: f-moll fantázia K. 608 (Jörg Demus, Paul Badura-Skoda — zongoranégykezes), 3. Rossini: A szerencsés cselvetés — nyitány (Orpheus Kamarazkr), 4. Beethoven: B-dúr trió egy tételben (Vladimir Askenazi — zongora, Itzhak Perlman — hegedű, Lynn Harrell — gordonka), 5. Schubert: A folyamnál — dal (Kincses Veronika — ének, Kevházi Jenő — kürt, Jandó Jenő — zongora), 6. Mendelssohn: c-moll szimfóniatétel No. 13. (lipcsei Gewandhaus Zkr, vez. Kurt Masur)
Szerkesztő: Szirányi János

15.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

15.05: Életek
Novellafüzér Sarkadi Imre elbeszéléseiből. Rádióra alkalmazta: Fehérvári Győző
Az író — Mécs Károly, Pap — Győrffy György, Tóth Sándor — Kőmíves Sándor, Gerő — Fülöp Zsigmond, Alispán — Benkő Gyula, Zoltán — Velenczey István, Táncosnő — Margitai Ági, Fiatal tanító — Székhelyi József, Fiatal lány — Egri Márta
Szerkesztő: Dénes István. Rendező: Dobai Vilmos (1978)
(Cikk a 2. oldalon)

16.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

16.05: A szülőföld muzsikája
Magyar szentek dicsérete
Km.: Jancsó Adrienne és Kertész Péter
Műsorvezető: Kerényi Mária. Szerkesztő: Solymosi János

16.50: A világlíra gyöngyszemei
Marin Sorescu versei. Fordította: Balogh József, Éltető József. Km.: Kozák András és Papp Zoltán. Szerkesztő: Kövesdy Zsuzsanna. Rendező: Gáll Ernő

17.00: HÍREK. Időjárás. Útközben

17.05: II. JÁNOS PÁL PÁPA MAGYARORSZÁGON
Helyszíni közvetítés Debrecenből
Vezető riporter: Rapcsányi László

Kb. 18.30: ESTI KRÓNIKA
Szerkesztő: Kardos Ernő

Kb. 18.50: Régi fúvószene

19.00: HÍREK. Időjárás

19.05: Hol volt, hol nem volt...
Füllentő mese. Írta: Kisfalussy Bálint. Elmondja: a kilencéves Kisfalussy Lehel

19.12: Remekírók hangszalagon
Selyemcipő
Paul Claudel színművének rádióváltozata

A Rádiószínház bemutatója
Fordította: Semjén Gyula és Mesterházi Márton. Zene: Sáry László
A kötetben két éve megjelent mű hangjáték-változata kavargó-áradó, nagy „látványosság", egy színte hihetetlen szerelem története. Dona Prouheze férjes asszony létére halálosan szerelmes Don Rodrigóba, ugyanakkor mindketten irtóznak a bűntől. Szerelmüket és küldetésüket végül a lelkük nászából született gyermek teljesíti be. Ez nem lehetetlen. Csak csoda. Hívőnek: a hit csodája. A hangjáték készítőinek: a költészeté.
Dona Prouheze — Bánsági Ildikó, Don Rodrigo — Rátóti Zoltán, Don Camilo — Gáspár Sándor, Don Pelayo — Kézdy György
Dramaturg: Mesterházi Márton. Rádióra alkalmazta és rendezte: Zoltán Gábor.

21.00: HÍREK. Időjárás

21.05: II. JÁNOS PÁL PÁPA MAGYARORSZÁGON
Összefoglaló a látogatás mai napjáról
Szerkesztő: Rékai Gábor

21.50: Kéziratos gyűjtemények magyar táncaiból
Km.: az Ars Musica együttes
1. Kárpáti Tünde feld.: Felvidéki táncok, 2. Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus

22.00: KÉSŐ ESTI KRÓNIKA
Szerkesztő: Kardos Ernő

22.25: Hangszerszólók

22.45: „...a mi időnkbe pólyálnak minket..."
Verseit elmondja: Czigány György. Szerkesztő: Albert Zsuzsa
(Cikk a 2. oldalon)

23.00: HÍREK. Időjárás

23.05: Három szólamban
Téma: Az ördög a zenét sem hagyta érintetlenül, sőt: csábításainak egyik fontos fegyvere a zene. Persze ördög és ördög között nagy a különbség. E beszélgetésben hét zeneszerző ördögei kerülnek a mikrofon elé.
Zenéről beszélget Batta András, Komlós Katalin és Kovács Sándor

24.00: HÍREK. Időjárás. Totó

0.10: Himnusz

0.15—4.20: Éjfél után

6.00: HÍREK. Időjárás

6.03: ÚTITÁRS
A Petőfi rádió és a Calypso 873 zenés szolgáltató műsora
(Folytatás 12.30)
7.00, 8.00, 9.00: HÍREK. Időjárás

10.00: A Magyar Rádió Karinthy Színpada
De meg ne írja, szerkesztő úr!
Kellér Dezső kabaréja
Szerkesztette és konferál: Kaposy Miklós
Km.: Bárdy György, Bősze Péter, Bőzsöny Ferenc, Csala Zsuzsa, Debrenti Piroska, Forgács László, Géczy Dorottya, Kabos László, Kibédi Ervin, Kósa András, Szuhay Balázs, Verebély Iván. Kísér Lelkes Péter és kisegyüttese.
A rendező munkatársa: Bán Zoltán. Rendező: Zsudi József
(Ism., csütörtök, Petőfi 22.00)

11.00: HÍREK. Időjárás

11.03: Reklám

11.08: Vasárnapi koktél
Komjáthy György műsora

12.00: HÍRÖSSZEFOGLALÓ

12.10: Nóták
Szentendrei Klára és Tarnai Kiss László énekel
1. Sándor Jenő—Szenes Andor: Nem kell pénz a boldogsághoz; Az én csizmám csikorgós; Sándor Jenő—Kellér Dezső: Jó ital a kadarka (Szentendrei), 2. Allaga Géza—Tóth Kálmán: Szeretlek én egyetlen virágom; Szántó Ferenc—Nádasdi Géza: Pipa csárdás (Tarnai Kiss), 3. Kacsoh Pongrác—Sassy Csaba: Késő ősz van; Torday Borbély Pál—C. Kovács Ilona: Piroslik a búzatábla (Szentendrei), 4. Révffy Lajos: Hogyha ír majd édesanyám; Ennek a kislánynak (Tarnai Kiss)

12.30: ÚTITÁRS
A Petőfi rádió és a Calypso 873 zenés szolgáltató műsora
(Folytatás 15.30)
13.00—13.03: HÍREK. Időjárás

13.45: Időjárás- és vízállásjelentés

14.00: A legkisebb boszorkány
Írta: Lázár Ervin
Amarilla — Kerekes Éva, Rilla — Várhegyi Teréz, Marilla — Mányai Zsuzsa, Király Kis Miklós — Lesznek Tibor, Tündér Tercia — Götz Anna, Anya-banya — Pártos Erzsi. Km.: Bajor Imre, Buss Gyula, Csurka László, Joó László, Kautzky Armand, Kisfalussy Bálint, Légrádi Gergő, Pásztor Erzsi és Szoó György
Dramaturg: Palotás Ágnes. Rendező: Vadász Gyula
Új magyar hangjáték 1990., szerzői díj

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00: szerk.-mv.: Forgács Gábor **10.00—11.00:** slágerlista (ism.), disc-jockey: Kanyó László **11.00—13.00:** evergreen, filmzene, musical, mv.: Kiss Gyöngyi **13.00—15.00:** Kívánságműsor húszon túl, mv.: Bubnó Tamás **15.00—17.00:** country, western, mv.: Barcs Endre **17.00—19.00:** Coca-Cola slágerlista, disc-jockey: Barcs Endre, **19.00—21.00:** Félrebeszélgetések — talk-show a Csongor balatoni motorroshajón **21.00—2.00:** szerk.-mv.: Várkonyi Péter Endre **24.00—1.00:** A 80-as évek nagylemezei: Police — Sinchronicity

A most létrehozott Bárdos Lajos Kórusiskola Alapítvány célja egy önálló gyerek-kórusiskola megteremtése. Az alapítványt támogatni óhajtó intézmények és magánszemélyek bővebb felvilágosítást a 138-8710-es és a 138-8868-as telefonszámon, illetve a 138-7907-es faxon kaphatnak.

SZOLNOK (1350 kHz — 222,22 m; vezetéken OIRT-URH 72,95 MHz) **HÉTFŐTŐL SZOMBATIG 15.00—17.00:** Kereskedelmi adás (Zene, hírek, reklám) (Tel.: 44-618) **17.00—18.30:** Alföldi magazin (Tel.: 41-133) (Hírek — **17.30:** Alföldi krónika. Hírek, tudósítások, riportok **18.00—18.30:** Szóváltás. Aktuális párbeszéd. Közben: Zeneturmix) (Szerk.: Benkő Imre, Bálint Erika, Pálréti Ágoston, Deák László, Korim Éva, Szőke György, Gyuricza Péter, Varga Ferenc, Tamási László)
VASÁRNAP 8.00—10.00: Vasárnap délelőtt. Zenés magazinműsor (Tel.: 41-133) (Hírek — Vasárnapi levél — Jászkun gyökerek — Tanévkezdés előtt. Stúdióbeszélgetés a Pedagógus Szakszervezet titkárával) **10.00—12.00:** Kereskedelmi adás. (Zene, hírek, reklám) (Tel.: 44-618) (Szerk.: Korim Éva)

OTP BANK
AZ OTP RT. A MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT

Oláh Éva
szobrász

A művésznő jelenleg Itáliában van egy éves ösztöndíjjal. A kiállításán bemutatta az „Apám" c. bronzfejét.

Oelmacher Anna: Középmagyarországi . . .
Művészet, 1969. november – 43 lap.

Oláh Éva
szobrán

„Apám" portréjával vett
részt a tárlaton.

Egyi Mária Attiszép - magyarországi ...
Művészet, 1969. november - 44 lap.

Oláh Éva
szobrász

Portréi szerepeltek a XV. őszi tárlaton

Szabó Endre: Igazolt reménységek
Tiszatáj 1968. XII. 1113.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

1969 SEP 5

Oláh Éva

kezett nr.

1021

Dante-ösztöndíj

Oláh Éva, a szolnoki művésztelep tehetséges fiatal szobrászművésze Dante-portréjával elnyerte a nemzetközi Dante Társaság szobrászati ösztöndíját, amelyet a nagy olasz mesterrel foglalkozó művészek részére alapítottak. A fiatal művész másfél évet tölt majd az olasz városokban.

MDK

Oláh Éva, Szolnok

Chiovini Ferenc portréja, terr.

Téli tárlat, Szolnok, 1967. dec.
Damjanich Muz.

73° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
1021 **20129 MILANO**

Telefono 723.333 - Casella Postale 3549
Telegr.: Ecostampa - Milano - C/C/Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

IL PUNGOLO VERDE
86100 CAMPOBASSO
VIA DE PRETIS 18
DIR. RESP. GUIDO MASSARELLI

Eva Olah GEN. 1974

La giovane artista ungherese

EVA OLAH

all' Internazionale di Varese

« Nudo » (a sinistra)
Lo studio e Olah
Ragazza con pelliccia

Quando EVA OLAH parla, la sua voce, seguendo l'onda dei pensieri, si altera, si accende, produce acutisticamente quanto la sua mano forte e femminile riesca ad ottenere plasticamente.

Eva Olah non si accontenta di creare delle opere d'arte che toccano e che affascinano l'osservatore, ma sente impellente il bisogno di esternare tutto quel meraviglioso discorso di forme, di luci e di ombre che con gli anni di studio e la snervante ricerca, ha maturato nel suo intimo.

Un discorso assolutamente importante che non solo tocca la plasticità dell'insieme, ma violenta la luce, entra prepotentemente nell' esplorazione della fisica ottica, riproduce l'ombra.

Un esempio magistrale ci è dato da, Eva Olah, nella sua « testina », dove la forma non si accontenta del vigoroso modellato, ma addirittura riproduce, per contrasto la sagomatura dell'ombra.

Le strutture laterali, non bloccano la cinetica della creazione, ma rafforzano il discorso, dando vita ad un susseguirsi di variazioni di luce, mutevoli quando l'ecosistema circostante.

Indubbiamente questo autentico Maestro della scultura che è Eva Olah, non ci lascia alternative, in quanto non ci presenta delle frammentarietà lessiche, ma degli impianti che nascono da determinazioni ben definite.

Per esempio osservando alcune fra le più significative opere, come « donna che si spoglia », o « nudo con pelliccia », possiamo renderci conto del sentimento che la Olah riesce a trasportare nelle sue sculture.

Il vero, il modello, si trasforma, si permea di poesia, di vitalità che oserei dire interiore.

L'azione non rimane quindi bloccata nella sua esecuzione, ma pare continuare il suo ciclo. La ragazza sotto i nostri occhi si sfila l'abito; l'altra giovane donna allunga il passo per riprendere il suo mantello.

Queste sensazioni ovviamente nascono in quanto, la Olah con profonda sensibilità, evidenzia nel corpo, quelle particolarità che danno la illusione del movimento, con un modellato morbido, che crea forti luminosità, ma anche rimarchevoli ombre.

È quindi il suo, un discorso senza discontinuità, teso nella ricerca spasmodica in una nuova dimensione nella scultura, che va oltre la terza dimensione, ed entra nettamente nello studio di un « linguaggio del corpo ».

Eva Olah, ha intrapreso nella scultura una strada difficile, in quanto non si accontenta dell'acquisto, ma vuole dimostrare, che al di là della facile sperimentazione, degli artigiani che si arrampicano sui vetri per atteggiarsi ad artisti, dei facilitoni che si accontentano di modellati fatti tanto per produrre qualcosa, vi sono degli Artisti, dei Maestri che fanno della scultura una ragione di vita, una creazione destinata a lasciare una traccia ben precisa nel travagliato periodo delle arti di questo secondo novecento.

Eva Olah è decisa in questo. Eva Olah uno scultore: una giovane donna.

Giuseppe Ambrosini

EVA OLAH è nata a Szolnok (Ungheria) il 30 gennaio 1945.

Ha studiato al Liceo Artistico e all'Accademia di Belle Arti di Budapest conseguendovi il il Diploma di Laurea.

Ha partecipato attivamente alla vita artistica del suo paese.

Più tardi per esami, viene ammessa ad un corso di perfezionamento di scultura presso l'Accademia di Belle Arti di Vienna.

Nel 69 vince una borsa di Studio della « Dante Alighieri » a Roma.

Ha insegnato al Liceo Artistico di Bari e nel Liceo Artistico Statale di Varese. Nel contempo ha tenuto personali e ha vinto a Turi il conrso per la realizzazione di due bassorilievi monumentali per la città.

Attualmente e titoiare della Cattedra di Plastica del Liceo Artistico Statale di Brera a Milano. Vive e lavora a Milano in via Amedei 3.

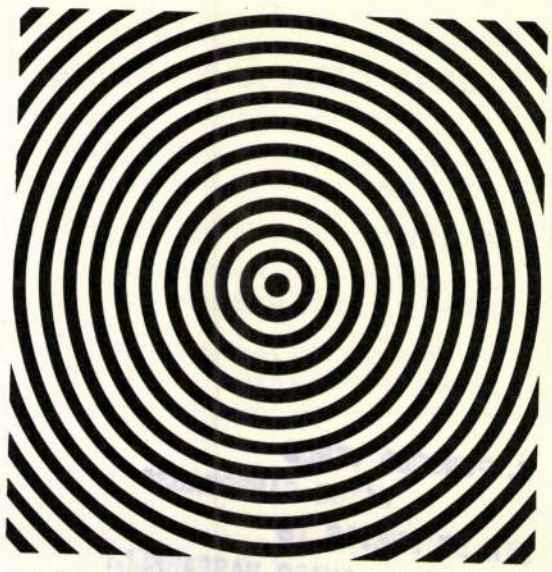

Olivetti portatili
A chi vuole una bella macchina per scrivere portatile diciamo: scegliete una Olivetti. Sceglierete una macchina collaudata dal successo in ogni mercato del mondo, una macchina che durerà molti anni. Macchine per scrivere portatili manuali o elettriche: potete scegliere fra modelli diversi a prezzi diversi. Sceglierete comunque una Olivetti.

olivetti

o Franceschetti

Un'allegoria figurale, che si fa forte di concetti floreali per rappresentare un volto e una figura di donna: un accostamento felice, direi, in questo delicato abbinamento fiore-donna, esso dimostra una squisita sensibilità di poeta che vede nell'eterno miracolo della terra quest'evolversi perenne di fiori che rivestono del loro colore una figura femminile, per osannare nel cuore dell'uomo un'ideale di bellezza.

Nel suo pennello Egli cerca quel filo conduttore che lega l'uomo alla natura e questo lo ritrova nei fiori, in queste meravigliose creature vegetali che hanno nella loro bellezza aggressiva e dolce, nella varietà dei colori, la bellezza, e le volubilità della donna.

Nella vaghezza dei fiori Egli vede rivivere il simbolo eterno della grazia muliebre, che non può avere dei contorni definiti poichè la donna ideale non può avere consistenza fisica.

È un pò ritessere con i fili del colore nel logos della terra quell'incontro del mitico Adamo con la sua Eva in quel magico Eden: è un riscoprire nell'orgasmo del colore quel sentiero lontano, nell'eco della sua fantasia, per cogliere quel primo stupore di una felicità fiorita dalle mani della Creazione e ristabilire quei primi contatti della suo coscienza atemporale sui gradini del mondo.

Come Gauguin ascolta l'impeto delle emo-

riempie i cieli della sua anima per verticalizzare il suo vitalismo cromatico in un'apoteosi floreale.

I suoi oli sono arabeschi di colori che si intrecciano, s'incontrano, a colmare spazi vuoti, s'amalgano in una stupenda sinapsi di venature cromatiche che mettono in risalto come in un sogno filtrato attraverso il diaframma di nuvole un volto assorto di donna.

In Franceschetti tutto è vago, indefinibile, impalpabile, quasi un sogno sospeso nel cosmo delle sue emozioni: il suo figurativismo ereditato da un sogno liberty si risolve in un concettualismo sintetico di un simbolismo assolutamente moderno.

Al Nostro basta un fiore, un fiocco di neve, una nuvola per ricomporre nel suo sogno di colore una figura di donna: essa rappresenta nell'eloquenza del suo pennello l'assoluta protagonista e insieme antagonista, nella sua sfocata ma viva presenza, nella sua essenzialità immanentistica.

Una Pittura che accoppia alla prepotente vitalità cromatica, una straordinaria forza lirica, che erompe in note di colore, come mazzi di fiori profusi con intelligente dovizia sui sentieri dell'uomo ad osannare una eterna estate.

Gianna Pagani Paolino

PIERO FRANCESCHETTI nato a Polesine, vive a Vicenza in Via del Quartiere, 5. Ha al suo attivo molte Collettive e una quindicina di Personali Quotazione - Oli 40 per 50 L. 100.000 — 60 per 80 L. 300.000 - 50 per 70 L. 250.000.

MARGOT BADIALI-TOMASI «Pittrice essenziale dello spirito»

L'Arte raggiunge il massimo degli effetti (comunque essa sia esplicata) quando l'Artefice vi abbia aggiunto il « tocco » inconfondibile del proprio animo.

Le figure devono palpitare (anche sulla tela), le forme devono muoversi nello spazio, le cose devono rievocare memorie e tempi cari allo spirito per incentivare un'azione più tangibile e preziosa.

Un cielo rosso o scuro, un tronco d'albero, un muricciolo o un filo d'erba, possono dirci tante cose e raccontarci l'emozione di un Artista.

Questa pittrice è nata in « Equador » a Guayaquil vive in Italia a Treviso ed ha seguito studi Universitari a Trieste, nella facoltà di Fisica nucleare.

Ecco, il suo cuore, che pur ama la nuova Patria e che ne comprende i valori storici e artistici, secolari, far suscitare dal suo interiore, portandolo al cervello e quindi alla mano, tutta la nostalgia per la Madre Terra lontana.

« grandi » cose ma le pic-

e faranno ancora parlare in Italia e all'Estero.

Ben auguriamo, con tutto il cuore un lungo cammino e vittoriose tappe che portino a traguardi sempre più lusinghieri.

Nino Scalisi

Pieno successo ad Amantea del Premio Pittura e Poesia

Il Centro Artistico Popolare Amanteano ha organizzato, con il contributo di Enti e del Comune, il Premio di pittura « Turrà » e il Nepetia di poesia.

Una manifestazione seria e ben condotta, dalla vigile cura dei componenti il Circolo e dal Prof. Francesco Besaldo.

Sono state ammesse 98 opere e tra queste di alcuni artisti ormai noti:
Willy Kruse, Tonino Mazza, Michele Sconza, Nicola Ciufici e altri di buona tecnica: Borrello Giuseppe, Varuso Pietro, Cassano Fulvio, Caruso Pino, Marchesi Alberto, Lucchetti Giulio, Greco Giuseppe, Gagliardi Giuseppe Daniele Antonio e Cuccaro Lillina, nonché Miraglia Achille, Pagano Francesco, Raffaele Wen Westerhout, Odoguardi Antonio.

Sono stai premiati Tonino Mazza di Iseo, Trofeo Turrà, il secondo a Michele Sconza Testa di Amantea e terzo Francesco Furgiuele.

Hanno avuto inoltre altri premi di rappresentanza, acquisto, coppe e medaglie, artisti che hanno presentato lavori di ottima fattura, di cui riportiamo il nome:
Antonio Iaria, Frank Palermo, Giuseppe Gagliardi, Francesco Pagano, Salvatore Sciandra Toni Custureri, Suora Gilda, Willi Kruse, Antonio Odoguardi, Alfredo Borello, Attilio Pedatella, Reda Orfeo, Giuseppe Greco, Ciufici Nicola, Claudio Rizzuti, Pino Carusc, Guido Nuccio, Fulvio Cassano, Aldo Caselli, Antonio Daniele, Grimaldi Ada Cameriere, Santo Conti Conforti Eugenio, Trapasso Vincenzo, Mario Cipolla, Rino Parisi, Pupa Francesco, Giuseppe Cusimano, Maria Nani, Coluccio Antonio, Sergenti Marcello, Pascali Fiore, Aloe Mario, Veltri Mario, Messina Antonio.

Oláh Éva szobrász

Portrékkal szerepel a XV. Őszi Tarlaton Vásárhelyen

Szabó Endre: Igazolt reménységek

Tiszatáj 1968 XII. v. 1111 old.

Oláh Éva
nohán

M.D.V

„Tornyai" (repro)

A belső címlapon
Műrészet, 1969. április

M. Dy

Oláh Éva
szobrász

Tornyai emlékérme és Galyasi
portréja a Tornyai János Múze-
um tulajdonában van.

Egri Mária: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

Oláh Éva
festőművész

M.D.K.

Munkái szerepeltek a Dolgozó
Emberek Között kiállításon.
Készített egy reliefet a Vésárhelyi
Bethlen gimnázium számára.

Egri Mária: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon.
Művészet, 1968. augusztus - 41 lap.

MDK

Oláh Éva
szobrász

Részt vett a Vásárhelyi Őszi
Tárlatokon, az 1964-es Szol-
noki Téli Tárlaton – ahol Chiovini
Ferenc portréját állította ki.

Egri Mária: Oláh Éva kamaraszobrászkiállítása Szolnokon.
Művészet 1968. augusztus – 41 lap.

MDF

Oláh Éva
szobrász

Egy évet végzett a Művész Mester-
képzőn, amelyről jelen kiállítása
után bocsátottak el jeles eredmény-
nyel.

Egri Mária: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon.
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

M.D.K.

Oláh Éva
szobrász

Fenyes Adolf portréja a
szolnoki Damjanich Mu-
zeum tulajdonát képezi.

Egyéb adat: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon.
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

M.D.K

Oláh Éva
festőművész

Portréval is szerepel a tárlaton „Galyasi Miklós", „Soma" és Chiovini Ferenc festőművészről mintázott munkája szerepelnek.

Egri Hírlap: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon, Művészet, 1968. augusztus – 4 l lap.

MDK

Oláh Éva

neve az előszóban említve

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Muz.
1967. okt.

MDK

Oláh Éva

G.M. portréja, terr.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.
1967. okt.

MDK

Oláh Éva

Sz.M. portréja, terr.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Mus. 1968. jan.

MDK

Oláh Éva
szobrai

A drapéria elhelyezésének
lehetőségét mutatja be a
"Bánat" című szobra, amelyet
a kiállításon szerepel.

Egri Mária: Oláh Éva kamarakiállítása Szolnokon
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

M.D.K.

Oláh Éva
nyírász

Kiállításán bemutatta a „Kendős nő" cemiű terrakottá-ját és a „Kavicsos ülő" kisplasztikáját.

Egri Mária: Oláh Éva hamarahi állítása Szolnokon
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

M.D.

Oláh Éva
szobrász

Galyasi Miklós } repro.
Banat

Egri Mária: Oláh Éva kamarahiállítása Szobrokon.
Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

M.D.K.

Oláh Éva
nohász

„Költeszet" cimű nohát a
„budai Vár Tóth Árpád sí-
tányán helyezik el.

Egri Mária: Oláh Éva kiamarahiállítása Szolnokon.
Művészet, 1968. augusztus — 41 lap.

Oláh Éva
szobrász

M.D.K.

Első kiállitásán bemutatta plakett jut, reli efjait, kisplaszti-kait és nagyméretű figuráit.

Egri Mária: Oláh Éva kamarakiállitása Szolnokon
Művészet, 1968. augusztus — 41 lap.

M.D.K.

Oláh Éva
szobrász

Középiskolát a Képzőművészeti
Gimnáziumban végezte, ahol
Somogyi József művész tanára
mellett kilőtött a mintázásnál.

Egyi Mária: Oláh Éva kamarahiálhtása Szolnokon
Művészet, 1968. augusztus - 41 lap.

M.D.K.

Oláh Éva
szobrász

Szegeden szülelett első impulzu-
sait a Szolnoki Művésztelep festő-
művészetől Chiovini Ferenctől kapta.

Egri Mária: Oláh Éva kamarahicelhtása Szolnokon
Művészet, 1968. Augusztus - 41 lap.

M.D.

Vlák Éva
festőművész

1961-ben kezdte meg tanulmányait a képzőművészeti Főiskolán, ahol Szabó Iván mesteriskolájában szerez diplomát.

Egri Mária: Vlák Éva kamaraki állítása Szolnokon. Művészet, 1968. augusztus – 41 lap.

Oláh Éva
nohrán

M.D.Y

Portréit mutatta be a
tárlaton.

Pogány Ö. Gábor Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május – 33 lap.

MDK

Oláh Éva

Kritika

Müvészet 1968 máj.pé38.

M.D.K.

Oláh Éva

Lisztes István és Rátonyi József ifju szobrászmüvészek készitették Mesterházi Lajos "Férfikor" c. darabjához a szobrokat.
A lap bemutatja a szobrokat, de külön nem jelöli alkotójukat.
Fényképfelvételek.

Fejes László: "Szobrok a szinpadon" c. fotói.
Film Szinház Muszika, Bp. 1967. dec. 29.
XI. évf. 52. sz. 8-9. lap

M.D.K.

Oláh Éva

A Szolnoki Szinházban bemutatott "Dulszka asszony erkölcse" c. szindarab kosztümjeit tervezte, illetve kivitelezte Kugler Karola és Hell Árpád közreműködésével.

Both Béla: Dulszka asszony erkölcse c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. márc. 16. IX. évf.
11. sz. 16. l.

Oláh Éva

Sz. M. portréja
terrakotta 30 cm

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Oláh Éva

Sz. M. portréja terrakotta, 30 cm

Dolgozó emberek között kiáll.
Ernst múzeum 1968. jún.

Oláh Éva
nobrász

Oláh Éva Olaszországba
herült nobrászhint

Kő Pál: Mire tanitott Somogyi.
Művészet, 1975. április - 7.oldal

Oláh Éva
szobrai

Az 1959-60-as tanévben a
képzőművészeti gimnázium
tanulója volt.

Kő Pál: Mire tanított Somogyi.
Művészet, 1975. április - 7. oldal

Oláh Éva

szobrászmüvész kiállitása, Szolnok. - Ism: Egri Mária, Müvészet, 1968.8.sz.41-42.l. - R.G. Magyar Hirlap, 1968.júl.3.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

1980.V.30. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Most Reggeli párbeszédünk következik egy olyan alkotó közösség egyik tagjával, amely közösség nemcsak munkájával, hanem megalakulásával is követendő példát mutat az iparművészet és a gyári tervezés együttműködésében. Az idén árpilisban kapott Nivó-dijat a Lenfonó és Szövőipari Vállalat lakástextil kollekciója. Alkotói, Oláh Enikő iparművész, Schwartz Jenőné technológus, és Tóth Ilona textilmérnök. Pfeifer Julia Tóth Ilonát kereste fel.

- Van egy olyan szólásmondás, hogy az ember a barátait megválogathatja, de a kollégáit nem.

- A munkatársakat is meg lehet válogatni, mert előbb-utóbb a munkakapcsolat révén egymáshoz illő emberek verődnek össze.

Ez természetesen pályázatokra, kiállitásokra pedig még szorosabban összetársulunk. Az alapanyagokat elsősorban én tervezem, a mintát, minták tervezését iparmüvész végzi, az egyik kolléganő Schwarz Jenőné a tapéta szinösszeállitásával, az abroszok kivitelezésével foglalkozott. Azzal az elgondolással, hogy ha ezek egy szobába kerülnek, harmónikusan illeszkedhessenek és akkor megállapitottuk, hogy itt még egy kis foghij van, itt még hiányzik, akkor ahhoz terveztünk még egy abroszt, még egy sötétitő függönyt. Vagy például hiányoztak a kontraszosabb szinü tapéták, akkor még azzal kiegészitettük. Körülbelül igy alakult ki.

- Kinek az izlése érvényesül egy-egy ilyen együttes összeállitásában?

- Azt hiszem minden csapatmunkában annak, akinek legnagyobb hatása van a csoportra vagy azért, mert egyéniségénél fogva vezető, vagy azért, mert vezető beosztásánál fogva.

/nem érthető, amit a riportalaany mond/.

- Mit szeret dolgozni jobban, egyedül vagy a kollektivában?

- Ha egy feladatot vagy egy programot kell kidlgozni, azt jobb szeretem egyedül, amikor az ötlet megérlelődik. Későbbiekben, amikor már az ötlet megvalósitása feladat, akkor pedig egyértelmü, hogy kollektivában. Ugyanis van egy ilyen ötlet gerjesztő szerepe mindenféle együttes munkának. A másik munkatársnak eszébe jutnak olyan dolgok, amire nem figyeltem vagy a buktatókra fölhivja a figyelmet. Teljesen kézenfekvő, hogy manapság, amikor egy-egy szakterület nagyon eltávolodik egymástól, senki sem lehet még a saját szakterületén sem mindenttudó és minél összetettebb a feladat, annál inkább szükség van kollektiv munkára.

- Tóth Ilona textilmérnökkel beszélgetett Pfeifer Julia.

Oláh Dávid

Oláh Dávid rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 24.
XX. évf. 4. sz. 12. lap.

Képzőművészet

VADAS JÓZSEF:

Művészet a szemétlapáton

Először a szecesszió tette szemétlapátra a művészetet. Pontosabban: művészetet tett a szemétlapátra is, amikor karcsú és elegáns

ról... alig lehet szó" — mondja Szmrecsényi.

Szerencsére Radisics Jenő, az Iparművészeti Múzeum akkori

ANI OLVASMÁNYOK

e György (szerk.): A jel tudománya.
ránvi Özséb: Jel, jelentés, információ.
Vilmos—Szépe György—Szerdahelyi Ist-
ég. (Akadémiai, 234 old.)

három állomását. Első állomás: a nemzetközi eredmények felmérése, kritikus feldolgozása. *A jel tudománya* című antológia áldozatosan és átgondoltan szerkesztett tanulmánygyűjtemény. Kitűnőségét két ténynek köszönheti: egyrészt annak, hogy a jeltan klasszikusaitól egészen napjainkig ível, másrészt pedig annak, hogy keleteurópai jeltudósokat is érdemük szerint szerepeltet, ami ritka nyugati gyűjteményről mondható el. A jeltani körvonalakat, igaz, elmosódni érezzük elsősorban a

mit *jelent*, az nem kis részt a közlő szándékaival magyarázható. E szándékok kihámozhatók mondjuk interjúkkal, de általában, teoretikusan korántsem megoldott ez a kérdés.

★

A *Jel és Közösség* című tanulmánygyűjtemény már teljes egészében hazai kutatásokról ad számot. A jeltan végleges hazai meghonosodásának jele — s mindjárt komoly eredményeket felvonultató sokat ígérő terméke. A kötet legérdekesebb frása mindjárt az első: Gunda Béla a magyar pásztorélet jelzéseit elemzi benne. A munka és a mindennapi élet valamennyi helyzete kitermelte a maga szót-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Vladár Dávid

1976 JAN 24

1021

Dávid rajza

I OLVASMÁNYOK

Olá

Oláh Emil

MDK

mint mérnökbiztos-geodéta

közreműködött az 1919 jun 23-ról kelt határozat meghozatalában, mely szerint Esztergom város családi házhelyeket oszt ki.

55-56.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ/szerk/: A Tanácsköztársaság napjai Esztergomban. Bp. 1960.

Oláh Erikó

Ruha anyagokat tervezett
70-100%-os gyapjútartal-
mú szövetből Oláh Erikó".

Soltész Nagy Anna: Varga divatból.
Nők Lapja, 1978. február 25 - 18. lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ VÁLLALAT
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 347-748, 340-726

Oláh Éva Arré szobrászművésznő

MAGYAR HÍREK

1933 OKT 1

ADOMÁNYOZÁS

1021

A Milánóban élő Oláh Éva Arré szobrászművésznő a Magyarok Világszövetségének ajándékozta a *Tisztelet a szülőföldnek* kiállításon résztvett egyik szobrát. A tárlat argentínai résztvevője, Székely Mária Szülőföld című alkotását adományozta a Magyarok Világszövetségének. Az adományokat dr. Gosztonyi János, az MVSZ főtitkára levélben köszönte meg.

Oláh Éva szobra

jelenlegi feladatai az anyanyelv,
sa, ismertetése érdekében.
szervezet képviselője vett részt
anciaország, Norvégia, Hollandia,
tria, Kanada, Anglia és Uruguay;
osából. Az ülésen jelen volt
ügyminiszter-helyettes.
tizennyolc hozzászólás volt
iangzott el. Zádor György,
lyező Magyar Egylet elnöke
a Világszövetségnek
ész Ady-ihletésű alkotását.
galmazott református püspök,
lnöke zárszavával fejeződött be.

EGYESÜLETEK

Oláh Emilő, iparművész

L: Kádár Anna

— Kiállítások és .... 4.

Népszabadság Bp. 1980 ápr. 2.

Oláh Enikő, iparművész

L. Domanovszky E.

Torday Aliz: Iparművészet a Vigadóban 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980. máj. 10

Oláh Enikő, textilművész

L: Pauli Anna

Torday Aliz: Textil a lakásban 2.

Esti Hirlap Bp. 1979 aug. 30.

Kéreg, applikáció, selyem, vászon, 150 × 70 cm, 1987

KIÁLLÍTÁS

A romlékonyság tes

Oláh Ferenc

1972

1972. augusztus 9. Televizió 17,55 /11/ KGyné

Kompozició '72

- A budai és pesti kéményseprők cégkönyve 1828-ban készült. A külső bőrtokot Oláh Ferenc mester készitette, gazdagon diszitve préselt munkákkal. A piros szinüre lakkozott bádogtok előlapján I. Ferenc császár arcképe látható. Maga a cég-könyv piros-szinü bőrbe kötött, s a könyvtábla elő és hátlapja, valamint belső lapjai is gazdagon aranyozott.

A mütárgyat a Magyar Nemzeti Múzeum augusztus hó folyamán kiállitáson mutatja be.

Oláh Farkas András, ötvös.

l. Farkas András.

OLÁH Ferenc rajzai

Sümegi írások 3. 1991

szobor emlékeztessen bennünket. Padányi Bíró Márton szobrát a Városvédő és -szépítő Egyesület nevében Sümeg közönségének ezennel átadom."

7. A SZENT LÁSZLÓ SZOBOR ÁTADÁSA

Bíró Márton szobrának leleplezése után a Népkertbe vonult az ünneplő sereg, ahol már több százan gyülekeztek a jubileumi ünnepségek befejező aktusára. A püspöki palota előtti téren felállított szobor avatására érkezőket az aichtal-i és a sümegi fúvószenekarok, valamint az egyházi kórus fogadta. Felhangzott a Himnusz, majd az egyházi dalok ütemei után Korsós László ezredes, a Hadtörténeti Múzeum megbízott igazgatója a Magyar Honvédség képviseletében átadta a városnak Oláh Ferenc szobrászművész 1936-ban, az egykori Ludovika Akadémia számára készített alkotását, Szent László szobrát. Szőllősi Mihály apátkanonok úr áldása, az egyházi kórus Szent László-himnusza, valamint Borbély Attila előadásában elhangzott Toldi estéjének részlete tették ünnepélyessé ezt a momentumot.

A Hadtörténeti Múzeum és Sümeg városa között létrejött példás együttműködés híven tükrözi az új szemléletváltozás-adta lehetőségek kiaknázását. 1990 tavaszán, az első kérő szóra, a múzeum Zarnoczki Attila fegyvertörténész személyében szakembert küldött a várat „újjávarázsoló" Papp Imre segítésére. Mi több, az időközben kiállítási helyiséggé átalakított Öregtoronyban saját állományukból egy középkori fegyverkiállítás bemutatására is vállalkoztak. A Szent László, valamint ugyancsak ekkor a vár feljáratához helyezett Szent György szobor adományozása ennek az önzetlen segítségnek a példája.

SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR 1918

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1968 MÁJ 5.

Oláh Éva 1021

1968. május 5. SZOLNOK

Fiatal szobrászművész bemutatkozása a Szigligeti Színházban

Immár hagyománnyá vált városunkban, hogy a Szigligeti Színház közönségét az előcsarnokban képzőművészeti kiállítás fogadja. Május 5-én dr. Végvári Lajos művészettörténész, Oláh Éva fiatal szobrászművész tárlatát nyitja meg, akinek ez a szülővárosában rendezett kamarakiállítás első önálló bemutatkozása.

Oláh Évát sokan ismerik Szolnokon, hiszen itt született, itt töltötte gyerekkorát, s Chiovini Ferenc festőművész vezetésével indult el a művészi pályán. Sikeres felvételi vizsga után felveszik a budapesti képzőművészeti gimnáziumba, ahol Somogyi József szobrászművész mellett egy életre eljegyzi magát a mintázással. 1961-ben kezdi meg tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, Szabó Iván mester osztályán. Jelenleg a Művész Mesterképző Tagozat növendéke.

Költészet

Diplomamunkáját, amelylyel felvételt nyert a mesterképzőre, bemutatja a tárlaton. A 170 centiméteres szobor elvi színhelye a budai vár Tóth Árpád sétánya. Az érzékeny vonalú, nemes tartású leányalak maradéktalanul szimbolizálja a költészetet. Ez a munka szintézise a fiatal szobrász művészi erősségeinek. Erőteljes, határozott formakészsége, amely kisplasztikáinál és portréinál egyaránt jelentkezik, lírai törékenységgel párosul. Annak ellenére, hogy megelégszik a számára lényegtelen részletek jelzésszerű jelenlétével, plasztikája izgalmasan érzékletes. A szolnoki Téli Tárlaton már láthattunk tőle két alkotást, egy kisméretű samott figurát és Chiovini Ferenc portréját. Utóbbi jelen kiállításán is szerepel. — Két ízben vett részt a vásárhelyi Őszi Tárlaton, s 1967 őszén leplezték le ugyanott a Bethlen gimnázium számára készített reliefjét.

A hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeum, s a tanácsi szervek nagyszerű érzékkel használják ki a Majolikagyár adta lehetőségeket, s patronálják a Képzőművészeti Főiskola vásárhelyi nyári művésztelepét. Néhány műteremmé és diákszállássá alakított tanterem a Bethlen gimnáziumban, segítőkész művészetpártoló szellem fokozza az aktív művészeti életet Vásárhelyen. A Képzőművészeti Főiskola szobrászai Szabó Iván szobrászművész vezetésével nyaranta egy hónapot töltenek Vásárhelyen, ahol a Majolika gyártól agyagot kapnak, és a kész szobrok kiégetésének lehetőségét. A nyári gyakorlatok végén a Tornyai Múzeum kiállítást rendez munkáikból, s biztosítja, hogy az országos jelentőségű Őszi Tárlatokra főiskolások is beküldhessék munkáikat. Ez a lehetőség Vásárhely tárlatain minden esztendőben új, tehetséges fiatalok jelentkezését és bemutatkozását teszi lehetővé.

A két legutóbbi Vásárhelyi Őszi Tárlaton tűnt fel Oláh Éva plasztikáival. — Ígéretes művészi egyénisége néhány munkájában már kiérlelt szobrászi erőt mutat.

Kamarakiállításával szülővárosának akar bemutatkozni. Megmutatni, hogy Chiovini Ferenc alkotókörében rajzolt első vonások óta mivé fejlődött. Örömmel dolgozna itthon. Elvégezte a főiskolát, s tehetségéről ez a kiállítás egyértelműen tanúskodik. S ha Szolnok városa biztosítani tudja hazatérését, — gazdagabbak leszünk egy fiatal, tehetséges szobrászművésszel.

Egri Mária

Kazah régészek hipotézise

A kazah régészek hipotézise szerint a Szir-Darja (Közép-Ázsia) középfolyásánál lévő dombok ősi oázist rejtenek magukban, ahol valaha Al-Farabi, a nagy tudós élt (870—950).

A munkálatok során kitűnt, hogy Kazahsztán területén ez a legrégibb, mesterségesen öntözött oázis körülbelül 25 ezer hektárnyi területet foglalt el. A kutatók csupán a Szir-Darja jobb partján 50 település romjait jelölték meg a térképen. Közülük néhány település az időszámításunk első századaiban keletkezett. Ugyanitt mai mértékkel mérve is hatalmas öntözőrendszerek nyomaira bukkantak.

A tudósok remélik, hogy az ásatások lehetővé teszik a legendás hírű otravai könyvtár nyomainak felfedezését. A hagyományok szerint Otravában ritka kéziratgyűjteményt őriztek, amely 1218-ban pusztult el, amikor Dzsingisz kán csapatai tönkretették az oázist.

A háború utáni években Kazahsztán déli részén 1000 kilométeres sávban 100 ősi település romjait fedezték fel. Ezeken a településeken a tizedik-tizenharmadik század között virágzott a legjobban az élet.

DOBOS HAJNAL:

REGE

Szemérmes fátyol — sarki fény
Hegyek sugára fonta, szőtte
patak-hajába pártadisznek

Naptűzben-olvadt, földdel ötvözött
fűszál-zöldarany bilincsel
jegyeséül kérte a bére

Völgy-leánya, erdőbúvó, lombruhás
Szarvas-kiáltó hívó szóra
visszhangos csúcsnak indul —

Süvölt a kánya-szél
Letépi — testén nincs levél
Szemérmes fátyol: sarki fény —
ruhája, éke ennyi.

Völgy leánya — szikla-mátka
porhó-tűzben, jég-csúszáson,
ágcsörgető áradatban
meg ne fordulj, érj oda!

Lészel áldás, lészel asszony,
lészel a dús ég-mezőkön
vándor-Napnak pásztora.

elmúlt az az idő, amikor valakit leváltottak volna, mert Nyugatra levelezett. Ejnye de kényelmetlenül nyögdicsél. Biztosan fél, hogy a titkárnője belehallgat a beszélgetésbe. Ja úgy, megbeszélés van magánál. Akkor majd máskor beszé-

— Bársony ruhaszalon? Irén asszonyt kérem. Itt a neandervölgyi asszonytárs beszél. Egyenesen Csikágóból. Hát csak átrepültem. Nem olyan nagy ügy ez oda-át. Drágám, az amerikaiaknak az Atlanti óceán egy kis tócsa. Dollárban nem olyan sok. A modelljeid? Egyszerűen nem volt hová felöltöznöm. Bélának ren-időnként divatbemu-

ták vissza, mit beszéltél rólam. Volt, aki megírta. „Az a szegény fiú Pest legnagyobb káját vitte magával Amerikába". Egy szó sem igaz belőle? Látod, milyen rosszindulatúak az emberek. Csikágóban senki sem turkál bele a másik magánéletébe. Nem, nem sírok... Perzse, hogy nem haragszom. A jövő héten, ha egy kis időm akad, beugrom a

mint rendkívüli jelenséget *szenttéavatják*, — tehát a darabot csak néhány száz évvel Jeanne d'Arc halála után lehet befejezni. Maga a gondolat tetszett a közönségnek, csak viccelődő hangjával nem tudtak megbékülni s így a gyönyörű darab epilógját akárhányszor elhagyják a színpadon.

Az ilyen kitételeket leszámítva, a történelmi drámák befejezése kész adottság, vastörvény s a kérdés mindössze abban csúcsosodik ki, mennyire tudja érdekessé tenni az író azt, amin úgysem lehet változtatni.

De a nem-történelmi színdarab az író kitalálása, saját elgondolása, amellyel szemben minden egyes esetben fölvetődik a kérdés, hogyan kell a darabot befejezni, hogyan kell utolsó felvonását fölépíteni, hogy a néző kielégített szívvel távozhassék a színházból?

A kérdés azért olyan fogas, mert a háromfelvonásos darabok szerkezeti beosztása szerint a nagy jelenetnek, tehát a döntő hatásnak a második felvonás zárópillanataiban kell bekövetkeznie. A francia színműírók, akiktől a többiek a mesterséget tanulták, több, mint száz éven keresztül (Scribe atyamester sikerei óta), a második felvonás csattanó jelenetére dolgoztak, abban a meggyőződésben, hogy a második végén úgyis eldől a darab sorsa, amelyen egy gyöngébb harmadik felvonás már nem változtat, föltéve, hogy — az öreg Dumas receptje szerint — az utolsó felvonást elég rövidre szabják.

Ez az értelmes, de túlságosan átlátszó szerkesztés valósággal elburjánzott az utolsó évtizedek nagyszabású operettjeiben és zenés vígjátékaiban, ahol Jancsi gróf vagy herceg harsogó finálé keretében szakít Panni színésznővel, táncosnővel vagy lovarnővel, hogy aztán, a rövid harmadik felvonás végén, akadálymentesen borulhassanak egymás kebelére. Minthogy az ilyen darabokban a két főszerelmes, sőt a két mellékszerelmes is kezdettől fogva egymásnak van szánva s a karzati nézőnek sem támadhatnak kételyei a házassági happy endinget illetőleg: ez a fölépítés már az operettekben sem válik be, komoly színművekben pedig lesujtóan kell hatnia.

A bajon kétfélekép lehet segíteni, föltéve, hogy a darab szövege, témája és egész berendezettsége megengedi s a kitünő francia mesterek már ezt is kitalálták. Vagy úgy szerkesztik meg a második felvonás végjelenetét, hogy minden csattanó és robbanó erejének megtartása mellett valami *fontosat* elhallgatnak, ami aztán megadja a harmadik felvonás elengedhetetlen *fordulatát*, vagy pedig a második végén pótjelenettel dolgoznak, fölfüggesztéssel s a feszültséget csak a harmadikban robbantják ki, vagy ha négy felvonás van, az utolsóban.

Sudermann egykor oly híres és sok ezerszer adott darabjának, az „Otthon"-nak nem megvetendő előnye volt, hogy apa és leány között a nagy jelenet az utolsó felvonás *végére esett*, úgy, hogy a néző a végső pillanatig izgult amiatt, hogy mi fog történni.

Gárdonyi Géza, aki nagyszerű író volt, de a színpadi mesterségben nem volt otthonos, „A bor"-t véletlenül úgy építette fel, hogy a vékony második felvonást elég hatásos jelenettel végezte, amely azonban nem lényeges tartalmát adja a darabnak, viszont a harmadik felvonást úgy felgazdagította s a megoldást annyira az utolsó pillanatra sűrítette, hogy a közönség a legmélyebb megindulással kelt föl a helyéről s a darab sikere osztatlan volt, míg „Annuská"-ban a gyönge és sovány harmadik felvonás alatt teljesen elhalványodott az első két felvonás üde bája.

Az utolsó felvonás problémája külföldön évtizedeken keresztül foglalkoztatta és izgatta a drámaírókat és dramaturgokat, akik között Dumas fils (akinek Francillonban szintén sikerült a nagy jelenetet, a csattanó fordulatot a darab legvégéig visszatartani), „Georges hercegnő" című darabjához írott előszavában arra tanítja a drámaírókat, hogy legelőször is a befejezést gondolják ki s amikor megvan a csattanó vég, a nagy záródrámai fordulat, szerkesszék meg a darabot, de *visszafelé*, az utolsó jelenetből indulva el az első felé, mert akkor biztos úton haladnak a siker felé.

Csakhogy ehhez a *visszafelé* való szerkesztéshez is az kell, hogy maga a megoldás kielégítő és érdekes legyen, megokolt és szükségszerű. Hogy ez alól a szabály alól szépszámú kivétel is akad, senkit se ejtsen tévedésbe. Vannak hatásos és sikeres színdarabok, amelyeknek az utolsó felvonása nem is felvonás, nem is befejezés, csak *epilógus*, és hogy az ilyen hozzátoldott és hozzáragasztott epilógusnak milyen sikere lehet, „Cyrano de Bergerac" ötödik felvonása bizonyítja. A darab érdemlegesen véget ér a negyedik felvonással, amit legjobban mutat az, hogy az ötödik csak *húsz* év mulva történik s ebben az ötödiknek nevezett epilógusban *Rostand* elköveti azt a merészséget, amelyet még sohasem bocsátottak meg színműírónak: egy nyomorult véletlennel öleti meg a hősét. „Cyrano úr kimúlt, mert egy hasáb fa a fejére hullt", — mondja el saját magáról a darab hőse. A közönség mint *epilógust* fogadja el ezt az utolsó felvonást, mint bánatos, költői elégiát a kolostor kertjében, ahol Roxane mint apáca üldögél a hulló falevelek között. És elfogadják a hasábfát, a véletlen halált, mert arra gondolnak, hogy a Cyrano, aki olyan „peches" volt egész életében, a halálához sem juthat el máskép, mint egy különös „pech", egy ádáz véletlen révén, amely talán inkább ádáz volt, mint véletlen, mert Cyrano igazmondásával annyi ellenséget szerzett magának, hogy az a gyilkos fahasáb sem hullt véletlenül a fejére az ablakból.

Egy időben az is divat volt, még pedig sikeres divat, hogy a darabokat nem kell megoldani, nem is szabad befejezni, hanem nyitva kell hagyni a helyzetet, kérdőjelet kell tenni a végére, mert az *életben* nincsenek végleges lezáródások, az élet megy tovább a maga útján s naturalista írók, mint Gerhart Hauptmann (A bundá-ban), Heyermans (A reményben) költői vagy gúnyos, hangulatos vagy epés kérdőjelet biggyesztettek a darab végére s volt idő, amikor a közönség lelkesült is az ilyesmiért. Ma már ismét változott világban élünk s a közönség a jó és érdekes harmadik vagy utolsó felvonást követeli meg a színműíróktól.

Színdarabnak utolsó felvonását illetőleg soha a világon zárójelenet és megoldás nem vert föl akkora port, mint Ibsen Nórája, ahol a darab végén Nóra otthagyja a férjét s kimegy a világba, hogy olyan asszonyt neveljen magából, aki hivatott és alkalmas lesz arra, hogy fölnevelje azután a saját gyermekét. William Archer, a pár évvel ezelőtt elhúnyt, nagy angol színikritikus meséli el egyik könyvében, hogy amikor Londonban, a Novelty Theatreben a legjobb angol színészekkel próbálták ezt a híres darabot, egy napon odajött hozzá Mr. Smith, az üzleti vállalkozó s lelkendezve mondta neki:

— Remek darab! Óriási üzlet!

Archer nagyot nézett, mert neki az angol publikumot illetőleg egy Ibsen-darabbal szemben igen nyugtalanító kételyei voltak. De ha Mr. Smithnek tetszik a darab, akkor csakugyan óriási lesz a siker.

Uj Idők 1934. aug. 8. 15. 14.

Don Carlos, Verdi dalműve az Operaházban. A királyné udvara. A szinpadot és jelmezeket ifjabb Oláh Gábor tervezte

Vajda M. Pál fényképe

Pár nap mulva azonban Mr. Smith kissé megnyúlt arccal és ijedten így szólt Archerhez.

— Tévedtem tegnapelőtt. Most hallom, hogy az a nagyszerű jelenet, mikor az asszony otthagyja az urát, nem az első felvonás végén van, — hanem a darab legvégén. Mi lesz ebből?

Mr. Smith úgy képzelte, hogy Nóra az első felvonás végén otthagyja az urát s a harmadik végén visszatér hozzá. A happy endingnek 2500 év óta vannak apostolai az európai színpadon. Ibsen nem így képzelte. Az ő főjelenete a szakítás volt s a darab az utolsó pillanatban ér véget. Így játszották a darabot sok ezerszer, tüneményes sikerrel ötven évig s még ezentúl is fogják játszani, — ha máskép nem: hangosfilmen.

Nirvána

— D. Sz. Merezskovszkij —

Mint a teremtés első napján,
A kék égbolt megint derült.
E földön kín nem is maradt tán,
Se bűn, mely a szívekben ült.
Szerelmet, hírt én nem kívánok:
Hajnalban hallgató mezőn
Lélekzem, mint füvek, virágok...
Nem akarom multam s jövőm
Latolni, egyre szőni-fonni.
Érzésem él csak, semmi más...
Mily boldogság — nem gondolkodni,
Nem vágyakozni — mily csodás!

Oroszból fordította: GYŐRI-JUHÁSZ JENŐ

Ella kisasszony

— Regény —

Irta: Bess Streeter Aldrich

Jogos fordítás

12. folytatás

XXVI.

Hopeot be kellett iratni a Midwestern Collegebe. Egyetemi hallgató lett abból a kisbabából, aki tegnap még úgy várta haza Ellát, hogy tömpe orrocskáját egészen odalapította az ablaküveghez.

Milyen észrevétlenül eliramlik az élet!

Hope „prepa“ lett: a tanítónőképző növendéke és a Minerva-olvasókör tagja.

Ellának rengeteg volt a dolga. Nemcsak az angol nyelvtant tanította ő az első éveseknek. Tanított ő társadalomtudományt, könyvelést, erkölcstant, illemtant, vallást, irodalmat — mindent. Az angol nyelvtan csak takarója volt annak a nagy érdeklődésnek, amellyel ő a diákok iránt viseltetett — olyan spanyolfal féle volt, amely mögé Ella elrejthette, hogy lelke mélyén ő nem tanár, hanem jóbarát.

De azért nem szabad azt gondolni, hogy elnéző, megalkuvó pedagógus volt. Tanulás dolgában nem ismert tréfát. Aki nem tanult meg mindent, amit kellett: abból nem lett másodéves.

Minden idejét, tudását a tanítványainak adta. Tanár volt otthon is. Minden diákja előtt nyitva állt a háza.

— Annyiféle alakban, annyiféle ruhában láttak már a diákjaim, — mondotta — hogy csodálatos, ha még van előttük tekintélyem. Láttak már krémmel bekent arccal, konyhakötényben, házipapucsban,

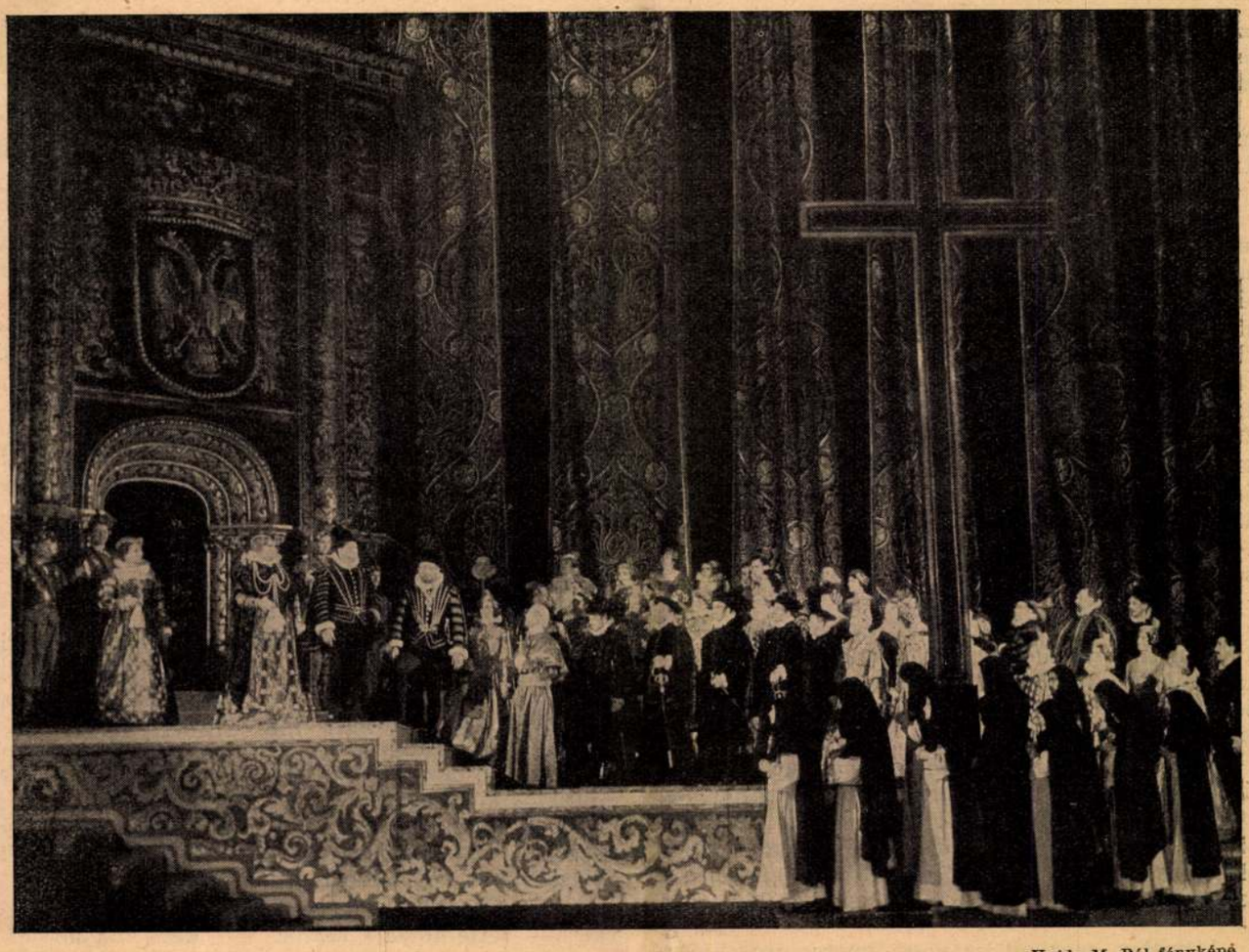

Vajda M. Pál fényképe

Don Carlos, Verdi dalműve az Operaházban. A második felvonás színpada. Tervezte: Ifjabb Oláh Gusztáv
A kapu előtt: Tutsek Piroska (Eboli hercegnő), Bodó Erzsébet (a királyné), Palló Imre (Posa marquis), Székely Mihály (II. Fülöp)

meg ondoláló-papirosokkal a hajamban. Ha fölkeres egy diákom, tudom, hogy van valami, bizalmas mondanivalója, amelyet a maga jószántából szeretne elmondani nekem. És tudom azt is, hogy ha elküldöm: elmegy a bátorsága, meggondolja magát és felülkerekedik benne az a meggyőződés, hogy mégis csak jobb lesz, ha nem beszél. Ezért nem váratom meg soha egyiküket sem.

Az egyetem évről-évre fejlődött: Watts rektor széles látókörű ember volt és tevékeny.

A Central Hallnak már „Old Central Hall" lett a neve. A vadszőlő szőnyeggé vastagodott a falain, az ablakai pedig a sűrű szövevényből úgy néztek ki a világba, mint csillogó szemek a bozontos szemöldök alól.

Chris már nem viselte a főportási méltóságot. A helyét egy épület-gondnok foglalta el, aki fiatalember volt és vizsgázott építőmester. Chris háttérbe szorult mellette.

A gondnok svéd származású volt. Chris keserű féltékenységében így nyilatkozott róla Ellának:

— Tedzik *dudni*, mi ety svéd? Ety olyan dán, akineg kiszedtég a fejibül az atyvelőt.

Hope 1904-ben fejezte be inaséveit. Szerénységében meg volt róla győződve, hogy nincs nála tökéletesebb elemi iskolai tanítónő.

Ellával gyakran elbeszélgettek a tanításról:

— Messze vagy még attól, kedvesem, hogy jó tanító légy — mondta Ella. — Sok elméletet kell előbb elfelejtened. Hidd el: a legragyogóbb elmélet is szürke az élet viruló zöld fája mellett. Ahogyan Cleveland elnök mondta: az életben helyzetekkel állunk szemben, nem elméletekkel. Az a jó tanító, aki felismeri és helyesen oldja meg az adódó helyzeteket.

— De kérlek, Ella néni! Mi történhet velem? Ugyanúgy fogok tanítani, ahogyan a mintaiskolában megszoktam.

— És mi lesz, ha olyan iskolába kerülsz, amelyben nincsenek olyan segédeszközök, mint a mintaiskolában?

— Miss Jones arra tanított, hogy a tanítónőnek meg kell követelnie, hogy az iskola felszerelése mintaszerű legyen!

— Követelheted, gyermekem, követelheted, amíg csak bele nem fáradsz, — nevetett Ella, — mégsem kapod meg. A tanítás eredménye egyébként egyáltalán nem a segédeszközöktől függ.

— Lehet. De ha az ember Jones kisasszony tanfolyamán szerezte az oklevelét: tartozik vele önmagának, hogy csak olyan tanítói állást vállaljon el, ahol a legmodernebb tanszerek állnak rendelkezésére.

Ella most már haragudott:

— Az emberiség nagy Tanítója: *„ujjával írt a porba"*. És Szokratész, a másik nagy tanító, aki „lehozta a filozófiát az égből a földre", Szokratész se rendelkezett huszadik századbeli segédeszközökkel. Ezt ne feledd el, Hope, soha.

Alapjában véve azonban Ella éppen olyan büszke volt Hopera, mint a pávamama lehet százszínű kis pávacsibéjére.

Amikor Hope egy délben azzal állított be, hogy kiosztották a vizsgálati színdarab szerepeit és ő lesz

az „Ahogy tetszik"-ben Rosalinda, a számkivetett herceg leánya: Ella örömsikoltással vette tudomásul leánykája kitüntetését.

Az avatási ünnep, amelyen Hope is az új diplomások között lesz: olyan boldog izgalommal töltötte el Ellát, amilyet nem érzett már huszonnégy éve — a saját avatása óta.

Az ünnepélyrendező bizottság csak utolsó pillanatban jött rá arra, hogy a nagy előadóterem, amelyben átalakítási munkálatok folytak, nem lehet készen idejére. Sebtiben intézkedtek, hogy egy óriási indiánsátort verjenek az egyetemi parkban. Abban tartották meg az előadást.

Rosalinda, Celia, Orlando és a bolondos Touchstone tehát olyan színpadon játszottak, amelyen a deszkákat a park dús füve helyettesítette, ahol a reflektor maga a Nap volt, a díszleteket pedig nagyrészt az oak-creekparti bozótokból és cserjékből lépték elő „ardeni rengetegnek".

Mégis, amikor Hope mély, zengő hangja lágyan és tisztán megcsendült, mondván:

— Fogadj el ó uram, hisz' a tiéd vagyok!

...akkor Ella szívéből könnycsepp fakadt. Megpróbálta titokban letörölni és ez sikerült is neki — már amennyire titokban lehet letörölni egy könnycseppet olyan valakinek, aki az első sorban ül és akire mindenki figyel.

Nem sokkal később Hope álláshoz jutott: Maple Citybe választották meg elemiiskolai tanítónőnek.

Ella azon kapta magát rajta, hogy nem tud szívből örülni kedvence örömének. Hope annyit jelent: a Remény. Az a ház, amelyből kiröppen a Remény — bizony, reménytelen egy ház lesz...

*

Júliusban meghalt az öreg Peters bíró. Váratlanul halt meg: hozzáillően, „hatásosan". A bíróság épülete előtt esett össze. Megbénult ujjai közül kihullt a sétapálcája, a panamakalapja pedig elgurult messzire.

Sam keservesen megsiratta.

— Nekem volt a legkülönb édesapám ezen a világon! — mondogatta a részvétlátogatóknak.

A temetés után való vasárnap virágot vitt a temetőbe. Feldíszítette az édesapja és édesanyja sírját, azután átbújt a tüskés drótkerítésen és megmaradt virágait letette arra a harmadik, idegen sírra, amelyet nemrégiben ástak a temető árkában.

Hosszú, hosszú ideig álldogált a sír mellett tanácstalanul.

— Nem tudtam magamat elhatározni... — mondta később Ellának. — Anyánk bizonyosan örülne, ha Chet ott pihenne a közelében. Apa azonban olyan büszke volt Chetre... úgy érzem, még most is büszke rá, odalent, a sírban... és attól félek, fájna neki, ha az emberek a nyelvükre vennék Chet esetét...

— Én, a maga helyében nem bolygatnám a holtak nyugalmát, Sam — mondta Ella. — Ha egyszer elnyugodtunk az Úrban, olyan mindegy, hol hajtottuk örök álomra fejünket!

*

Elmult a nyár. Hope elutazott. Az Adams-streeti ház üres lett, nagyon-nagyon üres.

Az egyetem megnyílt. Sok új diák iratkozott be, köztük Mina Gordon fia és Emily Teasdale két ikerlánykája is, — Ella régi iskolatársainak gyermekei.

— Ha még most sem veszem észre, hogy már túl vagyok az „emberélet útjának felén", — mondta magában Ella, — akkor nem tudom, mikor fogok ráeszmélni az igazságra.

Pedig még akkor is csak negyvennégy éves volt; de legalább tíz esztendővel látszott fiatalabbnak a koránál.

Schroeder tanár úr, Ella kisasszony régi osztálytársa ingerkedett is vele, ha néha összekerültek a parkban és nem volt a közelben kíváncsi, szemfüles diák.

— Fogadja hódolatomat, ifjú virágszál — mondta ilyenkor. — Szavamra: ma is szakasztott olyan, mint amikor még iskolába jártunk. Huszonöt évesnél egy nappal sem látszik többnek.

Amire Ella megjegyezte, hogy — ha ő most huszonötödik tavaszát éli — akkor nyilván egyéves, zsenge gyermekkorában avatták tanárrá az egyetemen. És hozzátette:

— Jó, hogy eszembe jut! Hogyan fogjuk megünnepelni jövőre huszonötéves tanári jubileumunkat?

— Huszonöt éve vagyunk tanárok? *Ach* — hogy eljár az idő — sóhajtott Schroeder. — Ez a Fonda, ez a csillagász, megállíthatná egy kicsit a Napot az égen, elzárhatná a közlekedést a Tejúton: hadd kapjunk az öreg Időtől egy kis vakációt!

Watts rektor csatlakozott hozzájuk:

— Ugy-e, emlékeznek Stevens professzorra, aki néhány év előtt tanított itt, nálunk? — kérdezte.

A park ködbeborult Ella szeme előtt. Érezte, hogy idegei a pattanásig megfeszülnek.

— Most kaptam hírt váratlan haláláról. Autóbaleset érte. Ez az újfajta közlekedési eszköz sok áldozatot kíván...

A két tanár mormogott valamit arról, hogy mennyire sajnálja a váratlanul elhúnyt kollégát. Ella azonban kővémeredten, némán állt mellettük.

— Sajnos, bennünket is veszteség ért a halálával, — tette hozzá a rektor. — Mert, tudomásom szerint, Stevens éppen útban volt a pályaudvar felé, amikor az autó elütötte. El akart utazni. Ide akart visszajönni, hozzánk.

XXVII.

Stevens professzor meghalt. Autóbaleset érte. „Megölte a legújabb fajtájú közlekedési eszköz... amikor éppen útban volt a pályaudvar felé, hogy elutazzék, ide, hozzánk". Watts rektor legalább is így mondta.

Ella hazafelé tartott a forró, szeptemberi napsütésben. Az útján bársonykavirágok és petuniák virultak, a távozó nyár utolsó, kedves gyermekei. Szembejövő ismerősök köszöntötték vidáman, barátságosan. Ő pedig az egész úton egyhangúan és folytonosan ezeket a szavakat ismételgette magában: „Ha egyszer, valamikor úgy fordulna az életem, hogy visszatérhetnék ide... eljöhetek-e?"

Ennek most négy éve. Vissza akart jönni.

Ella alig várta, hogy hazaérjen! Végeznie kellett lélekben ezzel a megrázkódtatással, életének ezzel az új fordulatával. Szobájának csöndjében, egyedül, távol minden emberi szemtől, talán vissza tud majd rá emlékezni. Maga elé tudja idézni jóságos tekintetét, a száját, amely akaraterőről beszélt és szürkülő haját, amely olyan lágyan simult a halántékára.

Szerette volna elfelejteni, hogy az, akiről ábrándozik, már nincs az élők sorában. Szerette volna végiggondolni: hogyan is lett volna, ha felszáll a vonatra, ha megérkezik? Szerette volna legalább képzeletben átélni találkozásuk boldog pillanatát.

Csak most az egyszer ne zavarja senki! Csak most ne kelljen beszélnie senkivel.

A házuk lépcsőjén azonban már várt rá egy diákja. Amikor végzett vele és végre bejutott a

Oláh Gábor

debreceni író sinek
ügyes rapsoló

l.

Évk Dévi 1942

15. l.

Oláh Gábor itj

Hunhaza Severo

vod

Pásztortúr 1930 nov. 16

PROJEKT F

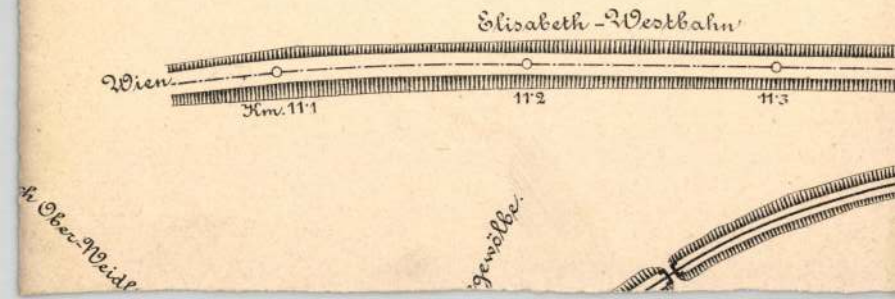

Oláh G.

diszlettervező

ívód

Napkellt

1938. 136. l.

(Igor hercog az Operaházban)

Oláh Gusztáv élt
Esti Kurir 1938 dec. 17

AZ UJ FIDELIO

Diszelőadás az Operaházban

December 17-én keresztelték meg, tehát valószinüleg 16-án született Lajos, a részeges udvari tenorista és a szakácsnő fia, a zsarnokság fénykorában, a gáláns XVIII. század hetedik évtizedének első esztendejében s egész élete: tiltakozás a kényurak ellen, harc a szabadságért, az emberi méltóság, a szellem megbecsüléséért és vágy egy uj asszonytipus után, olyan nő után, aki bajtárs, barát, ember. Ez a nő: *Fidelio*, egyetlen dalmüvének hősnője, urának osztályosa a zsarnokság ellen harcban. Napoleon éppen akkor szállta meg Bécset, amikor a Theater an der Wien a Fidelio bemutatására készült. Nem bizantin ódával fogadta a világ legnagyobb zenei lángelméje a legnagyobb zsarnokot az osztrák fővárosban, hanem azzal, hogy szemébe vágta minden önkény hitványságát. Ma is ott izzik zenéjében olthatatlan szabadságvágya, az elnyomottakkal, a szenvedőkkel való szolidaritás krisztusi érzése, a forró részvét azoknak sorsa iránt, akik az igazságért szenvednek vértanuságot. S a hit, a törhetetlen hit abban, hogy végül győz az igazság. Ma nem «korszerü» ez a titáni lélek. Kicsordul a könny, amikor megszólal és hirdeti tiszta és szent eszményeit, amelyekben ma erősebben kell hinnünk, mint valaha.

A *Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap* javára diszelőadásban kerül szinre ma, Beethoven születésnapjának estjén a *Fidelio* az Operaházban. Az Operabarátok Egyesülete rendezi az előadást, müvészibbet keveset láttunk Ybl Miklós palotájában. Végre méltó diszletek között játszódik le a dráma: *Oláh* Gusztáv börtöne és várudvara elfeledhetetlen kép, gyönyörü! *Ferencsik* János hittel, hévvel, meggyőzően tolmácsolja Beethoven igéit, *Nádasdy* Kálmán rendezése mintaszerü, *Lányi* Viktor fordítása költői.

S a szereplők! *Báthy* Anna összeforrt Beethoven álmainak hősnőjével, méltó rá, hogy megtestesitse eszményképünket. Az ő Fideliójának ma aligha akar párja. *Rösler* Endre Floresztánja, *Székely* Mihály tömlöctartója klasszikus alakitások, mélyen, szivbemarkolóan emberiek. *Losonczi* György drámai Pizzaro, démonian sötét, dermesztően gonosz, tökéletes ellentéte annak a hófehér köntösü Fernandónak — *Jámbor* Lászlónak —, akire Beethoven a tulajdon hitvallásának hirdetését bizta. *Jámbor* tehetséges énekes, de nem basszista. Ez a szerep is mély a számára. *Orosz* Julia kedves Marcellina, *Sárdy* János rokonszenves Jaquino.

Az Operaház zenekara és énekkara a magyar Beethoven-kultusz áhitatos papi testületei. Az előadáson érezni lehet, hogy minden részvevője tisztában van vele: több a Fidelio szinrehozatala szinházi előadásnál. Kinyilatkoztatás.

f. gy.

Páris, december 16.

(Inf.) A *Newyork Herald* párisi kiadása azt a szenzációs hírt röpiti világgá, hogy

Franco tábornok rövidesen helyre akarja állitani a királyságot.

A lap értesülése szerint XIII. Alfonz volt uralkodónak visszaadják valamennyi polgárjogát. A lap ezután közli, hogy Franco tábornok vissza akarja állitani Spanyolországban a királyságot.

A spanyol trónra a volt uralkodó fiát, Don Juan infánst, Asturia hercegét szemelték ki.

A spanyol fallangisták küldöttsége [illegible] Rivera a volt diktátor le[illegible] akar azonban elzárkozó politikát sem folytatni.

Burgos, december 16.

Franco tábornok elnökletével csütörtökön minisztertanácsot tartottak.

Franco a minisztertanácson törvényjavaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében Alfonz volt spanyol király visszakapja a spanyol köztársaság kikiáltása alkalmával lefoglalt magánbirtokát.

A törvényjavaslat ismét elismeri a volt király polgári jogait és megengedi számára a tartózkodást Spa-

Oláh Gábor vajstánai
lásd. Komáromi Lapok, 1904.
Szinyei Tunár ház cz. erkhéjek
9-ik folytatásában

..... nevü munkás igazolta

. a müvezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Vajda M. Pál fényképe.

Petruska, Sztravinszki táncjátékának bemutatója az Operaházban. A második jelenet szinpadi képe. A vásár. A bábjáték szinpadán: Brada Rezső, Ptasinszky Pepi, Andor Tibor. A képet Ifj. Oláh Gusztáv tervezte

Kis Tárca

Főelemi néptanár

Ha nem csalódom, egy becsvágyó honatya ajkáról hangzott el a program, amelyből, ha a halhatatlan istenek is úgy akarják, megszületik a *főelemi néptanár.*

Úgy látszik, a kultúra nem fér a bőrébe: magasabb emeletekre kezd mászni.

Te kedves, öreg elemi iskola, te dereshajú, becsületes néptanító, te drága, jólelkű tanítónéni, legyetek szívesek lelépni a színtérről, mert ime, megjelenik ő, a mindnyájatokat lepipáló fölénytulajdonos, a főelemi néptanár. Habemus papam.

Menjetek haza, tanítók és tanítónénik. Rátok szükség már nincs. Arra a kis együgyű, meleg szentélyre sem, amelyben az *úr ír,* vagy az *úr rí.* Ennek helyébe egy-kettőre szak-falanszterek kerülnek, nyolc osztályúak s mihez fognátok ti ott? Ti csak tanítani, csak nevelni tudtok, de hiányzik belőletek valami, ami minden dolgok teteje: az egyetemi pátens. Nézzétek meg az új kollégát: ő végigjárta a nyolc gimnáziumot, letette a matúrát, járt három vagy négy évig az egyetemre, letette a szakvizsgát s most már szakszerűen diplomás főelemi néptanár.

Nektek nem a tudomány volt a szakmátok; hanem a tanítás. Ti nem tudósokat neveltetek, hanem embereket. Mindenféle felelőtlen toll körülményesen megállapította régi időkben, hogy a tanítás művészet, az emberfaragás legalább is egyforma rangú a szoborfaragással: le kell azonban lépnetek a színtérről, mert egyrészt a művészetnek szörnyen csökkent a hivatalos becsértéke, másrészt ami művészet, azt némely helyeken mindig egy kis rendetlenségnek is nézik.

Adjatok tehát helyet a pár röffel nagyobb kollégának, a néptanárnak. De hogy ne menjetek a penzió szűk szobácskájába egészen üres kézzel: valami kis emlékfélét adunk útravalónak. Tegyetek bele koldustarisznyátokba, a levitézlett palatábla és az elrongyolt irka mellé egy csekélységet: igen sok embernek hálás szívét.

A penzió szűk szobácskájából átpillanthattok olykor az új főelemi népiskolába. Megleshetitek, mit csinál ott az új kolléga. Lám, ő se tehet egyebet, minthogy krétával a táblára irogatja: *úr ír, rí.* Ezért azonban neki előbb súlyos éjszakázással összehasonlító paleografiát kellett tanulnia éveken át. No jó, ti enélkül is szépen meg tudtátok tanítani a betűk vetésének mesterségét. Az új kolléga sem tehet egyebet, minthogy rákezdi s az egész osztály hangosan utánamondja: egyszer egy az egy, kétszer kettő négy. Csakhogy az új kolléga ezért éveken át algebrát, magasabb matézist, euklidesi és nem-euklidesi geometriát tanult. Ti meg tudtátok csinálni ezt enélkül is. De hiszen éppen ez a baj. Hogyan merészeltetek ti ilyesmit magasabb egyetemi stúdium nélkül tudni?

Úgyis elég baj, hogy annyiféle szabálytalanság történt eddig a világon, hogy akadtak emberek, akik a magasabb tudományokba bele mertek kontárkodni, anélkül, hogy erre előbb különleges egyetemi diplomát szereztek volna. Igy egy Pasteur nevezetű egyén meg merte vetni az orvostan új alapjait, anélkül, hogy orvostant hallgatott volna az egyetemen. Egy másik ilyen kalandor, Schliemann nevű, fel merte fedezni a homéroszi és Homérosz előtti világot, anélkül, hogy archeológiai és filológiai pátenst szerzett volna; egy Morelli nevű orvos viszont újjáalakította művészettörténeti módszereinket, teljesen elmulasztván ezeket a dolgokat az egyetemen megtanulni. Bizony nagyon rendetlen a világ. No de most lesz rend is. Ott kell elkezdeni a nagy söprést, hogy valódi egyetemi képesítésű tudósok tanítsák ezentúl a kétszerkettőt. A derék tanítóképzők, amelyek oly kitünően szolgálták a hazát, mert tanítani tanítottak, el fognak tűnni, hiszen nincs egyetemi rangjuk. És ha már benne vagyunk a lendületben: emeljük gyorsan főiskolai rangra a dedókat is s állítsunk belőjük főóvótanárokat. Lesz itt emelkedés, mert hiszen a kultúra is fő-kultúra lesz ezentúl.

Ez a gyönyörű kilátás enyhítse szívetek fájdalmát, derék tanítómesterek és tanítónénik.

Krónikás

Uj Idők. 1926. dec. 19. 51. sz.

Meinl

ajá - dékkosárka
fe'szés szerinti
összeállításban

Egy érdekes irodalmi pályázatról. *Tutsek Anna* képes ifjúsági folyóirata, a Magyar Lányok, Herczeg Ferenc jubileuma alkalmából pályázatot hirdet Magyarország összes középfokú leányiskoláinak tanulóifjúsága számára. A pályázaton részt vehet Magyarország minden polgári, gimnázium, felső kereskedelmi leányiskolájának, tanítónőképzőintézetének rendes tanulója. A pályázat tárgya: kritikai tanulmány írása Herczeg valamely történelmi drámájának vagy regényének egy alakjáról. A bírálóbizottság elnöke *Tutsek Anna*, a *Magyar Lányok* szerkesztője. Tagjai: Dr. *Pintér* Jenő és *Gaál* Mózes kir. főigazgatók, *Mosdóssy* Imre kir. tanfelügyelő, *Bernolák* Kálmán főgimn. igazgató, *Havas* István szakfelügyelő igazgató és Dr. *Rubinyi* Mózes tanár, a bizottság előadója. A pályázat feltételeit az egyes iskolákkal hivatalos úton közlik, valamint a *Magyar Lányok* legújabb számában is, amelyet a kiadó Singer és Wolfner J. R. T. kívánatra minden érdeklődőnek megküld. (VI., Andrássy-út 16.)

HEREND

állandó
mükiállitása

a SCHUCH cégnél
Kigyó-utca 4. szám

ALAPITVA 1839

A szerkesztő üzenetei

AKÁCVIRÁG. Nem veszett el. De ilyenkor, karácsony előtt igen sok a dolgunk. Nagyon sok kézirat elolvasását halasztottuk el csöndesebb időkre. Igérjük azonban, hogy még ebben az esztendőben megmondjuk: mit ér? A címeket hálásan köszönjük.

NY. LÁSZLÓNÉ. A címeket köszönjük, a mutatványszámokat elküldöttük. Kérjük, tartson meg továbbra is jóakaratában.

D. MARGIT. Hálásan köszönjük a címeket.

B. C. No úgy-e, hogy mégis csak megszerette a Valentinet?

B. R. Hogy mivel szerezhetne örömet karácsonyra önmagának? A kisleányom elemista. Van neki egy nagyon szegény iskolatársnője. A tanítónő elrendelte, hogy ennek a kis leánynak, akinek az apja keresetképtelen, az anyja beteg, mindennap egy másik kisleány hozzon tízórait. Tavaly karácsonykor, öt órakor délután váratlanul és ismeretlenül betoppantam ezeknek a szegény embereknek a lakására. Nem mondtam meg a nevemet. A Jézuska küldött, azt mondottam. (Csakugyan ő küldött.) És odaadtam a Jézuska ajándékát. Asszonyom! Sohasem fogom elfelejteni azt a boldogságot, amelyet ezzel a cselekedettemmel önmagamnak okoztam. Ha ön is megpróbálja: irja meg, mit érzett — utána.

R. JÓZSEFNÉ. Olvassa el a B. R. jeligéjü üzenetet.

K. K. Ne erőltesse a muzsikálást. Régi jó mondás, hogy: aki kívánja a bort és nem iszik, bolond ember. De százszor bolondabb, aki nem kívánja, mégis iszik. Ha nincs hallása: egész környezetére áldás, ha *nem* hegedül. Az ember lehet igen boldog vőlegény hegedüszó nélkül is.

MIT CSINÁLJAK? 1. Tanuljon meg helyesen irni. 2. Irja alá a levelét. Akihez nincs bizalma, ahhoz ne forduljon tanácsért. 3. Fogadjon szót a szüleinek. 4. Erre — kivételesen — a szépségápolási rovatban fogja megtalálni a választ.

RÉGI ELŐFIZETŐ. Kivételesen igen.

MIMOZA 22. Verőfény. Ára: 50.000 K. — Goethe: Lelkirokonság. Ára: 87.500 K. — Merezskovszkij: Leonardo da Vinci. Ára: 75.000 K. — Lagerlöf: Helga. Ára: 37.500 K. Ezeket a könyveket 22 éves leányok is elolvashatják. Valamennyit megrendelheti Singer és Wolfner könyvkereskedésében. (VI., Andrássy-út 16.)

23 ÉVES ASSZONY. Legközelebb válaszolunk.

HIGYJEK-E? Az *Akácvirág* jeligés üzenet részben önnek is szól.

K. N. A zürichi paritás szerint 1919 március 4-i egyszáz korona mai értéke 330.000 K.

RÉGI ELŐFIZETŐ. Kivételesen igen. Használja fel az Uj Idők boritéka 2. oldalán található megrendelőlapot.

UJSÁG. 1. Hogy melyik áll magasabb színvonalon, azt eldönteni teljesen lehetetlen. 2. Ez minden lap kiadóhivatalának legféltettebben őrzött titka.

JOGÁSZ. A *Z. Z.* jeligéjü üzenet önnek is szól.

MEGBOCSÁTUNK. Nincs mit megbocsátani. Kedves soraival örömet szerzett nekünk. Üdvözlet.

Z. Karinthy Frigyestől kérdezték meg egyszer, hogy mit álmodott? Karinthy igy felelt: „Azt álmodtam, hogy két macska voltam és játszottam egymással".

MAGANSZORGALOM. 1. A kiadóhivatal a könyvet köszönetünkkel együtt elküldötte. Elküldöttük a 43—49. számokat is a 44—45. szám kivételével. Ezek mind egy szálig elfogytak. A kiadóhivatal többi kívánságát is teljesítette. 2. Erről legközelebb.

NYÚL. A Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége, Budapest—Csillaghegy, kidolgozta az összes házinyúlfajták standardját, bírálati szabályait s fölhivja a tenyésztők figyelmét arra, hogy ez a standard fogja a tenyésztés jövő irányát megszabni. Ezt a tervezetet válaszbélyeg ellenében az érdeklődőknek megküldik, hogy észrevételeiket megtehessék. A Szövetség egyszersmind közli, hogy mindenkinek rendelkezésére áll, aki a házinyúltenyésztéssel foglalkozni óhajt, vagy az iránt érdeklődik.

HARCSA
uriszabó
IV., Városház-utca 16.
Párisi-utca sarok
Közismerten előkelő izlés.
Nagy választék sport és városi bundákban

Legfinomabb Bronzcsillárok gyára „Shaku-Do" Budapest IX. Mester-u. 26.

NEUCHATEL-i CSILLAGVIZSGÁLÓINTÉZET (SVÁJC)
84 ELSŐ DÍJ
NEMZETKÖZI VERSENY A.-L. BREGUET 1823-1923
2 ELSŐ DÍJ
MOVADO
KEW-i CSILLAGVIZSGÁLÓINTÉZET (ANGOLORSZÁG)
FOR SUPERIOR MERIT — ESPECIALLY GOOD
Vezető márka arany-, női és férfi órákban

A gyár legszebb ujdonságainak
főraktára:
HERPY ARNOLD
óra- ü- esnél
Budapest, Belváros, Petőfi Sándor-utca 17. szám
Gyári árak

HIREK

HIDEGEBB LESZ

A Meteorológiai Intézet jelenti november 29-én délben 12 órakor:

A Kárpátok medencéjében a szárazföldi eredetű hideg levegő van uralmon. A ködképződés csökkent. A keleti országrészek egyes részeiről azonban kisebb eső jelentenek. A magasabb fekvésű helyeken, így többek között Körösmezőn, továbbá a Kékestetőn, kisebb havazás volt. A szélső keleti részekről elég sok napsütést jelentenek. Tegnap Körösmezőn 4, Fe'sővisón 5, Marosvásárhelyen 7 óra hosszat sütött még a nap. A hőmérséklet tegnap általában 5—8 fokig emelkedett, de az Alföld egyes részein nem érte el az 5 fokot. Éjjel sok helyen volt mérsékelt talajmenti fagy. Ma délelőtt a borulás ismét fokozódott, keleten több helyen volt kisebb eső. A hőmérséklet nem mindenütt érte el az 5 fokot.

Budapesten ma délben a hőmérséklet 6 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 mm, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára:

Északi szél. Egyes helyeken (kivált a Tisza vonalától keletre) kisebb eső vagy havazás. A hőmérséklet csökken. (MTI)

— **A HERCEGPRIMÁS KINEVEZÉSÉNEK ÉVFORDULÓJA.** Holnap lesz tizenharmadik éve, hogy Serédi Jusztiniánt a pápa esztergomi érsekké nevezte ki. Az évforduló napján az esztergomi bazilikában hálaadó szentmise lesz, a főegyházmegye valamennyi papja pedig külön könyörgésben emlékezik meg a főpásztorról.

— **KITELEPITIK A ZSIDÓKAT POZSONYBÓL ÉS EPERJESRŐL.** A szlovákiai zsidóközpont Pozsonyban összeírja a zsidók által bérelt lakásokat. A zsidók folyamatosan kötelesek kihurcolkodni Pozsony, Eperjes és más városok jelentősebb negyedeiből.

— **HAZATELEPITIK A BALKÁNI TÖRÖKÖKET. Az elmult hónapokban közel 3000 török telepes tért vissza a balkánállamokból Törökországba.**

— **GAZDASÁGI SZABOTÁZS MIATT KÉNYSZERMUNKA.** *Fi'dermann* József bukaresti nagykereskedőt gazdasági szabotázs miatt háromévi kényszermunkára ítélték.

— **ÚJABB ÉLELMISZERKORLÁTOZÁS ANGLIÁBAN. Woolton angol élelmezési miniszter kijelentette, hogy új élelmiszerkorlátozó rendszabályok várhatók, amelyek különösen a kantinokat, iskolákat és vendéglőket érintik.**

— **KUKORICÁÉRT VASAT.** *Argentina* 350.000 tonna tengerit adott el Spanyolországnak vasipari termékek ellenében.

— **AZ ISZTANBUL—BAGDADI EXPRESS**, az úgynevezett Taurus-express, ezentúl elsötétítve közlekedik.

Pest—Magyarország—IBUSz

Erdélyi, Soproni (Lővér) és Kőszegi

Karácsonyi és Téli Társasutazások

Első utazás 1940 december 21—30. További utazások minden szombaton.

8 napos utazás részvételi díja:

1. Nagybánya	P 93.—tól
2. Borszék	P 133.—tól
3. Gyilkostó	P 137.—tól
4. Szováta	P 123.—tól
5. Tusnádfürdő	P 124.—tól
Sopron (Lővér)	P 98.50-től
Kőszeg	P 78.—tól

A részvételi díjban a teljes ellátás napi háromszori étkezéssel, adó és borravalóval bennfoglaltatik.

Jelentkezési határidő: az indulást megelőző szombaton, azaz 8 nappal az indulás előtt.

Felvilágosítás és jelentkezés: Pest—Magyarország—IBUSz Utazási és Menetjegyiroda, VII., Erzsébet-körút 7. Telefon: 422-985, és az összes IBUSz-irodákban.

A belgrádi német visszatelepülő tábor megszűnik

Belgrád, november 29. *(Avala)* A besszarábiai visszatelepülő németek ideiglenes elszállásolására létesült *belgrádi tábor vezetősége, minthogy a visszatelepülés befejeződött, elhagyja Belgrádot.* A vezetőség Jugoszlávia elhagyása előtt megkoszorúzta az *Ismeretlen Katona* sírját, valamint *Sándor* király oplenaci sírját és koszorút helyezett el *a belgrádi német katonatemetőben.*

Schnitzler, a tábor parancsnoka, ujságírók előtt teljes megelégedéssel nyilatkozott a Belgrádban végzett munkáról és kijelentette, hogy *igaz örömére* szolgált a jugoszláv hatóságokkal való együttműködés. Közölte, hogy a belgrádi táborban *42.000 besszarábiai és 12.700 dobrudsai visszatelepülőről gondoskodtak.* A napokban *kétezer dobrudsai* visszatelepülő érkezését várják. *(MTI)*

— **A NÉMET-FRANCIA TÁRGYALÁSOK** és megbeszélések a különböző, mindkét országot érintő kérdésekben változatlanul folynak. Azokat a jelentéseket azonban, amelyek a francia kormánynak Vichyből Párisba vagy Versaillesbe való átköltözéséről szólnak, illetékes német helyen nem erősítik meg.

— **KÖZLEKEDÉSI KARAMBOL A LEVEGŐBEN.** Az amerikai Indianapolisból jelentik, hogy egy katonai repülőgép összeütközött egy magánrepülőgéppel. Három ember meghalt.

— **KIUTASÍTOTTAK KÉT KÜLFÖLDI UJSÁGÍRÓT TÖRÖKORSZÁGBÓL.** A török hatóságok kiutasították a *United Press* és a *News Chronicle* tudósítóját. A kiutasítás okát nem közölték.

— **CUDAHY LEMONDOTT. Cudahy, az Egyesült Államok volt brüsszeli nagykövete, aki beszédeiben ismételten megvédelmezte a belga fegyverletételt, tegnap benyujtotta lemondását.**

— **RADVÁNYI KASTÉLY SZÁLLÓ** a karácsonyi szoba-előjegyzéseket már most kéri. Bővebbet: Telefon: 181—608.

Érik a málna és a szamóca, virágzik a cseresznyefa Vas megyében

Amivel tavasszal és nyáron adós maradt ebben az évben a természet és a föld, úgy látszik, azt most igyekezik — jócskán megkésve — pótolni. Legalább is erre vall, hogy most, amikor az ősz még néhány enyhe napot kieröszakolt télapótól, Vas megyében egymásután jelentkeznek a természeti érdekességek. *Ivánc* határában az erdők szélén és az árokpartokon *érett szamócát szednek*, a csákánydoroszlói erdőben pedig — ahol ez ugyancsak nagy ritkaság — *javában érik a málna.* A szép, piros málnaszemecskékhez csak a napsugár volt mostoha, mert nem tudtak elég édességet magukba gyüjteni. Különben *érett málna a nagyesákányi kertekben is sűrűn található.* A vasvári járásban nem egy helyen *teljes díszükben pompáznak a cseresznyefák.* Mindez az öreg vasmegyeiek szerint *hosszú őszre* vall, bár könnyen lehetséges, hogy a pirosan mosolygó málnák is úgy járnak, mint *a hortenziák duzzadt virágrügyei*, amiket éppen szerdán reggelre sorvasztott el az éjszakai fagy.

— **KALLIO FINN ÁLLAMELNÖK LEMONDOTT. Kallio finn államelnök betegsége miatt lemondott. A kormány törvényjavaslatot terjesztett az országgyülés elé, amelynek értelmében a legutóbbi elnökválasztás elektorai választják az uj elnököt is.**

— **PÉTAIN UTAZÁSA.** *Pétain* tábornagy kedden Marseillebe érkezik és Toulonba utazik tovább.

— **ANGLIÁNAK GYORS SEGITSÉG KELLENE..** A Buenos Airesben megjelenő angolbarát *Noticias Graficas* londoni tudósítója azt irja, Anglia csak akkor tudja folytatni a háborút, ha rövid időn belül északamerikai hadihajókat, fegyvereket és lőszert kap.

— **HAJÓFORGALMI KORLÁTOZÁSOK AZ ÁRUSZÁLLITÁSBAN. A MFTR a vele együttműködő hajózási vállalatok nevében is közli, hogy az együttműködő hajózási vállalatok menetrendszerü áruszállítás szolgálatában f. é. december 1-vel téli forgalmi korlátozások lépnek életbe. E korlátozásokra, illetve a december 1-től fennálló szállítási lehetőségekre vonatkozólag a Budapesti Közlöny f. é. november 29-én és a Vasúti és Közlekedési Közlöny f. é. december 1-én megjelenő számában közzétett hirdetmény részletes tájékoztatást nyujt. Felvilágosítással szolgálnak az igazgatóság és az állomások is.**

— **LONDONBÓL RENDELKEZNEK A GÖRÖG HAJÓKKAL.** Londonban görög hajóbizottság alakult. A bizottság teljhatalommal rendelkezik a görög hajók fölött háborús célokra. Így akarják Anglia hajóparkját megerősíteni.

— **AZ UJ VILÁG** e heti száma vitéz Martsekényi Imre cikkét közli Magyarország az uj európai rendben cimmel. Vitéz Gyulay Tibor a magyar tarifapolitika uj feladatairól nyilatkozott.

— **A MAGYAR GYORSÍRÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE** szombaton délután 6 órakor a református gimnázium dísztermében (IX., Lónyay-utca 4/c) évi rendes közgyülést tart.

— **A BAROSS NŐI TÁBOR** pénteki, 29-i műsoros estjén Farkasfalvi Imre tanár fogja ismertetni a »Magyar viseletü-et, Buday Marcella pedig a kézitextilfestés technikáját fogja bemutatni eredeti munkákkal, melyek a legkedvesebb és legegyszerűbb karácsonyi ajándékot képezik. Divatbemutató is lesz.

— **A SZEPESI SZÖVETSÉG** december 8-án, délután 6 órakor a Vas-utcai kereskedelmi fiuiskola tornacsarnokában kultürestélyt rendez, amelyre Cipszer testvéreinket, a késmárki, iglói és lőcsei diákszövetség tagjait és a Szepesség barátait meghivja az elnökség.

— **SPANYOL VENDÉG NÉMETORSZÁGBAN.** *Valde Cassas*, a madridi politikai tanulmányt intézet vezetője Németországba érkezett tanulmányútra. Tegnap fogadta *Rust* nevelésügyi miniszter.

— **SZABADON BOCSÁTANAK INTERNÁLT ANGOL FASISZTÁKAT.** A Mosley-féle angol fasisztapárt tagjai közül a nyáron 1700-at internálótáborba vittek. A belügyminiszter most közölte, hogy elbocsátja a táborból a fasisztapárt sértalmatlanabb tagjait.

— **HÁZASSÁG.** Dr. *Ujpétery* Elemér követségi titkár, a külügyminiszter személyi titkára csütörtökön délben a budavári koronázó főtemplomban oltárhoz vezette *Imrédy* Magdát. Tanuk voltak: a vőlegény részéről gróf *Csáky* István külügyminiszter, a menyasszony részéről vitéz *Imrédy* Béla ny. miniszterelnök. Az esketési szertartást dr. *Schmidt* Gyula végezte. Az esküvőn nagyszámú előkelő közönség jelent meg, soraiban a politikai, a társadalmi és a sportélet igen sok vezető személyisége.

— **FŐÚRI KERESZTELŐ KESZTHELYEN.** Herceg *Festetics* György újszülött fiának keresztelésére dr. *Czapik* Gyula veszprémi megyéspüspököt kérte fel, aki hétfőn Keszthelyre utazik a keresztelésre.

— **A SZÁVA ÁRADÁSA** miatt már 57.000 hektár termőföld áll víz alatt, s több falut ki kellett üriteni.

— **TOVÁBB DOLGOZIK A DUNA-KONFERENCIA. A Bukarestbe összehivott Duna-konferencia, amely egy héttel ezelőtt félbeszakította tanácskozásait, rövidesen tovább folytatja munkáját. A német főmeghizott uj utasitásokkal tért vissza Berlinből.**

— **FELHIVÁS A VOLT CSEHSZLOVÁKIAI MAGÁNALKALMAZOTTAK JELENTKEZÉSÉRE.** Budapest polgármestere felszólítja az iparban a kereskedelemben, illetőleg a szabad foglalkozásokban, valamint a mezőgazdaság körében foglalkoztatott volt csehszlovákiai úgynevezett felsőbb szolgálatban állott magánalkalmazottakat — tekintet nélkül arra, hogy a volt csehszlovák kötelező biztositás intézeteinél, vagy a pótintézeteknél voltak biztositva — hogy összeirásuk és nyilvántartásbavételük céljából, az esetleges jogvesztés elkerülése miatt, saját érdekükben december 10. napjáig az Országos Társadalom Biztositó Intézetekn k lakóhelyükre illetékes kerületi pénztáránál, vagy az OTI (Budapest, VIII., Fiumei-út 19.) öregségi, rokkantsági főosztályánál személyesen vagy irásban jelentsék be az erre vonatkozó adataikat. A bejelentésre vonatkozó összes szükséges tudnivalókat a polgármester falragaszokon fogja közölni.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Zilahi-Sebess Jenő előadása

A budapest-tisztviselőtelepi reformátusok *Kálvin*-szövetsége összejövetelt tartott. Dr. *Benkó* Ferenc főgondnok, ny. pénzügyminisztériumi államtitkár, megnyitójában köszöntötte dr. *Zilahi-Sebess* Jenő miniszteri titkárt, a külügyminisztérium h. sajtófőnökét, aki *Régi magyar diplomaták* címmel három egykori kimagasló erdélyi magyar követ emlékét idézte fel: *Szalánczi* István, *Borsos* Tamás és *Paskó* Kristóf alakját. Közülük *Borsos Bethlen* Gábor fejedelemnek, *Paskó* Kristóf pedig *Apafi* Mihálynak volt képviselője a sztambuli török udvarban. *Zilahi-Sebess* Jenő rendkívül magasszínvonalú és érdekes előadásából kiérezte hallgatósága, hogy milyen súlyos feladat ma is világhatalmak érdekösszeütközései közepette a haza külső képviselete, mily hálát érdemlő erőfeszítést vállalnak azok, akik ma igyekeznek utat találni az élniakaró nemzetnek.

A Főméltóságú asszony nyitja meg a háziipari központ erdélyi kiállítását

A *Magyar Háziipari Központ* erdélyi háziipari és népművészeti kiállításának munkáját a központ kolozsvári kirendeltsége végzi. A kiállítás, amely Erdély háziiparáról és népművészetéről nyujt összefoglaló képet, a *Nemzeti Szalon* összes helyiségeit elfoglalja. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, a kormányzó hitvese december 15-én nyitja meg ünnepélyesen a kiállítást, amelyen szőnyegszövő, tojásfestő, bútorfestő, himző- és íróaszszonyok, valamint fafaragó, fakalap készitő férfiak mutatják be munkaközben az erdélyi háziipar és élő népművészet mai alkotásait.

Börtönre ítélték Czobor László volt zalaegerszegi közgyámot

Elsikkasztotta az árvák pénzét

Zalaegerszeg, november 29. A zalaegerszegi törvényszék *Czobor* László volt városi közgyám és árvaszéki előadót sikkasztás és 27 rendbeli csalás büntettéért másfélévi börtönre és ötévi hivatalvesztésre ítélte. *Czobor* László árvaszéki körbélyegzővel ellátott nyugtákon árvákat illető pénzeket vett fel, azokat magának megtartotta, azonkívül a Közjóléti Alapból segélyre szoruló szegény emberekkel segélyre szóló utalványokat iratott alá, de a pénzt magának tartotta meg és a pénzért jelentkezőket kiutasította hivatalából. A bíróság *súlyosbító körülménynek vette, hogy a legszegényebb embereket és árvákat károsította meg*, ellenben enyhítő körülménynek tudta be azt, hogy az ellenőrzés lanyha volt és hogy a kárt később rokonai megtérítették. Az ítélet jogerős.

— **AMERIKA NEM AD TOVÁBBI HITELT KINÁNAK. Jones, az USA kereskedelmi minisztere megcáfolta a híreszteléseket, hogy Amerika további hiteleket folyósit Kinának.**

— **NEM AZONOS.** Elek György, a Steyr-Müvek tisztviselője, aki XIV., Edison-utca 12. számú házban lakik, annak megállapitását kéri, hogy nem azonos azzal az Elek Györggyel, akit a VI. kerületi kapitányságon motalko-kihágás miatt 500 pengő pénzbüntetésre ítéltek.

Kis tubus P —,68. Közép tubus P 1.25.

SZINHÁZ és FILM

IVNOR HEGYE

Bemutató az Operaházban

Korszakunk hősi korszak, a közösség, a nép hősi világa. Népek életet, levegőt és kiutat keresnek lázas szomjúsággal, szabad kilátást derűsebb vidékek felé. Egy kis falu, *Taraqualay* népe rettegve várja a közeledő végzetet. A hódító sereg a falu határához ért és megszállással fenyegeti. A függöny felszalad, a zenekar megszólal és már az első hangja megdöbbentő módon érzékelteti a falu nyomasztó levegőjét. Szűk kis térbe zsúfolt tömör, komor arnyak, reménytelen, magábafulladt tespedés, a zenekarban fel-felszakadó indulatfoszlányok — inkább zörejek, mint hangok —: bámulatosan hű ábrázolása a fojtott levegőjű várakozásnak. A nép azonban öntudatra ébred és kiutat talál, mert kell találnia. Vladimir Kirlatos vezérletével kivonul *Ivnor hegyére* és megkezdi élethalálát az előtörő ellenséggel. A harc, ha újabb megpróbáltatások árán is, győzelemmel végződik, a nép megtalálja további életformáját és lehetőségeit. A közösség eredendő diadalmaskodott és erkölcsi értékét megadja az egyén önfeláldozása. Vladimir Kirlatos ellenséges golyótól találva, holtan marad Ivnor hegyén.

Az opera meséje, *C. Meano* szövege, korszerű történet. De végérvényesen azzá avatja a zenei kifejezésmód meggyőző ereje. *Rocca* muzsikáját izmos, tetterős latin szellem itatja át: ideálok felé törekszik, de mindig a valóság eszközeivel, az élet kézzelfogható fegyvereivel. Igazi olasz zenedráma.

Ez a fejlett drámai érzék mindegyik olasz operaszerzőnél megvolt, mind *Verdinél*, mind *Puccininál*, legfeljebb egyikük maradandóbb értéket alkotott, mint a másik. Az *Ivnor hegye* stílusa mozgalmas, lüktető, folyton változó drámai képhez alkalmazkodik, de mindig mélv, mindig belső feszültségek kifejezése, nemcsak színfolt vagy patétikus kitörés. Mindennek értelme és célja van, hisz ez az egész hősi életforma lényege. *Rocca* a modern kifejezésformákat csak annyiban alkalmazza, amennyiben közelebb hoznak a valósághoz. De végeredményben az *Ivnor hegye* muzsikája közelebb áll az olasz verista zeneköltészethez, mint a modern, gyakran raffinált, céltalan színhatásokra törekvő, egyénieskedő stílushoz.

Rocca a zenében a közösséget fedezte fel. Zenéje a szövegnél hűbben fejezi ki a kollektív gondolatot: már az első ütemnél elárulja, hogy itt a tömeg izgalmas életéről van szó, nem egyénekről. Szólaljon meg egyetlen hangszer felmorajló hangján, vagy remekül megfogalmazott, magasbaívelő kórusok jajszaván, a kifejezés előterében mindig a *közösség* áll. Ebbe a szemléletbe és stílusba az *egyén* problémája, ha nem a közösség érdekét szolgálja, már nehezebben illeszthető be. Nem is sikerült tökéletesen. A falu drámájával párhuzamosan három ember egyéni problémája is bekapcsolódik a történésbe, de itt már veszít súlyából a kifejezés lüktető, robbanó iramа. A dráma a zenében a darab végénél hamarább éri el tetőfokát: ott, ahol a falu kivívta győzelmét. A zeneköltő valahogy ösztönszerűleg érezte, hogy az egyén töprengése lényegtelenebb a közösség problémájánál. Bár az *Ivnor hegye* zenéjében a kifejezés súlya a dinamikán, a ritmuson van, *Rocca*, mint minden olasz zenész, szépen hangzó dallamokat is szétszórt zenekarában; de jellemző, hogy inkább a faluval mint a falu személyeivel kapcsolatban.

Az *Ivnor hegye* operaházi előadásáról csak a legobbakat mondhatjuk. Aligha találta meg még nálunk az előadás ennyire a dráma lényegét. A darab elevenen lüktet felvonásokon keresztül, akár egy jólrendezett, pergő film. Kitűnő szereplőink, *Palló* Imre, *Rigó* Magda, *Rösler* Endre, *Korén* Endre, *Basilides* Mária, *Komáromy* Pál, *Dósa* Mária, *Gál* József, *Fodor* János, *Laurisin* Lajos, *Szomolányi* János és a többiek tudásuk legjavát adták: a *bonyolult kórusokat a kar elsőrangúan oldotta meg*, a zenekar az eseményeket lendületesen vitte tovább, a szép díszletek (*Oláh* Gusztáv művei akárcsak a feledhetetlen kosztümök) megfelelnek a zenedráma stílusának. Mindez *Failoni* Sergio karmester, ifj. *Oláh* Gusztáv rendező, *Roubál* Vilmos karigazgató nagyszerűen összevágó közös munkájának eredménye. *C. Meano* szövegét *Lányi* Viktor fordította gyorsan gördülő szavakkal magyarra. Az *Ivnor hegye* nagy nyeresége dalszínházunknak: kiváló zenei értéke és a nagyszerű előadása minden bizonnyal állandó műsordarabbá avatja.

Dr. Vajkai Aurél

BOYER, a herceg

Az európai és most már az amerikai filmgyártásnak is tagadhatatlanul egyik legelegánsabb hőse Charles Boyer, aki most, hogy elvállalta az »Egy asszony három élete« főszerepét, valóban »testreszabott« szerepet kapott. Ő játssza ugyanis a világhírű regény filmváltozatában a herceget, aki gyermekei mellé nevelőnek a házába fogadja Bette Davist, hogy ezzel megkezdődjék az a könnyes, tragikus, visszafojtott szerelmi párbaj, amely végül is gyilkossággal oldja meg a szörnyű problémát.

A múlt század hatvanas éveinek divatjába öltözötten játssza végig Boyer új szerepét, az elegáns, finom francia herceget, aki házassága boldogtalansága elől a gyerekeihez menekül és nevelőnőjük tiszaságában feltrissülve állja a harcot az elkerülhetetlen bukásig.

December 11-én mutatja be a Vígszínház az EGY FILLÉR-t

Hetek óta folynak a próbák a *Vígszínházban. Hegedüs* Tibor rendezésében *Heltai* Jenő új darabját, az *Egy fillér*-t készítik elő a premierre. A darab álomjáték, három felvonás és hét kép.

A mese egy sikerekben gazdag és népszerű író történetét mondja el, olyan íróét, aki a sikerért, pénzért és népszerűségért mindent feláldozott. A *Vígszínház* ügyszólván teljes gárdáját foglalkoztatja az újdonság, aminek *bemutatója december 11-én, szerdán lesz.*

A főszerepet, az írót, akinek saját életéről szóló víziója a darab, *Somlay* Artur alakítja. A darab vezetőszerepeiben *Tolnay* Klári, *Muráti* Lili, *Kiszely* Ilona, *Ladomerszky* Margit, *Ajtay* Andor, *Somló* István, *Kömives* Sándor, *Vértess* Lajos és *Dénes* György jutottak nagyszerű, művészi feladatokhoz.

Mi van a Dankó-filmmel?

Köztudomású, hogy az elmúlt tavaszon igen nagy apparátussal és remek szereposztásban elkészült a legújabb művészi magyar film, amely a nótaköltő Dankó Pista életét vitte a felvevőgép elé. A filmet hónapokig készítették a studiókban, az ország különböző városaiban — így elsősorban Szegeden — és még most sem mutatták be. Kalmár László, a Dankó-film rendezője, a következőket mondotta a remek magyar filmről:

Lukács Margit

— Tulajdonképpen csak a nyár derekán fejeztük be a filmet. Addig csiszolgattuk és csinosítgattuk. Igen sok időt vett igénybe a bonyolult zenei aláfestés is. A Dankó Pista most azonban már teljesen készen van. Bemutatni, a szerződések értelmében, csak a szezon derekán lehet, ezért késett még a premier. Szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy a forgatókönyv írója és a szereplők, valamint a film teljes »stábja« többet adott, mint a szokványos magyar filmekben.

A Dankó-film forgatókönyvét Nagymihály Sándor írta, főszerepeit pedig Jávor Pál, Lukács Margit, Simor Erzsi és Tompa Pufi játssza.

Szabó Lőrinc Székesfehérvárott

Szabó Lőrinc, a kitűnő költő, holnap, november 30-án este 6 órakor *Székesfehérvárott* irodalmi estén vesz részt a *Vörösmarty Társaság és Kör* meghívására. *Szabó* Lőrinc saját verseit szavalja az előadás keretében, amelyen rajta kívül a következők szerepelnek: *V. Fáykis* Dóra, *Cser* István, *Dormuth* Árpád és *Vidovich* Ernő.

A Lehár-matiné műsora

Vasárnap délelőtt a *Scala* filmszínházban nagyszabású *Lehár-matiné lesz*, amelyen az *Operaház* legkitünőbb művészei éneklik a békeidők örökszép Lehár-melódiáit. *Gyurkovits* Mária, *Raffay* Erzsi, *Nagypál* László és *Fekete* Pál működik közre, a zenekart *Bródy* Tamás vezényli és *Szendy* Lajos konferál.

A Robur-motorok titka és az „ötödik hadosztály"

Simor Erzsi

Egy idegen állam tudomást szerzett arról, hogy nálunk olyan repülőgépmotorokat gyártanak, amelyek 700 kilométeres sebességgel röpítik a gépet és zajtalanok. Azonnal megindulnak az ipari kémek és már az országhatárnál megkezdődik a harc. A küzdelem fordulatos, ötletes, olyan, mint egy izgalmas sakkjátszma, ahol a bábuk élő emberek, a tét pedig egy ország biztonsága és léte. Erről az izgalmas küzdelemről írt filmet Csörögh Géza »Ismeretlen ellenfél« címmel. Ezt a filmet, amely az első nagyszabású magyar kémdráma, a honvédelmi minisztérium illetékes közegeinek ellenőrzésével gyártották a Hunniában, hogy minél valószerűbb, pontosabb és hitelesebb legyen. A film főszerepeit Simor Erzsi, Földényi László, Somogyi Nusi, Greguss Zoltán és a magyar filmjátszás elitgárdája alakítja. Néhány nap mulva a nagyközönség is gyönyörködhet ebben az egészen kivételes nagyszabású filmben.

Beethoven szimfóniái

Beethoven halhatatlan zeneművei hangzanak fel vasárnap délelőtt a *Zeneakadémia* nagytermében a Budapesti Hangversenyzenekar előadásában. Az *I. Beethoven* matinén az *I. és V. szimfónia* kerül előadásra *Vaszy* Viktor vezényletével, valamint a *G-dur zongoraverseny*. Bérletek a *Koncertnél*, egyes jegyek pedig a *Zeneakadémián* és jegyirodákban kaphatók.

Tolnay Klári franciául tanít

Tolnay Klári franciául tanít, azaz hát tanítana, ha lenne növendéke. Ez végső elkeseredésének oka és ezért akar öngyilkosságot elkövetni. Beugrik a Dunába és Jávor Pál menti ki. Igy kezdődik a Szerelem nem szégyen cím magyar film meséje.

A boldogsághoz azonban nemcsak ők ketten kellenek, hanem még valaki is akad, aki egyengeti a fiatalok útját, s ez a »böles, tapasztalt« hajókormányos, Maly Gerő.

Színházak műsora

OPERA: Ivnor hegye (C. 7. bérlet, 1/28). — **NEMZETI:** Aranyborjú (N. 2. bérlet, 1/28). — **KAMARA:** Kaland (8). — **MADÁCH SZINHÁZ:** Kisasszony (Bemutató, 8). — **MŰVELŐDÉS HÁZA:** Film (1/25 7). — **VIG:** Vadmadár (L. bérlet, 8). — **MAGYAR:** Hajnalodik (V. bérlet, 8). — **ANDRÁSSY:** Nehéz ma férjhez menni (8). — **PESTI:** Az érem két oldala (A Pódium vendégjátéka, 9). — **FŐVÁROSI OPERETT:** Fiatalság bolondság (8). — **ROYAL VARIETÉ:** Royal Cavalcade (1/29). — **KAMARA VARIETÉ:** Kacagj Lohengrin (1/28). — **KOMÉDIA:** Kvázi Dodó (1/29). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Aranykalász (1/26, 1/29). — **JÓZSEFVÁROSI:** Tokaji aszu (1/26, 1/29). — **KISPALUDY:** Rád bízom a feleségem (1/26, 1/29).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = szombat, V Ü = vasárnap és ünnepnap, M = matiné

ADMIRÁL (353—707): **Juarez** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **Szivek szimfóniája.** — **ALKOTÁS** (375—374): **Mária két éjszakája** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasárnap délelőtt 11-kor: **Mária Ilona 1848.** — **ANDRÁSSY** (124—127): **Mária két éjszakája** (1/24 3/26 3/28 3/10; V Ü 2 4 6 8 10). Vas. délelőtt 3/10 és 1/12-kor: **A nagy ábránd.** — **ATRIUM** (154—024, 153—034): **Aranyváros** (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 1/24-kor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Sarajevo** (4 6 8 10; V Ü jobbterem 2 4 6 8 10; balterem 3 5 7 9). — **BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (181—244): **Kultúrfilm a műgyapotról. A különkiadásban: Vadlibázás a Hortobágyon és a Magyar-olasz női tornászbajnokság. Színes Walt Disney-film. A Rajzos híradó Elzász-Lotharingiáról. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos előadások 9—21 óráig). — **BROADWAY** (422—722): Prolongálva! **Oz** (1/24 1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/2-kor is). — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Sarajevo** (1/25 3/47 9; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10). Vasárnap délelőtt 1/11 órakor: **Robin Hood.** — **CAPITOL** (134—337): Prolongálva! **Bel Ami** (Előad. kezd.: 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). — **CASINO** (383—102): **Az ifjú Edison** (Előad. kezdete: 1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 3 órakor is). — **CITY** (111—140): Második hétre prolongálva! **Pepita kabát** (1/26 3/28 1/10; Sz V Ü 3/4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Rózsafabot** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/4-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Villon—Géraldy-matiné.** — **CORVIN** (139—584, 138—988): **A postamester** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasárnap d. e. 1/11-kor. **A dzsungel banditái.** — **DAMJANICH** (425—644): **Nanette** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 2 4 6 8 10). — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Aranyváros** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 3/4-kor is). — **ELIT** (114—302): **Asszony az örvényben** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is). — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—538): **Szerelem és vérpad** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/4-kor is). — **GLORIA** (427—521): **Sarajevo** (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **Kultúrfilm a cellofánról. A különkiadásban: Vadlibázás a Hortobágyon és a Magyar—olasz női tornászbajnokságról. Színes Walt Disney-film. A Rajzos híradó Elzász-Lotharingiáról. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók** (Folytatólagos előadások: 9—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (225—003): **Nick Carter nem téved** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 1/11-kor: **Kozákok kapitánya.** — **HOMEROS** (296—178): **Juarez** (Előad. kezd.: 5/25 7 1/10; Sz 1/24-től. V Ü 1/2-től folytatólag). — **IPOLY** (292—626): **Juarez** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasárnap délelőtt 11-kor: **Hippolit, a lakáj.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Juarez** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2 órakor is). Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **Cifranyomorúság.** — **KAMARA** (423—901, 423—903): **Cserebere** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **KULTÚR** (386—193): **Vágyakozás** (5 1/28 1/10; V Ü 1/2 3/4 1/28 3/10). — **LLOYD** (111—894): **Floridai kaland** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). — **NYUGAT** (121—022): **Az ínkák kincse** (1/25 7 1/10; Sz 4 6 8 10; V Ü 2-kor is). — **ODEON** (422—785): **Sarajevo** (Folytatólagos előadások: 1/25 3/47 1/10; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2 órakor is). Vas. d. e 10-kor: **Hotel Kikelet;** 1/12-kor: **Bulu.** — **OLYMPIA** (423—188): **Három agglegény nősülne** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **OMNIA** (130—125): Második hétre prolongálva! **Pepita kabát** (5 1/28 1/10; Sz V Ü 4 6 8 10). — **ORIENT** (114—026): **Főszer és csemege** (Folyt. előadások: 1/25 3/47 1/10; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10). — **PALACE** (221—222): **Stanley, a riporterek királya** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10 órakor). — **PATRIA** (145—673): **Örökké** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is). Vas. d. e. 1/11-kor: **A kis csitri.** — **PHÖNIX** (223—242): **Juarez** (Mindennap: 11 1 3 5 1/28 1/10). — **RADIUS** (122—098, 120—764): Hetedik hétre prolongálva! **A notredamei toronyőr** (1/26 3/28 1/10; Sz V Ü 1/24 órakor is). — **RIALTO** (224—443): **Sarajevo** (11 1 3 5 1/28 1/10; V Ü 10 12 2 4 6 8 10). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): **Rózsafabot** (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 1 6 8 10). — **SAVOY** (146—04): **Örökké** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasárnap délelőtt 1/11-kor: **A kis csitri.** — **SCALA** (114—411): **Zárt tárgyalás** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 3 órakor is). Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Lehár-matiné.** — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Asszony az örvényben** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is). Vasárnap délelőtt 11-kor: **Dzsungelszerelem.** — **STUDIÓ** (225—276). 2. hétre prolongálva! **Hollywoodi varázs** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10). — **TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA.** December 1-én: **Floridai kaland.** December 3-án: **Asszony az örvényben** (1/25 3/47 9). — **TIVOLI** (225—602): **Sarajevo** (Folytatólagos előadások: 1/25 7 1/10; Sz 1/24 1/26 3/28 3/10 V Ü 1/2-kor is). Vas. d. e. 1/10-kor: **Bulu;** 3/12-kor: **Hotel kikelet.** — **TURÁN** (126—002): **Andy Hardy családik a nőkben** (4 6 8 10; V Ü 2 kor is). Vasárnap d. e. 11-kor: **Eszményi asszony.** — **URÁNIA** (146—046): Második hétre prolongálva! **Zárt tárgyalás** (5 1/26 1/10; Sz V Ü 3/3-kor is). — **VESTA** (222—401): **Juarez** (11 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 11 2 4 6 8 10).

Oláh Gábor

MDK

Akt, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Művészek, XX. sz. 1900-1919.

Oláh Gabor keramikus

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
234.
"Hodmezovásarhelyi majolika

OLÁH Gábor fest.

Bánky Bea: Az ismeretlenség homályából.

= MH 2005. április 15. 24., rl.

Kicill Ráday Galéria, 2005. ápr. 14 – május 1.

M.D.K.

Oláh Géza

Bus Fekete László és Jeszenszky Gyula: "Raguza hercege" c. darabjához készitettek szinpadképterveket.
Városi Szinházi előadása.
A kritika mellett a második felvonás diszletének fényképfelvételét közli a lap.

A Raguza hercege kiállitása c.
Szinházi Élet. Bp. 1922. okt. 29.- nov. 4.
XI. évf. 44. sz. 4-5. lap.

Oláh Gusztáv

Ibl Ervin: Simone Boccanegra.
Budap. Hulap
1937. datum levágva

nagyon megdicsért
diszletek fentitől
Verdi zenedrámája

Krassó-Szöré

Krassova, várrom.
Német-Facset, várron
Turnul, „Ovidius torn
Valkó, csúcsíves temp
Zsidóvár, várrom.

Oláh Gustav ifj

Ybl Ervin: Csongor és Tünde. Márkus László és Weiner Léo balettje az Operaházban.

Budapesti Hírlap

1930. nov. 9.

Díszletek fentitól.

A határ függönyén az Operaház ezuttal probálta ki elöször a vetített díszleteket.

Bev

500 Kor. szóv
sól, mely ösz
pósta utján
nélkül bef

Visegrád

Latham

Oláh Gusztáv ofj

cród

Ibl Ervin: Csongor és Tünde főpróbája.
Bpesti Hírlap
1930. nov. 8.

A balett díszleteit és kosztümjeit fenti tervezte.

MŰ. MÚZEUM ORSZ. BIZOTTSÁGA
1089
1909
ord. XII/10.

A vallás és közoktatásügyi m

190 9 évi 22529 sz.

VI. ü. o.

Méltóságos

Bár

a műemlékek o

Folyó évi

b. átiratára való hivat

Oláh Gusztáv ifj

cród

Ibl Ervin - A mosoly
országa főprobáján -
Budapesti Hírlap
1930. dec. 20.

bizottsági másodépi

történelmi, miskolc

utiszámláját 539 K

visszaküldeni.

B

Oláh Gusztáv

Szabad Művészet

1951. 205, 206
207,

5·60
−·30
1·90
1·40
5·50
1·−
1·−
2·64
10·40
8·−

44·72

2·60
−·36
2·22
1·88
−·40
2·48
2·48
1·94
2·64
2·12
4·15
3·56
2·32
2·42
2·22
−·18
2·64
3·42
3·26

48·51

5·

SZÍNHÁZ ÉS FILM

Ahogy tetszik

Nyári Shakespeare-felujítás a Nemzeti Színházban

Rosalinda, a fiúruhába bujtatott kedves leányzó csak a darab végén fordul a közönséghez, mondván: kiki fogja fel e bolondos játék tanulságait úgy, »ahogy tetszik«. A Nemzeti Színház barátai már a darab előadása előtt tapssal fejezhették volna ki tetszésüket. Hogyne tetszenék, hogy a »Sok hű-hó semmiért«, a »Vízkereszt« és a »Szentivánéji álom« után az »Ahogy tetszik« immár a negyedik Shakespeare-felújítás a felszabadulás óta, amellyel az ország első színháza, hivatásához híven, elégtétellel szolgál a szinte hagyományosan lebecsült színházi nyárnak.

Igaz, hogy a »Vízkereszt« *Shakespeare* szellemi mostohagyermeke Magyarországon: 1918-ban játszották először Budapesten és mindössze egyszer újították fel, 1938-ban. Az is igaz, hogy költői vitamintartalma nem igen vetekedhet a »Szentivánéji álom«-éval s a mesebonyolítás művészi leleményességében sem mérkőzhet említett vígjátéktestvéreivel. Shakespeare ezúttal túlságosan ragaszkodott forrásművéhez Thomas *Lodge* »Rosalynde« című bátyatag regényéhez, bár átlényegítő lángelméjével most is gyémántot csiszol a kavicsból.

Az ardenessi erdőben zsarnok uralkodók, trónfosztott fejedelmek, gonosz bitorlók bujkálnak, szerelmes juhászlegények, pásztorlányka, üldözött királykisasszonyok epekednek, amíg a fák varázsa mindent jóra fordít s a shakespeare-i költészet évadzáró melegében mindenki a párjára lel. *Major* Tamás és *Gellért* Endre rendezése rengeteg ötlettel és színesen kifejező színpadi elgondolással viszi közönség elé a színpadi játékot, melynek *Oláh* Gusztáv dúsfantáziáju díszletei adnak állandó (néha indokolatlanul ható nyílt változásokkal) mozgalmasságot. Bár ezzel legtöbbnyire majdúgy hangsúlyozza a játék meseszerűségét, mint *Farkas* Ferenc hangulatosan szép kísérőzenéje. (A fiatal *Görög* Péter ízléses vezényletével).

Az előadás szereplői közül *Mészáros* Ágié a legnehezebb feladat: fiúruhába öltözve kell megjátszania az üldözött hercegkisasszonyt. A kettős feladatot Mészáros Ági kedves, behízelgő hang- és mozdulatváltozásokkal oldja meg, gyakran elhitetve a közönséggel, amiért szerelmes lovagja, Orlando (*Básti* Lajos) időelőtt fel nem ismeri őt. A gonosz Frigyes herceg (*Balázs* Samu) leányának szerepében *Bánky* Zsuzsa maga a megtestesült önfeláldozás és lelki ragaszkodás, amellyel legjobb barátnőjét, Rosalindát önként követi a számüzetésbe.

Ungvári László az öccse életére törő, majd megtérő Olivér erőteljes jellemrajzával, *Rajczy* Lajos a száműzött herceg mélyen emberi nyugalmával, *Makláry* Zoltán belső humorral megmintázott bohóc-figurájával és *Bartos* Gyula meghatóan hűséges, öreg inasalakításával említendők az előadás élén. *Gábor* Miklós a mélabú és töprengés mély színeivel festi meg a »melankólikus« herceg, a vígjáték egyetlen önálló Shakespeare-alakjának portréját; a humorral jellemző és leleplező Shakespeare hangját azonban mintha csak az utolsó jelenetében találná meg. A népes együttesből különösen *Létay* Klárit, *Gyurkovics* Zsuzsát, *Kömives* Sándort, *Szirtes* Ádámot és *Makláry* Jánost kell még észrevenni.

Szabó Lőrinc fordítása költői és gazdag, bár elvétve, éppen a legkényesebb részleteknél, inkább pesti, mint — avoni.

R. P.

Az Országos Békeko
négy napirendi

Orbán László, az Országos Békekonferencia előkészítő bizottságának elnöke nyilatkozott a konferencia programjáról.

— A konferencia a magyar nép küldötteinek béketanácskozása lesz,

a béke erőinek újabb hatalmas seregszemléje országunkban.

Ötszáz küldött vesz részt a parlamentben tartandó üléseken. A szakszervezetek hozzávetőleg 150, a MNDSz 80, az ifjúság 60, a hadsereg 45, a Szabadságharcos Szövetség 20, a DEFOSz 60, a különböző értelmiségi szervezetek és intézmények 60 és az egyházak 25 küldöttet választanak.

A konferenciának

négy napirendi pontja lesz.

Első: »Harcunk a békéért«, ennek előadója Losonczy Géza államtitkár, a második: »A Szovjetunió a béketábor élén«, előadója Darvas József. A harmadik napirendi pont egy határozati javaslat lesz, a negyedik a »Megvédjük a békét« Mozgalom Országos Tanácsának megválasztása.

A tanácskozások befejezése után június 18-án Budapest dolgozói felvonulnak

a Kossuth-téren rendezendő tömeggyűlésre,

amelyen Marosán György könnyűipari miniszter ismerteti a békekonferencia határozatait.

Bizottsága Elnökségének

Budapest.

---

enc elleni ügyben a tekintetes Elnökség
911 számu átiratára hivatkozással s ugy
.átirat mellett küldött okiratoknak /.
közalapitványi kir.ügyigazgatóság hivata-
tekintetes elnökséget,hogy a Mikula
II-X. ker.kir.Járásbiróság előtt 1911.évi

Oláh Gusztáv

Világ. 1948 febr. 22.

Vasárnap

SZÍNHÁZ ÉS FILM

Oláh Gusztáv főrendező az Operaház új örökös tagja

Az állami színházak életében fogalom az örökös tag Az Operaháznak például csak hét működő örökös tagja lehet egyidőben. Amikor az örökös tag nyugdíjba megy, újat választanak helyette. Ilyenkor a miniszter tesz javaslatot és a tagok döntenek, elfogadják-e az új örökös tagot? Tegnap is ilyen ügyben jöttek össze a művészek az Operaház egyik termében. A választás simán történt meg: *Oláh* főrendező lett az új örökös tag. *Oláh* Gusztáv 25 éves operai tagságát éppen kedden ünneplik meg a Varázsfuvola előadása után. Ekkor prezentálhatják már Oláhnak az örökös tagságot is.

A művészek kiderítették, hogy több társuk pontosan negyedszázaddal ezelőtt lett örökös tag. Így a Nemzetiből többen, az Operából pedig név szerint *Székelyhidy* Ferenc, *Medek* Anna, *Sebők* Sári, *Haselbeck* Olga és *Sándor* Erzsi. Elhatározták, hogy a közeljövőben megünneplik a nagy előadások és nagy sikerek érdemes főszereplőit.

Az elhunyt tagok lelkiüdvéért misét mondatnak a Regnum Marianumban, utána pedig közös ebédre gyűlnek össze az állami színházak »örökösei«.

Csatkai Sopron Muzeum

BUDAPEST
948 FEB. 21. -8
112

Oláh Gusztáv

tovább

Világ. 1949.

Febr. 5

AZ OPERAHÁZBAN ma délelőtt nagy érdeklődés mellett bemutatták Oláh Gusztáv új Nürnbergi mesterdalnok díszleteit. A díszletpróbát azért tűzték ki mára, mert a főrendező holnap háromhetes tartózkodásra Olaszországba utazik.

Tételszám

egyenk

Méretek			Összeg korona-értékben			
nt	négyszög és köb	összesen	egyenként		összesen	
méterekben			K	f	K	f

Oláh Gusztáv

OLÁH GUSZTÁV, az Operaház főrendezője szombaton Olaszországba utazik, de előzőleg a Nemzeti Színházban tervezi a Tolsztoj Karenina Anna új díszleteit. A Karenina Annak 24 képből áll és bőven ad munkát a tervezőnek.

Világ 1949. febr. 1.

Oláh Gusztáv ifj

ívód

A magyar művé-
szetért. Díszestély a
~~ill.~~ Kir. Operaházban
1940 febr. 1.

fenti a műveszeti
rendező

35. évi szeptember havi javadalma

geket utalja ki:

csekkszámla terhére:

.....40 P

.....80 "

összesen:.....120 P azaz

évi augusztus hó 29-én.

Dr. Mariay Ödön s.k. miniszteri

hivatalos másolat hiteléül:

Máté Ottó

miniszteri s. tiszt. L.

Oláh Gusztáv

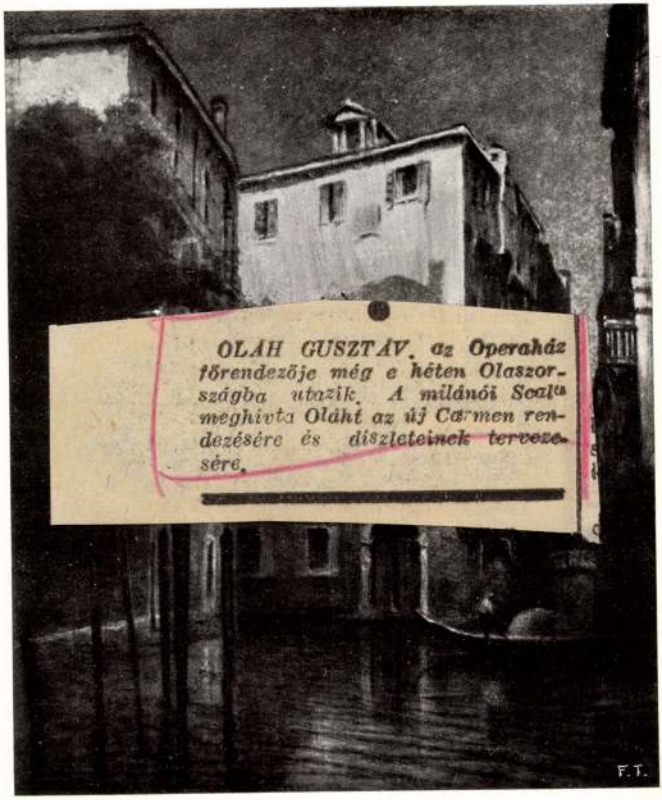

Giuseppe Miti-Zanetti. — *Notturno.*

Világ 1948. nov. 30.

Hans St. Lerche. — *Medaglia pei Canottieri del Tevere.*

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
450 1915 szám
Érk.: 915 év október hó 30 n.

A vall. és közokt. m. kir. mir
83.887. sz. a. kelt s a IX. ke
tének másolata:

Utasitom az állampén
mauzoleumhoz tartozó őri lakóh
seprési munkálatok költségei f
emlékek Orsz. Bizottsága elnök
kötelezettsége mellett, fizess
a forgalmi napló mellékletét k
el -

Oláh Gusztáv

l.

Szabad Művészet

1950. 50. l.
képpel
53. l. képpel
és rövid

Oláh Gusztáv

Magyar Nemzet
1949. jun. 12.

Színházi hírek

Ahogy tetszik

Makláry Zoltán fanyar humorú udvari, helyesebben erdei bo-

Oláh Gusztáv

1.

Az ardennesi erdő díszleteiben játszódik egyrészt Shakespeare »Ahogy tetszik« című vígjátéka, amely *Szabó* Lőrinc fordításában holnap kerül a Nemzeti Színház közönsége elé. *Oláh* Gusztáv tervezte a díszleteket. *Farkas* Ferenc most megosztja idejét a Nemzeti Színház és Operaház között. A Nemzetiben ő komponálta a Shakespeare-vígjáték kísérőzenéjét, az Operaházban pedig az Oláh Gusztáv szövegére írt táncjátékát próbálják. A száműzött herceget *Rajczy* Lajos játssza az »Ahogy tetszik« előadásán. Az öccsét *Balázs* Samu, Jacquest *Gábor* Miklós, Amienst pedig *Bakay* Lajos, Dayka Margit férje, aki most került a Nemzeti Színházhoz. A bohóc *Makláry* Zoltán, Csürcsavar Olivér lelkész *Tassy* András. Rosalindát *Mészáros* Ági, Celiát *Bánky* Zsuzsa és a pásztorlányt *Létay* Klári alakítja. Fontos szerep jutott még *Básti* Lajosnak, *Bartos* Gyulának és *Mádi Szabó* Gábornak.

2

Világ
1949. jun. 10.

durva és folyami kavics
működő hévforrások a
lerakódásokat eredmé-
számos helyen magába
oviselőjét. Ezekből tud-
agyjában már azonos a

nk: a dunaalmási, süttői
mammut, óriásgím, ős-
kutya, disznó, ősbölény,
rdek szárazföldi csigahéj

leggé válik. Az az óriási
száz méter vastag jégpán-
ántúl is éreztette hatását.
pusztaságok veszik ural-
ul dühöngenek. Megindul
vidékünknek különösen a
Dunakönyökben halmozó-

dott és később kitünő ter-
t a föntebb említett mész-
mőtalajjá érett lőszrétegek, — eppen
tufák, — a pleisztocén faunának jellegzetes alakjait őrizték meg az utókor
számára. Ezekből ismerjük akkori állatvilágát, melyek közül nevezeteseb-

özokt.miniszter f.é.aug.21-én 54145.
állampénztárhoz intézett rendeletének

f. templom helyreállitási munká-
megtartatván, utasitom az állampénz-
helyező munkák biztositására Hörcher
etett s a vall. és közokt. min.tár-
plójának .56 cz.a. bevételezett 512
nevezett czég tömeggondnokának

Oláh Gusztav

szimpadtervező

l.

Hungary 1937

79. l.

80. l.

értesitem, egyuttal kérem, ho
a Bizottság szabályzatának eg
tek kezéhez juttatni sziveske

Budapest, 1915.

A Műemlékek Országos Bizottság

Oláh Gusztáv

Szabad Művészet

1952. 4. f. 148. l.

Németh Antal

Az ember tragédiája a színpadon.

Budapest, 1933. Pest székesfőváros.

8-r, 8, 160 l, számos képpel, fűzve.

I. 3. p. h.

2.—P

JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR
1957 MÁR 16
Oláh Gábor.

146

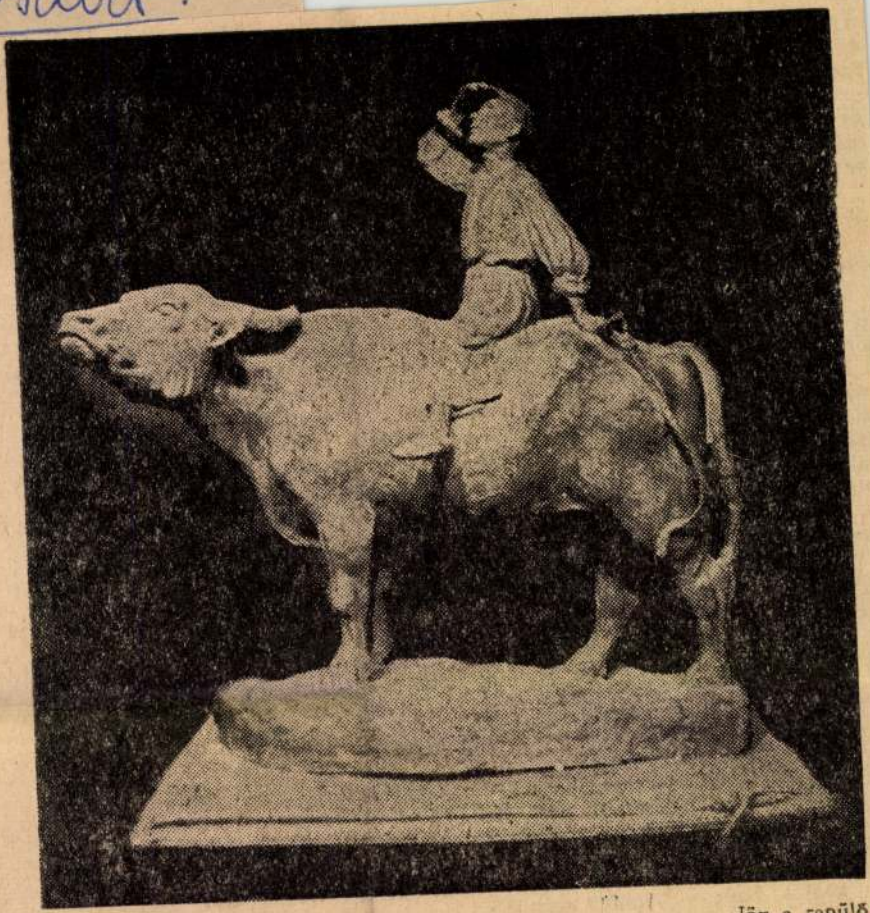

OLÁH GÁBOR

Jön a repülő

fát:

A rend, a cél, az álom és a nóta,
minden, minden megváltozott azóta,
tavak születtek, megdőltek rekordok,
az ész ezernyi problémát megoldott,
az atom
rabszolga lett és hatalom,
kész, hogy az Úr kék termeit
kinyissa —
az életünk más értelmet kapott
s az értelem más, biztos alapot —
csak te maradtál ugyanaz, Aniska..

A versszak gondolata, hogy minden változik, csak Aniska marad változatlan. Hányfelé esközzel fejezi ki a költő ezt a változást! Felsorolás (*a rend, a cél* stb.) és ismétlés (*minden, minden:*) szórend opponálása (*tavak születtek, megdőltek rekordok*) és szavak értelmi szembeállítása (*rabszolga lett és hatalom*) ismétlés, szórendi változás és értelmi szembeállítás kombinációja (*más értelmet s az értelem más*) rímnek és asszonánenak a rádió varázsszeméhez hasonlatos vibrálása, s végül a páros rímekből kiivelő, végtelen elegáns sor: „*kész, hogy az Úr kék termeit kinyissa*" s az utolsó hamupipőke sor ölelkezése a „*kinyissa-Aniska*" szavak szelid egymásratalálásában, — ime, csak egy néhány „*a hajlatok s a pácok*" titkai közül... És hányat lehetne, és kellene még kifogni csak az Aniska, vagy az *ébredés*... „hegedűjén"... De csak egyet említsünk még, — a legnagyobbat: a titok-nélküliség titkát... Valóban, tudjuk, hogy a „*minden szépség-*

Először
redés cso
erő" fican
önvizsgálá

A malor
lankadatla
mint a vé
a diadal
lata. A hu

A munkás „*aki együtt abrakolja a májashurkát s a politikát*" és a költő, aki harmónikusan és humorosan b leolvasztja az új világ színeit és ízeit a régi csillagképeibe. (A Vejnemöjnenben a tájleírás; a nap mintha az öt éves terv referense volna, „*a fő-fő mérnök*"; a kollektív gazdaságban nagyobb a rend, mint fenn az égen, mert ott „*a cselédek tám, kint hagyták a Göncöl-szekeret*"...)

A stílus mindenrekész hajlékonysága. Az ilyen hihetetlenül tömör fogalmazástól „*egy-egy kő (madár volt) hullt alá az ég foglalatából*" — egészen a *Hogy újra élj* iszonyú részletezéséig...

És mindennek egybeolvadása valami majdnem-mustizű édes és pezsgő egyszerűségben:

A tőkén immár teltek a gerezdek...

*

Utóhang a készülő könyv Előhangjának margójára:

Legyen meg az a könyv! A való világ költői áttételét, átfogó képét: az új szüretet várjuk tőle.

SÖNI PÁL

Magyar Rádió
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
Jókai-nyomda 1531

OLÁH GUSZTÁV

Magyar Hírlap 34. évf. 237. sz. 2001. okt. 10. 13. l.

A színpad varázslója

(MH) Október 17-én, az Ernst Múzeumban nyílik meg Oláh Gusztáv díszletterveinek tárlata. A kiállítást, melynek kurátora Belitska Scholtz Hedvig, Melis György, a Magyar Állami Operaház örökös tagja nyitja meg. A bemutató létrejöttében az Operaház és az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tára közreműködött.

..Ft, azaz .....

OLÁH GUSZTÁV

SZÍNRŐL SZÍNRE

44.0.	69.0.	93.0.
49.0.	72.0.	97.0.
56.0.	74.0.	98.0.
57.0.	80.0.	100.0.
59.0.	85.0.	
	92.0.	

Daruján, Mihály is lovon — így megindul a karaván, asszonyok az autó mélyén óvatos-lassan ismerkednek, Cinegéné megsímogatja Juliska arcát: szóval te leszel az én édes lányom? Felvételhez érkezünk, nyolc óra.

Jelenet a tanya pitvarának sarkában, másik végében oda-se-tekintő vénasszonyok ludat fosztanak. Parádés szobában zenemester próbálja népekkel a nótát, felvevőgépek megé húzódik az operatőr feketekendős feje. Staniolos deszkalap — naptükör, a még nem szereplők a konyhán dézsmálják az elemózsiás kosarat, két hatalmas juhászkutya tépdesi egymást. Először próba, a szavuk kicsit csendesebb talán, mint máskor, de a gesztusuk örök-egyforma, ösztönös, ahogy felvillan Mihály pogány-örömű mosolya, Cinegéné komor szemvetése, Juliska panaszos szava és rá Cinege karcos reccsenése. Pitvar előtt ágas, mázaskorsókkal. Öreg-asszony leemel belőle egyet, motyog hozzá, perccel ezelőtt még nem tudta, hogy ő is bent van a szövegkönyvben. Bent a konyhában a fiatalok jelenetre várnak, Mihály megáll Juliska előtt — szegény pusztai bojtár és harmincholdas, módos gazda lánya — összecsendíti s keresztbeviszi poharát: tegeződjünk! Az arcuk még zavart és vérveres, ahogy kiszaladnak a szerelmes jelenethez s így játszák végig egy meg-oldott s lányosról asszonyosra kötött fejkendő csendes, szimbolikus közjátékát.

Valaha a steppe-kultúra a Gobi-sivatagtól a Duna-medencéig terjedt s ma alig maradt más belőle mutatóban, mint e negyvenezer holdas pusztaság, ahol néhány száz ember hordja még a nomád pásztorok távoli sorsát. A szik elnyeli a füvet s a gyönyörű ívű, százesztendős Nagyhíd alól végzetesen eltávoztak a vadvizek, egy idegen, orosz rendező ál-kozákjai számára alig tudnak nehány ezer állatot egybeterelni. Erre a pusztaságra jött el egy ember, aki vérében és tradicióiban idegen lenne hozzánk, olyan csendesen dolgozott, hogy csak írók, művészek, zenekutatók neszeltek fel rá, nem kért senkitől soha semmit s nem mulasztott el tíz hónap alatt egy napfelkeltét, pusztai vihart, csikószületést, vagy pásztornótát. Helyettünk jött el, hogy elvégezze azt a munkát, melyet a falukutatás szép szavával élve talán a kép, szó és dal szárnyán egybehajoló pusztakutatásnak nevezhetnénk. Georg Höllering nem nekünk csinálja ezt a filmet: e festetlen arcú, honi-beszédű, mélakórusú magyarok esztendőre talán három világrészben fognak figyelő, távoli idegenek előtt az utolsó európai stepperől, a Hortobágyról mesélni s nekünk nagyon hálásaknak kell lennünk, ha filmjének nehány ezer méterét — talán azt a húszezret is, amit ki fog vágni belőle — eltehetjük a néprajzi múzeumba, emléknek arra az időre, ha a Hortobágy sorsát egészen behavazzák a felettünk majd elrohanó évek.

PASSUTH LÁSZLÓ

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK

Amikor a *Nyugat* egyik multévi számában beszámoltam *Az ember tragédiája* szegedi szabadtéri előadásáról, abból indultam ki, hogy Madách remekműve nagyon is alkalmas az ilyen nagyméretű produkcióra. Ami kifogásolni valót Bánffy Miklós gróf rendezésében találtam, azt abból vezettem le, hogy a szegedi Tragédia (ebben az esztendőben különben épúgy mint az elmultban) nem egyéb, mint egy színházi előadásnak, ezuttal a bécsi Burgszínház előadásának átplántálása szabadtérre.

Azóta Salzburgban jártam. Megáztam a *Jedermann* előadásánál, ponyva alatt ültem, amikor megnéztem

Nyugat. 1935. Sept.

*Faust*ot. Most pedig újból Szegeden voltam, ahol ismét gyönyörűséget találtam *Az ember tragédiájá*-ban. Azaz nem egész lényemből örültem ennek a színjátéknak, inkább a hatezer néző tömeglelkének reám eső parányi része gyönyörködött a tér- és fényhatásokban, a fölvonulásokban, a színészek játékában. Ötödfél órán át nyűgözött le a szegedi Tragédia.

Most pedig meg kell másítanom régi véleményemet és azt kell mondanom, hogy *Az ember tragédiája* hatalmas szabadtéri rendezésben, az embertömegekre gyakorolt hatásában bizonyára óriási kulturpropaganda-eszköz, de valójában egyáltalában nem alkalmas szabadtéri művészi ábrázolásra.

Mert szabadtérre csak az a mű való, mely egységes vagy egységessé formált szintéren játszható el. Szabadtérre való a *Jedermann*. A salzburgi dóm előtt egyszerű emelvényen játszák, arra hosszú asztalt hoznak, ezt kiviszik később, aztán ládát cipelnek be, azt is kiviszik, ennyi a kellék. Persze a templom is belejátszik az előadásba. Szabadtéri produkció a salzburgi *Faust* is, abban a külön Faustvárosban, amit Reinhardt a Reitschule udvarán építtetett, olyan módon, ahogy múzeumokban látni néha középkori város-modelleket. Jobbra fönt a templom, balra lent a borpince, valahol fölötte Margit szobája, mellette Márta háza, a középen Faust szobája, alatta a börtön, elől a kert, mellette tér, kút, szentkép, mindenütt a középkori német város sikátorai — itt játszódnak a földi élet jelenetei, egyik az egyik helyen, aztán másik a másik helyen, élesen elkülönülve egymástól, de mindig olyan szintéren, ami megvolt elejétől fogva, és a történések egymásutánjukban mégis drámai egységgé tömörülnek. Az égi jelenetek egészen fönt, a Reitschule szikláiba vájt oszlopos folyosón történnek. (Csak a *Walpurgis-éj*-jel van baj, ezt a városka terein, a lépcsőkön, sőt a templom előtt játszatja Reinhardt, ami talán hoffmanni, de korántsem goethei elképzelés.)

Szegeden *Az ember tragédiája* itt látható tizenhárom jelenetének szintere részben a háttéri vetítés megváltoztatásából, részben az állandó emelvények bedíszletezéséből keletkezik. (A vetített képek azon az óriási vásznon tűnnek fel, amely eltakarja a Fogadalmi Templom kapuját és homlokzatának nagy részét.) A díszletezés a rivaldafényszerű fényfüggöny mögött történik és eltart mindenkor öt-hat percig.

Ez persze a színpad illuziós technikája. Nem pedig a szabadtér realitásának kihasználása. Egészen egyremegy, hogy a díszletek csak jelzések-e avagy festett kulisszák.

De *Az ember tragédiája* még akkor sem lenne szabadtérre való, ha fel lehetne építeni egymás mellé tizenkét színét (a paradicsomon kívül történő két jelenetnek és a két Kepler-jelenetnek csak egy-egy szín kell, az ürben lejátszódó jelenet pedig szabadtéren megoldhatatlan). A drámai költemény történésének évszázezreket átfogó ideje szétfeszíti minden szabadtér valóságosságát.

A szegedi szabadtéri játékok ötletét a Dóm-tér ragyogó akusztikájának felismerése adta. Hevesi Sándor Voinovich Géza *Magyar Passió*jának, Hont Ferenc a Tragédiának rendezésénél még felhasználta a templom homlokzatát, annak adottságából igyekeztek hatást fejleszteni. Bánffy Miklós és Oláh Gusztáv a Tragédiánál, igen helyes művészi érzékkel, lemondanak a templomnak templomi felhasználásáról, eltakarják a kaput és a homlokzatot, csak a tornyokat vegyítik a játékba, de nem azért, mert templomtornyok, hanem mert magas építmények.

Még csak két új mozzanat szükséges ahhoz, hogy a szegedi Dóm-tér óriási kitünő színház legyen.

Ponyvát kell teríteni a tér fölé (amire amúgy is rá kell hogy kerüljön a sor, az eső miatt, mely megfoszthatja a különvonatokkal Szegedre szivattyúzott embertömegeket a testi fáradtsággal kiérdemelt gyönyörűségüktől). A színpadot pedig föl kell építeni a tér másik oldalán, szemben a templommal, hogy a közönség a Dómhoz háttal üljön.

Akkor majd nyugodtan lehet ott előadni világi színműveket és operákat is, házasságtöréssel és emberöléssel.

*

Az újszegedi uszoda partján és részben vizében játszódott le Luigi Ercole Morselli mitikus színjátéka, a *Glaukos*. E finom költői játékban, melynek stílusa, ahogyan a fordításból valahogyan

kitetszik, D'Annunzióéra emlékeztet, nem sok történés van. A görög halászt a távolba csábítja vágya és a tritonok, meg a szírének szózata. Hajója szétẗör a szirten. Kirke palotájába kerül, aki nem varázsolja állattá, mert belészeret. Kirke félistent csókol Glaukosból, de eltépi a halász otthon bújdosó fiatal kedvesének életfonalát. A félisten meghallja a leány halálos sóhaját, kitépi magát a csábító asszony karjaiból. Hazájában a parton holtan találja kedvesét, hozzákötözteti és elsülyeszteti vele magát a tengerbe, ahonnan a most már halhatatlan boldogtalan szerelmes fájdalmas szava hallszik.

Ez sem szabadtérre való dráma. Különös rendezői idea ez a játék az újszegedi uszodában. Hegedüs Tibor tényleg a vízbe küldi a csábos szíréneket és a szakállas tritonokat. A második felvonásban gyönyörű hatást kelt Vörös Pál díszlete, Kirke palotája, ahogy mélytüzű színeivel a vízben tükröződik. A barokk-operaelőadásoknak lehettek ilyen effektusai. A film is ismeri az ilyen tükröződést, de egyelőre nem színekkel, csak fénynyel és árnyékkal, ami nem kevésbé művészi.

*

A Tragédia főszereplői a régiek. Tőkés Anna, Csortos Gyula és Lehotay Árpád alakításairól régi cikkemben írtam. Tőkés Anna megint fejlődött, ő a legjobb magyar Éva. Beregi Oszkár is játszotta néhányszor Ádámot, szép hangja jól érvényesült, pátosza a Danton-jelenetben és az utolsó színben túlságosan széles taglejtésekkel párosult. Jó fiatal színészekre bízták a kisebb szerepek nagyrészét, Szigeti Jenőre, Várkonyi Zoltánra, Gellért Endrére. Nem szabad kifelejteni Könyves Tóth Erzsi, Zátony Kálmán, Lengyel Vilmos, Sarlay Imre nevét sem. Az operai ballet közreműködése is emelte a színvonalat. Az operai emberek, Oláh Gusztáv, Nádasdy Kálmán, Tolnay Pál, nemkülönben Kornay János világosító munkája kitünő.

A Glaukosban Beregi Oszkár, Lánczy Margit, Sugár Károly és többen fiatalok működtek közre. Meglepetés volt Tolnay Klári finom, megható pásztorlánya.

Mohácsi Jenő

KÜLFÖLD

A HÁROMSZÁZ ÉVES FRANCIA AKADÉMIA

A francia Akadémia háromszáz éves. Az efféle jubileumokat a franciák, a mi áhítatos és megilletődött tájékozatlanságunkkal ellentétben, jóértesült iróniával szokták fogadni. Az Akadémia olyan tisztes öreg intézmény, hogy már a kicsúfolása is előkelő patinát kapott, nemzeti hagyománnyá vált. Számtalanszor felsorolták a lángemlméket, akiket mellőzött és a nagyvilági nullákat, akiket beválasztott. Balzac, Flaubert, Baudelaire, Maupassant, Zola nem volt akadémikus; Andrieux, Etienne de Jouy, Népomucène Lemercier akadémikus volt. Ez kétségkívül igaz, de az is igaz, hogy nincs Franciaországban író, nyelvtudós, filozófus, politikus, egyházi férfiú, sőt hadvezér, aki ne álmodozna arról, hogy bekerül az Akadémiára. Érdemekben megőszült nagykövetek, püspökök és generálisok elkallódottaknak, mellőzötteknek, félbenmaradottaknak érzik magukat, mert a legjobb igyekezetük ellenére sem lettek akadémikusok. A francia nemzeti eszmény önérzetes, méltóságteljes magatartást, sztoikus lemondást ír elő az élet minden vonatkozásában és ez életszabály alól csak egy kivételt ismer: az Akadémiát. A büszke katonák szálfa termete hétrét görnyed, mikor sorra látogatják az akadémiai tagokat és alázatosan esedeznek a támogatásukért és ez a megalázkodás nem az egyéni gyöngeség vagy hiúság műve, hanem szigorúan előírt etikett szabályszerű végrehajtása. A meghunyászkodás, az olvadozó hízelgés, a talpnyalás az akadémiai tagság megszerzésénél ugyanolyan kötelező, mint a tagdíj fizetése valamely klubban vagy kaszinóban. Nem ismerek francia írót, aki e szertartás alól kivonta magát; ha Balzac, Flaubert vagy Zola nem lettek akadé-

mikusok, igazán nem rajtuk mult; ők alávetették magukat a formaságoknak. Zola kétszeri visszautasítás után harmadszor is kísérletet tett; nem azért maradtak ki az Akadémiáról, mert undorodtak e silány versengéstől, hanem egyszerűen azért, mert nem kellettek az Akadémiának. Nyilvánvaló, hogy az akadémiai tagság a legnagyobb kitüntetés, amely francia embert érhet, ennek az intézménynek szoros kapcsolata lehet a francia nemzeti eszménnyel, azzal a sajátsággal, amiben a franciák minden más népnél különbeknek tartják magukat.

Pellison majdnem háromszáz éves könyve, amelyben mint szemtanu számol be az Akadémia alapításáról és első évtizedeiről, egyáltalán nem úgy mutatja be ezt az intézményt, mint zsenik kirakatát, elevenek Pantheonját. Az Akadémia eredetileg baráti kör volt, amely Godeau püspök köré csoportosult; később csatlakozott hozzájuk Desmarets, Boisrobert, Chapelain és néhány más író. Mikor 1635-ben Richelieu bíboros miniszter támogatásával megalakult, sokáig gondolkoztak, mi legyen a neve. Felmerült az *Académie des beaux esprits*, az *Académie de l'Eloquence* és még két-három név. Célkitűzése szerint nyelvművelő társaság, amely «a francia nyelvet kiemeli a barbár nyelvek tömegéből.» Míg a legtöbb nemzeti önttudat a faj testi kiválóságára, az érzelmek mélységére és gazdagságára hivatkozik, éppen az Akadémia alapításával kapcsolatban érdekes megfigyelni a kezdődő francia nacionalizmus szellemibb törekvéseit. «A francia nyelv máris tökéletesebb, — mondja az Akadémia célkitüzéseit ismertető beszéd — mint a többi nemzet nyelve; megérdemli, hogy a latin nyomába lépjen.» Az Akadémia feladata «megtisztítani a nyelvet a szennytől, amely idők folyamán ráragadt, akár a nép száján, akár a törvényszéken, akár a tudatlan udvari emberek rossz szokásain át, akár a szószéken, olyanok szájában, akik azt mondják, amit kell, de másképp mondják.» Ez az irat gőgösen teszi hozzá, hogy «az Akadémia addig fog tartani, mint a királyság» — más szóval örökké.

A francia Akadémia már megalakulásakor tervbe vette szótár, nyelvtan, retorika és poétika kiadását; ebből félszázad mulva elkészült a szótár, közel háromszáz év mulva, tavalyelőtt elkészült a nyelvtan, amelyet a szakemberek pozdorjává törtek, a retorika és poétika elkészítése még mindig hátra van. Az Akadémiát nem lehet túlgyors munkával vádolni, de alapos munkát végez. Már háromszáz év előtt megállapították a szótár-ülések rendjét. Minden ülés végén felolvassák a következő ülésen megvitatásra kerülő szavakat, hogy az akadémikusoknak legyen idejük az elmélkedésre. Ez a gyakorlat ma is fennáll. Az Akadémia első évében három hónapot töltött Malherbe néhány stanzájának a tanulmányozásával, amelyet abból az alkalomból írt, hogy a király hazatért Limousin-ból, de nem jutott el a költemény végére, mert közben nyár lett és az akadémikusok szabadságra mentek. Corneille Cidjével kapcsolatban az Akadémia hosszú értekezésben fejezte ki súlyosan helytelenítő «érzelmeit»; a költő azzal vágott viszsza, hogy akár szabályszerű tragédia a Cid, akár nem, annyi bizonyos, hogy harminc tele ház tapsolta meg, de ezzel nem változtatott a tudós testület szilárd tekintélyén.

Ha elolvassuk az első akadémikusok névsorát, meglepetve tapasztaljuk, milyen kevés köztük a főrendű; csupa királyi tanácsos, apát, államtanácsos, ügyvéd és hercegi nevelő, egyszóval csupa polgár. Az Akadémiának nem volt szüksége forradalomra, hogy a harmadik rend érvényesüljön. Már az első akadémikusok között is akadt néhány, akinek egy sora sem jelent meg nyomtatásban.

Ennek alapján megpróbálhatjuk eldönteni, mi az a mérték, amelyet a megüresedett akadémiai tagságokrál néha közepes emberek is megütnek és akárhányszor lángelmék sem ütnek meg. Mindenekelőtt vannak területei az irodalomnak, ahol az Akadémiát nem lehet igazságtalanságon rajtakapni; szépírót gyakran mellőzött, kritikust soha; amilyen hétköznapi, szinte magától érthetődő Balzac és Flaubert kimaradása, olyan borzalmas képtelenség volna Taine és Renan távolmaradása az Akadémiáról; igaz, hogy Claudellel szemben Claude Farrère-t választották be, de Bergson, Bédier vagy Bainville akadémikus. Az akadémiai tag eszményképe még mindig a tizenhetedik századbeli *honnête homme:* a szakszerűség köréből emberi magas-

— **Bajtársi találkozó.** A volt debreceni cs. és kir. 38. gyalogezred budapesti bajtársi tagozata ezévi augusztus 5-én, szombat este 8 órai kezdettel táncestélyt, tombola- és szólószámokkal egybekötött ünnepélyt rendeznek, a szegénysorsú bajtársaink felsegélyezésére 50 filléres ruhatári díj mellett *tánc reggel 5 óráig*, a Mozdonyvezetők Otthonában Uzsoki utca 40. Erzsébet királyné út sarok, Haramia Tamás-féle vendéglőben, melyre más ezredbeli bajtársainkat és hozzátartozóit is elvárjuk.

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület

1939 augusztus 3., 9., 24. és 31.-én délután ½3 órai kezdettel

versenyeket tart

Belépő jegy: I. hely 3.— P, Hölgyjegy 2.— P, II. hely 1.50 P, III. hely —.60 P. Különfogadási helyre 5.— P. Közlekedés a 75. és 76. számú villamosokon.

— **A Pápa békeakciója.** A most megjelent Nouvelle Revue de Hongrie augusztusi száma vezető helyén Leon Merklen, a párizsi »La croix« főszerkesztője jelentős tanulmányt szentel XII. Pius pápa béketörekvéseinek. A lengyel külpolitika irányvonaláról herceg Radzivill tollából kapunk áttekinthető értekezést. Alapos vizsgálat eredményeit közli Éber Ernő a magyar búzáról szóló cikkében. Az irodalmi rovatban találjuk Babits Mihály: Esztergom és Passuth László: Margitsziget-leírását. A Krónika rovatból ki kell emelni André Thérive szellemes beszámolóját Párizsról! Elhangzott fontos politikai beszédek teszik teljessé a számot.

— **Mindazok az 1919. évi ellenforradalmárok, akik** az augusztus 6-án rendezendő országos ünnepségre a miniszterelnökségtől meghívót kaptak és ezen az ünnepségen résztvesznek, a következő öltözetben szíveskedjenek megjelenni: polgári egyének: magyar vagy magyaros ruha, vagy egyéb sötét ruha, pantallóval, fekete cipő, sötét puhakalap, fehér ing, Petőfi-, illetve egyéb hosszú fekete nyakkendő, fehér kesztyű és lógós kitüntetések; katonai egyenruhában megjelenő tisztek: tábori zubbony, fekete nadrág, fekete sapka és cipő, fehér kesztyű, kard, bőröv vállszíjjal, lógós kitüntetésekkel; legénységi állományú egyének: fekete, illetve tábori pantalló, tábori zubbony, bőröv, (vállszíj), kard, illetve szurony, tábori, illetve fekete sapka, fehér (barna) kesztyű, lógós kitüntetésekkel.

Marcelle Chantal
Jules Berry
Lucien Baraux

A boldogság ára

Egy megvásárolt férfi története.

FRANCIA ERKÖLCSRAJZ

MA PREMIER

FORUM

— **A kenti herceg és felesége néhánynapi tartózkodásra Stresába érkezett.**

— **Baksa János vidéki főkapitány nyugalomba vonult.** *Baksa* János vidéki főkapitányt augusztus 1-ével, szolgálati idejének kitöltése után nyugalomba vonult. *Baksa* János a közigazgatási rendőrség élérő került a vidéki főkapitányságra. Utódjáról döntés még nem történt, ideiglenesen *Zankó* Géza főkapitányhelyettes vezeti a vidéki főkapitányságot. Valószínűleg vagy a belügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője vagy a rendőrtisztikar egyik magasrangú tagja lesz az új vidéki főkapitány.

= **Versenytárgyalásokon és pályázatokon résztvevők figyelmébe!** Minden állami és városi közszállításnál, versenytárgyalásnál, vagy pályázatnál a vonatkozó rendeletek következtében a pályázóknak az ajánlathoz csatolni kell az iparigazolványt és a cégkinatot (címpéldányt) illetőleg azoknak bizonyító erővel bíró másolatait. Ezen célra a legalkalmasabb a szab. *Petrokópia*, mely a fotókópia eljárások csúcsteljesítménye és amely egyedül alkalmas nagyobb példányszámú eredeti hű, fehér alapú teljes nagyságú okmánymásolatokat olcsó előállítására. Készíti a feltaláló: Schulmann Lajos sokszorosító üzeme V., Kádár utca 4. (A nyugati pályaudvarnál) Telefón: 113—901.

LÓSPORT

Ma ügetőverseny

Az augusztusi ügetőversenyek első napjának programja:

Első nap

Csütörtök, augusztus 3.

I. Nyeretlen kétévesek versenye.
945 P. Táv. 1200 m.

1	Erzsike *(Marschall)*	1200
2	Index *(Steinitz)*	1200
3	Baroness *(Vári)*	1200
4 (8)	Barázda M. I. R. *(Jónás)*	1200
5	S. Irmus *(Zwillinger)*	1200
6	Mókus *(Benkő)*	1200
7	Arany *(Feiser)*	1200
8 (4)	Bakony M. I. R. *(Jónás)*	1200

Tip: **Erzsike—Arany—S. Irmus.**

II. Háromévesek versenye. 810 P.
Táv. 1700 m.

1	Tibor *(Kreiter)*	1700
2	Apród *(Kovács István)*	1700
3	Ohio *(Jónás)*	1700
4	Urfi *(Kovács J.)*	1700
5	Liselotte D. *(Kovács II)*	1700
6 (9)	Nelly *(Zwillinger)*	1700
7	Ljubica *(Raymer)*	1700
8	Zeppelin *(Feiser)*	1700
9 (6)	Nansen *(Zwillinger T.)*	1720
10	Zsarnó *(Wiesner)*	1740

Tip:
Zeppelin—Ljubica—Zwillinger-hajtás.

III. Kettesfogatú úrkocsisverseny.
1350 P. 3—10 éves lovaknak.
Táv. 3200 m.

1	Gyémánt 7é Opera 6é *(Csecsotka)*	3200
2 (4)	Brokát 6é Vélia 4é *(Vecseklőy)*	3200
3	Divat 4é Osztalék 10é *(Grundt)*	3280
4 (2)	Csókos 5é Ulica 5é *(Gedeon)*	3300

Tip: **Szentpéteri-istálló.**

IV. Gróf Sennyey Géza emlékverseny.
Aranyérem a győztes tenyésztőjének. 3—4 éves, azaz 1935. és 1936. évben Magyarországon elletett mének és kancáknak.
Táv. 2500 m.

1	Egyes 3é *(Földi)*	2460
2	Mangán 4é *(Raimer)*	2500
3	Gábor 4é *(Kovács II)*	2500
4	Dénes 4é *(Raymer)*	2500
5	Abesinka 4é *(Kucsera)*	2500

Tip: **Gábor—Dénes.**

V. Mechanikus hendikep. 810 P.
4—8 éves lovaknak.
Legkisebb táv. 2100 m.

1	Miss Magyarország 4é *(Zwill.)*	2100
2	Utóda 5é *(Kovács J.)*	2120
3	Carthago 6é *(Feiser)*	2120
4	Imréd II 7é *(Benkő)*	2140
5	Gyalla 5é *(Kovács II)*	2140
6	Siheder 8é *(Tomann)*	2140
7	Pique Dame 5é *(dr. Siró)*	2180

Tip:
Carthago—Utóda—Miss Magyarország.

VI. Nemzetközi verseny. 1350 P.
4 éves és idősebb nemzetközi lovaknak.
Táv. 2000 m.

1	Doba 5é *(Kreiter)*	2000
2 (4)	Csalafinta 6é *(Jónás)*	2020
3	Danilo 7é *(Zwillinger T.)*	2020
4 (2)	Csapláros 6é *(Marschall R.)*	2020
5 (10)	O-ha 7é *(Zwillinger)*	2020
6	Kangor 7é *(Marschall)*	2020
7	Tempó D. 5é *(Raymer)*	2020
8	Törzsfőnök 7é *(Benkő)*	2020
9	Bajnok S. 7é *(Kovács II)*	2060
10 (5)	Heia 10é *(Feiser)*	2060

Tip: **Csalafinta—Kangor—Heia.**

VII. Nemzetközi hendikep. 1215 P.
4 éves és idősebb nemzetközi lovaknak.
Legkisebb táv. 2100 m.

1	Varázsló 9é *(Tomann)*	2100
2	Minor 9é *(Hoffmann G.)*	2100
3	Batu Khan 7é *(Marschall)*	2100
4	Echo fia 6é *(Molnár)*	2120
5 (13)	Oda 10é *(Marek)*	2120
6	Uly 5é *(Kovács II)*	2120
7 (14)	Ildiko 6é *(Istók)*	2120
8	Csalán 10é *(Jónás)*	2120
9	Junak 9é *(Benkő)*	2120
10	Bakafántos 7é *(Raymer)*	2120
11	Tilly 6é *(Kovács J.)*	2120
12	Tanoda 6é *(Dózsa)*	2140
13 (5)	Simba 9é *(Feiser)*	2140
14 (7)	Mimoza 6é *(Maszár I.)*	2140
15	Csákány 8é *(dr. Siró)*	2160
16	Ond 9é *(Baik)*	2160
17	Csapláros 6é *(Marschall)*	2160
18	András 8é *(Hauser)*	2160
19	Balla 10é *(Vári)*	2180

Tip: **Batu Khan—Balla—András.**

VIII. Kaloda-díj. 1215 P.
4 éves és idősebb nemzetközi lovaknak.
Táv. 2000 m.

1	Mády fia 4é *(Kovács II)*	2000
2	Várta 5é *(Zwillinger)*	2000
3	Kelevéz 5é *(Maszár I.)*	2020
4	Mikola 5é *(Kovács II)*	2020
5 (10)	Utána 5é *(Marschall)*	2020
6	Margit 7é *(Istók)*	2020
7	Csákó 5é *(Wiesner)*	2020
8	Dulcinea 6é *(Feiser)*	2020
9	Hyperol 8é *(?)*	2020
10 (5)	Orchid Lady 7é *(Földi)*	2020
11	Orgona 8é *(Vári)*	2040
12	Peter Pilot 8é *(Hoffmann G.)*	2040
13	Uranos 5é *(Feiser)*	2040
14	Doba 5é *(Kreiter)*	2040

Tip:
Orchid Lady—Dulcinea—Mikola.

IX. Augusztusi hendikep. 1080 P.
4—8 éves lovaknak.
Legkisebb táv. 2100 m.

1	Árvalegény 7é *(Benkő)*	2100
2	Divat 4é *(Wiesner)*	2100
3	Elsőm 7é *(Toplichar)*	2100
4	Varázs 8é *(Kovács J.)*	2120
5	Lali 8é *(Feiser)*	2120
6	Valuta 4é *(Kallinka)*	2120
7	Zivatar 8é *(Treso)*	2120
8	Pamuki Böske 8é *(Treso)*	2120
9	Oculi 6é *(Maszár I.)*	2140
10	Beki 6é *(Kovács II)*	2140
11	Ják 7é *(Földi)*	2140
12	Dancsi 5é *(Feiser)*	2140
13	Epilog 6é *(Baik)*	2140
14	Groo Peggy 7é *(Marschall)*	2140
15	Sirocco 5é *(Zwillinger)*	2160
16	Bicskás 7é *(Tomann)*	2160
17	Lenke 5é *(Galla)*	2160
18	Lármás 5é *(Dózsa)*	2160
19	Lasta 7é *(Fityó)*	2200

Tip:
Pamuki Böske—Divat—Valuta.

X. Szatmári díj. 945 P. 4—8 éves lovaknak. Táv. 2200 m.

1	Álmos 6é *(?)*	2200
2	Makfilkó 5é *(Kovács J.)*	2220
3 (4)	W. Aladár 4é *(Feiser)*	2220
4 (3)	Cirill F. 4é *(Jónás)*	2220
5	Ürilány 5é *(Baik)*	2240
6	Agyafúrt 4é *(Zwillinger)*	2240
7	Azdaja 6é *(Kreiter)*	2240

Fogadjon Abonyi Ödön
bookmaker irodáiban, Budapest, VII., Rákóczi út 41
Tel.: 135-501, 132-462, 135-333
Fiókirodák • Budán, Attila u. 8. T. 154-014
Miskolc, Széchenyi-u. 64
Pécs, Király-u. 15
Vác, Sörház-u. 1
Telefonon feladott fogadásokat mindenkor azonnal kikézbesítünk

8	Csipkerózsa 5é *(Kallinka)*	2280

Tip:
Csipkerózsa—Azdaja—W. Aladár.

XI. Hendikep. 810 P. 4—8 éves lovaknak. Legkisebb táv. 2100 m.

1	Bokréta 4é *(Vári)*	2100
2	Trézsi 7é *(Nerhaft)*	2100
3	Sybill 6é *(Benkő)*	2100
4	Toti 6é *(Csik)*	2100
5	Engedelmes 4é *(?)*	2100
6	Bandika 7é *(Földi)*	2120
7	Dajka 5é *(dr. Siró)*	2120
8	Ultra 5é *(Feiser)*	2120
9	Biztos 5é *(Galla)*	2140
10	Rejtély 8é *(Mann)*	2140
11	Katj 7é *(Tomann)*	2140
12	Napsugár 5é *(Maszár I.)*	2140
13	Vakarcs 6é *(Földi)*	2140
14	Gulliver 6é *(Marschall)*	2140
15	Spilka 8é *(Hauser)*	2160
16	Etes 4é *(Jónás)*	2160
17	Bajadére 6é *(Kovács J.)*	2160
18	Capua 6é *(Istók)*	2160
19	Perun 5é *(Marek)*	2180
20	Rítola 4é *(Kovács István)*	2180
21	Leó 7é *(?)*	2180

Tip: **Ultra—Gulliver—Engedelmes.**

XII. Érdligeti díj. 675 P. 3—8 éves lovaknak. Táv. 2000 m.

1	Tilly II 3é *(Vári)*	1980
2	Mézes 4é *(Kovács F.)*	2000
3	Durcás 3é *(Maszár I.)*	2000
4	Néma 3é *(Kovács István)*	2000
5	Volga 3é *(Benkő)*	2000
6 (10)	Quarnero 3é *(Feiser)*	2020
7	Illés 7é *(Treso)*	2020
8	Gyémánt II 4é *(Jónás)*	2020
9	Csárda 5é *(Wiesner)*	2020
10 (6)	Filkó 3é *(Zwillinger)*	2020
11	Dinóra 5é *(Hévizy)*	2020
12	Szőke Szubrett 4é *(Földi)*	2040
13	Rollo 3é *(Horváth)*	2040
14	Pungyur 4é *(Marek)*	2040
15	Maya 6é *(Galla)*	2040
16	Willy 4é *(Marschall)*	2060
17	Pillangó O. 8é *(Nerhaft)*	2080

Tip: **Néma—Filkó—Durcás.**

Versenyek kezdete: ½3 órakor.

Szerdai megyeri lóversenyek

A Pestvidéki Versenyegylet nyári mítingjének utolsó versenynapján a honvédelmi Miniszter díját (4000 P, 1600 m) tizenegy ellenféllel szemben *Senoritas* végigvezetve, hat hosszal nyerte. A versenyek általában érdekesek voltak, az első kedvencek azonban nagyobbrészt kikaptak.

Részletes eredmény:

I. **Wait-a-bit** (gr. Herberstein) 1. *Diva* (Bogyai hd) 2. *Baka* (Mészáros hd) 3. F. m.: Gyöngyvér, Vihar. 4 h, 2½ h. 10:14, 12, 32. 8/10 reá, 10. Befutó: 10:106. — II. **Lomnic** (Mészáros hd) 1. *Royales* (Gál) 2. *Mafalda II* (Szovátai) 3. F. m.: Liliom. 5 h. 3½ h. 10:12, 2, 2. Befutó: 10:51. — III. **Fergeteg** (Mészáros hd) 1. *Eldorádó* (Bogyay hd) 2. *Fiumára* (Prehál) 3. F. m.: Samaritanus, Napoleon, Baka, Adisababa. ¾ h. 3 h. 10:48, 17, 13, 16, 4, 2, 4. Befutó: 10:254. — IV. **Senoritas** (Kajári) 1. *Fertő* (Simics) 2. *Top Hat* (Kolonics) 3. F. m.: Osborne, Tigár, Herzog Christoph, Ravasz, Padisah, Aratás, Fék, Pandora. 6 h. fejh. 10:85, 30, 83, 49, 5, 14, 12. Befutók: 10:1004 és 1177. — V. **Pax** (Láng) 1. *Balance* (Török) 2. *Kapaszkodó* (Baranyi) 3. F. m.: Ipolyság, Tónika, Harcos, Dazsi, Tarzan, Szépvirág. 3 h. 8 h. 10:56, 14, 11, 20, 4. 5/10 reá, 33. Befutók: 10:71 és 1146. — VI. **Sanbloc** (Máté) 1. *Limanova* (Krédler) 3. *Óhaj* (Schleer) 3. F. m.: Kígyó, Derwish, Szalmaszál, Szíves, Désakna, Fejh. 1½ h. 10:42, 19, 30, 15, 4, 12, 4. Befutó: 10:657. — VII. **Vásárfia** (Pfendler) 1. *Hó* (Alt) és *League of Nations* (Kolonics) 2. F. m.: Perelő, Mutasd meg, Pír, Bahvirág, Ave Caesar, Páncél. ½ h holtv. 10:40, 14, 15, 15, 5, 1½, 5. Befutók: 10:103 és 123.

Legközelebbi versenynap: szombat (Lovaregyl t).

AZ IDŐ *(Nyárias meleggel az ország északi részein néhány záporeső és zivatar lesz.)* Az óceáni eredetű hűvösebb légtömegek uralma egész Európában tovább tart. A hűvösebb léghullámok zöme azonban még mindig Párizs, München, Prága, Krakkó és Kiev vonalától északra húzódik Oroszország felé. E vonaltól délre mindössze átvonuló felhőzet, időnként meg-megélénkülő szél hoz egy kis változást. A hőmérséklet alakulásában hasonlóképpen a fentemlített vonal éles határt jelent. Londonban csak 20, Párizsban 21, Berlinben 22, Varsóban pedig 25 fok körül van már nap-nap után a déli felmelegedés. E vonaltól délebbre lényegesen melegebb idő uralkodik.

Hazánk nyugati részein a szerdai nap már hozott némi változást. Eső mindössze a reggeli órákban volt csak Sopron környékén. Itt természetesen a hőmérséklet sem emelkedett az előző napi érték fölé és csak 22 fokot mértek, a Dunántúl többi részén azonban már majdnem 30 fok volt. A fővárosban szintén 30 fokos meleg volt. Az ország keleti részein a meleg kissé mérséklődött, az élénk északias szél és az erőteljesebb felhőzet következtében. Békéscsabán kedden a trópusi hőséget jelentő 35 fokot is elértük, szerdán azonban már csak 33 fok volt. Az Alföld többi részén hasonlóképpen csak 31—32 fokot mértek. Az ezer méter magas Kékestetőn 24 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála. Az erőteljesebb felhőzet szerdán sem adott esőt, úgyhogy a szárazság egyre fokozódik, pedig nagy szükség volna már esőre az amúgy is száraz júliusi hónap után.

Lényeges változás időjárásunkban nem várható. Csütörtökön 28—32 fokos felmelegedéssel némi felhőzet lesz, de záporeső, esetleg zivatar csak az ország északi részein valószínű. *Dr. M. E.*

*

Augusztus 4-én, pénteken a Nap kél 4 óra 24 perckor, lenyugszik 19 óra 15 perckor; a Hold kél 20 óra 42 perckor, lenyugszik 10 óra 36 perckor.

Budapesten este kilenc órakor a hőmérséklet 21 Celsius fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 mm, alig változik.

Várható időjárás a következő 24 órára: Északnyugati szél; az ország északi részén lehet kisebb záporeső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

SZÍNHÁZ

A Tragédia új tömegünnepe a szegedi Dóm téren

Szeged, augusztus 2.
(A Pesti Napló tudósítójától.)

A harmadik darab a szegedi ünnepi játékok műsorán: a *Tragédia*, amely *hetedik* éve hangzik fel, hirdet és száll el a tömegek felé a Dóm előtt... Hat éven át a Tragédia volt a szegedi játékok mindenkori megnyitó ünnepe, most a sorrendben hátrább került, — de csak a sorrenden, mert ma is Madách egyik tengelye a szabadtéri játékoknak — még most is a *hetedik* formában, a hetedik felfogásban is a legnagyobb tömegeket mozgatja meg a szegedi Dóm tér nyáréji ünnepei részére. Ezt igazolta az idei első előadás is, amelyre ismét — immár *harmincadszor!* — sűrűn megteltek, voltaképpen a Tragédia részére épített nézőtéri tribűnök. Csodálatos hatást, még csodálatosabb vonzóerőt jelent ez a *drámai költemény*, amely Szegeden a valóság eleven erejével kilépett a meghitt olvasói élmények bensőségéből és valóban a tömegek csodálatos ünnepévé nőtt.

Amióta a Dóm térről továbbszárnyal Madách költészetének dicsősége, azóta töretlenül tart a kritikai mérlegelés, az eszményi műfaji és stílustisztaságot őrző esztétikai értékelés vitája: vajjon való-e a Dóm elé, vajjon előadható-e »szabadtéren« ez a tizenöt különböző képre, különböző helyre és különböző korra tagolt, voltaképen mozgalmasságában és mindig új izgalmat jelentő változataiban is — költői elemekkel dús *filozófikus* drámai *költemény*. A vita nyilván még változatlanul tart és tovább még meg fogja mozgatni legjobb esztétikai hitvallóinkat, hiszen az őrködő és értékelő esztétika legjobbjainak egyik legfőbb parancsa az, hogy szemben minden *»sikerrel«*, a tömegek véleményének és magatartásának ellenére is az *eszményi tisztaságot* szolgálják és mértékül egyedül a műfaji, a formai, az anyagi, a szellemi klaszszikus eszmény megközelítését vállalják, — ez alantas és zavaros korban ki állna még rendületlenül a helyén, ha az írás, a szó, az egész *Gesammtkunst* őrzője nem követelné: az egészet, a zavartalanságot, — az eszményt... *»Ha bénán, ha csonkán, ha senkinek...«* akkor is van egy *magasság*, akkor is van egy *tisztaság*, amelyet őrizni és védeni kell. Mégis, ha a szegedi Tragédia-előadások jelentőségét, hatását, sőt létjogosultságát keressük, az első amit észre kell vennünk és meg kell állapítanunk: az a *kétszázezer ember*, amely számára a szegedi Dóm tér elérhetővé és megfoghatóvá, de ezenfelül *tömegélménnyé* tette Madách *költészetét*... Lehetnek viták az alkalomról, a stílus és a hely követelte formák, eszközök az eszmény értékelés szervezeti követelményeiről, de arról nem lehet vita, hogy a *költészetet* is lehet nyáréjszakai tömegünneppé és tömegélménnyé tenni, ha az eszközök nagyvonalúsága, a hely áhitatossága kitárja az örök és változatlan művészetet — mindenki számára. És mindenekfölött ezt igazolta a dómtéri Tragédia-sorozat, immár hét év óta, számos fölfogáson és változó kísérleten át, — hol van még egy színház, vagy mozgalom, amely mai mozgalmas és »mozgalmi« korunkban kétszázezer nézőt tud megmozgatni — egy *költemény*, sőt tovább még a *költészet* részére...

Az idei — immár hetedik — változat ismét alkalom arra, hogy újabb tömegek számára tárja ki a madáchi gondolat magasbaszárnyalását, de ugyanakkor alkalom arra is, hogy a nagy ünnepség zengő és fényes keretei között megszólaljon a maga érintetlen szépségében és háborítatlan tisztaságában maga a mű költészete, — a tömegünnep és a látványosságok külső és hangos díszei ellenére is. Az idén Kiss Ferenc másodszor vállalkozott a rendezői, a csábító nagy játékmesteri feladatra és mint már tavaly, most még intenzívebben törekvése az, hogy minden csábító külsőséges ünnepi és minden meglévő lehetőség mellett is elsősorban a költőt, magát a költeményt szolgálja. Ebben a törekvésben olykor áldozatot hozott a már-már eluralkodó külsőségek pompás tumultusának, néha csökkentette és lemondott a dekoratív pompa megragadó elemeiről, ezekből csak annyit hagyott meg, amennyire okvetlenül szükség van ezekben a roppant arányokban, amennyire mulhatatlanul szükség van, ha tízezres tömegek részére tárjuk fel a bölcselkedő költészet legmélyebb szépségeit. Kiss Ferenc elsősorban a költő szolgálatába állott és csak emellett a szabadtér nagyszerű lehetőségei mellé — és e rendezői megoldással elérte azt, hogy a nyáréji ünnep tömegei az ünnepi látványosságok mellett viszonylag a lehető legtöbbet értek el a mű költészetéből. Ez a törekvés már tavaly teljes sikert hozott, most még jobban elfinomultak az eszközök, most még több gondosság és figyelem jutott a részletek mélységének és olykor döntő jelentőségének, — és ez a finom és hűséges munka mégis új tömegeket szólítanak Madáchnak nemcsak márványtáblájához, de szelleméhez is.

Hétszer újult meg a Dóm előtt a Tragédia színpadi és egyben »szabadtéri« képe — és talán még ez sem a változatlanul végleges és háborítatlanul állandó. (Van abban valami izgalmasan érdekes és szépségesen vonzó, hogy időről-időre a színpad mesterei más és új formákat próbálnak keresni ehhez az örök és egyre magasabban fénylő költeményhez.) A két év alatt talán csak maga a színpadi építmény maradt állandó, vagy inkább a nagy művészi ünnep egyik alapja, — a templom márványfeljárója elé emelt színpad szerkezete, mozgalmas és hullámos lépcsőrendszere, híd és toronyelosztása, amit még gróf *Bánffy* Miklós tervezett *Oláh* Gusztávval együtt a sok kép változatosságának és a legszélesebb játékbeli mozgások biztosítása számára. De míg korábban sokszor a dekoratív, szinte képzőművészeti pompa, a festői vonalak domináltak, — míg korábban a színpadi hatás egyik legfontosabb és leglényegesebb eleme a *vetített díszlet* volt, addig most az a törekvés látszik, hogy akkor kapcsolják be a vetítés megragadó dekoratív elemeit, ahol arra elkerülhetetlenül szükség van, éppen a hely, a korok és hangulatok gyors változása miatt. Ezidei változatban csak alig néhány képnél találunk teljes vetítést, míg legtöbbször csak a háttérben maradó kíséretet jelent a vetítőgép felhővarázsolása, vagy hangulatfestése. És éppen ez a szempont tette lehetővé a templomnak nem *eltakarását*, de a játékba való időnkénti bekapcsolását. A templom előtti íven csak egy sejtelmesen átlátszó, könnyű tüll szolgál a vetítősíkul, mögötte mindig *jelen van* a templom, sőt a vetítés ellenére belehangsúlyozódik akkor magába a játékba. A vetítés tehát nem a legfontosabb, inkább csak kísérő és járulékos díszítő elem és ahol csak lehetőség van rá, az előtérbe nő a templom, amely előtt a játék megvalósul. Persze így engedményeket kellett tenni a vetítés olykor képzőművészeti hatásainak és be kellett kapcsolni több reális elemet is, amely így felváltva, hol ölelkezik, hol keveredik, hol önállósul a többitől.

Kiss Ferenc törekvései részére a színpadi építést és díszítést kitűnően, sőt művésziesen ismerő *Varga* Mátyás épített színpadot. Változatosan kapcsolta össze a különböző reális és szimbolikus elemeket és *állandó keretet* teremtett a változó képek részére. Most is két négyszögletes toronyszerű emelvényszerkezet foglalja el a széles színpad két felső szélét és ez a toronyszerkezet alkalmas az egyes képeket jelző betétek és rekvizitumok részére. Az állandó keret harmonikusan lezárja és leköti a színpadot, de ugyanakkor megkisebbíti annak széles méreteit. A szűkebb szélességben szűkebbek lesznek a mozgások, olykor *telibbnek* látszik a színpad, mint sem a *szabad tér* kívánná és jobban helyhez kell kötni a kifelé kívánkozó mozgásokat. A megoldás mindenesetre alkalmas arra, hogy harmonikusan kísérje Kiss Ferencnek azt a rendezői törekvését, hogy lehetőleg csak ritkán szélesítse ki a tömegek mozgását a nézőtér felé, az az elülső lépcsőket szinte csak egyszer veszi igénybe, a tömegek majdnem végig csak magán a színpadon menetelnek-kavarognak (még Párizsban is) és a lépcsők és a nézőtér közötti elválasztó utat csak egyszer veszi igénybe Tankréd kereszteslovasai részére. Rendkívül hatásos, szinte magávalragadóan hangulatos az *égi* szín, amelynek lépcsőit gazdagon takarják be a fehér felhők, a színpadot megtöltik az ezüst olajágas angyalok, sőt fehérszárnyú angyalok jutottak még a legfelsőbb templomerkélyekre és peremekre is, szinte egészen a keresztekig. Az égi csillag ragyogó vetítése pedig belefénylik a templom Boldogasszony szobrába... Kiss Ferenc Lucifere a felhők és angyalok között száll le a magasból és kiüzetésekor változik át »fehér Luciferből« skarlátpiros szellemmé. A reális elemek legelőször a *bizánci* képben nyomulnak hangsúlyozottan az előtérbe, ahol vetítés helyett szinte egy beállított »tábla« jelzi »arany Bizánc« csillogását és kort idéző stílusát. *Prágában* viszont sokszorosan keverednek a különböző elemek, a Hradzsint reális díszletek jelzik a háttérben, viszont a templom elé csillagokat *vetít* a gép. Holott Kepler a nyári ég nagy tengerében megtalálhatja tornyából a csillagokat és milyen csábító lenne — a Hradzsin bástyáit vetíteni a háttérben... A két leghatásosabb és legmagávalragadóbb kép: Párizs és a temető. Párizs forradalmának víziójában a leomló Hradzsin falai mögül nyomul előre a roppant tömeg, szinte félelmetes dinamikával és az *átkopírozás* hibátlan művészetével, míg a *temetői* jelenetben a halál angyalai kísérik az elmúlás mélységéhez a lelkeket, kezükben egy-egy gyertyával — és a sírversekkel nemcsak elalszik egy-egy fény, de a vetített kereszt körül egy-egy felfehérlő kis kereszt jelzi a lelkek vándorútját. Összegezve is: a nagyszerű méretekben áhítatosan szólal meg a költő és a technikai, dekoratív eszközök *tömegélménnyé* erősítik a *költészet* élményét.

Az előadás három alapja és pillére: *Tőkés* Anna, *Kiss* Ferenc, *Lehotay* Árpád. Nélkülük nehéz volna, sőt lehetetlen volna megvalósítani a szabadtéri Tragédia ilyen dokumentációját. Egymáshoz hangolódtak és a *térhez* hangolódtak, ahogy most már évek óta részesei ennek a nagy mozgalomnak. Alakításuknak külön akusztikája nőtt ezen a csodálatosan akusztikus téren, alakjuk kitárul az ezrek felé, hangjuk belenő a méretekbe, játékuk az arányokba. Valóban ritka és külön együttes ez a hármas. *Tőkés* Anna forró drámai szenvedélye, változatainak igéző skálája, megjelenésének izgalmas élménye és emellett hangjának csodálatos varázsú csengése az élő szót fojtogató méretekben, valóban az ideális, zavartalanul szép dómtéri Éva. És *Kiss* Ferenc démonságtól mentes, magávalragadó erejű, mégis bölcselkedő és kacagva gúnyolódó Lucifere, aki nemcsak szoborvázat »az ősi tagadás szelleméhez«, de aki a cselekmény fölött az akció rendezőjévé nő, szinte odatárja a karokat és megújuló bukásokat az ember elé. A tömegek rendezője lesz a kacagó szavakban... a szavakban, amelyek a maguk madáchi tisztaságában csengenek a hangok és mozgalmasságok nagy változataiban. A hármas harmadik tagja: *Lehotay* Árpád annyiszor ismert és értékelt Ádámja, igéző férfias külsőségei mellett a dikció fojtott lobogásával és töretlen erejével. Az együtteshez méltán való és felnő *Toronyi* Imre fölemelő tisztaságú, gyönyörű magyar beszédű Péter apostola, *Könyves Tóth* Erzsi elmélyült, drámai erejű és megrázó Hippiája, — a többi szerepek hosszú sorában *Szende* Mária, *Irányi* Irén, *Vészi* Rózsi ügyesen hatásos Helénája, *Perényi* László, *Várkonyi* Zoltán, *Petur* Ilka, *Fülöp* Sándor, *Mihályfy* Béla, *Harasztos* Gusztáv, *Forgács* Antal, *Hosszú* Zoltán, *Tompa* Béla, *Bognár* Elek, *Harsányi* Rezső, *Thury* Elemér, *Bókay* Ferenc, *Kaszab* Anna, *Kele* Irén, *Téry* Árvéd. Érkel megtisztított, puritán szépségű kísérőzenéjét *Fricsay* Ferenc nyujtja át finom alkalmazkodással, harmonikusan. És a munkából és elismerésből jelentékeny rész illeti a színek és fények művészi keverőjét: *Kornay* Jánost, aki nemcsak technikával, de a fények költészetével öleli át ezt a tömegeket hódító előadást. Ha a képeket és a színeket nézzük, valóban nincs lehetetlen ott, ahol a fények veszik át a költészet hangsúlyozását... Igen, a téren, a nyáréji ünnepen hangsúlyt kap a gondolat és Madách újabb tömegünnepen tárul ki az ezrek felé. És a nyári csillagos éjszaka mégis csak és változatlanul: a *Tragédia ünnepe*.

Vér György.

Végre: új magyar filmek

Ezidőszerint négy magyar film készül a Magyar Film Iroda műtermeiben. A karosszék, Garzonlakás, Gülbaba és Gyógykvartett az új magyar filmek címei.

Színházak csütörtöki műsora

MARGITSZIGETI SZABADSZINPAD: Cigánybáró (½9). — MÁRKUS PARK: Nincs előadás. — ERZSÉBETVÁROSI: Zimberi-zombori szépasszony (8). — ROYAL: Mégis szép az élet (½9). — FÉNYES CIRKUSZ: Augusztusi műsor (4, 8).

RÁDIÓ **AUGUSZTUS 3. Budapest I. 6.45:** Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** Pakots József elbeszéléseiből: 1. Antik művásár. 2. Négy szál gyertya (felolvasás). **10.45:** »Az egyetlenke.« Irta R. Ruttkay Emma (felolvasás). **12.00:** Harangszó, Himnusz, időjárásjelentés. **12.10:** Gasparek Tibor hegedül, zongorán kísér Földes László. **12.40:** Hírek. **12.50:** Oláhné Vajda Júlia énekel, zongorán kísér Földes László. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** A 2. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artúr. **14.30:** Hírek. **14.45:** Műsorismertetés. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** »A mai vendéglátás.« Szily Leontin előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. **17.10:** »Mentsük meg Rákóczi kápolnáját.« Bilkey Ferenc előadása. **17.35:** Népessy Lucia magyar nótákat énekel, kíséri Veress Károly cigányzenekara. **18.45:** »Petőfi, az ujságíró.« Schöpflin Aladár előadása. **19.15:** Hírek. **19.25:** »Hangképek a cserkészlányok első világtalálkozóján.« Közvetítés Gödöllőről. Beszél Gecső Sándorné és dr. Máriássy József (hangfelvétel). **19.55:** Külügyi negyedóra. **20.10:** Tánclemezek. **20.30:** »Ideál és bélyegalbum.« Dr. Tóth László, a Nemzeti Ujság főszerkesztőjének elbeszélése. **21.00:** A luzerni hangverseny ismertetése. **21.05:** Hangversenyközvetítés Luzernből az ünnepi hetek műsorából. Vezényel Toscanini. **Szünetben kb. 21.55:** Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. **Utána kb. 22.50:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **23.10:** A rádió szalónzenekara. **00.05:** Hírek. — **Budapest II. 19.30:** »Az evangélikus nőegyleti munka.« Irányi Kamillné előadása. **20.00:** Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. **20.20:** Ráez Elek cimbalmozik. **20.50:** Néprajzi hanglemezek. **21.10:** Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál. **21.45:** Időjárásjelentés. — **Telefónhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** Hanglemezek. **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** Hanglemezek. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora. — **Kassa. 10.00—11.00-ig:** Budapest I. műsora. **11.05:** Szlovák hallgatóinknak: »A nyár a szlovák költészetben.« Vállok Sándor előadása. **11.25:** Szlovák népdalok és táncok (hanglemezek). **11.40:** Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés. **12.00—15.50-ig:** Budapest I. műsora. **15.50:** A kassai szalónhatos műsora. **16.45—00.15-ig:** Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 32.88 méteren. 1.00—2.00-ig:** Hírek magyar, angol, szlovák és magyar-orosz nyelven. Közben: Himnusz. Rákóczi-induló.

ÁLLATKERT
MA Klasszikus-est Bach, Haydn, Händel, Mozart művekkel.
csütörtökön este 8-kor Vez.: Vaszy. Közreműködik Balázs Frigyes hegedűművész

Márkus Parkszínház
Az évad legnagyobb sikere. Eredeti szereposztás
Péntek, aug. 4-től minden este
vasár- és ünnepnap délután mérsékelt helyárakkal
Bubus
VASZARY GÁBOR zenés vígjátéka
JEGYPÉNZTÁR TELEFON: 330-743.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

az Operaház főrendezője tervezte az "István k
király" c. előadás szinpadképeit, amelyek kö-
zül az egyiket fényképfelvételen bemutatja a
lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. márc. 2o-26.
V. évf. 12. sz.

M.D.K.

ifj. Oláh Gusztáv

Az Operaház főrendezője és szinpadképtervezője "Az én oldalam" c. rovatban mutatkozik be és beszél munkájáról. Kéméndy Jenő mellett tanult, 1921 év őszén került az Operaházhoz, s azóta is ott dolgozik.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 2-8.
V.évf. 1. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

"Veronai szerelmesek" c. dalmü diszleteit tervezi az Operaház előadásához.

Film S inház Irodalom, Bp. 1942.ápr. 17-23.
V. évf. 16. sz.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

/K.K./: "Operaház: "A büvös szekrény", Szerelmi álmok" cimmel megjelent kritikájában ig en nagy elismeréssel ir a müvész "...lelemények és tökéletes szinpadi képeinek sorozatá"-ról.
A Liszt-balett záróképének fényképfelvételét hozza a lap a müvész diszletével.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. ápr. 24-30.
V. évf. 17. sz.

Bláh Gusztáv, díszlettervező MDh

A Mémosz-székházban megrendezett kiállításon látható Bláh Gusztáv díszletterve a Szentiránéji álomhoz.

— : Húsz év színpadképei 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 10.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Lodovico Rocca "Ivnor hegye" c. operájához tervezett szinpadképei közül a lap bemutatja a "zseniális szinpadmüvész" egyik diszletét, az első felvonás szinpadképét.
A rendezés munkáját is a müvész végezte.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. nov. 29-dec. 5. III. évf.48. sz. /lapszám nincs./

Zoltán Fülöp . Gustav Oláh

Hand in Hand arbeiten Bühnenmalr und Regisseur, kaum lisse sich feststellen, wo das optische Werk des Szenenbildners Zoltán Fülöp endigt und die motorische Tätigkeit des Spielleiters Gustav Oláh beginnt.

Dr.Paul Spitzer: "Faust" in neuem Gewande. Eine Osterdarbietung der Königlichen Oper. -Pester Lloyd Sonntag d. 8. Aapril.1939. S. 23.

ifj. Oláh Gusztáv,
"Förangu förendezö"

gyönyörüre álmodta a szinpadot.
"A Tábori Szinházzal karöltve a m.kir. honvédség tisztjeeére" játszott Toldi Miklós nagy mesevarázsolója ifj Oláh Gusztáv....

Bágyoni Váró Andor : Toldi.Péterpáleji álom az Uj Magyar Szinházban.

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

A bűvös vadász felujitáda az operaházban.
A szinpadi képeket Oláh Gusztáv és Fülöp,Zoltán tervezték.

A lap közli az I.felvonás szinpadi képét: az erdő mélyé.

K.M.von Weber operájának felujitása.

Uj Idők. 1936. 51.sz. 887.l.

MDK

Oláh Gusztáv, Fülöp Zoltán és Márk Tivadar.

Nem is csak az opera kedvéért, hanem inkább saját kirobbanó erejükért ma is szabadjára eresztik művészi elképzelésüket.

M-ó.: Uj "Faust az operaházban. Az Est. 1939. apr. 9.
8.1.

mDK

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

a Garabonciás bemutatónak nevezhető_ Lehár - az Opera számára átalakitott Cigányszerelem operettjének - sikerét szolgálják Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán müvészi diszletei.

Az Esti Ujság szinháza. -Garabonciás. - Lehár-bemutató az Operaházban. 1943. febr. 20.

MDK

Oláh Gusztáv, förendezö

Fülöp Zoltánnal együtt tervezte a Gyrabenciás szép diszleteit.

Egész Europa hallgatja az Operaház szombati Lehár-bemutatóját. Magyarság. 1943 febr. 19. 9.1.

MDK

Oláh Gusztáv diszlettervező

Tormay G: A m. kiáll. Párisban. M. Iparművészet 1937. 15o. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház 75. éves jubileumára történő visszaemlékezés irja többek között a müvészről: "Nem érhette meg Operaházunk 75 éves jubileumát Oláh Gusztáv a szines fantáziáju nagy szinpad-müvész sem, aki 1956-ban Münchenben hirtelen elhunyt."

A 75 éves Operaház - A két háboru között c. visszaemlékezés.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959.szept. 25. III. évf. 39. sz. 8-9. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A szinház diszleteivel, szinpadképeivel kapcsolatban beszél Bernáth Aurél festőművész Oláh Gusztáv művészetéről egy "Szinházi beszélgetés" keretében. Megemliti még: Nagyajtai Teréz, Mialkovszky Erzsébet és Laczkovich Piroska művészi munkáját is.

Demeter Imre: Szinházi beszélgetés Bernáth Aurél-lal.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. január 30. III. évf. 5. sz. 6-7.l.

M.D.K.

Oláh Gábor [Gusztáv.!], díszlettervező

az Operaház rendezője és díszlet-
tervezője, akinek „ujszerü, praktikus
és művészi felfogását teljesen szolgáló
tehetsége, versenyképessé tesz a ma-
gyar díszletterverést."

Hettyey Aranka: Művelődés történéti
jegyzetek. Bp. 1932. 5. old.

M.D.K.

ifj. Blaha G. díszlettervező [?]

herendi szobra:

Leopardos csoport 300 mm szíves

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 18.old.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban Muszorgszkij: Hovanscsina c. zenedrámát rendezte Dobrowen Issay közremüködésével, s tervezte a darab diszleteit. Rossini: Sevillai borbély-ához szinpadképeket, Verdi: Don Carlos-ához ugyancsak düszleteket és jelmezeket is tervezett, valamint Nádasdy Kálmánnal együtt rendezte is az operát.

P.M. Pesti Müsor c. melléklet.
Szinház és Mozi. Bp. 1950. febr. 19. III. évf.
7. sz. II-III. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház előadásában bemutatott Csajkovszkij: Diótörő c. táncjátékához tervezett szinpadképeit és jelmezeit a kritika igen komoly elismerésben részesiti.
A szöveg melletti fényképfelvételek a diszletek és a jelmezek egy részét mutatják.

Tóth Dénes: Diótörő
Szinház és Mozi. Bp. 1950. febr. 26. III. évf. 8. sz. 7-9. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A "Diótörő" diszleteinek reprodukcióit mutatja be a lap a kritika keretében:

1.A behavazott villa karácsony estéjén
2.Marika hálószobája
3.Hópelyhek tánca az erdőben
4.A tengeren át aranydióból készült csónakon viszi Marikát mesebirodalmába a Diótörő herceg
5.Megérkezés a titokzatos csepkőbarlangba
6.A csipkepalota.

/szegi/:A"Diótörő" mesediszletei.
Szinház és Mozi. Bp. 1950. márc 12. III. évf. 10. sz. 18-19. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán

A Művészeti Szövetségek Házában megnyilt kiállitáson bemutatják a felszabadulás óta szinre került szovjet és orosz klasszikus művekhez készült diszletterveket és jelmezeket.
Neveżett művészek szinpadképei közül a beszámoló a "Borisz Godunov", a "Pique Dame", a "Diótörő" c. operák diszleteit emliti, melyek "...kimagasló értékei ennek a műfajnak."

Szinpadművészeti kiállitás
Szinház és Mozi. Bp. 1950. febr. 26. III. évf. 8. sz. 43. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Krudy Gyula-Kenessy Jenő dalmüvéhez, "Az arany meg az asszony" előadásához tervezett szinpadképeket.
A darab az Operaházban került bemutatásra.

\- - - - -

Kodály Zoltán: Székely fonó c. dalmüvéhez tervezett diszleteket.

\- - - - -

P.M. Pesti Müsor. c. melléklet
Szinház és Mozi. Bp. 1950. ápr. 23. III. évf. 16. sz. I. 1.
1950. ápr. 30. III. évf. 17. sz. I.1.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok c. dalmüvének előadásához tervezett szinpadképeket.
Az Operaház előadása.

- - - - -

A "Traviata"-t uj diszletekkel mutatja be az Operaház. A szinpadképeket uj elgondolással tervezte a müvész.

- - - - -

P.M. Pesti Müsor. Bp. c. melléklet
Szinház és Mozi. Bp. 1950. ápr. 9. III. évf.
14. sz. II.l.
H i r e k c. rovat közl.
1950. ápr. 16. III. évf. 15. sz. 45. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

A Szovjet Művészeti Tanács számára Moszkvába küldtek ajándékul -az Operaházban szinrekerülő magyar és orosz operákhoz készitett- 16 diszlettervet, amelyeket Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezett.

H i r e k c. rovat közleménye
Szinház és Mozi. Bp. 1950. május 14. III. évf.
19. sz. 40. l.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Verdi: Traviata-jához tervezett diszleteket.
/A Széchenyi Könyvtár példánya hiányos -egy lapot kivágtak- s a kritikának csak egy töredéke maradt meg, igy a diszlettervezést csak a P.M. melléklet közli./
A megmaradt lapon fényképfelvételen szerepel Oláh Gusztáv szinpadképe a II. felvonásból.

Tóth Dénes: /cim hiányzik/
Szinház és Mozi. Bp. 1950. junius 4. III. évf. 22. sz. 25. 1.

Oláh Gusztáv

diszlettervező

ívod

z

Képrom. Körlöny

1939. 3–4. sz.

(A sinkari és filmdiszletek.)

Oláh Gusztáv

Diszlet Bartók Béla
Kékszakállu herceg vará-
hoz.
Diszlet Puccini Ange-
lica növér c. operá-
jához.

Terveste festi
repr.

Szépművészet
1940. 3. sz.

DÍSZLET RAJTER LAJOS „POZSONYI MAJÁLISÁ"-HOZ
TERVEZTE: IFJ. OLÁH GUSZTÁV

Oláh Gusztáv ifj.
Szépművészet 1940. 3. z.

KAREREKLYETARTÓ. SZEGEDI ÖTVÖSMUNKA 153

Oláh Gusztáv ifj

festő, rendező

irod

Schaffer Sándor:
Az Operaház utolsó esztendejének szimpada.
Művészet 1941. 42. sz.
89. l.

Bunyitay vincze X. 121.

Oláh Gusztáv

ivod

—

Művészet, 1940. 31. 7.

5. l. (Elő tárlat az Operaházban)

Oláh Gusztáv

MAGYAR BALLETEK.

Szerkesztette: Ifj. OLÁH GUSZTÁV és SZÁNTÓ FERENC.
OFFICINA KIADÁS. 62. lap.

A díszes kiállítású munka az Operaház műsorán szereplő újabb magyar balleteket ismerteti. Az ismertetéseket *Márkus László*nak a magyar balletről írt rövid tanulmánya vezeti be. Ezután következnek az egyes balletek: *Csárdajelenet, Pesti karnevál, Csizmás Jankó, Magyar ábrándok, Fából faragott királyfi, Szent fáklya* és végül *Csongor és Tünde*. Az egyes ismertetések magyarul, németül, olaszul, franciául és angolul vannak írva. A könyvet 8 színes melléklet és közel 100 fényképfelvétel teszi szemléletesebbé. A képek (*Vajda M. Pál* felvételei) az egyes balletek díszleteit, legszebb jeleneteit és a főszereplőket ábrázolják. A könyv hasznos útmutató lehet mindazoknak, akik az új magyar ballet iránt érdeklődnek. (*Ára: 3.— P*).

Magyar Kultúrszemle

1938. 4. 7.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ötezer halottja van az anatóliai földrengésnek

A földlökések még mindig tartanak — Nem érte baj az ankarai magyarokat

Ankara, február 3. *(Magyar Távirati Iroda)* A keddi földrengés pusztításairól csak lassanként érkeznek jelentések Ankarába, mert a földrengéssujtotta vidékekkel megszakadt a távbeszélő-összeköttetés. A kandili obszervatórium megállapítása szerint a mostani földrengés fészke *Istanbultól 180 kilométernyire* volt.

A hatóságok ideiglenes közlése szerint a földrengés a Kastamonu és Ankara közötti vidék lakosságát sujtotta, ugyanazt a vidéket, amely a mult évben is többször szenvedett ettől a kegyetlen elemi csapástól.

Ankarában több mint félpercen át igen erősen lehetett érezni a földlökéseket. Több ház megrepedezett, de egyetlen lakóépület sem omlott össze és emberéletben nem esett kár. *Igy az ankarai magyaroknak sem történt bajuk.*

Fovarce vidékén azonban, amely az ankarai kormányzósághoz tartozik, az eddigi ideglenes adatok szerint 800 ház omlott össze és 130 halottat számláltak. A leginkább sujtott helyek *Gerede* és *Cserkesz* vidékén voltak. *A mintegy 20.000 lakosú Gerede városa 80 százalékban elpusztult.* Kedden estig 50 halottat ástak ki a romok alól. Cserkeszből még semmiféle jelentés nem érkezett. A kormány nyomban segítőcsapatokat küldött ki a földrengéssujtotta vidékekre, sátrakat és gyógyszereket szállított oda, a Vörös Félhold pedig 25.000 fontot adományozott a bajbajutottak megsegítésére.

Ötezer halot ?

Ankara, február 3. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Csütörtökön reggel még mindig nem lehetett teljes mértékben áttekinteni milyen arányú volt a legújabb anatóliai földrengéskatasztrófa, azonban úgy számítják, hogy több mint *ötezer emberélet* pusztult el. A legerősebben a földrengés *Gerede* várost és környékét sujtotta. A kormány tagjai szerdán Inönü államfő elnöklésével rendkívüli államtanácsra ültek össze, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket.

A földrengés többek között teljesen elpusztította a néhány évvel ezelőtt épült *török szénvasutat* is, amely a zongaldaki szénbányák termését szállítja Csánkiri kikötőjébe.

A földlökések még mindig tartanak, bár most már jóval gyengébbek. A szerdára virradó éjszaka is rengett a föld.

A belügyminiszter a katasztrófa által sujtott területen tartózkodik. e

Isztanbulban

Istanbul, február 3. *(Magyar Távirati Iroda.)* A törökországi földrengést Istanbulban is érezték. Kedden reggel 6 óra 35 perckor meglehetősen erős *hármas földlökés* reszkettette meg a házakat. Az ajtók, ablakok csikorogtak, az órák sok helyütt megálltak, a függő tárgyak kilendültek a helyükből. Kárt nem jelentettek.

Cs. Szabó László, Kárpáti Aurél és Fekete István a Kisfaludy Társaság új tagjai

A Kisfaludy Társaság Voinovich Géza elnökletével kedden délután tartotta tagválasztó ülését, amelyen a betölthetőnek határozott három rendes tagsági helyre választottak új tagokat. A választás eredményeként két írói és egy költői helyet töltöttek be. Hegedüs Lóránt helyére Cs. Szabó Lászlót, Papp Ferenc helyére Kárpáti Aurélt, Harsányi Zsolt helyére pedig Fekete Istvánt választották meg. A zárt ülés egyben összeállította a 97. ünnepélyes közülés programját is. A közülést február 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor rendezik a Tudományos Akadémia heti üléstermében. Az elnöki megnyitót Csathó Kálmán másodelnök tartja, a titkári jelentést Rédey Tivadar terjeszti be, Harsányi Lajos költeményeket mutat be, gróf Bánffy Miklós „Lovakról" címmel cseveg, Szabó Lőrinc ugyancsak költeményeiből olvas fel, majd Tóth László mutatja be tanulmányát „Együtt vagy egymás ellen" címmel. Az ünnepélyes közülés az elnöki zárszóval fejeződik be.

A zárt ülés megállapította, hogy a Szabó Franciska nevét viselő történelmi tárgyú színműre szóló pályázat eredménytelen maradt, mert 1943-ban történelmi tárgyú színmű nem jelent meg. A pályázatot így az 1944. évre is megújították.

Magyarszármazású horvát író sikere Zágrábban

Ali pasa legendáját dolgozta fel a budapesti születésű Csolákovics Enver, aki a Matica első díját nyerte regényével

Zágráb, február 1. (A Magyarország tudósítójától.) A horvát Matica, amely az ország legnagyobb irodalmi és kultúrintézete, fennállásának századik évfordulója alkalmából pályázatot írt ki regényre és elbeszélésre. A regénypályázatra tizenheten nyujtották be írásaikat, köztük Csolákovics Enver, aki Ali pasa legendáját dolgozta fel művében. A Matica első díját a 30 éves fiatal író nyerte el, több ismert horvát írót megelőzve.

A horvát sajtó azt írja, hogy Csolákovics apja szarajevói, *anyja azonban budapesti magyar asszony és ő is Budapesten született.* A háború után szüleivel tért vissza Boszniába, ahol már néhány szindarabjával és elbeszélésével egészen fiatalon feltűnt. Főleg a szarajevói életet dolgozza fel elbeszéléseiben, de igen sok német és *magyar regényt és színpadi művet* lefordított. *A magyar nyelvet* ugyanúgy bírja, mint a horvátot, miután édesanyjával ma is magyarul társalog.

Díjat nyert regénye azt a legendát dolgozta fel, amely ma is Ali pasa nevéhez fűződik Bosznia-Hercegovinában. A regény az egyik bécsi kiadónál *német* nyelven is hamarosan megjelenik.

— **A MAGYAR NEMZETPOLITIKAI TÁRSASÁG** február 8-án félhét órakor a Pátria Klubban (Andrássy-út 101.) tartja évi rendes közgyülését és részben tisztújítását.

— **BAJTÁRSI TALÁLKOZÓ.** A volt magyar királyi nagykanizsai 20. honvédgyalogezred budapesti bajtársi csoportja február 6-án délután 4 órakor bajtársi találkozót tart a Csákódi-féle vendéglőben. (VIII., József-utca 4.)

Hány évig élünk?

Egy statisztikus érdekes adatai átlagos életkorunkról, a kiszámított kihalási rendről és arról, hogy 40 év alatt mennyit javult a gyermekhalandóság

A Statisztikai Társaság legutóbbi előadó ülésén dr. Barsy Gyula székfoglaló előadást tartott „Magyarország 1941. évi halandósági táblája" címmel. Barsy nagy munkával és szorgalommal áttanulmányozta a legutóbbi öt magyar népszámlálás adattömegét és a legkorszerűbb tudományos módszerekkel kutatta, hogy egy nemzedék fokozatos kihalása életévek szerint milyen ütemben következik be.

Elméletileg a kihalási rendet úgy kellene megállapítani, hogy egy nemzedéket születésétől haláláig gondos megfigyeléssel végigkisérünk. Ilyen módszer szerint azonban egy halandósági tábla elkészítéséhez legalább száz esztendőre volna szükség. A halandósági számítások részére egy másik lehetőség, hogy 100.000 élveszületettből kiindulva aránylag rövid időszak megfigyelése, a halálozási eredményeknek az élők számához való viszonyítása alapján határozza meg a statisztikus a kihalási rendet. (Ilymódon meghatározható a valószínű életkor is, ami a trianoni Magyarország területére vonatkozólag kidolgozott 1941-es halandósági tábla szerint a férfiaknál 65.73 év, a nőknél 69.31 év volt.)

Barsy bemutatta azokat a halandósági táblákat, amelyeket az 1941. évi népszámlálás alapján készített. Az a táblázat, amelyet itt közlünk, érdekes számokat ad a férfiaknál és nőknél várható átlagos élettartamról.

Életkor	Várható átlagos élettartam években férfiaknál	nőknél
1 éves	61.75	64.00
5 „	59.62	61.74
10 „	55.27	57.32
15 „	50.81	52.89
20 „	46.65	48.73
21 „	45.84	47.93
22 „	45.05	47.13
23 „	44.27	46.33
24 „	43.48	45.52
25 „	42.70	44.71
26 „	41.90	43.89
27 „	41.90	43.89
28 „	40.26	42.24
29 „	39.42	41.41
30 „	38.58	40.57
31 „	37.73	39.73
32 „	36.88	38.88
33 „	36.03	38.04
34 „	35.18	37.19
35 „	34.33	36.35
36 „	33.48	35.50
37 „	32.64	34.66
38 „	31.80	33.81
39 „	30.97	32.97
40 „	30.14	32.12
41 „	29.31	31.27
42 „	28.49	30.42
43 „	27.67	29.58
44 „	26.86	28.74
45 „	26.06	27.90
46 „	25.26	27.06
47 „	24.48	26.23
48 „	23.69	25.40
49 „	22.92	24.58
50 „	22.15	23.76
51 „	21.39	22.96
52 „	20.64	22.16
53 „	19.90	21.38
54 „	19.17	20.59
55 „	18.45	19.82
56 „	17.74	19.05
57 „	17.04	18.29
58 „	16.36	17.53
59 „	15.68	16.78
60 „	15.00	16.03
61 „	14.34	15.30
62 „	13.69	14.58
63 „	13.05	13.89
64 „	12.43	13.21
65 „	11.83	12.56
66 „	11.23	11.92
67 „	10.65	11.29
68 „	10.07	10.68
69 „	9.51	10.09
70 „	8.97	9.52
75 „	6.56	7.01
80 „	4.64	5.00
85 „	3.26	3.62
90 „	2.33	2.63
95 „	1.67	1.91
100 „	1.19	1.40

A születést követő időben az élet veszélyeztetettsége rendkívül nagy. A későbbi gyermekévek során a halandóság rohamosan csökken. A serdülés ideje a maga zavaraival fokozza az életveszélyt.

Barsy kimutatta, hogy a századforduló óta csecsemőhalandóságunk több mint 46 százalékkal javult. Az egyéves fiúgyermeknél 73, a lányoknál 76, a kétéveseknél 82, illetve 83, a négyéveseknél 74, illetve 86 százalék a javulás mértéke. Az első 10 életévben a halandóság 40 év alatt egyötödére zuhant! Halandósági viszonyaink kedvezőbbé válása főleg az utolsó 20 esztendőben feltűnő. 100.000 élve született fiúgyermek közül a század elején 63.301 érte el a tizedik életévét, 1941-ben már 83.896. 1900-ban 100.000 közül 28.656 érte meg a 65. évet, most már 51.288. Még nagyobb számokat mutatott ki Barsy a nőknél. A századforduló óta a férfiak átlagos élettartama majdnem 18, a nőké több mint 20 évvel javult.

Az átlagos élettartam nemzetközi összehasonlításában Magyarország a rangsorban olyan előkelő helyre került, hogy csak a sors tengerentúli és nyugati kegyeltjei előznek meg bennünket. Halandósági viszonyaink hatalmas javulása nagy megnyugtatás és biztatás a jövőre.

Hat építkezésre adott engedélyt Szendy polgármester

Szendy Károly polgármester legutóbb a következő építkezésekre adott engedélyt: Dr. Simkó Elemér XI. ker., Soproni-út 3925. hrsz., háromemeletes bérház 12 lakással; Juhász Ferenc XIV. ker. Privigye-utca 31.268/151. hrsz., egy lakással; Vaszary Gábor XII. ker., Dobsinai-utca 16., egy lakás; M. Kir. Pázmány Péter Tudományegyetem VIII. ker., Üllői-út 26., három lakással; Weisz Manfréd Acél- és Fémművek Rt. V., Szent István-körút 12., két lakással.

— **A FÖMÉLTÓSÁGÚ ASSZONY** segélymozgalmára a 99.000. sz. postatakarékpénztár csekkszámlán január 29-én a következő adományok érkeztek: M. kir. Közellátási Hivatal tisztviselői és egyéb alkalmazottai 9578.50, Magyar Általános Kőszénbánya rt. tatabányai alkalmazottai 2500.—, Magyar Nemzet folyt. gyüjtése 750.—, Valkai Albert (Nagykörös) 300.—, Jeszenszky Jenő vaskereskedése (Budapest) 40.—, Tokody József és társai (Márfa) 15.54, Bálint Arturné (Budapest) 10.—, özv. Bern Jónásné (Ujpest) 3.—, Pilis úr és Szivárvány mozi (Budapest) 2.—, Intercontinentale szállitmányozási és közl. rt. 500.—, Kisbér-Füzitői Egyesült Gyári rt. (Kisbér) 500.—, Nemesfémiparosok, Kereskedők és Órások Orsz. Szöv. 500.—, vitéz Platthy Árpád vegyiüzemtulajdonos (Ujvidék) 500.—, Tóth Sándor musz., Tábori posta 229.—, özv. Joó Béláné (Budapest) 50.—, dr. Bakucs József (Budapest) 10.—, Károly Kornélia (Budapest) 10.— pengő. *(MTI)*

— **A VOLT CS. ÉS KIR. 19. GYALOGEZRED** budapesti köre február 6-án 5 órakor tartja tisztújító gyülését a Gróf Teleki Pál-u. 9. számú házban lévő Csapó vendéglőben.

Jávor Pál és Doris Duranti romantikus tartalmu, gyönyörü kiállitású filmje:
CARMELA
mától kizárólag: CAPITOL FILMPALOTA Telefon 134-337

Hogy szép az élet? csak ..... KETTESBEN
Vidám, ötletes, szórakoztató .... KETTESBEN
Simor Erzsi—Páger .. KETTESBEN
3 filmszínházban:
DUNA * CSABA * BETHLEN
— M. F. I. film —

HIREK

— **XI. PIUS PÁPA** halálának ötödik évfordulóján, február 10-én ünnepélyes gyászmisét mutatnak be az elhúnyt lelkiüdvéért. Ezen a misén résztvesz XII. Pius pápa is. *(MTI)*

— **KITÜNTETÉS.** A Kormányzó megengedte, hogy *Böckh* Béla miniszteri főmérnöknek és *Szepessy* Zoltán okleveles mérnöknek, a medvei Dunahíd építésénél kifejtett munkásságukért, elismerését tudtul adják. *(MTI)*

— **A HADIGONDOZOTTAK** járadékellátási ügyeinek soronkívüli elintézéséről úgy rendelkezett a belügyminiszter, hogy minden hadigondozási ügyben 48 órán belül intézkedni kell. *(MTI)*

— **KÉTEZREDIK LÉGIGYŐZELMÉT jelentette a tölgylombbal kitüntetett Priller alezredes parancsnoksága alatt álló Schlageter vadászrepülőezred, amely 1940 óta vesz részt az Anglia elleni támadásokban.** *(MTI)*

— **ANNYIRA NYÁRIASRA FORDULT** az időjárás Raguzában, hogy a lakosság megkezdte az Adriai-tengerben való fürdőzést. *(MTI)*

— **A MAGÁNGÉPKOCSIK nem kapnak benzint Spanyolországban, ebben a hónapban, tekintettel arra, hogy az USA bejelentette a kőolajszállítás megszüntetését.**

— **Az ORSZÁGOS ÜGYVÉDSZÖVETSÉG** legutóbbi közgyűlésén dr. dálnoki *Bedő* Sándor udv. tanácsost tiszteleti tagjává választotta.

— **MIHÁLY ROMÁN KIRÁLY teljesen felépült a műtét utáni betegségéből és elhagyta betegágyát.** *(MTI)*

— **AZ ÚJVIDÉKI KELETI KERESKEDELMI FŐISKOLA** egyetemi rangra való emelése érdekében mozgalom indult. A város vezetőinek bevonásával bizottságot választottak, amely memorandumot dolgoz ki. *(MTI)*

— **ELBOCSÁTOTTÁK és internálták Marseille rendőrfelügyelőjét súlyos fegyelmi vétségek miatt.** *(MTI)*

— **HÁZASSÁG.** *Németh* Vicát, Németh Sándor ezredes leányát eljegyezte vitéz Örkényi Sándor, a Magyar Ált. Hitelbank tisztviselője. (Minden külön értesítés helyett.)

— **HÁROMSZÁZ FŐISKOLÁS DIÁK** többnapos vallásos gyülése végződött a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség rendezésében a budapesti pozsonyiúti református gyülekezet körében.

— **GANDHI FELESÉGE, aki férjével együtt fogságban van, súlyos szívrohamot kapott. Állapota életveszélyes.** *(MTI)*

— **ÚJ NÉMET LAP** jelent meg Triesztben *Triester Deutsche Adria-Zeitung* címen.

— **A BOLGÁR NEMZETI PROPAGANDASZERVEZETET a közoktatásügyi miniszter illetékessége alá utalták, mert a belügyminisztérium túl van terhelve a légitámadások következtében fontos ügyekkel.** *(MTI)*

— **A RÁSKAI LEA IRODALMI TÁRSASÁG** pénteken délután 5 órakor tartja felolvasóülését a Szent István Társulat díszermében (VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.). Medveczky Bella elnöki megnyitója és M. Katona Ilona titkári beszámolója után Prabács Margit és Megyery Ella előadással, Ignácz Rózsa és József Jolán elbeszéléssel szerepel. Kamarás Gyula, a Vígszínház tagja Ritoók Emma, Nagy Méda, R. Kövér Erzsébet és Tartally Ilona költeményeit adja elő.

— **ADOMÁNY.** A Weiss Manfréd »Acélárúgyár« tisztviselőkara ajándékmegváltás címen a »Magyarország« szerkesztősége útján a hadiárvák részére 80 pengőt adományozott. Az adományt továbbítjuk.

— **GYÁSZROVAT.** Dr. *Oláh* Gusztáv ny. helyettes államtitkár, a lipótmezei állami elmegyógyintézet ny. igazgatója, világhírű elmeorvos, 87 éves korában elhúnyt. Ma délután temették a farkasréti temető halottasházából. Az elhúnytban ifj. *Oláh* Gusztáv, az Operaház vezető főrendezője édesatyját gyászolja.

Bessenyői és örvéndi *Beöthy* Pál szanatóriumi gondnok február 1-én Budapesten elhúnyt. Temetése 4-én, pénteken délután ½4 órakor lesz a kerepesi temetőben a római kat. egyház szertartása szerint.

— **FŐZÉSI GONDJÁT MEGOSZTJUK** és gyorsan elkészíthető ízletes ételek főzését mutatjuk be a *Gázművek* VI. Vilmos császár-út 3. szám alatti előadótermében minden kedden és pénteken délután ½5 órakor. Belépődíj nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

A gordonka és gitár kiváló szakemberei és óriási választék **Sternberg** hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

SZINHÁZ ÉS FILM

AZ ELSŐ CSÓK

Pénteken mutatják be a Korzóban

A Korzó filmszínház pénteken mutatja be „Az első csók" (Battement du coeur) című francia filmet, melynek bemutatója elé a francia filmeknek kijáró érdeklődéssel tekint a közönség. Az ujdonság az apacsok és diplomaták világában játszódik le. Az igazi francia humorral fűszerezett filmben Danielle Darrieux kis árvaházi lányt játszik és sok mulatságos kalandon megy keresztül, például apróhirdetés után jelentkezik a betörőiskola növendékének. Danielle Darrieux úgylátszik nagyon megszerette ezt a filmszerepét, melyet az életben is eljátszott. Köztudomású ugyanis, hogy elvált első férjétől, a kitünő rendezőtől és egy dúsgazdag diplomatához ment feleségül. A filmet Párisban rendkívül nagy siker kísérte. egyforma elismeréssel irtak Danielle Darrieux és a partnerét alakító Claude Dauphin játékáról. A Kárpát Film forgalmazásában közönség elé kerülő ujdonságot pénteken a Korzó mutatja be.

Danielle Darrieux

FELEJTS, HA TUDSZ!

Ma bemutató az Urániában

Az Uránia filmszínház ma mutatja be a „Felejts, ha tudsz!" című Tobis-filmet, mely a vígjáték humoros eszközeivel kelti fel a vígjátékot kedvelő közönség érdeklődését. A film főszereplője egy fiatal gróf, aki kalandos úton megismerkedik egy hölggyel. Hogy zavartalanul boldog szerelem alakulhasson ki közöttük, a gróf sofőrruhába

Hans Moser

öltözik és éppen a lány nagybácsijánál kap állást. Ezalatt a gróf inasa úgy szerepel a nagy nyilvánosság előtt, mintha ő lenne a gróf. A sofőrré lett gróf tűri a helyzetéből következő megaláztatásokat, mégpedig nagyon boldogan, mert hiszen mingyárt a film elején nyilvánvaló, hogy ebből a türelemből kettejük örök boldogsága sarjad ki.

A mulatságos film tempója gyors, maga a mese sok nevetésre ad alkalmat. Nem is csoda, hiszen az inasból lett grófot Hans Moser, a grófból lett sofőrt Wolf Albach Retty, a dúsgazdag hölgyet pedig, aki körül a szerelmi cselekmény forog, Carola Höhn alakítja.

TENGERPARTI RANDEVU

Mától az Atriumban, holnaptól a Corvinban

A magyar-bolgár kultúrbarátság jegyében készült *Tengerparti randevú* című filmet az urániabeli premeir után mától kezdve az Atrium, holnaptól a Corvin-mozi is játszani fogja. A film négy művésznövendékről szól; két bolgár lány Budapesten végzi zeneakadémiai tanulmányait. Itt fejlődik ki köztük és két magyar művésznövendék közt az a szerelem, melynek bemutatása során a közönség megismerkedhetik Bulgária legszebb tájaival, népi táncaival, szokásaival. A film főszereplői: Pataky Jenő, Pelsöczy Irén, Naszódy Sándor, Dorita Boneva, Solthy György, Vágóné Margit, továbbá két bolgár színész: Magda Kolcsakova és Kristo Kodjabaseff.

Fejes Teri „hőstette"

A Vidám Színház 200. előadás felé közeledő Ballépés jobbra című darabjában Fejes Terit, a darab főszereplőjét, tegnap este sajnálatos baleset érte. Az első felvonás első jelenetében a színpadon véletlenül megbotlott és a jobbkönyökén zúzódást és ficamodást szenvedett. Fejes Teri teljesen elferdült karral játszotta tovább szerepét és nagy fájdalmát nem mutatva, olyan jókedvvel mókázott, hogy a nézőközönség közül sokan nem is tudták, hogy a művésznő milyen súlyos sérüléssel játszott.

Az olasz filmgyártás művészi alkotása:

BORGIA LUKRÉCIA

kizárólag: **PÁTRIA** filmszínház telefon: 145-673

A Wiener Sängerknaben hangversenye

Évszázados zenei hagyomány, kultúráltság emelte magasra a világhírű bécsi gyerekkórust, kicsiszolt, nemes előadásmódját mostani hangversenye alkalmával is megcsodáltuk. Ha egyházi müveket énekelnek, valóban nagyszerüet nyujtanak és meg is felelnek eredeti rendeltetésüknek. De a tegnapi *Schubert-estjükön* már elhagyták a gyermekkórusnak való területet és felnőtteket utánoztak, ami már alapjában véve elhibázott dolog: a gyermek nem találja meg a saját, őszinte hangját, előadása mesterkélt lesz. Kiváló zenei tudásukat így is elismerjük, de valljuk be: mennyire őszintébbek, szivhez szólóbbak a mi gyermekkórusaink, amikor a maguk egészséges, valóban gyermekszívből fakadó hangjukkal *Kodály-kórust* elénekelnek.

Dr. V. A.

HETYE-PETYE

A Komédia Orfeum legújabban bemutatott Hetye-petye című zenés bohózat-revüjének az előjelek szerint ismét tartós sikere lesz. A mulatságos jelenetek, tréfák és magánszámok közül elsősorban az aktuális bohózatok arattak tapsot, sokszor nem is annyira a humorukkal, mint inkább merész, csípős pikantériájukkal. Siliga-Halász Rudolf és Nádassi László, akik a 16 képes revüt irták, a közelmultban két olyan Komédia-színvonalú aktualitást is találtak, melynek hatása nem maradhat el. A Perczel Mór-utcai Warrenné, továbbá a Kecske és Elemér cimü jelenetre gondolunk: az utóbbi a Fecske és denevér paródiája. Barna Anci, Hlatky Edit, Misoga László, Cziráky Lucy, az egyre karakterisztikusabb Anday Béla és Óváry Tibor működött közre az egyes jelenetekben. A magánszámok közül Türk Berta, Fekete Pál, nem utolsó sorban pedig a Nagygyörgyi-növérek érdemeltek sok tapsot. A Nagygyörgyi-növérek virtuóz énektudással, fantasztikus ritmusérzékkel és kitünő előadókészséggel tüntek fel. Az artisták közül a négy Theron néven működő francia kerékpárhumorista-együttes lepte meg a nézőket elképzelhetetlenül merész mutatványaival.

Női kiszolgálás: 50

A Kamara Varieté tegnap játszotta 50-edszer az évad legmulatságosabb bohózatrevüjét, a Női kiszolgálást. A táblás házak előtt futó műsorban különösen Feleky Kamill ragyogó humorának, Kökény Ilona, Kóváry Gyula, Raffay Blanka, Perényi József, Kardos Magda és Mednyánszky Ági együttesének van kiemelkedő sikere.

Makay Margit magántanitványai műsoros estén szerepeltek a Zeneakadémián. A legnagyobb sikert a tehetséges Balogh Erzsébet aratta, hatásos sanzónjával a régi meséről és az új meséről. Az Ilosvay-együttes kísérte. Meg is ujráztatták. Alberti Erzsébet a „Tüzmadár" nagyjelenetét adta elő hatásosan. Ezenkivül két kitünő szavalattal szerepelt Pilissy Baba és a még szinte csodagyermek számba menő Győry Ilonka.

•

A Scala és Kaszinó filmszínház már nyolcadik hete játssza állandó érdeklődés mellett a Boldog idők című filmet. Mint ismeretes, a film két főszereplője: Karády Katalin és Ajtay Andor.

Gonda Lucy *február 11-iki zenekari hangversenyén Ferencsik vezényletével Liszt és Schumann zongorahangversenyeit adja elő.*

A Budakeszi Levente Egyesület nagysikerű kívánsághangversenyt rendezett, melyen kimagasló sikerrel működött közre Papp Ilona, a Színmüvészeti Akadémia egyik legtehetségesebb növendéke néhány finom szavalattal. Sikere volt minden szereplőnek, különösképpen Krampner Ferencnek és Kutas Bélának. Az est rendezéséért Jóna Gyulát illeti dicséret.

•

Érdekes műsorú Beethoven-hangverseny lesz pénteken este a Vigadóban. A zongorarészt Dohnányi Ernő adja elő, míg a dalok és a „Fidelio"-részlet előadója Rösler Endre lesz.

7-ik 7

KARÁDY AJTAY

rendkívüli sikert aratott filmje:

BOLDOG IDŐK

Ismét prolongáltuk!!

SCALA ★ KASZINÓ

Oláh Gusztáv ifj

Meghalt dr. Oláh Gusztáv, a világhírű elmeorvos

Dr. *Oláh* Gusztáv, a világhírű elmeorvos, nyugalmazott helyettes államtitkár 87 éves korában elhúnyt. *Oláh* Gusztáv tanulmányait Bécsben Meynert és Párisban Charcot mellett végezte. Már 29 éves korában az angyalföldi elmegyógyintézet igazgatójává nevezték ki, onnan a lipótmezei gyógyintézet élére került. Többször elnöke és a 30-as évektől dísztagja volt a Magyar Elmeorvosok Egyesületének és évtizedeken át alelnöke az Igazságügyi Orvosi Tanácsnak. 1930-ban Washingtonban az első elmevédelmi kongresszuson a nemzetközi elmevédelmi liga alelnökévé választották meg. Elmebetegügyi törvénytervezete a legkitűnőbb ilyenirányú munka. Még a közelmultban előadást tartott a Magyar Pszichológiai Társaságban. Az elhúnytban ifj. Oláh Gusztáv, az Operaház főrendezője édesatyját gyászolja. *Temetés ma csütörtökön délután lesz a kerepesi-temető halottasházából.* Az engesztelő szentmise áldozatot szombaton reggel 9 órakor mutatják be a Koronázó-főtemplomban.

Pest, 1944. febr. 3.

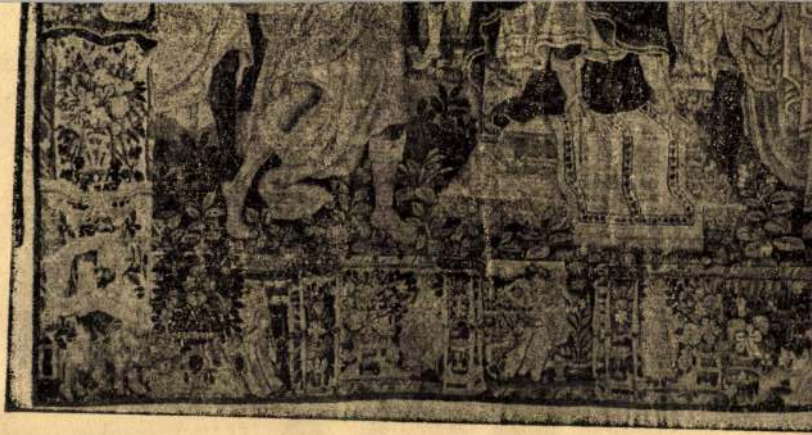

210. kép. *Dávid-sorozat: Dávid Sámuel előtt. Német, XV*

Oláh Erika tűzzománc-kiállítása Rákoskerten

A Magyar Kultúra Napját legkorábban a Rákoskerti Művelődési Klubban ünnepelhettük. A Rákoskert sugárúton január 16-án ugyanis már e jeles nap jegyében nyitotta meg Ballonyi László grafikus és festőművész *Oláh Erika* tűzzománc kiállítását.

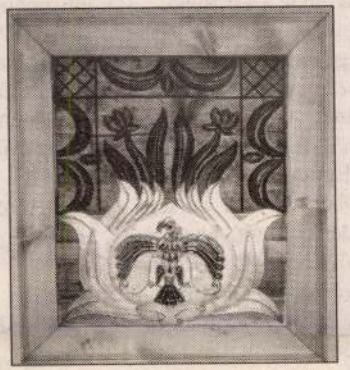

Ballonyi bevezetőjében említette, hogy a tűzzománcművesség óvatos becslések szerint is legalább hétezer éves múltra tekint vissza. Az érdekesség kedvéért említette Tutenhamon üvegpaszta-díszítésű 11 kg-os arany halotti maszkját, a Kairói Múzeum leghíresebb darabját i.e. 1700-ból... vagy Babilon, Szuzza monumentális mázas, cserépalapú falburkolatait az i.e. 600 körüli időből kell említeni, hogy akkor ne szóljunk bővebben Pompei, Herkulánum mozaikpadlóiról, falburkolatairól, netán a XII. századból a limogesi műhely remekeiről. Honi vonatkozásban István király koronájáról, annak csodás zománcképeiről...

Oláh Erika közel húsz éve foglalkozik tűzzománccal. Közel egy tucat kollektív tárlat és mintegy tíz önálló kiállítás után mutatkozott be Rákoskerten.

Őt magát - Ballonyi szerint is - a konok, kitartó, következetes akarnokság és célképzet jellemzi. A művész kiállított munkái egyértelműen demonstrálják hazaszeretetét és magyarságtudatát, a hagyományok és tradíciók tiszteletét. Alkotásai között rendhagyó a Betlehem, amely nem kép, hanem valódi betlehem, nyakba akasztható kócon, madzagon, derékszíjon, idézve a gyermekkor adventi estéinek varázslatát. Rendhagyó a Cifrapalota is, amelyben a játékos ember érhető tetten. Több darabján szerepel az életfa, a földet és eget összekötő, a fejlődést, a megújulást megjelenítő szimbólum. Meglelhető a turul, a sas, a virág is, a lótusz, a tulipán, meg a szűz és a párja, a férfiasságot megjelenítő tábla. Az élet folyamatosságának zálogai...

K.J.

Hírhozó (XVII. kér. & okkom.)

2000. febr. (x/2)

Az első napot végigbuszoztuk, hullafáradtak voltunk. A második nap megérkeztünk Holstebroba, Dánia egyik csodaszép városába. Örültünk, hogy végre nem a buszban fogunk aludni.

Másnap fáradtan, de örömmel néztünk körül Holstebroban. Ami elsőre feltűnt, hogy nagyon kiépítettek a bicikliutak a városban.

Az elkövetkező két napban gyakoroltunk egy tornateremben, készültünk a versenyre és szemináriumra jártunk, ahol feketeöves nagymesterek tartottak nekünk edzéseket. Egyszer csak elkövetkezett október 23-a, a verseny napja. Mindenki izgult, hogy vajon mi fog történni, hogyan is zajlik majd a számunkra nagyon fontos esemény. A megnyitón 15 ország közel 300 versenyzője állt a tatami szélére. A jó szervezésnek köszönhetően egy nap alatt lebonyolódott a verseny. Indultak az európai országokon kívül az amerikaiak és a kanadaiak is, mert tőlük származik a karate ezen ága. Mi, magyarok összesen 19-en mentünk, ebből öten a Rákoskerti Kempo Klubból. Négy számban indulhattak a versenyzők: formagyakorlat, küzdelem, fegyveres formagyakorlat, önvédelem, ze-

életre szóló emlék marad nekem.

Molnár Gábor

(8/a, a Szabadság sugár úti Ált. Isk. tanulója)

Meglepetés

Karácsonyi meglepetésként - kezdeményezésünkre - elkészült az intézményünk előtti parkoló és járda! Köszönet a megvalósításhoz nyújtott segítségért a XVII. kerületi önkormányzat képviselő-testületének, ill. az anyagi támogatást nyújtó szülőknek.

(a Csillagszem Óvoda gyermek- és felnőtt közössége)

Kedves Olvasóink!

Továbbra is szívesen látjuk hozzászólásaikat, leveleiket, véleményező soraikat. Ha bármilyen témával kapcsolatban kérdéseik merülnének fel, írjanak, telefonáljanak, küldjenek faxot nekünk. Felvetéseikkel - a korrekt tájékoztatás érdekében - igyekszünk megkeresni az érintetteket, kérdéseiket, kéréseiket lehetőség szerint szerkesztőségünk továbbítja az illetékeshez. Köszönjük bizalmukat! Írjuk együtt a Hírhozót!

PTE

Oláh Gusztáv

diszlettervező

Boris Godunov operá-
jának díszlete

Kolostori jelenet

fentitol

Repr.

Budapest

1947. 470 l.

Budapest III. ker. nép- és isk. könyvtár

VII. 288.

Oláh Gusztáv

Oláh Gusztáv Milánóba utazik

Az Operaház főrendezője, *Oláh Gusztáv, a jövő héten Milánóba utazik.*

— A »*Délibáb*« című magyar balettet rendezem a *Scalában* — mondotta nekünk, — s *Harangozó* Gyula készíti a koreográfiáját. A díszleteket és jelmezeket is én tervezem.

Az Est

1939. jan. 11.